

מנחת דותר

מנחת דותר

תפילות מנחה

לימות השבוע, שבת ויום טוב
כולל קריאת התורה, פרקי אבות
וסדר חופה וקידושין
וכלל הגרלת דותר
ללא דילוגים עם תרגום להולנדית
כמנהג ק'ק'ת' ספרדים בהולנד

בשנת ק"ל ששון וקול שמחה לפ"ק

MIENCHAT DOTAR

MIDDAGGEBEDEN

Voor
werkdagen, Sjabbat en Jom Tob
met toegevoegd de Parasa, Pierkee Abot
en de Choepa,
inclusief de Dotar loting
zonder te hoeven bladeren en met een
Nederlandse vertaling
volgens de Nederlands-Portugese ritus

Uitgegeven door Santa Companhia de Dotar Orphas e
Donzellas

5775 / 2015
Amsterdam

Miencha werkdag	16 - 15	מנחה לחול
Miencha sjabbat	64 - 63	מנחה לשבת
Miencha feestdag	114 - 113	מנחה לרגלים
Pierkee Abot	158 - 157	פרקי אבות
Tora lezing	229	פרשות למנחה
Huwelijk	288 - 287	חופה וקידושין
Dotar trekking	293	הגרלת דותר
Lijst van intekenaars	305	
Portugese termen	309	

Op Sjoesjan Poeriem 5775, 6 maart 2015, bestaat Santa Companhia de Dotar Orphas e Donzellias, in de volksmond kortweg Dotar of Sortes (lootjes) genoemd, 400 jaar. Ter gelegenheid hiervan geven wij dit "Mienchat Dotar" boek uit. Miencha verwijst uiteraard naar het namiddagebed, waarvoor dit Tefilot hoofdzakelijk is bedoeld. Maar een "Miencha" is ook een geschenk. Bovendien is een "Dotar" een "geschenk". Het verheugt het bestuur van Dotar dit Tefilot aan de Portuges Israëlitieste Gemeente en aan de leden van Dotar aan te bieden.

Dotar is de oudste joodse liefdadigheidsvereniging in Nederland en waarschijnlijk in de hele Westerse Sefardische Diaspora. De loting voor het toekennen van een bruidsschat aan "Sefardische weesmeisjes en jonge dochters" is een traditie die Dotar al 400 jaar in ere houdt. Tegenwoordig mogen ook jongens meedoen aan de loting.

Het Tefilot is bedoeld voor alle middagen, met uitzondering van de Hoge Feestdagen en de vastendagen. Omdat Dotar een huwelijksfonds is, hebben wij deze Tefilot ook geschikt gemaakt voor gebruik bij chesepot. Pierkee Abot en de Parasa voor Sjabbatmiddag, de maandag en de donderdag zijn eveneens toegevoegd.

Er is naar gestreefd het Tefilot zo samen te stellen dat bladeren vrijwel onnodig is. Om de gebruiker van dienst te zijn, hebben wij het voorzien van een vertaling. Helaas waren wij niet bij machte om in een moderne vertaling te voorzien. Er is gebruik gemaakt van de vertaling van dr. B. Israel Ricardo, die met toestemming van de familie Ricardo en de Portuges-Israëlitische Gemeente uit het "gewone Tefilot" is overgenomen. Wij zijn de familie Ricardo en de Gemeente zeer erkentelijk. Voor Pierkee Abot hebben wij, met toestemming en dank aan

Portugees-Israëlitische Gemeente te Amsterdam
ק"ק ספרדים ונמצוד תורה באמסטרדם

Chacham dr. P. Toledano
Opperrabbijn

החכם ד"ר פנחס טולדאנו
רב אבד דק"ק תלמוד תורה

הסכמה

בואו ונחזיק טובה לידידנו מר יעקב סוגדרפן יחד עם חבריו "חברת דותר" שרחש לבם דבר טוב להוציא לאור עולם סידור הנקרא "מנחת דותר" כדי שקהלינו יתפללו בו לאבינו שבשמים כמנהג קהילתנו.

איישר חילם לאורייתא וידי תכון עמם. ישלם ה' פועלם ותהי משכורתם שלמה מעים ה' אלוקי ישראל באורך ימים ושנות חיים בטוב ובנעימים ובכל אשר יפנו ישכילו ויצליחו אמן כן יהי רצון.

סג"ס
2016/10/16

פ. טולידאנו
חכם ואב"ד דק"ק תלמוד תורה אמסטרדם.

het Nederlands Israëlitisch Kerkgenootschap, gebruik gemaakt van de vertaling van dr. I. Dasberg. Sommige stukken zijn voorzien van een korte samenvatting, omdat daarvan de vertalingen ontbraken. In een enkel geval wordt er naar de vertaling van S.I. Mulder verwezen. Er zijn heldere aanwijzingen toegevoegd, waardoor deze Tefilot toegankelijker is dan vorige uitgaven.

De Tesoureiros e Administradores van Dotar hopen hiermee in een behoefte te hebben voorzien. Wij wensen u, de gebruiker, dat uw gebeden zullen worden verhoord zoals wij in elke Miencha dienst zeggen:

תכון תפילתי קטרת לפנך. משאת כפי מנחת ערב:
Moge mijn gebed voor U gelden als reukwerk, het opheffen mijner handen als een avondmeeloffer.

Het bestuur is dank verschuldigd aan allen die belangeloos hebben bijgedragen aan de totstandkoming van de Tefilot.

Bestuur Santa Companhia de Dotar Orphas e Donzellias,

J.B. Sondervan, Primeiro Tesoureiro
J. Boosman, Segundo Tesoureiro
D. Zecharja Baruch, Tercero Tesoureiro
J. Amoyal, Primeiro Administrador
A.L. Cortissoos, Segundo Administrador

Amsterdam, Poerim 5775 / maart 2015

Opgedragen aan

Reuven en Tanya Segal-Boosman
Ma'ayan
Tamir
Elad
Melbourne

Eytan en Tilda Boosman-Molho
Leo
Daniël
Londen

Nathan Boosman
Amsterdam

Joel Boosman
Amsterdam

הקב"ה יחון אותם בחכמה, בינה ודעת

door hun ouders/grootouders
Jochanan en Suzy Boosman-Lancy

Ter ere van de generatie voor ons,

Louis en Estella Alvares Vega-Prins

en de generaties na ons,

Shifra Hadassa Alvares Vega en Michael Noah Gordan
Elisha Jacob, Abner Gershom, Yemima Sara

Talia Bilha en Micha Goldberg-Alvares Vega
Itai Yehuda, Eylon Netanel, Yotam Eldad, Tamar Nily

Boaz Jacob en Ilana Nechama Alvares Vega-Sperling
Dafna Sarah, Maayan Leah, Uriel Yehuda

Opgedragen door
Lex en Ankie Alvares Vega-Boas

Ter nagedachtenis aan mijn lieve ouders
Annie Gomes de Mesquita
Felix Elie Bachrach
Bram Heiman Knorringa
en
Ter nagedachtenis aan het gezin van mijn overgrootouders,
Bram Gomes de Mesquita en Naatje Duits
Hun kinderen en kleinkinderen
Anna en Sal Pappie-Gomes de Mesquita
en hun kinderen Hennie en Max
David en Mietje Gomes de Mesquita-Croonenberg
en hun kinderen Ab en Jacques
Sal en Jeanet Gomes de Mesquita-van Praag
en hun zoon Bram
Lies en Louis Cardozo-Gomes de Mesquita
en hun kinderen Clara en Maurits
Jacob Gomes de Mesquita
Simon en Jo Gomes de Mesquita-Alvares Vega
Maurits en Bertha Gomes de Mesquita-Montezinos
Hijman Gomes de Mesquita
Lien en Jozef Barzilay-Gomes de Mesquita en hun dochter Hetty
En mijn lieve grootouders
Jacques en Eppie Gomes de Mesquita-Vaz Dias
Alsmede mijn overgrootouders
Jacob en Esther Vaz Dias-Lopes Quiros
en hun zoon Jacob Vaz Dias jr.
Het overgrote gedeelte van deze familieleden is vermoord
in de Tweede Wereldoorlog
Hun nagedachtenis zij tot zegen ת.נ.צ.ב.ה.
Amsterdam, 2015, Carlo Bachrach

Ter herinnering aan de dierbare broers

Dayan Dr Benjamin Israel Ricardo, Ab Beth Dien

Aaron Israel Ricardo, Moheel en Samaas

en hun familie

Moge hun nagedachtenis tot zegen zijn.

Opgedragen aan onze kinderen en kleinkinderen
Flip en Ági Sondervan-Rosenfeld en AJ
Esti en Gavriel Zoladz-Sondervan, Chagai, Ahuva en Alon
Bori en Danny Friedman-Sondervan
Nathan Bertus Sondervan

וזכנו לגדל בנים ובני חכמים ונבונים, אוהבי יי,
יראי אלהים, אנשי אמת, זרע קדש, ביי דבקים, ומאירים
את העולם בתורה ובמעשים טובים, ובכל מלאכת
עבודת הבורא

Jaap & Betty Sondervan-Frank

מוקדש לזכרון עולם
לעילוי נשמות
הגברת חיה נעמי זכריה ברוך
ה'ה'ה'ה' יצחק זכריה ברוך
הזקנה חנה זכריה ברוך
הילדה הנעימה נריה זימרה שלומית זכריה ברוך

In liefdevolle herinnering aan
Chaja Louise Henriëtte Baruch-Huisman
Izak Zacharias Baruch
Hanny Baruch-Birnbaum
Neria Zimra Shelomit Zecharja Baruch

Ter nagedachtenis aan
onze moeder

Ja'el Jessurun Cardozo

Haar kinderen
Maurits, Janneke en Appie

Ter herinnering aan onder meer
Antonio (Don Emanuel) Da Costa Cortissos,
geboren in het Spaanse Segovia in 1595, die rond het jaar
van oprichting van Dotar als eerste familielid en vijfde
generatie sinds het ontstaan van de familie in de regio
Bragança, Portugal, naar Amsterdam kwam.

Ter nagedachtenis aan alle eigen- en aangetrouwde
familieleden, die in diverse vernietigingskampen
gedurende de Holocaust het leven lieten.

Als blijk van vertrouwen in de toekomst van de familie
in het bijzonder de achttiende en negentiende generatie.

Familie Cortissos, Amsterdam, maart 2015/Adar 5775

Ter nagedachtenis aan
mijn wettige echtgenoot sinds 14-11-1997
Willem Emmanuel van der Sluis z"l

13-08-1931---23-07-2012

בס"ד

לעילוי נשמותהם של
דחיל חטאין ומוקיר רבנן
ה'ה'ה'ה' אורי בן אשר הכהן זצ"ל
ורבקה חנה בת דוד הכהן פריירה ז"ל
ובתם חיה אלידה ז"ל
ונשמתהם של
אשר בן אורי נתן הכהן, ואליק בת אלעזר הלוי
דוד דמשה הכהן פריירה, ואלידה הכהנת פריירה הלוי

תנ"צ'ב"ה

כשנכנסים לבית הכנסת אומרים:
מה טובו אהליך יעקב, משכנתך ישראל. ואני
ברב חסדך אבוא ביתך, אשתתוה אל היכל
קדשך ביראתך:
ומתפללים מנחה.

כשיוצאים מבית הכנסת אומרים:
יי נחני בצדקתך למען שורקי השר לפני דרךך:

[Bij het betreden van de Snoge zegt men]
Hoe schoon zijn Uw tenten, Jacob, Uw
woningen, Israël. Ik, op Uw grote gunst
vertrouwende, kom in Uw huis; ik buig mij voor
Uw heilgdom met eerbied voor U.

[En men gaat Miencha lezen]

[Bij het verlaten van de Snoge zegt men]
Eeuwig, leid mij door Uw goedgunstigheid,
effen voor mij Uw pad wegens mijn benijders.

מנחה לחול לִמְנוּחָה עַל הַנִּחִית. לִכְנִי קֶרֶחַ מִזְמוֹר: מִה יִדְרִידֹת מִשְׁכַּנּוֹתֶיךָ יִי צְבָאוֹת: נִכְסְפָה וְגַם קָלְתָּה נִפְשִׁי לַחֲצֵרוֹת יִי. לְבִי וּבִשְׂרִי. יִרְנָנוּ אֶל אֵל חַי: גַּם צִפּוֹר מִצֵּאָה בֵּית וְדִירוֹר קֶן לֶה אֲשֶׁר שָׁתָה אֶפְרַחֶיהָ. אֶת מִזְבְּחוֹתֶיךָ יִי צְבָאוֹת. מַלְכִי וְאַלְהִי: אֲשֶׁרִי יוֹשֵׁבִי בֵיתְךָ. עוֹד יִהְלָלְךָ סֵלָה: אֲשֶׁרִי אָדָם עוֹד לוֹ כֶּךָ. מַסְלוֹת בְּלִבָּכֶם: עֲבָרִי בְעֵמֶק הַבְּכָא מַעֲיָן וְשִׁיתוּהוּ. גַּם בְּרִכּוֹת מוֹרָה: יִלְכוּ מַחֲוִיל אֶל תּוֹל. יִרְאֶה אֵל אֱלֹהִים בְּצִיּוֹן: יִי אֱלֹהִים צְבָאוֹת שְׁמֶעָה תַּפְלִית. הַאֲזִינָה אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: מִגִּנְנוּ רָאָה אֱלֹהִים. וְהִבֵּט פָּנָי מִשִּׁיחוֹ: כִּי טוֹב יוֹם בְּחֻצְרֶיךָ מֶאֱלֶף. בְּחֻרְמֵי הַסְתּוֹפָף בְּבֵית אֱלֹהֵי. מְדוּר בְּהַאֲלֵי רִשְׁעִי: כִּי שִׁמְשׁ וּמִגֵּן יִי אֱלֹהִים. חֹן וְכִבּוֹד יִתֵּן יִי. לֹא יִמְנַע טוֹב לְהוֹלִכִים בְּתַמִּים: יִי צְבָאוֹת. אֲשֶׁרִי אָדָם בְּטוֹחַ כֶּךָ: וְיִדְבֹּר יִי אֶל־מֶשֶׁה לֵאמֹר: צוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם. אֶת קְרַבְנֵי לְחֵמִי לְאִשִּׁי רִיחַ נִיחּוֹחַ תִּשְׁמֹרוּ לְהַקְרִיב לִי בְמוֹעֲדוֹ: וְאָמַרְתָּ לָהֶם זֶה הָאִשָּׁה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ לִי. כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִים שְׁנַיִם לְיוֹם עֹלָה תְּמִיד: אֶת הַכֶּבֶשׂ אֲתָה תַעֲשֶׂה בְּבֹקֶר. וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבִים: וְעִשְׂרִית הָאִיפָה סֵלֶת לְמִנְחָה. בְּלוּלָה בְשֶׁמֶן כִּתִּית רַבִּיעֵת הֶחָיִן: עֹלֹת תְּמִיד. הָעֲשִׂיָה בְּהַר סִנִּי לְרִיחַ נִיחּוֹחַ אִשָּׁה לִי: וְנִסְכּוֹ רַבִּיעֵת הֶחָיִן לְכֶבֶשׂ הָאֵדוֹם. בְּקֹדֶשׁ 15	MIENCHA VOOR WERKDAGEN Miezmor 84. Voor de zangmeester op de Gittit, een Miezmor van de zonen van Korach. Hoe lieflijk zijn Uw woningen, Eeuwige Zebaoth. Mijn ziel verwikjnt en verteert in verlangen naar de voorhoven des Eeuwigen, mijn hart en mijn lichaam jubelen tot de levende God. Ook de vogel heeft een huis gevonden en de zwaluw een nest waar zij haar jongen in gelegd heeft; bij Uw altaren (is mijn woning), Eeuwige, Zebaoth, mijn Koning en mijn God. Gelukkig zij, die in Uw huis wonen, voortdurend zullen zij U loven, Sela. Gelukkig de mens, wiens sterkte in U ligt, in hun hart zijn geëffende paden. (Hun gemoed is rustig.) Zij, die door het tranendal trekken, maken het tot een waterbron, zelfs tot zegenrijke planten, waarmede het de vroege regen overdekt. Zij gaan van kracht tot kracht, (hun kracht neemt toe) totdat zij in Zion bij God verschijnen. Eeuwige, God Zebaoth, verhoor toch mijn gebed, luister toch. God van Jakob, Sela. Zie ons aan, Gij, die ons schild zijt, en aanschouw het aangezicht van Uw gezalfde. Want een dag in Uw voorhoven is beter dan duizend elders, ik heb de voorkeur gegeven aan het verblijven in het huis van mijn God, boven het wonen in de tenten der goddeloosheid. Want zon en schild is de Eeuwige God, gunst en heerlijkheid verleent de Eeuwige. Hij onthoudt het geluk niet aan hen, die in eenvoud wandelen, Eeuwige Zebaoth, gelukkig de mens, die in U vertrouwen heeft. De Eeuwige sprak tot Mozes als volgt: Gebied de kinderen Israëls en zeg tot hen: Mijn offer, Mijn spijs om door Mijn vuren verteerd te worden als een voor Mij aangename geur, zult gij Mij nauwgezet op de daarvoor bepaalde tijd brengen. En zeg (voorts): Dit is het vuuroffer, dat gij de Eeuwige zult brengen, dagelijks als een gestadig brandoffer, twee mannelijke schapen, niet ouder dan een jaar, zonder gebrek. Het ene schaap zult gij bereiden 's morgens en het tweede zult gij bereiden in de namiddag. En een tiende Eph meelbloem als meeloffer, aangemengd met een kwart Hin olie van gestoten olijven. Een gestadig brandoffer zoals dat bereid werd op de berg Sinai tot een aangename geur als vuuroffer voor de Eeuwige. En het tweede schaap zult gij 's middags 16
מנחה לחול הַסֵּךְ נֶסֶךְ שֶׁכֶּר לִי: וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֶרְבִים. כִּמְנַחַת הַבֹּקֶר וּבְנִסְכּוֹ תַעֲשֶׂה אִשָּׁה רִיחַ נִיחּוֹחַ לִי: וְעֶרְבָה לִי מִנְחַת יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם. כִּימִי עוֹלָם וּכְשֵׁנִים קִדְמֹנִית: אֲשֶׁרִי יוֹשֵׁבִי בֵיתְךָ. עוֹד יִהְלָלְךָ סֵלָה: אֲשֶׁרִי הָעָם שֶׁכֶּבֶה לוֹ. אֲשֶׁרִי הָעָם שֶׁיִּי אֱלֹהֵיוֹ: תִּהְלֶה לְדוֹד אֲרוֹמָמֶךָ אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ. וְאִבְרָכָה שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָ וְאֶהְלֶלְהָ שְׁמֶךָ לְעוֹלָם וָעֶד: גְּדוֹל יִי וּמֵהָלֵל מְאֹד. וְלִגְדֹלָתוֹ אֵין תִּקּוֹר: דוֹר לְדוֹר יִשְׁבַח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יִגִּידוּ: הֲדוֹר כִּבּוֹד הוֹדֶךָ. וְדַבְּרִי נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשִׁיתָה: וְצִוּוֹ נוֹרְאוֹתֶיךָ יֵאֱמְרוּ. וְגִדְלָתְךָ אֶסְפְּרֶנָּה: זָכַר רַב טוֹבֶךָ יִבְרַע: וְצִדְקָתְךָ יִרְנָנוּ: חֲנוּן וְרוּחַם יִי. אֲיֹךְ אֲפִים וּגְדֹל־חֶסֶד: טוֹב יִי לְכָל. וְחֻמּוֹ עַל כָּל־מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יִי כָל־מַעֲשֶׂיךָ. וְחִסְדֶּיךָ יִבְרָכְוֶה: כִּבּוֹד מַלְכוּתְךָ יֵאֱמְרוּ. וּגְבוּרָתְךָ יִדְבָּרוּ: הַלּוֹדִיעַ לִבִּנֵי הָאָדָם גְּבוּרָתִי. וּכְבוֹד הֲדוֹר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל־עֲלָמִים: וּמִמְשַׁלְתֶּךָ בְּכָל־דוֹר וָדוֹר: סוֹמֵךְ יִי לְכָל־הַנְּפֹלִים. וְזוֹקֵף לְכָל־הַכּוֹפּוּסִים: עֲנִי־כֹל אֱלֹהִי יִשְׁבֹּר. וְאֵתָה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֹתוֹ: פּוֹתַח אֵת יָדְךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רְצוֹן: צִדִּיק יִי בְּכָל־דְּרָכָיו. וְחִסִּיד כָּל־מַעֲשָׂיו: קְרוֹב יִי לְכָל־קְרָאִיו. לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאוּהוּ בְּאֵמֶת: רְצוֹן יִרְאִיו יַעֲשֶׂה. וְאֵת שְׁוֹעָתָם יִשְׁמַע וְיִישִׁיעֵם: 17	MIENCHA VOOR WERKDAGEN bereiden: zoals het meeloffer van 's morgens, en het daarbij behorende pengoffer zult gij het bereiden als vuuroffer tot een aangename geur voor de Eeuwige, De Eeuwige zal het spijsoffer van Juda en Jeruzalem aangenaam zijn, als in de dagen van de oudheid en in vroegere jaren. Gelukkig zij, die in Uw huis wonen, voortdurend zullen zij U loven, Sela. Gelukkig het volk, dat het aldus heeft, gelukkig het volk, welks God de Eeuwige is. Een loflied van David. Ik wil U verheffen, o Koning, mijn God, en Uw naam immer en eeuwig loven. Iedere dag wil ik U loven en Uw naam eeuwig prijzen. Groot is de Eeuwige en zeer geprezen en Zijn grootheid is ondoorgrondelijk. Het ene geslacht zal aan het andere Uw daden prijzend verhalen en Uw machtige daden verkondigen. Van de pracht van de heerlijkheid Uwer majesteit en Uw wonderdaden wil ik spreken. En de Almacht, waarvan Uw ontzagwekkende daden getuigen, vertellen zij en Uw grootheid, ik zal haar verkondigen. Dan zal men de faam van Uw grote goedheid verbreiden en Uw goedsugstigheid bejubelen. Genadig en barmhartig is de Eeuwige, lankmoedig en groot in genade. Goed is de Eeuwige voor allen en Zijn barmhartigheid strekt zich over al Zijn schepselen uit. Al Uw schepselen zullen U, Eeuwige, danken en Uw vromen zullen U loven. Zij zullen spreken over de heerlijkheid van Uw regering en Uw almacht verkondigen. Om de mensenkinderen Zijn machtige werken te doen kennen en de heerlijke majesteit Zijner regering. Uw regering is een regering van alle eeuwigheid en Uw heerschappij bestaat in ieder geslacht. De Eeuwige steunt allen die vallen en richt alle krommen op. De ogen van allen zien hoopvol naar U op en Gij geeft hun spijs op zijn tijd, Uw hand openend en met welgevallen al wat leeft verzadigend. Rechvaardig is de Eeuwige in al Zijn wegen en genadig in al Zijn daden. Nabij is de Eeuwige voor allen, die hem 18

מנחה לחול
שומר יי את כל־אֶהְיֹהּ. ואת כל־הַרְשָׁעִים ישמיד: תהלת
יי וידבר פי ויברך כל־בָּשָׂר שֶׁם קדשו לעולם ועד: וְאַנְחֵנוּ
נְבָרְךָ יְהי מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם חֲלִלְיָהּ:

תכון תפילתי קטרת לפנך, משאת כפי מנחת־עֶרֶב:
כשיש מנין חזון אומר קדיש לעילא:

יְתַגְדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמָהּ רַבָּא. (קהל: אָמֵן) בְּעֶלְמָא דִּי
בְּרָא כְּרֵעוּתָהּ, וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וְיַצְמַח פְּרָקְנָהּ וְקָרַב
מִשְׁחָהּ. (קהל: אָמֵן) בְּחַיִּיכֹון וּבְיוֹמֵיכֹון וּבְחַיִּי דְּכָל־בֵּית
יִשְׂרָאֵל. בְּעֶגְלָא וּבִזְמָן קָרִיב וְאַמְרוּ אָמֵן:

(קהל: יְהי שְׁמָהּ רַבָּא מְבָרְךָ לְעֵלַם לְעֵלְמִי עֲלֵמָא יִתְבָּרַךְ)
יְהֵא שְׁמָהּ רַבָּא מְבָרְךָ לְעֵלַם לְעֵלְמִי עֲלֵמָא יִתְבָּרַךְ
וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלָּה
וְיִתְהַלַּל שְׁמָהּ דְּקוֹדֶשׁא בְּרִיךְ הוּא. (קהל: אָמֵן)
לְעִילָא מִן כָּל־בְּרָכְתָּא שִׁירָתָא תִּשְׁבַּחְתָּא וְנִחְמַתָּא,
דְּאַמְיִין בְּעֲלֵמָא, וְאַמְרוּ אָמֵן (קהל: אָמֵן):

קהל וחזון אומרים ביחד, את העמידה בלי חזרה.
19

מנחה לחול
אֲדִינִי, שְׁפִתֵי תַפְתָּח, וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ:
בְּרוּךְ אַתָּה יי , אֱלֹהֵינוּ וְאַלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אֲבִרְהָם.
אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאַלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא. אֵל
עֲלִיוֹן. גּוֹמֵל חֲסִדִּים טוֹבִים. קוֹנֵה הַכֹּל וְחוֹכֵר חֲסִדֵי אֲבוֹת.
וּמַבְיָא גּוֹאֵל לְבָנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׂמוּ בְּאַהֲבָה:

בעשרת ימי תשובה אומרים – זְכַרְנוּ לַחַיִּים. אֵל מְלֶךְ
חָפֵץ בַּחַיִּים. כְּתִבְנוּ בִסְפֶר חַיִּים. לְמַעַן אֱלֹהִים חַיִּים (אל
חי):

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן: בְּרוּךְ אַתָּה יי, מֶגֶן אֲבִרְהָם:
אַתָּה גָבוֹר לְעוֹלָם אֲדִינִי. מַחֲיָה מַתִּים אַתָּה. רַב הַרוֹשִׁיעַ:
בְּקִיץ – מוֹרִיד הַטֶּל: בַּחוּרֶף – מְשִׁיב הַרוּחַ וּמוֹרִיד
הַגֶּשֶׁם:

מִכָּל כָּל חַיִּים בַּחֲסֵד. מַחֲיָה מַתִּים בְּרַחֲמִים רַבִּים. סוֹמֵךְ
נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים. וּמַתִּיר אֲסוּרִים. וּמְקִים אֲמוֹנוֹתוֹ
לִישְׁנֵי עַרְפָּה. מִי כְמוֹךָ פֹּעֵל גְּבוּרֹת וּמִי יוֹמֵה לְךָ. מְלֶךְ
מַמְיֵת מַחֲיָה וּמַצְמִיחַ שְׁשׁוּעָה:

בעשרת ימי תשובה אומרים: מִי כְמוֹךָ אֵב רַחֲמָן וְזָכַר
יִצְחָק בְּרַחֲמִים לַחַיִּים:

וְנֶאֱמַן אַתָּה לְחַיִּיתוֹ מַתִּים: בְּרוּךְ אַתָּה יי, מַחֲיָה הַמַּתִּים:
21

MIENCHA VOOR WERKDAGEN
aanroepen, voor allen, die Hem in waarheid aanroepen. De wil van hen, die ontzag voor Hem hebben, volbrengt Hij en hun smeken hoort Hij en redt hen. De Eeuwige behoedt allen die Hem beminnen en alle booswichten vernietigt Hij. De lof des Eeuwigen zal mijn mond verkondigen opdat alle vlees Zijn heilige naam eeuwig zal loven. Ook wij zullen God loven van nu tot in eeuwigheid, Halleluja.

Moge mijn gebed voor U gelden als reukwerk, het opheffen mijner handen als een avondmeeloffer.
[Als er Mienjan is zegt de Chazzan Kadiesj]

[Kadiesj] Verheven en geheiligd zal Zijn grote naam worden in de wereld, die Hij naar Zijn wil geschapen heeft. Moge Hij Zijn Rijk vestigen en Zijn verlossing doen opbloeien en Zijn Gezalfde brengen in Uw levensdagen en in het leven van het gehele huis van Israël spoedig en binnen een korte tijd en men zegge daarop **Ameen**.

Ameen, Zijn grote naam zij geloofd in alle eeuwigheid.

Zijn grote naam zij geloofd in alle eeuwigheid, geprezen, geroemd, verheven, verhoogd, verheertijkt en hoog bejubeld zij de naam van de Heilige geloofd zij Hij (**Ameen**), meer dan alle lof, lied, hulde en verroosting, die in de wereld uitgesproken worden; men zegge daarop **Ameen**.

[De gemeente zegt de Ngamida samen met de Chazzan, zonder herhaling]
20

MIENCHA VOOR WERKDAGEN
Heer, open mijn lippen, opdat mijn mond Uw lof verkondige. Geloofd zijt Gij, Eeuwige, onze God en God van onze voorouders, God van Abraham, God van Izaak en God van Jacob, grote, machtige en ontzagwekkende God, allerhoogste God, die vele weldaden bewijst, eigenaar is van het heelal en de deugden der voorouders gedentk en een verlosser brengt aan hun nakomelingen, ter wille van Zijn naam, met liefde.

[In de Jemee Tesjoeba] Gedenk ons ten leven, God en Koning, die behagen schept in het leven; schrijf ons op in het boek des levens om Uwentwille, (levende God.)

Koning, Helper en Redder, en Schild; geloofd zijt Gij, Eeuwige, Schild van Abraham.

Gij zijt machtig in eeuwigheid, Eeuwige, Gij doet de doden herleven. Gij zijt machtig om te helpen.

[In de zomer] die de dauw doet neerdalen. [In de winter] die de wind doet waaien en de regen doet neerdalen.

Hij die de levenden in genade onderhoudt, de doden doet herleven in grote barmhartigheid, vallenden steunt en zieken geneest, gevangenen bevrijdt en Zijn woord vervult aan hen, die in het stof slapen (de doden). Wie is U gelijk, Oppermachtige, en wie evenaart U, Koning, die laat sterven en doet herleven en het heil doet ontspruiten.

[In de Jemee Tesjoeba] Wie is U gelijk, Barmhartige Vader, die Zijn schepselen in barmhartigheid gedenkt ten leven.

En Gij zijt standvastig in Uw belofte om doden te doen herleven. Geloofd zijt Gij, Eeuwige, die de doden doet herleven.
22

מנחה לחול

בשיש מניין החזן אומר:

בְּקִישׁוֹ וְנִעְרִיצָהּ. כְּנוּעַם שִׁיחַ סוּד שְׂרָפִי קֹדֶשׁ הַמְשֻׁלָּשִׁים
 לְדָךְ קִדְשֶׁהּ. וְכֵן כְּתוּב בְּלִי יְדֵי נְבִיאָהּ. וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר –
 (קְהֵלֹהֹן חוּר) קֹדֶשׁ קֹדֶשׁ קֹדֶשׁ יְיָ צְבָאוֹת מֶלֶךְ כָּל־הָאָרֶץ
 בְּכֹדֶד: לְמַעַתָּה מְשַׁחֲמִים וְאוֹמְרִים – (קְהֵלֹהֹן חוּר) בְּרוּךְ
 בְּכֹדֶד: מִמְּקוֹמוֹ: וּבִדְבָרֵי קֹדֶשׁ כְּתוּב לֹא־אֶחָד (קְהֵלֹהֹן
 חוּר) יִמְלֹךְ יְיָ לְעוֹלָם אֱלֹהֵינוּ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר הַלְלוּהָ:

אֵתָהּ קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ. וְקָדוֹשִׁים בְּכָל־יּוֹם יִהְלָלוּךָ
סֵלָה: (כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אַתָּה) בְּרוּךְ אַתָּה יי, הָאֵל
הַקָּדוֹשׁ:

בעשרת ימי תשובה אומרים – הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:

מכאן אומרים בלחש.

אֶתָּה חוֹנֵן לָאָדָם דַּעַת. וּמִלְמַד לְאִנּוּשׁ בִּינָה. וְחַנּוּן מֵאֲתֵךְ דַּעַת וּבִינָה וְהַשְׁכֵּל: בְּרוּךְ אַתָּה יי, חוֹנֵן הַדַּעַת:

הַשִּׁיבֵנוּ אֲבִינוּ לְתוֹרָתְךָ. וְקִרְבָנוּ מִלִּפְנֵי לַעֲבֹדֶתְךָ.
וְהִחְזִירֵנוּ בְּתִשְׁבָּה שְׁלָמָה לִפְנֵיךָ: בְּרוּךְ אַתָּה יי, הָרוּצָה
בְּתִשְׁבָּה:

סֵלַח לָנוּ אֱבִינוּ כִּי חָטָאנוּ. מַחֲוֹל לָנוּ מַלְכֵנוּ כִּי פָשַׁעְנוּ.
כִּי אֵל טוֹב וְסֵלִיחַ אַתָּה: בְּרוּךְ אַתָּה יי, חֲנוּן הַמִּרְבֶּה
לְסִלּוֹחַ:

וַיֹּאמֶר נָא בְעֵינֵינוּ וְרִיכָה רִיבְנוּ. וּמָה־לָּנוּ גְּאֻלָּה שְׁלֹמָה לְמַעַן שְׁמֹךְ. כִּי אֵל גָּאֹל חֲזַק אֶתָּה: בְּרוּךְ אַתָּה יי, גְּאֹל יִשְׂרָאֵל:

23

MIENCHA VOOR WERKDAGEN

Als er Mienjan is zegt de Chazzan]

Wij willen U iligen en U verheerlijken als hemelluidende, geheimzinnige gebed der heilige Seraphim, die U een drieduidig „heilig“ toeroepen en aldus is door Uw profeet geschreven: „de een riep de ander toe en zei: heilig, heilig, heilig is de Eeuwige der Heerscharen, de gehele aarde is vol van Zijn heerlijkheid. Hun antwoorden prijzen anderen en zeggen: Gelooft zij de heerlijkheid des Eeuwigen op haar plaats. En in Uw heilige schrift staat als volgt geschreven: de Eeuwige regeert eeuwig, Uw God, o Zion, van geslacht tot geslacht, haleluja.

Gij zijt heilig en Uw naam is heilig en heiligen loven U iedere dag steeds (want een God, Koning, groot en heilig zijt Gij). Geloofd zijt Gij Eeuwige, heilige God.

[In de Jemee Tesjoeba] Geloofd zijt Gij, Eeuwige, heilige Koning

[Vanaf hier leest men in stilte]

Gij verleent de mens kennis en leert de sterveling inzicht; verleen ons Uwerzijds kennis, inzicht en oordeel. Geloofd zijt Gij, Eeuwige, die de kennis verleent.

Doe ons, onze Vader, terugkeren tot Uw leer en breng ons nader, onze Koning, tot Uw dienst en doe ons met een volmaakte bekering voor U terugkeren. Geloofd zijt Gij, Eeuwige, die behagen heeft in bekering.

Vergeef ons, onze Vader, want wij hebben gezondigd; geef ons kwijtschelding onze Koning want wij hebben misdreven, want een goede en vergevingsgezinde God zijt Gij. Geloofd zijt Gij, Eeuwige, Genadige, die veel malen vergeeft.

Zie toch naar onze ellende en voer onze twistzaak en wil ons spoedig verlossen met een volkomen verlossing ter wille van Uw naam, want een machtig God en Verlosser zijt Gij. Geloofd zijt Gij Eeuwige, Verlosser van Israël.

24

MIENCHA VOOR WERKDAGEN

Genees ons, Eeuwige, dan zijn wij genezen, help ons, dan zijn wij geholpen, want Gij zijt het voorwerp van onze lof; en breng herstel en genezing aan al onze zieken, aan al onze smarten en aan al onze kwalen want een God, een barmhartig en betrouwbaar geneesheer zijt Gij. Geloofd zijt Gij, Eeuwige, die de zieken van Zijn volk Israël geneest.

[In de zomer] Zegen ons, onze Vader, in al het werk onzer handen en zegen ons jaar met de dauw van welwillendheid, zegen en milddadigheid, en moge het einde van dit jaar leven, verzadiging en vrede zijn, zoals de goede jaren ten zegen waren, want een God, goed en weldadig zijt Gij, en die de jaren zegent. Geloofd zijt Gij, Eeuwige die de jaren zegent.

[Ja de winter] Zegen voor ons, Eeuwige onze God, dit jaar en alle soorten van zijn gewas ten goede en geef dauw en regen ten zegen over de gehele oppervlakte van de aarde en drink het oppervlakt der aarde en verzadig de gehele wereld met Uw goedheid en vul onze handen met Uw zegeningen en met de rijke gaven uit uw hand. Behoed en bevrijd dit jaar van al wat kwaad is, van alle soorten verderf en van alle soorten straal en verleen het een gunstige verwachting en een vreedig uiteinden. Ontferm U en erbarm U erover en over al zijn gewas en vruchten en zegen het met de regens van welwillendheid, zegen en middaagheid en moge het einde van dit jaar leven, verzadiging en vrede zijn, zoals de goede jaren ten zegen waren; want een God, goed en weldadig zijn Gij en die de jaren zegen, Geloofd zij Gij, Eeuwige, die de jaren zegenit.

26

מנחה לחול

רַפָּאנוּ יי' וְנִרְפָּא. הוֹשִׁיעֵנו וְנוֹשְׁעָה כִּי תִהְיֶה לָנוּ אֲתָה. וְהִנֵּה עֵלָה אֲרוּכָה וּמִרְפָּא לְכָל־תַּחֲלוּאֵינוּ. וּלְכָל־מַכּוּבֵינוּ וְיִקְלַמְּנוּ מִכּוֹתֵינוּ. כִּי אֵל רֹפֵא רַחֲמָן וְנֶאֱמָן אֲתָה: בְּרוּךְ אַתָּה יי' רֹפֵא חֲוֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

בקיץ

בְּרַחֲמֵיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּכָל־מַעֲשֵׂה יָדֵינוּ. וּבְרַחֲמֵיךָ שְׁתַּנּוּ בְּטַלְלֵי רִצּוֹן בְּרַחֲמֵיךָ וּנְדָכָה. וְתֵיהִי אַחֲרֵיתֶיהָ חַיִּים וְשִׁבְעָה וְשְׁלֹשׁ בְּשָׁנִים הַטּוֹבוֹת לְרַחֲמֶיךָ. כִּי אֵל טוֹב וּמַטִּיב אֶתְּהָ וּמְבַרֵּךְ הַשָּׁנִים: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ מְבַרֵּךְ הַשָּׁנִים:

בחורף

[illegible]

25

מנחה לחול
תָּקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחִירוֹתָנוּ. וְשָׂא נֹס לְקַבֵּץ גְּלִיּוֹתֵינוּ.
וְקַבְּצֵנוּ יַחַד מִהֲרָה מֵאֲרָבַע כַּנְפוֹת הָאָרֶץ לְאַרְצֵנוּ: בְּרוּךְ
אַתָּה יי, מְקַבֵּץ נְדָחֵי עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:
הַשִּׁבָּה שׁוֹפְטֵינוּ בְּרֹאשׁוֹנָה. וְיוֹעֲצֵנוּ בְּכַתְחִלָּה. וְהִסֵּר
מִמֶּנּוּ יָגוֹן וְאֲנָחָה. וּמְלוֹךְ עָלֵינוּ מִהֲרָה אַתָּה יי לְבָדֶךָ.
בְּרַחֲמִים בְּצִדֵּק וּבִמְשָׁפָט: בְּרוּךְ אַתָּה יי, מֶלֶךְ אוֹיֵב צָדִיק
וּמְשֻׁפָּט:
בַּעֲשֵׂרַת יְמֵי תְּשׁוּבָה אוֹמְרִים – הַמֶּלֶךְ הַמְּשֻׁפָּט:

לְמַלְשֵׁינִים אֶל תְּהִי תִקְוָה וְכִלְהֵמִינִים וְכִלְהַדִּים
כְּרָעַע יֶאֱבֹדוּ. וְכִלְאוּבֵיךְ וְכִלְשׁוֹנֵיךְ מִהֲרָה יִכְרְתוּ.
וְכִלְעֵשִׁי וְשַׁעַר מִהֲרָה תַעֲקֹר וְתִשְׁבֵּר וְתַכְלֵם וְתַכְנִיעַם:
בְּמִהֲרָה בְּיָמֵינוּ: בְּרוּךְ אַתָּה יי, שׁוֹבֵר אֵיבִים וּמַכְנִיעַ זֵדִים:
עַל הַצַּדִּיקִים וְעַל הַחֲסִידִים וְעַל שְׂאֵרֵי עַמְּךָ בֵּית
יִשְׂרָאֵל. וְעַל פְּלִטַּת בֵּית סוֹפְרֵיהֶם. וְעַל גְּרֵי הַצַּדִּיק
וְעָלֵינוּ. יְהוֹמֵרָא וְחַמֶּיךָ יי אֱלֹהֵינוּ וְתֵן שָׂכָר טוֹב
לְכִלְהוֹבֹטְחִים בְּשִׁמְךָ בְּאַמְתָּ. וְשִׁים חֵלְקֵנוּ עִמָּהֶם.
וְלַעֲוֹלָם לֹא נִבּוֹשׁ כִּי כָךְ בָּטַחְנוּ. וְעַל חֲסִדְךָ הַגָּדוֹל בְּאַמְתָּ
נִשְׁעָנֵנוּ: בְּרוּךְ אַתָּה יי, מִשְׁעָן וּמִבְטָח לְצַדִּיקִים:

מנחה לחול
תִּשְׁכַּח בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עֵירְךָ כְּאִשֶּׁר דָּבָרְתָּ. וְכִסֵּא דָוִד
עֲבָדְךָ מִהֲרָה בְּתוֹכָהּ תִּכְיֶן וְכִנֵּה אוֹתָהּ בִּנְיָן עוֹלָם בְּמִהֲרָה
בְּיָמֵינוּ: בְּרוּךְ אַתָּה יי, בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם:
אַתָּה צִמַּח דָּוִד עֲבָדְךָ מִהֲרָה תִצְמִיחַ וְקָרְנֵי תְרוּם
בִּישׁוּעָתְךָ. כִּי לִישׁוּעָתְךָ קִיַּינוּ כָּל־יְהוּדִים: בְּרוּךְ אַתָּה יי,
מְצִמֵּחַ קֶרֶן לְשׁוּעָה:
שְׂמַע קוֹלֵנוּ יי אֱלֹהֵינוּ. אֲב תִּרְחַמֵּן חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ.
וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרִצּוֹן אֶת תְּפִלָּתָנוּ. כִּי אֵל שׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת
וְתַחֲנוּנִים אַתָּה: וּמְלַפֵּץ מַלְכֵנוּ רִיקֵם אֶל תִּשְׁכַּחנוּ חֲנּוּ
וְעֲנֵנוּ וְשִׁמַּע תְּפִלָּתָנוּ: כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל־שָׂר: בְּרוּךְ
אַתָּה יי, שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:
כִּשִׁישׁ מִנִּין, חֲזוֹן מִתְחִיל "חֲנּוּ וְעֲנֵנוּ", וְגוֹמֵר אֵת
הַעֲמִידָה בְּקוֹל רֹם.

רָצָה יי אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וְלִתְפִלָּתָם שְׁעוֹה. וְהִשָּׁב
הַעֲבוּדָה לְדָבִיר בְּתוֹךְ. וְאִשִּׁי יִשְׂרָאֵל וְתְּפִלָּתָם מִהֲרָה
בְּאִתְּכָה תִקַּבֵּל בְּרִצּוֹן. וְתִהִי לְרִצּוֹן תְּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל
עִמָּךְ:

MIENCHA VOOR WERKDAGEN
Blaas op de grote hazuin tot onze bevrijding en verhef de banier om onze
ballingen te verzamelen en verzamel ons spoedig allen uit de vier
windstreken der aarde naar ons land. Geloofd zijt Gij, Eeuwige, die de
verstrooiden van Zijn volk Israël verzamelt.

Breng onze rechters terug zoals voorheen en onze raadslieden zoals
vroeger, en verwijder kommer en verdriet van ons en wees spoedig weer
Koning over ons, Gij Eeuwige alleen, met barmhartigheid, met
rechtvaardigheid en recht. Geloofd zijt Gij, Eeuwige, Koning, die
rechtvaardigheid en recht bemint.
[In de Jemee Tesjoeba]: Koning van het Recht.

Laat er voor de lasteraars geen hoop zijn en laten alle afvalligen en
kwaadwilligen in een oogwenk te gronde gaan en mogen al Uw vijanden
en haters spoedig uitgeroeid worden, en moge Gij alle boosdoeners
spoedig wegvagen, verpletteren, vernietigen en vernederen, spoedig in
onze dagen. Geloofd zijt Gij, Eeuwige, die vijanden verplettert en
kwaadwilligen vernedert.

Moge zich Uw barmhartigheid toch, Eeuwige onze God, uistrekken over
de braven en vromen en over het overblijfsel van Uw volk Israël en over
het geredde deel van het huis hunner schriftgeleerden, en over de
oprechte bekeerlingen en over ons; en verleen een heerlijke beloning aan
allen, die in waarheid op Uw naam vertrouwen en geef ons een
gemeenschappelijk deel met hen, opdat wij nooit beschaamd worden,
want op U vertrouwen wij en op Uw grote genade steunen wij in
waarheid. Geloofd zijt Gij, Eeuwige, Steun en Beveiliging voor de
braven.
28

MIENCHA VOOR WERKDAGEN
Moogt Gij weer wonen in Uw stad Jeruzalem, zoals Gij beloofd hebt, en
moogt Gij de troon van David, spoedig in haar midden oprichten en
herbouw haar als een bouw voor eeuwig, spoedig in onze dagen. Geloofd
zijt Gij, Eeuwige, die Jeruzalem herbouwt.

Doe de spruit van Uw dienaar David spoedig ontluiken en laat zijn hoorn
zich door Uw hulp verheffen, want op Uw hulp hopen wij de ganse dag.
Geloofd zijt Gij, Eeuwige, die de gelukshoorn doet ontluiken.

Hoort onze stem, Eeuwige onze God, barmhartige Vader, spaar ons en
ontferm U over ons en neem ons gebed in barmhartigheid en welgevallen
aan, want Gij zijt een God, die gebeden en smeekebeden hoort, en doe ons
niet van Uw aangezicht, onze Koning, ledig terugkeren. Wees ons
genadig en antwoord ons en hoor ons gebed, want Gij hoort het gebed uit
iedere mond; Geloofd zijt Gij, Eeuwige, die het gebed verhoort.

[Als er Mienjan is leest de Chazzan vanaf "wees ons genadig" hardop]

Heb welgevallen, Eeuwige onze God, in Uw volk Israël en schenk
aandacht aan hun gebed en breng de offerdienst terug in het binnenste
van Uw huis en moge Gij de vuuroffers van Israël en hun gebed spoedig
in liefde welgevallig aannemen en moge de dienst van Uw volk Israël
steeds tot welgevallen strekken.

מנחה לחול
בראש חדש, וכוהל המועד אומרים:
אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויגאל יגיע יראך וירצה
ישמע יפקד ויזכר ויכוננו ויזכרון אבותינו. וזכרון
ירושלים עירך. וזכרון משיח בן דוד עבדך. וזכרון
כל־עמך בית ישראל לפניך לפליטה לטובה. לחן לחסד
ולרחמים. כיום:
בראש חודש – ראש החודש הזה:
בפסח – חג המצות הזה, כיום מקרא קדש הזה:
בסוכות – חג הסוכות הזה, כיום מקרא קדש הזה:
לרחם בו עלינו ולהושיענו. זכרנו יי אלהינו בו לטובה.
ושקננו בו לברכה. והושיענו בו לחיים טובים. בדבר
ישועה ורחמים. חס חננו וחמול ורחם עלינו. והושיענו
כי אליך ענינו. כי אל מלך מנון ורחום אתה:

ואתה ברחמך הרבים. תחפץ בנו ותצננו ותחינו
ענינו בשוכך לציון ברחמים: ברוך אתה יי, המחזיר
שכינתו לציון:

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו
לעולם ועד. צורנו צור חינו ומגן ישענו אתה הוא. ליד
ידך נודד לך תספר תהלתך. על חינו המסורים בידך.
ועל נשמותינו הפקודות לך. ועל נסך שכל־יום עמנו
31

מנחה לחול
ועל נפלאותיך וטובותיך שכל־עת. ערב ובוקר
ועתה. הטוב כי לא כלו רחמך. המרחם כי לא תמו
חסדיך כי מעולם קנינו לך:

כשהחזן אומר מודים, אומר הציבור מודים דרבנן:
מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו
אלהי כל־בשר. יוצרנו יוצר בראשית. ברכות והודאות
לשמך הגדול והקדוש על שהחיייתנו וקיימתנו. בן תחינו
ותחננו. ותאסור גלותינו לחצרות קדשך. לשמו חסדך
ולעשות רצונך. ולעבדך בלבב שלם. על שאנו מודים
לך. ברוך אל ההודאות:

בחנוכה ובפורים אומרים כאן:
על הנסים על הפרק. על הגבורות. על התשועות על
הנפלאות ועל הנחמדות שעשית לאבותינו בימים ההם
ובזמן הזה:

בחנוכה:
בימי מתתיה בן יוחנן כהן גדול חשמונאי וכניו
כשעמדו מלכות יון הושעה על עמך ישראל לשכחם
מתורתך ולהעבירים מחקי רצונך. ואתה ברחמך הרבים
עמדת להם בעת צרתם. רבת את ריבם. דנת את דינם.

MIENCHA VOOR WERKDAGEN
[Op Rosj Chodesj en Medianos]
Onze God en God van onze voorouders, moge opstijgen en komen,
naderen, gezien en welgevallig aangenomen worden, gehoord, bedacht en
herinnerd worden de herinnering aan ons en de herinnering aan onze
voorouders, de herinnering aan Jeruzalem Uw stad en de herinnering aan
de Gezalfde, de zoon van Uw dienaar David en de herinnering aan geheel
Uw volk, het huis Israëls, voor U tot redding, ten goede, tot gunst, tot
genade en barmhartigheid op deze dag
[op Rosj Chodesj] van de nieuwe maan
[op Pesach] van het feest der ongezuurde broden, op deze dag der heilige
samenroeping
[op Soeko] van het feest der loofhutten, op deze dag der heilige
samenroeping
opdat Gij U daarop over ons ontfermt en ons helpt. Gedenk ons, Eeuwige
onze God, daarop ten goede en bedenken ons daarop ten zegen en help ons
daarop tot een goed leven; met het woord van heil en barmhartigheid,
spaar ons en wees ons genadig en erbarm en ontferm U over ons en help
ons, want op U zijn onze ogen gericht, want Gij zijt een God, een
genadig en barmhartig Koning.

En moge Gij in Uw grote barmhartigheid behagen in ons scheppen en ons
welwillend gezind zijn en mogen onze ogen het aanschouwen, wanneer
Gij in barmhartigheid naar Zion terugkeert. Gelooft zij Gij Eeuwige, die
Zijn majesteit naar Zion terug brengt.

Wij danken U, want Gij zijt de Eeuwige onze God immer en eeuwig,
onze Rots, Rots van ons leven en Schild van onze hulp zijt Gij. Van
geslacht tot geslacht zullen wij U danken en Uw lof verkondigen, voor
ons leven, dat in Uw hand overgeleverd is en voor onze zielen, die U
toevertrouwd zijn en voor Uw wonderen, die dagelijks bij ons geschieden
32

MIENCHA VOOR WERKDAGEN
en voor Uw wonderdaden en weldaden, die ten allen tijde zijn, 's avonds,
's morgens en 's na middags; Algoede, want Uw barmhartigheid neemt
geen einde, Albarmhartige, want Uw genadebewijzen eindigen niet, want
van oudtijds hopen wij op U.

[Wanneer de Chazzan de eerste woorden "wij danken U" gezegd heeft,
buigt ieder het hoofd en zegt:] wij danken U, want Gij zijt de Eeuwige
onze God en de God van onze voorouders, de God van alle vlees, onze
Schepper en Schepper van het heelal. Lof en dank zij aan Uw grote en
heilige naam gebracht, omdat Gij ons in het leven gehouden hebt en ons
staande gehouden hebt; Zo moge Gij ons in het leven houden en ons
genadig zijn en onze ballingen verzamelen naar de voorhoven van Uw
heilighdom om Uw wetten in acht te nemen en voor uil te volbrengen en
om U met volmacht hart te dienen; omdat wij U mogen danken, zij de
God der dankgebeden geloofd.

[Op Chanoea en Poerim zegt men]
Voor de wonderen en de verlossing, voor de machtige daden en de
bewijzen van redding, voor de wondertekenen en voor de daden van
vertoosiging, die Gij aan onze voorouders verricht hebt in die dagen en op
deze datum.

[Op Chanoea]
In de dagen van Matitjah, de zoon van Johanan, de hoge priester, de
Chasmoneeër en zijn zonen, toen de goddeloze Griekse regering opstond
tegen Uw volk Israël, om hen Uw wet te doen vergeten en hen de
voorschriften van Uw wil te doen overtreden. Maar Gij in Uw grote
barmhartigheid hebt hen bijgestaan in de tijd van hun nood, Gij hebt hun
twist gevoerd, hun rechtszaak behartigd en voor hen vergelding geoeftend.

מנחה לחול
נִקְמַת אֶת נִקְמָתָם. מִסֶּרֶת גְּבוּרִים בִּיד חֲלָשִׁים. וְרַבִּים בִּיד
מַעֲשִׂים. וְרַשְׁעִים בִּיד צְדִיקִים. וְטִמְאִים בִּיד טְהוֹרִים.
וְיָדִים בִּיד עוֹסְקֵי תוֹרָתְךָ. וְלֶךְ עֲשִׂית שֶׁם גְּדוֹל וְקָדוֹשׁ
בְּעוֹלָמְךָ. וְלַעֲמֹךְ יִשְׂרָאֵל עֲשִׂית תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה וְפָרָקָן
מִהַיּוֹם הַזֶּה. וְאַחֵר כֶּךָ כָּאֵז בְּנִיךְ לְדַבִּיר בִּיתְךָ וּפְנֹו אֶת
חֵיקְכָּךְ. וְטַהֲרוּ אֶת מַקְדָּשְׁךָ. וְהוֹדִילְקוּ נְרוֹת בְּחֻצוֹת
קֹדֶשְׁךָ. וְקִבְעוּ שְׁמוֹנָה יָמִים אֵלֹו בְּהִלָּל וּבְהוֹדָאָה.
וְעֲשִׂית עִמָּהֶם נִסִּים וּנְפִלְאוֹת וְנוֹדָה לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל סֵלָה:

בפורים:
בִּימֵי מַרְדֳּכַי וְאַסְתֵּר שְׁבוּשָׁן הַבִּירָה. כְּשֶׁעֲמַד עֲלֵיהֶם הָמָן
הָרָשָׁע בָּקֵשׁ לְהַשְׁמִיד לְהָרוֹג וּלְאַבֵּד אֶת כָּל־הַיְּהוּדִים
מִנְּעִיר וְעַד זָקֵן טַף וְנָשִׁים בְּיוֹם אֶחָד בְּשִׁלְשָׁה עָשָׂר לְחֹדֶשׁ
שִׁנִּים עָשָׂר הוּא תְּדֹשׁ אֶרֶץ וּשְׁלֹם לְבוֹז. וְאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ
חֲרַבְתָּ הַפָּרָת אֶת עֲצָתוֹ. וְקִלְקַלְתָּ אֶת מַחֲשַׁבְתּוֹ. וְהִשְׁבִּיתָ
לֹו גְּמֻלוֹ בְּרֹאשׁוֹ. וְתָלוּ אוֹתוֹ וְאֵת בְּנָיו עַל הָעֵץ.
וְעֲשִׂית עִמָּהֶם נִסִּים וּנְפִלְאוֹת וְנוֹדָה לְשִׁמְךָ הַגְּדוֹל סֵלָה:

וְעַל כֵּלָם יִתְפָּרֵךְ וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא תְּמִיד שִׁמְךָ מְלִכְנוּ
לְעוֹלָם וָעֶד. וְכָל־הַיָּמִים יוֹדוּךָ סֵלָה:

בעשרת ימי תשובה: וכתוב לחיים טובים כל־בני
בְּרִיתְךָ:

מנחה לחול
וַיְהִי לֵל וַיִּבְרְכוּ אֶת שִׁמְךָ הַגְּדוֹל בְּאַמַּת לְעוֹלָם כִּי טוֹב.
הָאֵל יִשׁוּעָתְנוּ וְעֲזָרָתְנוּ סֵלָה הָאֵל הַטּוֹב: כְּרוּךְ אַתָּה יְיָ.
הַטּוֹב שִׁמְךָ וְלֶךְ נֶאֱחָה לְהוֹדוֹת:

שִׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חַיִּים חַן וְחֶסֶד צְדָקָה וְרַחֲמִים
עֲלֵינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ וּבְרַכְנוּ אֲבִינוּ קִלְנוּ יְיָ: בָּאוֹר
פִּנְיָךְ כִּי בָאוֹר פִּנְיָךְ נִתְּתָה לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תוֹרָה וְחַיִּים.
אֲהַבָה וְחֶסֶד. צְדָקָה וְרַחֲמִים. בְּרָכָה וְשְׁלוֹם. וְטוֹב כְּעֵינֶיךָ
לְבָרְכֵנוּ וּלְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרֹוב עוֹ שְׁלוֹם:

בעשרת ימי תשובה אומרים: ובספר חיים ברכה ושלום
וּפְרִיָּקָה טוֹבָה וִישׁוּעָה וִינְחָמָה וּגְזוּרוֹת טוֹבוֹת. גִּזְרֵךְ
וּנְכַתֵּב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לַחַיִּים טוֹבִים
וּלְשִׁלּוֹם:

כְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, הַמְּבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשִׁלּוֹם אָמֵן:

חתן וכלה אומרים וידוי בעמ' 61.
בערב יום הכיפורים הציבור אומרים וידוי בעמ' 61.

מסיימים את העמידה בעמ' 39.

MIENCHA VOOR WERKDAGEN
Gij hebt machten overgeleverd in de hand van zwakken, velen in de
hand van weinigen, booswichten in de hand van braven, onreinen in de
hand van reinen en kwaadwilligen in de hand van hen, die zich met Uw
leer bezig hielden, Gij hebt U een grote en heilige naam verworven in
Uw wereld en aan Uw volk Israël hebt Gij een grote redding en
verlossing verschaft in dit tijdstip. Daarna kwamen Uw kinderen in het
binnenste van Uw heiligdom, ontruimden Uw tempel en reinigden Uw
heiligdom en ontstaken lichten in Uw heilige voorhoven en bepaalden
deze acht dagen voor lof- en dankgebed.
En Gij hebt wonderen en wonderdaden bij hen verricht en wij
danken Uw grote naam, Sela.

[Op Poeriem]
In de dagen van Mordechai en Esther in de hoofdstad Soesai, toen de
booswicht Haman tegen hen opstond en zocht te verdelgen, te
vermoorden en te vernietigen alle Joden van jong tot oud, kinderen en
vrouwen, op één dag, op de dertiende van de 12de maand dat is de maand
Adar en hun bezit te plunderen. Maar Gij in Uw grote barmhartigheid
hebt zijn plan verijdeld en zijn voornemen verлиндert en hebt vergelding
over zijn hoofd gebracht en men hing hem en zijn zonen aan de galg.
En Gij hebt wonderen en wonderdaden bij hen verricht en wij
danken Uw grote naam, Sela.

En voor dit alles wordt Uw naam steeds geprezen, verheven en geroemd,
onze Koning, immer en eeuwig, en alle levenden danken U, Sela.

[In de Jemee Tesjoeba voegt men bij] En schrijf alle kinderen van Uw
Verbond op tot een goed leven.

MIENCHA VOOR WERKDAGEN
En mogen zij Uw grote naam roemen en prijzen in waarheid, eeuwig,
daar deze goed is, O Almachtige, onze hulp en steun in eeuwigheid, o
goede God, geloofd zijt Gij, Eeuwige, Uw naam is „Goede” en het
betaamt U te danken.

Breng vrede, welzijn en zegen, leven, gunst en genade, rechtvaardigheid
en barmhartigheid over ons en over geheel Uw volk Israël en zegen ons,
onze Vader, allen tezamen door het licht van Uw aangezicht. Want door
het licht van Uw aangezicht hebt Gij ons, Eeuwige onze God, leer en
leven, liefde, genade, rechtvaardigheid en barmhartigheid, zegen en vrede
gegeven en moge het goed in Uw ogen zijn om ons en Uw volk Israël te
zegenen met een overvloed van kracht en vrede.

[In de Jemee Tesjoeba voegt men bij] En in het boek van leven, zegen,
vrede, een ruim levensonderhoud, hulp en troost en gunstige
lotsbeschikkingen, mogen wij vermeld en opgeschreven worden voor U,
wij en geheel Uw volk Israël tot een goed leven en tot vrede.

Geloofd zijt Gij Eeuwige, die Zijn volk Israël met de vrede zegent.
Ameen.

[Chatan & Kalla zeggen hier de Widoei, blz. 61]
[Op ingaande Kipoer zegt men de Widoei, blz. 61]

[Men eindigt het gebed op blz. 40]

מנחה לחול

יהי לרצון אמרי־פי והגיון לבי לפניך. יי צורי וגאלי:
אל־הי. נצור לשוני מרע. ושפתותי מדבר מרמה.
ולמקללי נפשי תדום. ונפשי כעפר לכל תהיה. פתח לבי
בתורתך. ואחרי מצותיך תרדוף נפשי. וכל־הקמים עלי
לרעה. מהרה הפר עצתם וקלקל מחשבותם. עשה למען
שמיך. עשה למען ימינך. עשה למען תורתך. עשה למען
קדשתך. הושיעה ימינך ועניי: יהי לרצון אמרי־פי
והגיון לבי לפניך. יי צורי וגאלי: (כאן אומרים פסוק
ששמו־שמה מופיע בו) עשה שלום במרומיו הוא
ברחמי ועשה שלום עלינו, ועל כל־ישראל אמן:

בעשרת ימי תשובה:

אבינו מלכנו חטאנו לפניך:

אבינו מלכנו אין לנו מלך אלא אתה:

אבינו מלכנו עשה עמנו למען שמך:

אבינו מלכנו חדש עלינו שנה טובה:

אבינו מלכנו בטל מעלינו כל־גזרות קשות ורעות:

אבינו מלכנו בטל מחשבות שנאינו:

אבינו מלכנו הפר עצת אויבינו:

אבינו מלכנו כלה כל־צר ומשטין מעלינו:

מנחה לחול

אבינו מלכנו כלה דבר וחרב ורעב ושב וימשחת ומגפה
מבני ברייתך:
אבינו מלכנו שלח רפואה שלמה לחולי עמך:
אבינו מלכנו מנע מגפה מנחלתך:
אבינו מלכנו זכור כי עפר אנחנו:
אבינו מלכנו מחול לנו וסלח לכל־עוונותינו:
אבינו מלכנו קרע | רוע גזר דיננו:
אבינו מלכנו מחוק ברחמיך הרבים כל שטרי חובותינו:
אבינו מלכנו מחה והעבר פשעינו מגדר עיניך:
אבינו מלכנו כתבנו בספר חיים טובים:
אבינו מלכנו כתבנו בספר פרנסה וכלכלה:
אבינו מלכנו כתבנו בספר מחילה וסליחה:
אבינו מלכנו כתבנו בספר גאולה וישועה:
אבינו מלכנו זכרון טוב מלפניך:
אבינו מלכנו הצמח לנו ישועה בקרוב:
אבינו מלכנו הרם קרן ישראל עמך:
אבינו מלכנו הרים קרן משיחך:
אבינו מלכנו החזירנו בתשובה שלמה לפניך:
אבינו מלכנו שמע קולנו חוס ורחם עלינו:
אבינו מלכנו עשה למענך אם לא למעננו:
אבינו מלכנו קבל ברחמים וברצון את תפלתנו:
אבינו מלכנו אל תשיבנו ריקם מלפניך:

MIENCHA VOOR WERKDAGEN

Mogen de woorden van mijn mond en de overdenking van mijn hart tot welgevallen zijn voor U, Eeuwige, mijn Rots en mijn Verlosser.
Mijn God, bewaar mijn tong voor kwaadspreken en mijn lippen voor het spreken van bedrog; en moge mijn ziel jegens hen die mij vervloeken, zwijgen en moge mijn ziel nederig als het stof zijn tegenover ieder. Open mijn hart voor Uw leer en moge mijn ziel Uw geboden ijverig opvolgen, en wil van allen die tegen mij ten kwade opstaan, snel het plan vrijdelen en hun voornemens vernietigen. Doe het om der wille van Uw naam, doe het om der wille van Uw rechter hand, doe het om der wille van Uw leer, doe het om der wille van Uw heiligheid. Help toch met Uw rechter hand en verhoor mij. Mogen de woorden van mijn mond en de overdenking van mijn hart tot welgevallen zijn voor U, Eeuwige, mijn Rots en mijn Verlosser. [Hier zegt ieder de voor zijn/haar naam aangewezen tekst] Hij, die de vrede sticht in Zijn hoge hemelen, Hij moge in Zijn barmhartigheid vrede brengen over ons en over geheel Israël, Ameen.

[In de Jemee Tesjoeba voegt men bij]

Onze Vader, onze Koning wij hebben voor U gezondigd.

O. V., o. K. wij hebben geen koning buiten U.

O. V., o. K. handel met ons ter wille van Uw naam.

O. V., o. K. schenk ons een voorspoedig nieuw jaar.

O. V., o. K. vernietig alle harde en ongunstige beslissingen over ons.

O. V., o. K. vernietig de voornemens van onze haters.

O. V., o. K. vrijdij het plan onzer vijanden.

O. V., o. K. vernietig iedere vijand en tegenstander van ons.

MIENCHA VOOR WERKDAGEN

O. V., o. K. verwijder pest en moord, hongersnood, gevangenschap, verderf en ziekte van de kinderen van Uw verbond.
O. V., o. K. zend volkomen genezing aan de zieken van Uw volk.
O. V., o. K. houd sterfte van Uw erfdeel verwijderd.
O. V., o. K. bedenkt dat wij stof zijn.
O. V., o. K. schenk ons vergiffenis en vergeef al onze zonden.
O. V., o. K. verscheur het noodlottige vonnis, over ons geveld.
O. V., o. K. wis in Uw grote barmhartigheid alle bewijzen van onze schuld uit.
O. V., o. K. vernietig en verwijder onze zonden van voor Uw ogen.
O. V., o. K. schrijf ons op in het boek van een gelukkig leven.
O. V., o. K. schrijf ons op in het boek van levensonderhoud en verzorging.
O. V., o. K. schrijf ons op in het boek van vergeving en kwijtschelding.
O. V., o. K. schrijf ons op in het boek van verlossing en redding.
O. V., o. K. gedenk ons ten goede van Uwentwege.
O. V., o. K. doe spoedig heil voor ons ontspruiten.
O. V., o. K. verhef de hoorn van Uw volk Israël.
O. V., o. K. en verhef de hoorn van Uw gezalfde.
O. V., o. K. doe ons met volkomen bekering tot U terugkeren.
O. V., o. K. hoor onze stem, spaar ons en ontfem U over ons.
O. V., o. K. doe het ter wille van U, zo niet om onzezinnelijkheid.
O. V., o. K. neem in barmhartigheid en welwillendheid ons gebed aan.
O. V., o. K. laat ons niet onverhoord van U terugkeren.

מנחה לחול

אין נופלים על פניהם כערב שבת, כערב ראש חודש, בראש חודש, כל חודש ניסן, יום העצמאות, פסח שני, ל"ג לעומר, יום ירושלים, י"ב ימים ראשונים של חודש סיון, כערב ט' באב, ט' באב, ט"ו באב, ערב ראש השנה, מערב כיפור עד סוף חודש תשרי, ערב חנוכה, חנוכה, ט"ו בשבט, י"ד וט"ו באדר ראשון, ערב פורים, פורים ופורים שושן, ביום שיש בו ברית מילה, כל זמן שיש חתן בבית הנכנסת, ובבית האכל.

כשאין נופלים על פניהם אומרים קדיש עמ' 47.

(וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל גִּדְיָה, נָפְלָה נָא בְיָדִי יְיָ, כִּי רַבִּים יִחְיִימוּ, וַיְבַדֵּךְ אֲדָם אֶל אֶפְלָה.)

נופלים על צד שמאל.

י חוּם וְחִינוּן חֻטְאָנוּ לְפָנֶיךָ רַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ: לְךָ דָּוִד אֱלֹהֵי יְיָ נִפְשִׁי אֲשָׁא: אֱלֹהֵי בֶן כְּטַחְתִּי אֶל אֲבוֹשָׁה. אֶל יַעֲלֹנוּ אֹיְבֵי לִי: גַּם כְּלִקְנֹךְ לֹא יִבְשׁוּ: וַיְבֹשׁוּ הַבּוֹגְדִים יָרֵקֶם: דְּרִיכְךָ יְיָ הוֹדִיעֵנִי. אֲרוּחְךָ לְמַדְנִי: הִדְרִיכֵנִי בְּאֶמְתְּךָ וְלִמְדַנִּי כִּי אַתָּה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל. אוֹתְךָ קִיַּיתִי כָּל־חַיִּים: יְכַרְּחֵךְמִי יְיָ וְחֲסִדְךָ. כִּי מַעֲלֹם הָמָּה: חֲטָאוֹת נַעֲרִי וּפִשְׁעֵי אֵל תִּזְכֹּר כַּחֲסֹדְךָ יְכַרְּלֵנִי אַתָּה. לְמַעַן טוֹבֶךָ יְיָ: טוֹב וְיִשֶׁר יְיָ. עַל כֵּן יִרְהַ חֻטְאִים בְּדָרְךָ:

MIENCHA VOOR WERKDAGEN

[Er worden geen Technot gezegd vrijdagmiddag, ingaande Rosj Chodesj, Rosj Chodesj, de gehele maand Nissan, Jom Ha'atmaoet, Pescah Sjenie, Lag Langomer, Jom Jeroesjalajim, 1 t/m 12 Siwan, ingaande 9 Ab, 9 en 15 Ab, ingaande Rosh Hashana, 9 -30 Tisjrie, ingaande- en alle dagen Chamocka, 15 Sjebat, 14 en 15 Adar I, ingaande Poerim, Poeriem en Poeriem Sjoesjan, als er een Berit Mila is, als er een Chatan aanwezig is, of in het huis van een Abil]

[Als er geen Technot worden gezegd gaat men verder met Kadiesj op blz. 48]

(David zeide tot Gad: Mij is zeer bang. Mogen wij toch vallen door de hand des Eeuwigen, want Zijn barmhartigheid is groot, maar laat ik niet vallen door de hand eens mensen.)

[hier leunt men op de linker arm] Barmhartige en Genadige, wij hebben jegens U gezondigd, ontferm U over ons en help ons.

Miezmor 25. van David. Tot U, Eeuwige, richt ik mijn ziel. Mijn God, op U vertrouw ik, laat ik niet beschaamd worden, laten mijn vijanden niet over mij juichen. Mogen ook allen, die op U hopen, niet beschaamd worden; laten zij beschaamd worden, die zonder redenen trouweloos handelen. Maak mij Uw wegen bekend en leer mij Uw paden. Doe mij in Uw waarheid wandelen en leer mij, want Gij zijt de God van mijn hulp, op Wie ik dagelijks hoop. Gedenk Uw barmhartigheid, Eeuwige; en Uw genade, want zij zijn van oudsher. Wil de misslagen en fouten van mijn jeugd niet gedenken; gedenk mij naar Uw genade ter wille van Uw goedheid, Eeuwige. Goed en billijk is de Eeuwige, daarom wijst Hij zondaren de weg. Hij leidt ootmoedigen in het recht en leert ootmoedigen

מנחה לחול

יִדְרֹךְ עֲנוּיִם בְּמִשְׁפָּט. וַיִּלְמַד עֲנוּיִם דְּרָכֹו: כָּל־אֲרָחוֹת יְיָ חֹסֵד וְאֶמֶת. לִנְצִרִי בְּרִיתוֹ וְעֵדֻתִּיו: לְמַעַן שִׁמְךָ יְיָ וְסִלְחָת לְעוֹנֵי כִּי רַב הוּא: מִי זֶה הָאִישׁ יֵרָא יְיָ. יוֹרְנוּ בְּדָרְךָ יִיחָר: נִפְשׁוּ כְּטוֹב תִּלְוִן. וְזִרְעוּ יִירֶשׁ אֶרֶץ: סוּד יְיָ לִירֵאָיו. וּבְרִיתוֹ הִלְדִּיעֵם: עֵינֵי תַמִּיד אֵל יְיָ. כִּי הוּא יוֹצִיא מִרְשָׁתוּ יִגְלִי: פֶּנֶה אֵלֵי וְחַנּוּנִי. כִּי יַחֲדִי וְעַנִּי אֲנִי: צְרוֹת לִקְבִי הִרְחִיבוּ. מִמְצוּקוֹת הוֹצִיאָנִי: רָאה עֲנִי וְעֲמִלִי. וְשֹׂא לְכִל־חֲטָאוֹתֵי: רָאה אֵיכָּי כִּי רָבוּ. וְשִׁנְאָת חֻמָּס נִשְׁנְאוֹנִי: שִׁמְךָ נִפְשִׁי וְהִצִּילֵנִי. אֶל אֲבוֹשׁ כִּי חֲסִיתִי כָּךְ: תָּם וְיֹשֶׁר יִצְרוּנִי. כִּי קִיַּיתִיךָ: פֶּדָה אֱלֹהִים אֶת יִשְׂרָאֵל. מִכָּל צָרוֹתָיו: וְהוּא יִפְדֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל. מִכָּל־עוֹנוֹתָיו:

מיושב בלי ליפור.

יְיָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל שׁוּב מִחֲרוֹן אַפֶּךָ. וְהִנָּחֵם עַל הָרָעָה לְעַמְּךָ: אֲבִינוּ מִלְכֵּנוּ אֲבִינוּ אַתָּה. אֲבִינוּ מִלְכֵּנוּ אֵין לָנוּ אֱלֹא אַתָּה. אֲבִינוּ מִלְכֵּנוּ רַחֵם עָלֵינוּ: אֲבִינוּ מִלְכֵּנוּ חַנּוּן וְחַנּוּן יְיָ אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים. עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וְחֹסֶד לְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהוֹשִׁיעֵנוּ: וְאֶנְחֵנוּ לֹא נִדַּע מַה־נַּעֲשֶׂה כִּי עָלֶיךָ עֲיִנֵּנוּ: זָכַר וְחַמִּיךָ יְיָ וְחֲסִדְךָ. כִּי מַעֲלֹם הָמָּה: יְהִי חֲסִדְךָ יְיָ עָלֵינוּ. כְּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ: אֶל תִּזְכַּר־לָנוּ עֲוֹנוֹת רֵאשֻׁנֵּם מִהֶרֶץ וְקִדְמוֹנוּ רַחֲמֶיךָ. כִּי דִלְנוּ מֵאֹד: עֲוֹנֵנוּ בָּשָׁם יְיָ. עֲשֵׂה שְׁמִים וְאֶרֶץ: חַנּוּן יְיָ חַנּוּן. כִּי רַב שְׂכָרְכֶּךָ בּוֹ:

MIENCHA VOOR WERKDAGEN

Zijn weg. Alle wegen des Eeuwigen zijn genade en trouw voor hen, die Zijn verbond en leerstellingen in acht nemen. Tervillevan de naam, Eeuwige, vergeef mijn zonde ofschoon die groot is. Wie is de man die godvrezend is? Hij wijst hem de weg die hij moet kiezen. Zijn ziel gaat te ruste in geluk en zijn kroost erft de aarde. Het geheim des Eeuwigen behoort aan hen, die voor Hem ontzag hebben, en Zijn verbond, om het hun te openbaren. Mijn ogen zijn steeds op de Eeuwige gericht, want Hij zal mijn voeten uit het net voeren. Wend U tot mij en wees mij genadig, want ik ben eenzaam en ellendig. De noden van mijn hart zijn uitgebreid; voor mij uit mijn bedrukking. Zie mijn ellende en mijn verdriet en vergeef al mijn misslagen. Zie hoeveel mijn vijanden zijn en dat zij mij een onredelijke haat toedragen. Bewaar toch mijn ziel en red mij, laat mij niet beschaamd worden, want in U heb ik beschutting gezocht. Moge eenvoudig en rechtschapenheid mij bewaren, want op U vertrouw ik. Bevrijd, o God, Israël van al zijn noden; en Hij zal zeker Israël bevrijden van al zijn zonden.

[men leest verder zonder leunen] Eeuwige, God van Israël, keer terug van Uw brandende toorn en verander van besluit ten aanzien van het kwaad, voor Uw volk bepaald. Onze Vader, onze Koning zijt Gij, onze Vader, onze Koning, wij hebben niemand buiten U; Onze Vader, onze Koning, ontferm U over ons; Onze Vader, onze Koning, wees ons genadig en verhoor ons. Wanneer wij geen goede daden hebben, bewijs ons dan gunst en genade, ter wille van Uw grote naam en help ons. Want wij weten niet, wat wij zullen doen, want op U zijn onze ogen gericht. Denk aan Uw barmhartigheid, Eeuwige, en Uw genadebewijzen, want zij zijn van oudsher. Moge Uw genade over ons komen, Eeuwige, zoals wij op U hopen. Denk niet aan onze vroegere zonden, moge Uw barmhartigheid ons spoedig tegemoet komen, want wij zijn zeer diep gezonken. Onze hulp is bij de naam des Eeuwigen, Schepper van hemel en aarde. Wees ons genadig, Eeuwige, wees ons genadig, want al te veel zijn wij met smaad oversteelt. Wil in Uw granschap denken aan de barmhartigheid (van Abraham), in Uw granschap aan het offer (van Isaac) denken, in Uw granschap aan den

מנחה לחול
בִּרְגֵל רַחֵם תִּזְכֹּר. בִּרְגֵל עֲקֹדָה תִּזְכֹּר. בִּרְגֵל תְּמִימוֹת תִּזְכֹּר:
יְיָ הוֹשִׁיעָה. הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בַּיּוֹם הַזֶּה יִצְרָנוּ.
זָכוּר כִּי עֲפָר אֲנַחְנוּ; עֲוֹנוֹת אֱלֹהֵי יִשְׁעֵנוּ עַל דָּבָר כְּבוֹד
שְׁמֶךָ. וְהִצִּילֵנוּ וְכַפֵּר עַל חַטָּאתֵינוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:

כשיש מנין אומר החזן קדיש תתקבל:

יְיָ גָדֹל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֶךָ רַבָּא. (קהל: אמן) בְּעֶלְמָא דִּי
בְּרָא כִרְעוּתָהּ, וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ וַיַּצְמַח פְּרוֹקָתָהּ וְקָרַב
מִשְׁתַּחֲיָהּ. (קהל: אמן) בְּחַיִּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית
יִשְׂרָאֵל. בְּעֶזְרָא וּבְזִמְן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן:

(קהל: יְהֵא שְׁמָה רַבָּא מְבָרַךְ לְעֵלְמִי עֲלִמְיָא יִתְבָּרַךְ)
יְהֵא שְׁמָה רַבָּא מְבָרַךְ לְעֵלְמִי עֲלִמְיָא יִתְבָּרַךְ
וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיְתַנַּחֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלָּה
וַיִּתְהַלָּל שְׁמָה דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (קהל: אמן) לְעִילָא מִן
כָּל־בְּרִכְתָּא שִׁירְתָּא שֶׁבְחַתָּא וְנַחֲמַתָּא, דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא,
וְאִמְרוּ אָמֵן (קהל: אָמֵן):
תַּתְקַבֵּל (קהל: תְּקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרִצּוֹן אֶת תַּפְלִתָּנוּ)
עֲלוֹתֵהוּן וּבְעוֹתֵהוּן דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל קֳדָם אֲבוּהוֹן
דְּכֻשְׁמַיָּא, וְאִמְרוּ אָמֵן (קהל: אָמֵן):

MIENCHA VOOR WERKDAGEN
eenvoud (van Jacob) denken, Eeuwige, help toch. Moge de Koning ons
verhoren, op de dag, dat wij aanroepen. Want Hij kent onze aard, is
gedachtig, dat wij stof zijn. Help ons, God van onze hulp, ter wille van
Uw heerlijke naam, en red ons en breng verzoening over onze misslagen
ter wille van Uw naam.

[Als er Mienjan is zegt de Chazzan Kadiesj]

[Kadiesj] Verheven en geheiligd zal Zijn grote naam worden in de
wereld, die Hij naar Zijn wil geschapen heeft. Moge Hij Zijn Rijk
vestigen en Zijn verlossing doen opbloeien en Zijn Gezalfde brengen in
Uw levensdagen en in het leven van het gehele huis van Israël spoedig en
binnen een korte tijd en men zegge daarop **Ameen**.

Ameen, Zijn grote naam zij geloofd in alle eeuwigheid.

Ameen, Zijn grote naam zij geloofd in alle eeuwigheid. Zijn grote naam
zij geloofd in alle eeuwigheid, geprezen, geroemd, verheven, verhoogd,
verheerlijkt en hoog bejubeld zij de naam van de Heilige geloofd zij Hij
(**Ameen**), meer dan alle lof, lied, hulde en vertroosting, die in de wereld
uitgesproken worden; men zegge daarop **Ameen**.

Moge het gebed en de smeking van geheel het huis Israël aangenomen
worden voor hun Vader in de hemel en men zegge daarop **Ameen**. Moge
ons gebed in barmhartigheid en welgevallen aangenomen worden,

מנחה לחול
יְהֵא שְׁלֵמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא. (קהל: אָמֵן) חַיִּים וְשָׁכֵעַ
וְשׁוּעָה וְנַחֲמָה וְשִׁירָבָא וּרְפוּאָה וְגִאוּלָּה וְסִלִּיחָה וְכַפֵּרָה
וְרוּחַ וְהַצִּלָּה לָנוּ וּלְכָל־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן (קהל:
אָמֵן).
עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרְמוֹי הוּא בְּרַחֲמֵי יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ
וְעַל כָּל־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן (קהל: אָמֵן):
אמרים אחד מהמזמורים הבאים:
בְּחוֹל:
לְמַנְבָּח בְּנִגְיַת מְזוֹמֵר שִׁיר: אֱלֹהִים יַחֲנֵנוּ וַיְבָרְכֵנוּ. יֵאָר
פְּנֵי וְאִתְּנוּ סֵלָה: לְרַעַת בָּאָרֶץ דְּרָבָךְ. בְּכָל־גּוֹיִם יִשׁוּעָתָךְ:
יִדְרֹךְ עַמִּים אֱלֹהִים. יִדְרֹךְ עַמִּים כָּלֵם: יִשְׁמְחוּ וִירַנְּנוּ
לְאִמִּים כִּי תִשְׁפֹּט עַמִּים מִיִּשְׂרָאֵל. וְלֹאִמִּים בָּאָרֶץ תִּנָּחַם סֵלָה:
יִדְרֹךְ עַמִּים אֱלֹהִים. יִדְרֹךְ עַמִּים כָּלֵם: אֲרִיץ נִתְּנָה יְבוּלָהּ.
יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ: יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים. וַיִּירָאוּ אוֹתוֹ
כָּל־אֶפְסֵי אֲרִיץ:
קדיש עמ' 57 (כשיש מנין), עלינו עמ' 59.

בערב שבת:
יְיָ מֶלֶךְ גְּאוּת לְבַשׁ לְבַשׁ יְיָ עוֹ הַתְּאֲזָר אֶף־תַּחֲנוּן תַּבֵּל
בְּלִית־מָוֶת: נִכּוֹן כִּסְאָךְ מֵאֵז מְעוּלִים אֶתָּה: נִשְׁאֹר נִהְרֹת יְיָ

MIENCHA VOOR WERKDAGEN
Er kome grote vrede vanuit den hoge, leven, overvloed, heil en troost,
verlossing en genezing, bevrijding, vergiffenis en verzoening, voorspoed
en redding voor ons en geheel Zijn volk Israël en men zegge daarop
Ameen.
Hij, die vrede sticht in Zijn Hemelen, moge in Zijn barmhartigheid vrede
brengen over ons en over gans Zijn volk Israël en men zegge daarop
Ameen.
[Men zegt één van de volgende Miezmorien]
[Op een gewone werkdag]
Miezmor 67. Voor de zangmeester met begeleiding van een
snaarinstrument, een Miezmorlied. God moge ons genadig zijn en ons
zeggen, Zijn aangezicht tot ons doen lichten, Sela. Opdat men op aarde
Uw weg kenne, Uw heil onder alle volken. Volken zullen U, God, loven;
alle volkeren zullen U loven. Natïën zullen zich verheugen en juichen,
wanneer Gij naar billijkheid de volkeren richt en natïën op aarde leidt,
Sela. Volkeren zullen U, God, loven, alle volkeren zullen U loven. De
aarde heeft haar vrucht gegeven, God, onze God, zegene ons. Ja, God
zegene ons en alle uiteinden der aarde zullen Hem vrezen.
[Als er Mienjan is zegt men Kadiesj] blz. 58 anders Ngalenoe blz. 60]

[Op vrijdagmiddag]
Miezmor 93: De Eeuwige is Koning, met majesteit bekleed, bekleed is
de Eeuwige met macht; daarmee heeft Hij Zich omgord. Nu ook staat de
wereld vast en is onwankelbaar. Uw troon is gevestigd van ouds, vanaf

מנחה לחול
נִשְׁאָר נִהְרֹת קוֹלֵם יִשְׂאֹר נִהְרֹת דְּכִיָּם: מִקְלוֹת מִיָּם רַבִּים
אֲדִירִים מִשְׁבָּרִיִּים אֲדִיר מִכְּרֹם: יְיָ עֲדִיתִךְ נֶאֱמָנוּ מֵאֵד
לְבִיתֶךָ נֶאֱוָה־קֹדֶשׁ יְיָ לְאֹרֶךְ יָמִים:
קדיש עמ' 57 (כשיש מנין), עלינו עמ' 59.

בזוהמ ובבית חתן אומרים:
ביום בחול המזמור בא במקום המזמור הרגיל. אחרת, הוא בא אחריו.
שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֲשֶׁרִי כְּלִי־רָא יְיָ הַחֲלֹךְ בְּדָרְכָיו: יִגִּיעַ
כְּפִיךָ כִּי תֹאכַל אֲשֶׁרֶךְ וְטוֹב לָךְ: אֲשֶׁתֶּךָ כִּנְפֶנָּה פְּרִיהַ
בְּרִיכָתִי בִיתֶךָ בְּנֶיךָ כְּשֹׁתְלֵי וְיָתִים סָבִיב לְשִׁלְחָנֶךָ: הִנֵּה
כִּי־כֵן יִבְרַךְ גְּבֻרָא יְיָ: יִבְרַךְ לָךְ מַצִּיּוֹן וְרֹאה בְּטוֹב
יְרוּשָׁלַם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ: וְרֹאה־בָנִים לְבְנֶיךָ שְׁלוֹם
עֲלֵי־שְׂרָאֵל:
קדיש עמ' 57 (כשיש מנין), עלינו עמ' 59.

בחול המועד פסח:
בַּצֵּאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בֵּית יַעֲקֹב מֵעַם לְעֹ: הִיתָה
יְהוּדָה לְקֹדֶשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מִמְּשֻׁלוֹתָיו: הֵי־סָ רָאָה וַיִּנָּס הַיִּרְדֵּן
יֹסֵב לְאֶחָזֶ: הַהָרִים רָקְדוּ כְּאֵילִים גְּבָעוֹת כְּבִנְיָצָאן:
מִה־לֶּךְ הַיָּם כִּי תִנּוֹס הַיִּרְדֵּן תִּסַּב לְאֶחָזֶ: הַהָרִים תִּרְקְדוּ
כְּאֵילִים גְּבָעוֹת כְּבִנְיָצָאן: מִלִּפְנֵי אֲדוֹן חוּלִי אֲרָץ מִלִּפְנֵי
51

מנחה לחול
אֲלוֹהֵי יַעֲקֹב: הַהִפְכִי הַצּוֹר אֲגַס־מִיָּם חֲלָמִישׁ לְמַעַנְיָ־מִיָּם:
קדיש עמ' 57 (כשיש מנין), עלינו עמ' 59.

בחול המועד סוכות:
שֶׁפָּסְגֵי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבִי מְגוֹי לֹא־חֲסִיד
מֵאִישׁ־מִרְמָה וְעוֹלָה תִּפְלָטֵנִי: כִּי־אֵתָה אֱלֹהֵי מַעֲזִי לְמָה
נִחַתְנִי לְמַה־קִּדְרִי אֲתִנְחֵלךָ בְּלַחֲץ אוֹיֵב: שְׁלַח־אוֹרֶךְ
וְאֲמַתְךָ הִמָּה יִנְחֹנֵנִי: וְבִיאֹנִי אֶל־הַר־קֹדֶשְׁךָ
וְאֵל־מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ: וְאִבּוֹאָה אֶל־מִזְבֵּחַ אֱלֹהִים אֶל־אֵל־שְׁמַחַת
גִּילִי וְאוֹרֶךְ כְּבוֹדֵךָ אֱלֹהִים: אֱלֹהֵי מִה־תִּשְׁתַּחֲוִיחִי נִפְשִׁי
וּמִה־תִּהְיֶמָּה עָלִי הוֹחִילִי לֵאלֹהִים כִּי־עוֹד אוֹרְנוֹ יִשׁוּעַת
פָּנֵי וְאֵלֶיךָ:
קדיש עמ' 57 (כשיש מנין), עלינו עמ' 59.

בתוכה:
מִזְמֹר שִׁיר נִחְנַת הַבַּיִת לְדָוִד: אֲרוּמָמֶךָ יְיָ כִּי דִלִיתִנִי
וְלֹא שְׁמַחַת אוֹיֵב יְיָ: אֱלֹהֵי שְׁוַעֲתִי אֶלְּךָ וְתִרְפְּאֵנִי: יְיָ
הַעֲלִית מִן שְׁאוֹל נִפְשִׁי חַיִּיתִנִי מִיָּרֵד בָּרָ: זָמְרוּ לִי
חֲסִידֶיךָ וְהוֹדוּ לְגִבּוֹר קֹדֶשְׁךָ: כִּי רָגַע כַּפּוֹף חַיִּים בְּרַצּוֹנוֹ
בְּעָרִב לַיִל כְּכִי וְלִבְקָר רָנָה: וְאֲנִי אֶמְרֵתִי כְּשִׁלְוִי בֵּל

MIENCHA VOOR WERKDAGEN
de oudste tijd zijt Gij er. Stromen hebben, o Eeuwige, stromen hebben
hun stem verheven, stromen zullen hun gebruis blijven verheffen. Maar
boven de stemmen der talloze wateren, der machtige baren der zee is de
Eeuwige machtig in den hoge. Uw getuigenissen zijn zeer vaststaand, Uw
huis betaaft heiligheid, o Eeuwige, tot in lengte van dagen.

[Als er Mienjan is zegt men Kadiesj] blz. 58 anders Ngalenoe blz. 60]

[Bij een Choepa en in het huis van een Chatan: (op een gewone dag
vervangt deze Miezmor de Miezmor van de dag. Anders wordt deze erna
gezegd)]
Miezmor 128 Zang der stijgingen. Wèl de man, die Godsontzag heeft,
die Zijn wegen bewandelt. Als ge geniet van wat uw handen
voortbrengen, dan wèl u! en dan hebt ge het goede. Uw vrouw als een
vruchtbare wijnstok binnen de wanden uwer woning; uw kinderen als
olijvenloten om uw tafel Zie, zó ontvangt de man zegen, die Godsontzag
bezit. Zegenen moge God u van Tsion uit en aanschouw in vreugde uw
ganse leven Jeruzalems geluk. En aanschouw, dat uw kinderen zelf
kinderen hebben, vrede over Israël!

[Als er Mienjan is zegt men Kadiesj] blz. 58 anders Ngalenoe blz. 60]

[Op Medianos Pesach]
Miezmor 114. Toen Israël uit Egypte trok, het huis van Jacob uit een
vreemd volk, toen werd Juda Hem tot heilgdom en Israël Zijn gebied. De
zee zag het en vluchtte, de Jordaan week terug. De bergen huppelden als
rammen, heuvels als jong kleinvee. Wat heb gij toch, zee, dat gij vlucht,
gij Jordaan, dat gij terugwijkt? gij bergen, dat gij als rammen huppelt, gij
52

MIENCHA VOOR WERKDAGEN
heuveelen als jong kleinvee? Sidder aarde voor de Heer, voor de God van
Jacob, die de rots in een watermeer verandert, graniet in een waterwel.

[Als er Mienjan is zegt men Kadiesj] blz. 58 anders Ngalenoe blz. 60]

[Op Medianos Soekot]
Miezmor 43 Deze Miezmor is een bede tot God om een einde te maken
aan de ballingschap van het Joodse volk. Hier wordt Hem gevraagd Zijn
waarheid en licht te schenken. De Miezmor begint zonder aanhef, omdat
deze wel gezien wordt als het tweede, maar toch onafhankelijke, vervolg
van Miezmor 42. Deze is op Jom Tob van Soekot gelezen en verwijst
naar de ceremonie van het gieten van water in de Tempel op de tweede
dag Soekot.

[Als er Mienjan is zegt men Kadiesj] blz. 58 anders Ngalenoe blz. 60]

[Op Chanoea]
Miezmor 30. Een Miezmoorlied voor de inwijding van het huis, van
David. Ik wil U verheffen, o Eeuwige, want Gij hebt mij opgericht en
mijn vijanden niet over mij verheugd gemaakt. Eeuwige mijn God, tot U
heb ik gesmeekt en Gij hebt mij genezen. Eeuwige, mijn ziel hebt Gij uit
het graf opgevoerd. Gij hebt mij in het leven gehouden, zodat ik niet ten
grave daalde. Tokkelt de snaren ter ere des Eeuwigen, gij Zijn
ginstelingen, en dankt Zijn heilige naam. Want één ogenblik houdt Zijn

מנחה לחול
אָמוט לעולם: יי ברצונך העמדתה להררי עז הסתרת
פניך הייתי נבהל: אליך יי אקרא ואל אדני אתחנן: מה
בצע בדמי בדרתי אל שחת הידך עפר הזייד אמתך:
שמע יי וחנני יי היה עזר לי: הפכת מטפדי למחול לי
פתחת שקי ותאזוני שמחה: למען יזמרך כבוד ולא ידם
יי אלהי לעולם אודך:

קדיש עמ' 57 (כשיש מניין), עלינו עמ' 59.

בפורים ובפורים שושן:
שיר המעלות לדוד. לולי יי שקיה לנו. יאמר נא
ישראל: לולי יי שהיה לנו. בקום עלינו אדם: אזי חיים
בלענו. בחרות אפס בנו: אזי חיים שטפנו. נחלה עבר
על נפשנו: אזי עבר על נפשנו. חיים הזדונים: ברוך יי.
שלא נתננו טרף לשניקה: נפשנו כצפור נמלטה מפח
ינקשים הפח נשבר ואנחנו נמלטנו: עזרנו בשם יי. עשה
שמים וארץ:

קדיש עמ' 57 (כשיש מניין), עלינו עמ' 59.

MIENCHA VOOR WERKDAGEN

toorn aan, maar een levensduur Zijn welgevallen. 's Avonds overnacht
geween, maar 's morgens is er gejuich. En ik in mijn welstand dacht:
nimmer zal ik wankelen. Eeuwige, door Uw welgevallen hebt Gij mijn
berg krachtig gevestigd; hebt Gij Uw aangezicht verborgen, dan ben ik
ontsteld geweest. Tot U, Eeuwige, zal ik roepen en tot de Eeuwige zal ik
smeken. Welk belang heeft het, wanneer mijn bloed vergoten wordt,
wanneer ik ten grave daal? Zal stof U danken? Zal het Uw waarheid
verkondigen? Hoor, Eeuwige en wees mij genadig: Eeuwige wees mij
een Redder. Gij hebt mijn rouw in jubel doen verkeren, Gij hebt mijn
rouwkleed uitgetrokken en mij met vreugde omgord, opdat mijn ziel U
zal bezingen zonder te zwijgen, Eeuwige mijn God, in eeuwigheid zal ik
U danken.

[Als er Mienjan is zegt men Kadiesj] blz. 58 anders Ngalenoe blz. 60]

[Op Poeriem & Sjoesjan Poeriem]
Miezmor 124. Een trappenhed van David. Ware de Eeuwige niet met ons
geweest, zegt Israël, ware de Eeuwige niet met ons geweest, toon mensen
tegen ons opstonden, dan hadden zij ons levend verslonden bij het
woeden van hun toorn tegen ons. Dan hadden de wateren ons
weggespoeld, de stroom ware over ons heen gegaan; dan zouden over ons
de wateren van moedwil heengegaan zijn. Geloofd zij de Eeuwige, die
ons niet als prooi aan hun tanden heeft overgegeven. Onze ziel is gelijk
een vogel, ontsnapt aan de strik der vogelaars, de strik brak en wij
ontkwamen. Onze hulp is bij de naam des Eeuwigen, Schepper van hemel
en aarde.

[Als er Mienjan is zegt men Kadiesj] blz. 58 anders Ngalenoe blz. 60]

מנחה לחול

כשיש מנין האבלים או החזן אומרים קדיש יהא שלמא:

י תגדל ויתקדש שמה רבא. (קהל: אמן) בעלמא די
ברא כרעותה, וימליך מלכותה ויצמח פוקנה וקרב
משיחה. (קהל: אמן) בחייוכו וביומיוכו ובחיי כל בית
ישראל. בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן:

(קהל: יהא שמה רבא מברך לעלם לעלמי עלמא יתברך)

יהא שמה רבא מברך לעלם לעלמי עלמא יתברך
וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתעשא ויתחדר ויתעלה
ויתהלל שמה רבא מברך ברוך הוא. (קהל: אמן)

לעילא מן כל-ברכתא שירתא תשבתחא ונחתמא,
דאמירן בעלמא, ואמרו אמן (קהל: אמן):

יהא שלמא רבא מן שמיא, (קהל: חיים) חיים ושבע
וישועה ונחתה ושינובא ורפואה וגאולה וסליחה וכפרה
ורוח והצלח לנו ולכל-עמו ישראל ואמרו אמן (קהל:
אמן).

עשה שלום במרומו הוא ברחמיו יעשה שלום עלינו
ועל כל-עמו ישראל, ואמרו אמן (קהל: אמן):

MIENCHA VOOR WERKDAGEN

[Als er Mienjan is zeggen de Abielim of de Chazzan Kadiesj, anders
Ngalenoe blz. 60]

[Kadiesj] Verheven en geheiligd zal Zijn grote naam worden in de
wereld, die Hij naar Zijn wil geschapen heeft. Moge Hij Zijn Rijk
vestigen en Zijn verlossing doen opbloeien en Zijn Gezalfde brengen in
Uw levensdagen en in het leven van het gehele huis van Israël spoedig en
binnen een korte tijd en men zegge daarop **Ameen**.

Ameen, Zijn grote naam zij geloofd in alle eeuwigheid.

Zijn grote naam zij geloofd in alle eeuwigheid. Zijn grote naam zij
geloofd in alle eeuwigheid, geprezen, geroemd, verheven, verhoogd,
verheerlijkt en hoog bejubeld zij de naam van de Heilige geloofd zij Hij
(**Ameen**), meer dan alle lof, lied, hulde en vertroosting, die in de wereld
uitgesproken worden; men zegge daarop **Ameen**.

Er kome grote vrede vanuit den hoge, leven, overvloed, heil en troost,
verlossing en genezing, bevrijding, vergiffenis en verzoening, voorspoed
en redding voor ons en geheel Zijn volk Israël en men zegge daarop
Ameen.

Hij, die vrede sticht in Zijn Hemelen, moge in Zijn barmhartigheid vrede
brengen over ons en over gans Zijn volk Israël en men zegge daarop
Ameen.

[Ngalenoe] Op ons rust de plicht om de Heer van alles te prijzen en de grootheid te erkennen van de Schepper, die ons niet gemaakt heeft als de volken der andere landen en ons niet gelijkgesteld heeft met de andere geslachten der aarde. Die ons deel niet gelijk gemaakt heeft aan het hunne, en ons lot niet aan dat van hun gehele menigte. Want zij buigen voor wat nietig en ijdel is en bidden tot een god, die niet helpt. Maar wij buigen voor de Koning aller koningen, de Heilige, geloofd zij Hij, want Hij spant de hemel uit en grondvest de aarde en het verblijf van Zijn heerlijkheid is boven in de hemel en de woonplaats van Zijn almacht is in hoger sferen. Hij is onze God en geen ander bovendien, onze Koning is waarachtig en er is niets buiten Hem. Zoals in de Thora geschreven staat: Heden cult Gij erkennen en U ter harte nemen, dat de Eeuwige de ware God is, boven in de hemel en beneden op aarde, niemand anders.

מנחה לחול

עלינו לשבח לאדון הכל. לתת גדלה ליוצר בראשית. שלא עשנו כגווי הארצות ולא שמנו כמשפחות האדמה. שלא שם חלקנו בהם וגורלנו ככל־המונים. שהם משתחוים להכל וריק ומתפללים אל אל לא ושיע. ואנחנו משתחווים לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא. שהוא נוטה שמים ויוסף ארץ. ומושב קרו בשמים ממעל. ושכנית עזו בגבהי מרומים. הוא אלקינו ואין עוד אחר. אמת מלכנו ואפס זולתו. ככתוב בתורה. וידעת היום והשבת אל לבבך כי יי הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת. אין עוד:

וידוי – WIDOEI

Voor vertaling zie Kiepoer boek met vertaling van S.I. Mulder uit 1876 blz 6-7.

אלהינו ואלהי אבותינו, תבא לפניך תפלתנו, ואל תתעלם מתחנונתנו, שאין אנו עזי פנים וקשי ערך, לומר לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, צדיקים אנחנו ולא חטאנו, אבל חטאנו אנחנו ואבותינו.

אשמונו, בגידנו, גזלנו, דברנו דפי. חשינו, והרשענו, זדנו, חססנו, טפלונו שקר. יעצנו עצות רעות, כזבנו, לצנו, מרדנו, נאצנו, סררנו. עוינו, פשענו, צררנו, קשינו ערך. רשענו, שחתנו, תעבנו, תעינו, ותעמענו. וסרנו ממזותיך וממשפטך הטובים, ולא שוה לנו. ואמה צדיק על כל הכא עלינו, כי אמת עשית ואנחנו הרשענו

מה נאמר לפניך יושב מרום, ומה נספר לפניך שוכן שחקים, הלא כל הנסחורות והנגלות אתה יודע. אתה יודע ריו עולם, ותעלומות סתרי כל־י. אתה חפש כל־חדרי כסן, רואה כליות ולב. אין דבר נעלם מפך, ואין נסתר מנגד עיניך. יהי רצון מלפניך, יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתמחול לנו את כל־חטאתינו ותכפר־לנו את כל־עונותינו, ותמחול ותסלח לכל־פשעינו.

על חטא שחטאנו לפניך באנס.
על חטא שחטאנו לפניך בצרון.
על חטא שחטאנו לפניך בסקר.
על חטא שחטאנו לפניך בגלוי.
על חטא שחטאנו לפניך בשוגג.
על חטא שחטאנו לפניך בזמיר.
על חטאים שאנו חייבים עליהם אשם.

וידוי – WIDOEI

על חטאים שאנו חייבים עליהם קרבן.
על חטאים שאנו חייבים עליהם חטאת.
על חטאים שאנו חייבים עליהם מלקות ארבעים.
על חטאים שאנו חייבים עליהם כרת.
על חטאים שאנו חייבים עליהם מיתה וקרת.
על חטאים שאנו חייבים עליהם מיתה בדי שמים.
על חטאים שאנו חייבים עליהם ארבע מיתות בית דין, סקילה שריפה, הרג חנק. על מצות עשה ועל מצות לא תעשה, בין שיש בה קום עשה, ובין שאין בה קום עשה, בין שגלוי לנו, ובין שאינם גלויים לנו, את שגלויים לנו כבר אמרנום לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, ואת שאינם גלויים לנו הכל גלוי וצפוי לפניך יי אלהינו, כמו שנאמר: הנסחורת ליי אלקינו, והנגלת לנו ולבננו עד עולם, לעשות את כל־דברי התורה הזאת. כי אתה סולחן לישראל ומוחלן לשבטי ישראל, ומבליעדיך אין לנו מחול וסולחן.

אלהי, עד שלא נוצרתי אני, כדאי, ועכשו שנוצרתי כאלו לא נוצרתי: עפר אני בחי, קל וחמר במיתתי: הרי אני לפניך יי אלהי ואלהי אבותי ככלי מלא בושח וכלימה. יהי רצון מלפניך, יי אלהי ואלהי אבותי, שלא אחטא, ומה שחטאתי לפניך מרוק ברחמיך הרבים, אכל לא על ידי יסורים.

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך, יי צורי וגואלי. (כאן אומרים פסוק ששמו שמה מופיע בו) עשה שלום בברואיך, הוא ברחמיך יעשה שלום עלינו, ועל כל־ישראל ואמרו: אמן.

מכאן חוזרים לתפילה עם הציבור בעמוד 37.

Na de Widoei wordt verder gelezen op blz. 38.

מנחה לשבת
בשבתות בין פסח ושביעות אומרים לפני מנחה פרק
אחד מפרקי אבות, עמודים 157 – 227.

לְמַנְצָה עַל הַגִּיתִית. לְכִנִּי קָרָה מִזְמוֹר: מִה יִדְרִידוֹת
מִשְׁכַּנּוֹתֶיךָ יִי צָבָאוֹת: נִכְסְפָה וְגַם פִּלְתָּה נִפְשֵׁי לַחֲצֹצֹת
יִי. לְבִי וּבִשְׂרִי. יִרְנְנוּ אֵל אֵל חַי: גַּם צִפּוֹר מִצֶּאֱהָ בֵּית
וְדִירוֹ קֵן לָהּ אֲשֶׁר שְׁתֵּה אֶפְרָחֶיהָ. אֶת מִזְבְּחֶיךָ יִי
צָבָאוֹת. מַלְכִּי וְאַלְהִי: אֲשֶׁרִי יוֹשֵׁבִי בֵּיתְךָ. עוֹד יִתְלַלֹּךְ
סֵלָה: אֲשֶׁרִי אֶדֶם עוֹד לוֹ בְּךָ. מְסֻלוֹת בְּלִבָּם: עֲבָרִי בְעֵמֶק
הַבָּכָא מַעֲיָן וְשִׁיתוּהוּ. גַּם בְּרִכּוֹת יַעֲשֶׂה מוֹדָה: יִלְכוּ מִחִיל
אֵל תְּהִלִּי. יִרְאֶה אֵל אֱלֹהִים בְּצִיּוֹן: יִי אֱלֹהִים צָבָאוֹת שְׁמֵעָה
תְּפִלָּתִי. הַאֲזִינָה אֱלֹהִי יַעֲקֹב סֵלָה: מִגִּנּוּ יִרְאֶה אֱלֹהִים.
וְהִבֵּט פָּנָי מִשִּׁיחֶךָ: כִּי טוֹב יוֹם בְּחֻצְרֶיךָ מֵאֲלָף. בַּחֲרַמִּי
הַסּוֹסֶפֶת בְּבֵית אֱלֹהִי. מִדּוֹר בִּהְיוֹתִי רָשָׁע: כִּי שָׁמַעְתָּ וּמִנֵּן
יִי אֱלֹהִים. חֵן וְכִבוֹד יִתֵּן יִי. לֹא יִמְנַע טוֹב לְהוֹלִיכִם
תְּתִיבִם: יִי צָבָאוֹת. אֲשֶׁרִי אֶדֶם בְּטוֹחַ בְּךָ:

וְיִדְבֹּר יִי אֶל־מִשְׁלָה לְאֹמֶר: צוֹ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִמְרַת
אֱלֹהִים. אֶת קִרְבְּנִי לְחַמִּי לְאִשִּׁי רִיחַ נִיחֻחִי תִשְׁמְרוּ
לְהַקְרִיב לִי בְמוֹעֲדוֹ: וְאִמְרַת לָהֶם זֶה הָאִשָּׁה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ
לִי. כְּשֶׁבִים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִם שְׁנִים לְיוֹם עֵלָה תְּמִיד: אֶת
הַכֶּבֶשׂ אֲחֹד תַּעֲשֶׂה בְּכֹרֶךָ. וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשְּׂנִי תַעֲשֶׂה בִין

MIENCHA VOOR SJABBAT

[In de weken tussen Pesach en Sjaboengot leest men eerst een van de zes hoofdstukken van Pierkee Abot, op blz. 158 - 228]

Psaln 84. Voor de zang meester op de Gitiit, een psalm van de zonen van Korach. Hoe lieflijk zijn Uw woningen, Eeuwige Zebaoth. Mijn ziel verkijnt en verteert in verlangen naar de voorhoven des Eeuwigen, mijn hart en mijn lichaam jubelen tot de levende God. Ook de vogel heeft een huis gevonden en de zwaltow een nest waar zij haar jongen in geled heeft; bij Uw altaren (is mijn woning). Eeuwige, Zebaoth, mijn Koning en mijn God. Gelukkig zij, die in Uw huis wonen, voortdurend zullen zij U loven, Sela. Gelukkig de mens, wiens sterkte in U ligt, in hun hart zijn geëffende paden. (Hun gemoed is rustig.) Zij, die door het tranendal trekken, maken het tot een waterbron, zelfs tot zegenrijke planten, waarmede het de vroege regen overdekt. Zij gaan van kracht tot kracht, (hun kracht neemt toe) totdat zij in Zion bij God verschijnen. Eeuwige, God Zebaoth, verhoor toch mijn gebed, luister toch. God van Jakob, Sela. Zie ons aan, Gij, die ons schild zijt, en aanschouw het aangezicht van Uw gezalfde. Want een dag in Uw voorhoven is beter dan duizend elders, ik heb de voorkeer gegeven aan het verblijven in het huis van mijn God, boven het wonen in de tenten der goddeloosheid. Want zon en schild is de Eeuwige God, gunst en heerlijkheid verleent de Eeuwige. Hij onthoudt het geluk niet aan hen, die in eenvoud wandelen, Eeuwige Zebaoth, gelukkig de mens, die in U vertrouwen heeft.

De Eeuwige sprak tot Mozes als volgt: Gebied de kinderen Israëls en zeg tot hen: Mijn offer, Mijn spijs om door Mijn vuren verteerd te worden als een voor Mij aangename geur, zult gij Mij nauwgezet op de daarvoor bepaalde tijd brengen. En zeg (voorts): Dit is het vuuroffer, dat gij de Eeuwige zult brengen, dagelijks als een gestadig brandoffer, twee mannelijke schapen, niet ouder dan een jaar, zonder gebrek. Het ene schaap zult gij bereiden 's morgens en het tweede zult gij bereiden in de

מנחה לשבת

הַעֲרִיבִים: וְעִשִּׂירִית הָאִיפֹה סֵלֶת לַמִּנְחָה. בְּלוּלָה בְשֶׁמֶן פְּתִית רְבִיעֵת הַחֵיץ: עֲלֹת תְּמִיד. הַעֲשִׂיָה בְּהַר סִינִי לְרִיחַ נִיחֻחַ אִשָּׁה לִי: וְנִסְכּוֹ רְבִיעֵת הַחֵיץ לְכֶבֶשׂ הָאֲחֹד. בְּקֹדֶשׁ הַסֶּךְ נֶסֶךְ שֶׁכֶּר לִי: וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשְּׂנִי תַעֲשֶׂה בִין הַעֲרִיבִים. כְּמִנְחַת הַבֹּקֶר וּכְנִסְכּוֹ תַעֲשֶׂה אִשָּׁה רִיחַ נִיחֻחַ לִי:

בשבת חול המועד ממשיכים "וערבה", עמ' 67.

אֶתָּה הוּא יִי אֱלֹהֵינוּ שֶׁהִקְטִירוּ אֲבוֹתֵינוּ לְפָנֶיךָ אֶת קִטְרֵת הַסַּמִּים בִּזְמַן שְׁבִית הַמִּקְדָּשׁ קִים כְּאִשֶּׁר צִוִּיתָ אוֹתָם עַל יַד מֹשֶׁה נְבִיאָךְ בְּכָתוּב בַּתּוֹרָתְךָ: וַיֹּאמֶר יִי אֵל מִשָּׁה קֹחַ לָךְ סַמִּים נָטָף וְשִׁחֲלֵת וְחִלְבָּנָה סַמִּים וּלְבָנָה וְזָה. בַּד בְּבֵד יִיְהוָה: וְעִשִּׂיתָ אֹתָהּ קִטְרֵת רִקַּח מַעֲשֶׂה רֹקַח. מִמֶּלֶךְ טָהוֹר קֹדֶשׁ: וְשִׁחַתָּת מִמֶּנָּה הָדָק וְנִתְהַת מִמֶּנָּה לִפְנֵי הַדָּת בִּהְיוֹת מוֹדֵעַ אֲשֶׁר אֹעֲדֵךְ לֹךְ שְׁמָה. קֹדֶשׁ קֹדִשִׁים תִּהְיֶה לָּם: וְנֹאמַר וְהִקְטִיר עָלֵינוּ אֹהֶרֶן קִטְרֵת סַמִּים. בְּכֹרֶךָ בְּכֹרֶךָ בְּחִישְׁבוֹ אֶת הַנֶּזֶר יִקְטִירְנָה: וּבִהְעֵלָת אֹהֶרֶן אֶת הַנֶּזֶר בֵּין הַעֲרִיבִים יִקְטִירְנָה. קִטְרֵת תְּמִיד לִפְנֵי יִי לְדוֹתֵיכֶם:

תָּנוּ רַבֵּנָּה פֶּטוּם הַקִּטְרֵת כִּיצַד. שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וְשִׁמּוֹנֶה קִנִּים הָיוּ בָּהּ. שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְשִׁשִּׁים וְחֲמֵשֶׁה כְּמִנֵּן יְמוֹת הַחֲמָה. וְשִׁלְשָׁה קִנִּים יִתְרִים שֶׁמֶהם מְכַנִּים כְּהֵן גְּדוֹל מֵאֵל חֲפָנִי בְּיוֹם הַכְּפוּרִים. וּמִחֲזִירָם לְמִכְתָּשֶׁת

MIENCHA VOOR SJABBAT

namiddag. En een tiende Ephā meelbloem als meeloffer, aangemengd met een kwart Hin olie van gestoten olijven. Een gestadig brandoffer zoals dat bereid werd op de berg Sinai tot een aangename geur als vuuroffer voor de Eeuwige. En het tweede schaap zult gij 's middags bereiden: zoals het meeloffer van 's morgens, en het daarbij behorende plengoffer zult gij het bereiden als vuuroffer tot een aangename geur voor de Eeuwige,

[Op Medianos vervolg men met "De Eeuwige" op blz. 68]

Gij zijt het, Eeuwige onze God, voor wie onze voorouders het reukwerk van speecerijen ontstoken hebben, ten tijde dat de tempel nog bestond, zoals Gij hun bevolen hebt door Uw profeet Mozes, en aldus staat in Uw wet geschreven: De Eeuwige zeide tot Mozes: neem U speecerijen, namelijk balsam, hars, zeenagelen en galbanum, deze speecerijen en bovendien zuivere wierook, van allen eenzelfde gewicht. Gij zult dit bereiden tot een reukwerk, een mengsel naar het werk van een speecerijmenger, goed dooreen gemengd, zuiver en heilig. Gij zult hiervan tot een fijne poeder stampen en hiervan brengen voor het getuigenis in de tent der samenkomst, waar Ik met U samenkom; het zal allerheiligst voor U zijn. Ook staat er gezegd: En Aron zal erop een reukwerk van speecerijen ontsteken; iedere ochtend, wanneer hij de lampen reinigt, zal hij het ontsteken. Ook wanneer Aron de lampen in de namiddag aansteekt, zal hij het ontsteken als een gestadig reukwerk voor de Eeuwige ook bij Uw nageslachten.

De rabbijnen hebben geleerd: Hoe geschiedde het mengen van het reukwerk? Driehonderdachtenzestig Manee waren erin; driehonderdvijfenzestig naar het aantal dagen van het zonnejaar; de drie overige Manee, opdat de Hogepriester daarvan op de Verzoendag zijn vuisten vol

בְּעֶרֶב יוֹם הַכַּפּוּרִים כָּדִי לָקֵם מִצּוֹת דָּקָה מִן הַדָּקָה. וְאַחֲרֵי עֶשֶׂר סְמָנִים הָיָה בָּהּ. וְאַלּוֹ הֵן הַחֲצִיר. וְהַצִּפּוֹרֵן. וְהַתְּחֵלֶבְנָה. וְהַלְבוֹנָה. מִשְׁקַל שְׁבַעִים שְׁבַעִים מָנָה. מוֹר. וְקִצְיָעָה. וְשִׁבּוֹלֶת־גֶּרֶד. וְכֶרְסוֹם. מִשְׁקַל שֵׁשֶׁה עֶשֶׂר שֵׁשֶׁה עֶשֶׂר מָנָה. קִשְׁט שְׁנַיִם עֶשֶׂר. קִלּוּפָה שְׁלֹשָׁה. קִנְמוֹן תְּשַׁעַה. בּוֹרִית כְּרִשְׁנָא תְשַׁעַה קֶבֶץ. יֵין קְפָרִיסִין סָאִין תְּלָתָא וּקְבִין תְּלָתָא. וְאִם לֹא מִצָּא יֵין קְפָרִיסִין מִבֵּיא חֲמַר חִינּוֹר עֲתִיק. מִלַּח סְדוּמִית רֹבַע (וְקָהֶל: הֶקֶב). מַעֲלָה עֶשֶׂן כֹּל־שְׁהוּא. רַבִּי נֶתָן הַכֶּבֶל אֹמֵר אִף מִכֶּסֶת הַיָּרְדֵן כֹּל־שְׁהוּא. אִם נֶתָן בָּהּ דֹּבֶשׁ פִּסְלָה. וְאִם חֲסַר אֲחַת מִכָּל־סְמָנֶיהָ חֵיב מִיתָה:

רַבִּין שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אֹמֵר הַחֲצִיר אֵינוֹ אֵלָּא שְׁרָף וְנוֹטָף מִצְצֵי הַקֶּטֶף. בּוֹרִית כְּרִשְׁנָא לָמָּה חֵיב בָּהּ כָּדִי לְפָתוֹת בָּהּ אֶת הַצִּפּוֹרֵן כָּדִי שְׁתַּהַּא נָאֹה. יֵין קְפָרִיסִין לָמָּה הוּא כֹא כָדִי לְשֵׁרוֹת בּוֹ אֶת הַצִּפּוֹרֵן כָּדִי שְׁתַּהַּא עֲזָה. וְהָלֹא מִי רִגְלִים יָפִין לֹא אֵלָּא שְׁאִין מִכְּנִיסִין מִי רִגְלִים בְּמִקְדָּשׁ מִפְּנֵי הַכְּבוֹד:

וְעֶרְבָה לֵי מַנְחָה יְהוּדִי וִירוּשָׁלַם. כִּימִי עוֹלָם וּכְשֵׁנִים קַדְמָנִית:

in het Allerheilige zal brengen en ze nog eens in de vijzel zal brengen op de dag voor de Verzoending, om het gebod te volbrengen, dat men het allerfijnste moest nemen. En er waren elf specerijen in en deze waren: balsamhars, zeenagelen, galbanum en wierook, tot een gewicht van 70 Manee elk; myrre en cassia, spits van nardus en saffraan, elk tot een gewicht van 16 Manee; costus twaalf, specerijbast drie Manee, kaneel negen Manee, loog van wikklen negen [gemeente: Kab]. Cyprus-wijn drie Sea en drie Kab en wanneer men geen Cypruswijn gevonden heeft brengt men oude witte wijn; zout van Sedom één kwart Kab en een weinig Mailleh Asan. R. Nathan de Babylonier zegt: Ook wat van Jordankruid. Wanneer men er honing bij gedaan heeft, dan heeft men het onbruikbaar gemaakt en heeft men een van de specerijen weggelaten, dan is men de dood schuldig.

Rabbin Simon de zoon van Gamliel zegt: de balsem is niet anders dan de gom die afdruipt van de balsamheester. Loog van wikklen, waarvoor komt die er in? Om daarmee de nagelen te zuiveren, opdat zij er mooi uitzien. Waarom komt Cypruswijn er in? Om daarin de nagelen te weken, opdat zij hard zijn. Daarvoor ware immers urine meer geschikt, maar men brengt geen urine in de tempel eerbiedshalve. Eens zal voor de Eeuwige het offer van Juda en Jeruzalem weer aangenaam zijn, als in voormalige dagen en overoude tijden.

De Eeuwige zal het spijsoffer van Juda en Jeruzalem aangenaam zijn, als in de dagen van de oudheid en in vroegere jaren.

אֲשֶׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתָךְ. עוֹד הֵלְלוּךָ סֵלָה: אֲשֶׁרִי הָעָם שִׁכְּבָה לוֹ. אֲשֶׁרִי הָעָם שִׁיֵּי אֱלֹהֵי: תְהִלָּה לְדָוִד אֲרֻמֶּמֶךְ אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ. וְאַבְרָהָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וְעַד: בְּכָל־יוֹם אֲבָרְכֶךָ וְאַהֲלִילָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וְעַד: גָּדוֹל יֵי וּמִהֲלֵל מֵאֹד. וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֲקָר: דּוֹר לְדוֹר וְשִׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יִגִּידוּ: הָדָר כְּבוֹד הוֹרֶךְ. וְדַבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אֲשִׁיחָה: וְעֲזוֹ נְהַרְאוֹתֶיךָ יֵאמְרוּ. וְגִדְלָתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה: זָכָר רַב טוֹבָךְ יִבְרַע. וְעֵדֶךָ תִּתֵּן: וְנֶחֱמוּ וְחִנּוּ וְרָחוּם יֵי. אֲרֹךְ אֲפִים וּגְדֹל־חֶסֶד: טוֹב יֵי לְכָל. וְרַחֲמֵינוּ עַל כָּל־מַעֲשָׂיו: יוֹדֶךָ יֵי כָל־מַעֲשֶׂיךָ. וְחֲסִידֶיךָ יִבְרָכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֵאמְרוּ. וּגְבוּרָתְךָ יִדְבְּרוּ: לְהוֹדִיעַ לְבָנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתֶיךָ. וּכְבוֹד הָדָר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל־עַלְמִים. וּמִמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל־דּוֹר וְדָר: סוֹמֵךְ יֵי לְכָל־הַנִּפְלִים. וְזוֹקֵף לְכָל־הַכּוֹפּוּסִים: עֲנִי־כָל אֱלֹיךְ יִשְׁפָּר. וְאֵתָה נֹתֵן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעָתוֹ: פּוֹתַח אֶת יָדְךָ וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל־חַי רָצוֹן: צַדִּיק יֵי כָל־דָּרְכָיו. וְחֲסִיד כָּל־מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יֵי לְכָל־תְּרָאִי. לְכָל אֲשֶׁר יִקְרָאוּ בְּאֵמָתוֹ: רָצוֹן וְרָאוּ יַעֲשֶׂה. וְאֵת שְׁוֹעֵתָם יִשְׁמַע וְיִשְׁעֵם: שׁוֹמֵר יֵי אֶת כָּל־אֲבָרָיו. וְאֵת כָּל־הַשְּׁעִים יִשְׁמִיד: תְּהִלַּת יֵי יְדִבֶּר פִּי וְיִבְרַךְ כָּל־בָּשָׂר שֶׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וְעַד: וְאַנְחֵנוּ נִבְרָךְ יְהִי מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

Gelukkig zij, die in Uw huis wonen, voortdurend zullen zij U loven, Sela. Gelukkig het volk, dat het aldus heeft, gelukkig het volk, welks God de Eeuwige is. Een lofflied van David, Ik wil U verheffen, o Koning, mijn God, en Uw naam immer en eeuwig loven. Iedere dag wil ik U loven en Uw naam eeuwig prijzen. Groot is de Eeuwige en zeer geprezen en Zijn grootheid is ondoorgrondelijk. Het ene geslacht zal aan het andere Uw daden prijzend verhalen en Uw machtige daden verkondigen. Van de pracht van de heerlijkheid Uwer majesteit en Uw wonderdaden wil ik spreken. En de Almacht, waarvan Uw ontzagwekkende daden getuigen, vertellen zij en Uw grootheid, ik zal haar verkondigen. Dan zal men de faam van Uw grote goedheid verbreiden en Uw goedgunstigheid hejubelen. Genadig en barmhartig is de Eeuwige, lankmoedig en groot in genade. Goed is de Eeuwige voor allen en Zijn barmhartigheid strekt zich over al Zijn schepselen uit. Al Uw schepselen zullen U, Eeuwige, danken en Uw vromen zullen U loven. Zij zullen spreken over de heerlijkheid van Uw regering en Uw almacht verkondigen. Om de mensenkinderen Zijn machtige werken te doen kennen en de heerlijke majesteit Zijner regering. Uw regering is een regering van alle eeuwigheid en Uw heerschappij bestaat in ieder geslacht. De Eeuwige steunt allen die vallen en richt alle krommen op. De ogen van allen zien hoopvol naar U op en Gij geeft hun spijs op zijn tijd. Uw hand openend en met welgevallen al wat leeft verzadigend. Rechtvaardig is de Eeuwige in al Zijn wegen en genadig in al Zijn daden. Nabij is de Eeuwige voor allen, die hem aanroepen, voor allen, die Hem in waarheid aanroepen. De wil van hen, die ontzag voor Hem hebben, volbrengt Hij en hun smeken hoort Hij en redt hen. De Eeuwige behoedt allen die Hem beminnen en alle booswichten vernietigt Hij. De lof des Eeuwigen zal mijn mond verkondigen opdat alle vlees Zijn heilige naam eeuwig zal loven. Ook wij zullen God loven van nu tot in eeuwigheid, Halleluja.

מנחה לשבת

קהל חזון שרים עד "ואתה קדוש".
ו בָּא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל, וְלִשְׁבֵּי פְּנֵעֶיךָ, נָאִם יְיָ, וְאֲנִי זֹאת
בְּרִיתִי אִתְּךָ, אָמֵן יְיָ, רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ, וּדְבָרִי אֲשֶׁר שְׁמַתִּי
בְּפִיךָ, לֹא יִמּוּשׁוּ מִפֶּיךָ, וּמִפִּי יִרְעָךָ, וּמִפִּי יֵרָע יוֹעֵךְ, אָמֵן
יְיָ, מַעֲתָה וְעַד עוֹלָם. וְאַתָּה קְדוֹשׁ, יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל.
וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר, קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ קְדוֹשׁ יְיָ צִבְאוֹת, מִלֵּא
כָּל־הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ. וּמִקְבְּלֵין דִּין מִן דִּין, וְאֲמַרְיָן, קְדִישׁ
בְּשֵׁמִי מְרוֹמָא עֲלֵהָ בֵּית שְׁכִינְתָּהּ, קְדִישׁ עַל אֶרְעָא עוֹבֵד
גְּבוּרְתָּהּ, קְדִישׁ לְעֵלְם וּלְעֹלָמִי עֲלֵמְיָא, יְיָ צִבְאוֹת, מְלֵא
כָּל־אֶרְעָא זִיו וְקָרָה, וּתְשַׁנְּנֵי רֹתֵה, וְאֲשַׁמַּע אֲחֵרֵי קוֹל
רַעַשׁ גְּדוֹל, בְּרִדּוֹ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ. וְנִטְלַתְנִי רוּחָא,
וְשִׁמְעִית בְּתַרִּי קֹל יְיָ עֲטִיבָא, דְּמַשְׁבַּחֵין וְאֲמַרְיָן, בְּרִדּוֹ
יִקְרָא דִּי אֲמַתֵּר בֵּית שְׁכִינְתָּהּ. יְיָ יִמְלֹךְ לְעֵלְם וְעַד. יְיָ
מְלִכּוּתָהּ אֲמַתֵּר לְעֵלְם וּלְעֹלָמִי עֲלֵמְיָא. יְיָ אֱלֹהֵי אֲבֹרְהָם
יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל אֲבוּתֵינוּ, שְׁמֵהּ־זֹאת לְעוֹלָם, לִיְצֵר
מַחְשׁוֹת לִבְבָּ עֲמֻךְ, וְהִכֵּן לִבְבָּם אֱלֹהֵי. וְהוּא רְחוּם, יִכְפֹּר
עוֹן וְלֹא יִשְׁחִית, וְהִרְבָּה לְהִשְׁבִּיכ אָפוֹ, וְלֹא יַעֲרִי
כָּל־חַמְתּוֹ. כִּי אֲתָה אֲדֹנֵי טוֹב וְסֻלָּה, וְרַב חֶסֶד
לְכָל־קְרֹאֵיךְ. צְדִיקְתְּךָ צִדֵּק לְעוֹלָם, וְתוֹרַתְךָ אֲמִת. תִּתֵּן
אֲמֵת לִיְעֻכְב, חֶסֶד לֹאֲבֹרְהָם, אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאֲבוּתֵינוּ מִימֵי
קֶדֶם. בְּרִדּוֹ יְיָ יוֹם יוֹם יַעֲמִס־לָנוּ, הָאֵל יִשְׁוַעְתְּנוּ סֻלָּה. יְיָ
צִבְאוֹת עֲמָנוּ, מִשְׁגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֻלָּה. יְיָ צִבְאוֹת,

MIENCHA VOOR SJABBAT

[Men zingt samen tot "En Gij"]
Eens zal voor Zion een Verlosser komen en voor hen onder Jacob, die van de zonde terugkomen, zo spreekt de Eeuwige. En wat mij betreft, dit is Mijn verbond met hen, heeft de Eeuwige gezegd: Mijn geest, die op U rust en Mijn woorden, die ik in uw mond gelegd heb, zij zullen niet wijken uit uw mond, noch uit de mond van uw kroost, noch uit de mond van de nakomelingen van uw kroost, heeft de Eeuwige gezegd, van nu tot in eeuwigheid. En Gij, Heilige, troont te midden der lofliederen van Israël. En de een roept de ander toe en zegt: Heilig, heilig, heilig is de Eeuwige Zebaoth, de gehele aarde is vol van Zijn heerlijkheid. En de één neemt het van de ander over en zegt: Heilig is Hij in de hoge hemelen, Zijn verheven woonverblijf; heilig op de aarde, het werk van Zijn almacht, heilig voor alle eeuwigheid. De Eeuwige Zebaoth, de gehele aarde is vol van de glans van Zijn heerlijkheid. Mij nam een wind op en ik hoorde achter mij het geluid van een groot gedreun: (roepend): Geloofd zij de heerlijkheid des Eeuwigen op Zijn plaats. Mij nam de wind op en ik hoorde achter mij het geluid van een sterk gedreun, van hen die prezen en zeiden: Geloofd zij de heerlijkheid des Eeuwigen van de plaats van Zijn woonverblijf. De Eeuwige zal immer en eeuwig regeren. De Eeuwige..... Zijn heerschappij blijft in alle eeuwigheid bestaan. Eeuwige, God van Abraham, Izaak en Israël, onze voorouders, bewaar toch dit in eeuwigheid als het beeld van de gedachten in het hart van Uw volk en richt hun hart naar U. En Hij is barnhartig, vergeeft zonden en vergeeft niet, doet dikwijls Zijn toorn wijken en doet niet al Zijn granschap ontbranden. Want Gij, Eeuwige zijt goed en vergevingsgezind en vol genade voor allen die U aanroepen. Uw rechtvaardigheid is eeuwig recht en Uw leer is waarheid. Gij bewijst trouw aan Jacob, genade aan Abraham, die Gij aan onze voorouders in vroegere dagen onder ede beloofd hebt. Geloofd zij God, dagelijks overlaadt de God, die onze hulp is, ons, Sela. De Eeuwige Zebaoth is met ons, een toevlucht is de God van Jacob voor ons, Sela. Eeuwige Zebaoth, gelukkig de mens die op U vertrouwt; Eeuwige, help toch, de Koning

מנחה לשבת

אֲשֶׁרֵי אָדָם בָּטַח בָּךְ. יְיָ הוֹשִׁיעֵה, הַמְּלֹךְ יַעֲנֵנוּ כִּיּוֹם
קָרְאָנוּ. בְּרִדּוֹ אֱלֹהֵינוּ, שְׁבָרָנוּ לְכְבוֹדוֹ, וְהִבְדִּילָנוּ מִן
הַתּוֹעִים, וְנָתַן לָנוּ תוֹרַת אֱמֶת, וְחַיִּי עוֹלָם נִטֵּעַ בְּתוֹכָנוּ,
הוּא יִפְתַּח לָכֵן בְּתוֹרָתוֹ וְיִשֶּׁם בְּלִבָּנוּ אֱהָבָתוֹ וְיִרְאָתוֹ
לְעִשׂוֹת רְצוֹנוֹ וּלְעֻבְדוֹ בְּלִבְבָּ שְׁלֵם, לִמְעַן לֹא יִנְעֵי לְרִיק,
וְלֹא גִלְד לְבַהֲלָהּ. יְהִי רְצוֹן מִלְּפָנֶיךָ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאֵלֵהִי
אֲבוּתֵינוּ, שְׁנַשְׁמֹר חֻקְךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְנִזְכֶּה וְנִחְיֶה וְנִירָשׁ
טוֹבָה וּבְרָכָה, לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. לִמְעַן יִזְכָּרְךָ כְּבוֹד וְלֹא
יִדָּם. יְיָ אֱלֹהֵי לְעוֹלָם אוֹדְךָ. יְיָ חֲפֵץ לִמְעַן צְדָק, יִגְדִּיל
תּוֹרָה וְיֹאדִיר. וְיִכְסֹּחַ כָּךְ יוֹדִיעֵי שְׁמֹךְ, כִּי לֹא עֲזַבְתָּ
דְּרָשִׁיךְ יְיָ אֲדוֹנֵינוּ, מִה אֲדִיר שְׁמֹךְ כְּבֹל־הָאָרֶץ. תִּזְקֶךָ
וְאֲמַן לִבְבָּכֶם, כָּל־הַמִּיחֲלִים לֵנוּ:

כשאין מנין אומרים עמידה, עמ' 85.

חזון אומר קדיש לעילא:

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. (קהל: אָמֵן) בְּעֲלֵמָא דִּי
בְּרָא בְּרַעֲיָתָהּ, וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וְיַצְמַח פְּרֻקְנָהּ וְקָרִב
מְשִׁיחָהּ. (קהל: אָמֵן) בְּחִיכוֹן וּבִיּוֹמִיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית
יִשְׂרָאֵל. בְּעֲלָא וּבְכוֹחַ קָרִיב וְאֲמַרְיָן:

(קהל: יְהִי שְׁמֵהּ רַבָּא בְּרִדּוֹ לְעֵלְם וּלְעֹלָמִי עֲלֵמְיָא יִתְבָּרַךְ)

MIENCHA VOOR SJABBAT

moge ons verhoren op de dag dat wij roepen. Geloofd zij onze God, die ons tot Zijn verheerlijking geschapen heeft, en ons afgezondert heeft van de dwalenden, en ons een wet der waarheid gegeven heeft, en het eeuwige leven in ons midden geplant heeft. Hij zal ons hart openen voor Zijn leer, en in ons hart liefde en ontzag brengen voor Hem om Zijn wil te volbrengen en Hem met een volmaakt hart te dienen, opdat wij niet tevergeefs ons afmatten en niet nuteloos voortbrengen. Moge het voor U Eeuwige, onze God en God van onze voorouders, welgevallig zijn, dat wij Uw instellingen en wetten in acht nemen op deze wereld en wij waardig zullen zijn te leven en welzijn en zegen te verwerven en in het toekomstige bestaan. Opdat de ziel U bezinge en niet zwijge, Eeuwige, mijn God, eeuwig moge ik U danken. De Eeuwige moge het behagen ter wille van Zijn goedgunstigheid, de leer groot en machtig te maken. Dan zullen zij, die Uw naam kennen, in U vertrouwen, want Gij hebt hen, die U zoeken, Eeuwige, niet verlaten. Eeuwige, onze Heer, hoe machtig is Uw naam op de gehele aarde. Weest krachtig en sterk zij Uw hart, Gij allen, die op de Eeuwige hoopt.

[Als er geen Mienjan is zegt men nu de Ngamida, blz. 86]

[De Chazzan zegt nu Kadiesj]

[Kadiesj] Verheven en geheiligd zal Zijn grote naam worden in de wereld, die Hij naar Zijn wil geschapen heeft. Moge Hij Zijn Rijk vestigen en Zijn verlossing doen opbloeien en Zijn Gezalfde brengen in Uw levensdagen en in het leven van het gehele huis van Israël spoedig en binnen een korte tijd en men zegge daarop **Ameen**.

Ameen. Zijn grote naam zij geloofd in alle eeuwigheid.

מנחה לשבת
יִהְיֶה שְׁמָה רַבָּא מְבָרַךְ לְעֵלַם לְעֵלְמָא יְתִבְרָךְ
וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלָּה
וְיִתְהַלָּל שְׁמָה דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (קהל: אָמֵן)
לְעִילָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא תִּשְׁבַּחְתָּא וְנִחְמַתָּא,
דְּאִמִּירָן בְּעֵלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן (קהל: אָמֵן):

(השכבות, אחר כך) פותחים את ההיכל.
הַגִּזְתָּן תְּשׁוּעָה לְמַלְכִים וּמַשְׁלָה לְנָסִיכִים, וּמַלְכוּתוֹ
מַלְכוּת כָּל־עוֹלָמִים: הַפּוּצָה אֶת דָּוִד עַבְדּוֹ מִתְּרַב רָעָה:
הַנּוֹתֵן בָּיִם דָּרָךְ וּבָמִים עֵזִים נְתִיבָה: הוּא יִבְרָךְ וְיִשְׁמֹר
וְיַצְוֹר וְיַצְוֹר וְיִרְוֹמֵם וְיַגְדֵּל וְיַנְשֵׂא לְמַעַלָּה לְמַעַלָּה:

A sua Majestade el Rei dos Países-Baixos e sua Real Consorte, a Sereníssima Princesa de Orange e as demais Sereníssimas Princesas suas Filhas, a Sereníssima Princesa Madama sua Mãe, a todos os descendentes da Casa Real de Orange-Nassau, aos ilustres Membros que concorrem no Governo destas Terras e aos nobres e veneráveis Senhores Burgomestre e Magistrados desta Cidade de Amsterdam/Amstelveen.

מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, בְּרַחֲמֵיו יִשְׁמְרֵם וְיַחֲיִים וּמַכְלֶצָה
וְנֹקֵם יִצְלִי: מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, בְּרַחֲמֵיו יִרִים וְיַגְבִּיהַ
כּוֹכַב מַעֲרֻכָתָם וְיֹאדִיכּוּ יָמִים עַל מַמְשִׁלָתָם: מֶלֶךְ מַלְכֵי
הַמַּלְכִּים, בְּרַחֲמֵיו יִתֵּן בְּלִבָּם וּבְלִב־וְעֵצֵיהֶם וּשְׂרִיהֶם
לַעֲשׂוֹת טוֹבָה עִמּוֹ וְעַם כָּל־יִשְׂרָאֵל אַחֲיוֹ. בִּימֵיהֶם
וּבִקְיָמָם תִּנְשֵׂא יְהוּדָה וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכֹּן לְבָשֶׁת, וּבָא לְצִיּוֹן
גּוֹאֵל. וְכֵן יְהִי רָצוֹן, וְנֹאמַר אָמֵן:

מנחה לשבת
וְאֵנִי תַּפְלִיתִי לָךְ יְיָ עֵי רָצוֹן, אֱלֹהִים בָּרַב חֲסֵדְךָ, עֲנִי
בְּאֵמַת יִשְׁעֶךָ. וְאֵנִי תַּפְלִיתִי... ב' פַּעַמִּים.

חזן ופרנס הולכים להיכל ואומרים:
בְּרוּךְ הַמָּקוֹם שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לַעֲמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּרוּךְ הוּא:
אֲשֶׁר־יָהֵם שֶׁכָּבָה לוֹ אֲשֶׁר־יָהֵם שֶׁיִּי אֱלֹהָיו:

הספרדים והולנדים לא אומרים בריך שמה אבל יש
ספרדים באמסטרלפיין שכן אומרים.

בְּרִיךְ שְׁמִי דְמֹאֲרִי עֲלָמָא, בְּרִיךְ כְּתוּב וְאֶתְרָךְ. יֵהָא
רַעֲיוֹתָ עִם יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ לְעֵלַם, וּפְרוּקָן יִמְיָךְ אַחֲוֵי לַעֲמָךְ
בְּבֵית מִקְדָּשְׁךָ, לְקַבֵּל צִלוֹתָנָא בְּרַחֲמֵי. יֵהָא רַעֲיוֹה קְדָמְךָ,
דְּתוֹרִיד לֹן חִיִּין כְּסִיבִי, וְלִהְיִי אָנָּא עֲבָדְךָ פִּקְדָא כְּגו
צִדִּיקָא. לְמַרְחַם עֲלִי וְלִמְטֵר יְתִי וְיֵת כְּלִי־לִי, וְיֵדִי לַעֲמָךְ
יִשְׂרָאֵל. אַתָּה הוּא וְזֵן וּמַפְרֵנָּה לְכוּלָּא. אַתָּה הוּא שְׁלִיט עַל
כוּלָּא, וּמֹאֲרִיה דְּשְׁלִיט עַל מַלְכֵינָא, וּמַלְכוּתָא דִּי לָךְ הִיא.
אָנָּא הוּא עֲבָדָא דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּסִגְיָנָא קְמִיהַ. לֹא
עַל אֲנָשׁ וְחִיזְיָנָא, וְלֹא עַל פִּר אֱלֹהִין, אֱלָא בְּאִלְהָא
דְּשִׁמְיָא, דְּהוּא אֱלֹהָא דְקִשְׁטוֹ, וְאוֹרִיתָהּ קִשְׁטוֹ, וְגִבְיָאֲהִי
קִשְׁטוֹ, וּמִסְגִּיא לְמַעְבַּד טְבוּן וְקִשְׁטוֹ. בִּיה אָנָּא רַחֲמִין,
וְלִשְׁמִיהּ יִקְרָא קֻדְשָׁא אָנָּא אֲמַר תִּשְׁבַּחְךָ. יֵהָא רַעֲוָא קְדָמְךָ
דְּתַשְׁלִים מִשְׁאֲלִין דְּלִבָּא, וְלִבָּא דְּכָל־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, לְטַב
וְלַחֲיוֹן וְלִשְׁלָם. אָמֵן.

MIENCHA VOOR SJABBAT
Zijn grote naam zij geloofd in alle eeuwigheid, geprezen, geroemd,
verheven, verhoogd, verheerlijkt en hoog bejubeld zij de naam van de
Heilige geloofd zij Hij, **Ameen** meer dan alle lof, lied, hulde en
vertrouwing, die in de wereld uitgesproken worden; men zegge daarop
Ameen.

[Men zegt eventueel Hascabot en opent de Hechal]
Die hulp verleent aan de koningen en heerschappij aan de vorsten en
Wiens rijk een rijk van alle eeuwen is; die Zijn dienaar David verlost
heeft van het moordend zwaard, die in de zee een weg en in de machtige
wateren een pad gebaad heeft. Hij moge zegenen en behouden, bewaren
en helpen, verheffen en verhogen en hoger en hoger doen stijgen:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden en Zijne Koninklijke
Gemalin; Hare Doorluchtige Hoogheid de Prinses van Oranje en Hunne
Overige Doorluchtige Hoogheden de Prinsessen Hun Dochteren; Hare
Doorluchtige Hoogheid de Prinses Zijn Moeder; Alle Afstammelingen
van het Koninklijk Huis van Oranje-Nassau; de Befaaemde Medewerkers
aan het Bestuur van dit Land en de Weldelelgeboeren en Edelachtbare
Heren Burgemeester en Wethouders dezer stad Amsterdam/Amstelveen.

De Koning aller Koningen beware hen in Zijn barmhartigheid en doe hen
leven, en beschutte hen tegen alle onheil en schade. De Koning aller
koningen doe hun geluksster stijgen in Zijn barmhartigheid en mogen zij
de dagen hunner regering verlangten. De Koning aller Koningen in Zijn
barmhartigheid, moge het hun hart en het hart van al hun raadsheden en
aanzienlijken ingeven om ons en al onze broeders in Israël welwillend te
behandelen. In hun dagen en in onze dagen moge Jada geholpen worden
en Israël veilig wonen, en voor Zion de verlosser komen. Zo moge het
welgevallig zijn, en laten wij daarop zeggen: **Ameen**.

MIENCHA VOOR SJABBAT
Ik stort mijn gebed voor U uit op een tijdstip van welgevallen, o, God;
wilt in Uw grote genade mij met de trouw van Uw hulp verhooren. Ik stort
mijn gebed... [twee maal]

[Chazzan en Parnaas gaan naar de Hechal en zeggen]
Geloofd zij (God), de Alomtegenwoordige, die de wet aan Zijn volk
Israël gegeven heeft. Geloofd zij Hij, Gelukkig het volk, dat het aldus
heeft, gelukkig het volk, welks God de Eeuwige is.

De Portugezen in Nederland zeggen Berich Sjeme niet, vandaar het
ontbreken van de vertaling.

Berich Sjeme is afkomstig uit de Zohar (parasat Vajakheel, 225).
Algemeen wordt aangenomen dat vele van de kabalistische- en Zohar
teksten uit onze teffilot zijn geschrapt nadat Sjabetai Tswi in 1666 werd
ontmaskerd als valse masjiaח. Een aanwijzing hiervoor is dat in de
teffilot gedrukt door Joseph Atlas in 1661 Berich Sjeme wel voorkomt,
maar dat in latere drukken, bijvoorbeeld die van 1726, het ontbreekt.

Sephardim in Amstelveen zeggen Berich Sjeme echter wel. Daarom is in
overleef met Chacham Toledano besloten om de tekst uit 1661, met
enkele kleine correcties, in deze uitgave op te nemen.

Hieronder een korte samenvatting van Berich Sjeme:
Geprezen is de naam van de Heer van de wereld.
Moge U welwillend onze gebeden verhooren en ons beschermen.
U regeert over alles. U voedt en zorgt voor inkomen.
Ik ben Zijn dienaar en vertrouw op Hem en niet op een mens.
Moge U onze wensen vervullen, Ameen.

מנחה לשבת כשמוציאים את הספר מהחיכל אומרים: חזן: גִּדְלוּ לִי אֶתִי, וְנִרְמָמָה שְׁמוֹ יִחְדּוּ: כשמביאים את הספר אומרים: רִמָּמּוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ, וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהֵרֶם רַגְלֵיו, קְדוֹשׁ הוּא: רִמָּמּוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ, וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהֵרֶם קְדוֹשׁ, כִּי קְדוֹשׁ יְיָ אֱלֹהֵינוּ: אֵיךְ קְדוֹשׁ כִּי כִּי־אֵין בְּלִמָּךְ וְאֵין צוּר כְּאֱלֹהֵינוּ: כִּי מִי אֵלֹהֶם מִבְּלִעְדֵי יְיָ וּמִי צוּר זִוְלָתִי אֱלֹהֵינוּ: תוֹרָה צוּרָה לָנוּ מִשָּׁה מוֹרְשָׁה קְהֵלֶת יַעֲקֹב: עֵץ חַיִּים הִיא לִמְחֻזִּיקִים בָּהּ, וְחִמְקֶיהָ מְאֹשֶׁר: דְּרָכֶיהָ דְרָכֵי־נֶעֱם, וְכָל־נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם: שְׁלוֹם רַב לְאַהֲבֵי תוֹרָתְךָ, וְאֵין לָמוּ מְכַשׁוֹל: יְיָ עֲזֵז לְעִמּוֹ יִתֵּן, יְיָ יִרְכֵּךְ אֶת עַמּוֹ בְּשָׁלוֹם. כשמניחים את הספר אומרים: כִּי שָׁם יְיָ אֶקְרָא הַבּוֹי גְּדֹל לְאַלְהֵינוּ. הַכֵּל תָּנוּ עֹז לְאַלְהִים וְהָנוּ כְּבוֹד לַתּוֹרָה: כשמגביחים את הספר אומרים: תּוֹרַת מֹשֶׁה אָמֵת: 79	MIENCHA VOOR SJABBAT [Men neemt het Sefer Tora uit het Hechal en de Chazzan zegt] Verkondig de groetheid van de Eeuwige met mij en laten wij tezamen Zijn naam verheffen. [Men brengt het Sefer en de gemeente zegt] Verheft de Eeuwige onze God en buigt U neder voor de rustbank van Zijn voeten, heilig is Hij. Verheft de Eeuwige onze God, en buigt U neder, voor Zijn heilige berg, want heilig is de Eeuwige, onze God. Niemand is heilig als de Eeuwige. want niemand bestaat buiten U, en geen Rots is er als onze God. Want wie is God, behalve de Eeuwige, en wie is een Rots, behalve onze God. De leer, die Mozes ons geboden heeft, is een erfgoed van de gemeente van Jacob. Een boom des levens is zij voor hen, die haar omvatten en gelukzalig, die haar vasthouden. Haar wegen zijn lieflijke wegen en haar paden zijn vrede. Groot is de vrede van hen, die Uw leer beminnen en geen struikelblok ligt vóór hen. De Eeuwige geve kracht aan Zijn volk, de Eeuwige zegene Zijn volk met vrede. [Als het Sefer Tora op de Teba wordt gelegd] Wanneer ik de naam des Eeuwigen aanroep, kent dan aan onze God groetheid toe. Allen, kent God macht toe en bewijst eer aan de Thorá. [Men heft het Sefer Tora op en de gemeente zegt] De leer van Mozes is waarheid. 80
מנחה לשבת כשרואים את הכתב אומרים: וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מֹשֶׁה לִפְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: תוֹרָה צוּרָה־לָנוּ מִשָּׁה מוֹרְשָׁה קְהֵלֶת יַעֲקֹב: כשמניחים את הספר אומרים: הָאֵל תָּמִים וְרַכּוֹ, אִמֶּרֶת יְיָ צְרוּפָה, מִגֵּן הוּא לְכָל הַחַסִּים בּוֹ. קריאת התורה תמצא בעמודים 229 – 286. כשגוללים את הספר אומרים: מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת. טוֹב לְהִדּוֹת לַיְי, וּלְזַמֵּר לְשִׁמְךָ עֲלֵינוּ. לְהַגִּיד בִּבְקָר חֲסִדְךָ, וְאֲמוּנָתְךָ בְּלִילוֹת. עָלִי עֲשׂוֹר וְעָלִי נָכָל, עָלִי הַגִּיוֹן בְּכֹדוֹ. כִּי שִׁמְחֵנִי יְיָ בְּפִעֲלֶךָ, בְּמַעֲשֵׂי יָרִיד אֲרָנִךְ. מִה גְּדֹלוֹ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ, מֵאֵד עֲמָקוֹ מַחֲשַׁבְתֶּיךָ. אִישׁ כַּעַר לֹא יֵדַע, וְכֹסֵל לֹא יִבִּין אֶת זֹאת. כִּפְרוֹ רְשָׁעִים כִּמוֹ עֵשֶׂב, וַיִּצְצוּ כִלְ־פִעְלֵי אֹרֶן, לְהִשְׁמָדָם עַד־ עַד. וְאִתָּהּ מָרוֹם לְעֵלָם יְיָ. כִּי הִנֵּה אֵיבֶיךָ, יְיָ, כִּי הִנֵּה אֵיבֶיךָ יֵאבְדוּ, יִתְפָּרְדוּ כִלְ־פִעְלֵי אֹרֶן. וְחִרָם כְּרָאִים קוֹרֵנִי, בְּלִיתִי בְּשִׁמְךָ וְעָנִן, וּתְבַטַּע עֵינֵי בְּשׁוּרֵי, בְּקִמְצִים עָלִי מְרַעִים תִּשְׁמַעְנָהּ אֹזְנִי. צְדִיק כְּתֹמֵר יִפְרָח, כְּאֹזֶן בְּלִבְנוֹן יִשְׁגָּה. שְׁתּוֹגִלִים בְּבֵית יְיָ, בַּחֲצֹצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יִפְרִיחוּ. עוֹר יִגְבּוּכֵן בְּשִׁיבָהּ, דְּשָׁנִים וְרַעֲנָנִים יִהְיוּ. לְהַגִּיד כִּי יֵשׁ יְיָ, צוּרֵי וְלֹא עוֹלָתָהּ בּוֹ. 81	MIENCHA VOOR SJABBAT [Wanneer men het schrift van het Sefer Tora ziet zegt men] En dit is de leer, die Mozes de kinderen Israëls voorgelegd heeft. De leer die Mozes ons geboden heeft is een erfgoed van de gemeente Jacobs [Bij het neerleggen zegt men] De Almachtige, volmaakt is Zijn weg, het woord des Eeuwigen is gelouterd. Hij is een schild voor allen die bij Hem beschutting zoeken. [De Parasa kunt u vinden op blz. 229 - 286] [Tijdens het oprollen van het Sefer Tora zegt men] Miezmor 92: Een psalmlied voor de Sjabbat:Goed is het de Eeuwige te danken en voor Uw naam, Allerhoogste, de snaren te tokkelen; om 's morgens Uw genade te verkondigen en Uw trouw des avonds, op een tiensnarig speeltuig en op de luit, bij een zacht ruisen van de harp. Want Gij hebt mij verblijdd, o Eeuwige, met Uw werk, in de arbeid van Uw handen juich ik. Hoe groot zijn Uw daden, o Eeuwige, zeer diep zijn Uw gedachten. Een verstandeloze beseft dit niet, een dwaas ziet dit niet in. Wanneer booswichten als gewas opgroeien, en alle misdadigers opbloeien, (dan is dit) om hen voor eeuwig te vernietigen. Maar Gij, Eeuwige, zijt hoogverheven in eeuwigheid. Want zie, Uw vijanden, o, Eeuwige, want zie, Uw vijanden gaan ten gronde, alle misdadigers worden uiteengeslagen. Maar mijn hoorn hebt Gij hoog gemaakt als die van een bizon; overgoten ben ik met frisse olie, mijn oog ziet neer op mijn benijders. Wanneer booswichten tegen mij opstaan, dan horen mijn oren: de brave zal bloeien als een dadepalm, als een ceder op de Libanon zal hij hoog opgroeien. Die geplant zijn in het huis des Eeuwigen, in de voorhoven van onze God, zij bloeien op. Nog in hoge ouderdom brengen zij knoppen voort, zijn zij sappig en groen, om te verkondigen dat de Eeuwige rechtvaardig is, mijn Rots bij Wie geen onrecht is. 82

מנחה לשבת
פּוֹתֻחִים אֶת הַהֵיכָל. כְּשֶׁמַּחְזִירִים אֶת הַסֵּפֶר אוֹמְרִים:
יְהִלְלוּ אֶת שֵׁם יי, כִּי נִשְׁגָּב שְׁמוֹ לְבָדּוֹ. הוֹדוּ עַל אֲרֶץ
וְשָׁמַיִם: וְיָרֶם קֶרֶן לְעֻמּוֹ, תִּהְיֶה לְכָל חַסִּידָיו, לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל
עִם קְרֹב, הַלְלוּהָ: יי הוּא הָאֱלֹהִים יי הוּא הָאֱלֹהִים
בְּשָׁמַיִם מִמְּעַל, וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת, אֵין עוֹד: אֵין כְּמוֹד
בְּאֱלֹהִים אֲדֹנֵי וְאֵין כְּמַעֲשֵׂיָּהּ:
כִּי לָקַח טוֹב נְתַתִּי לָכֶם, תּוֹרַתִּי אֶל תַּעֲזֹבוּ:

כְּשֶׁמִּנִּיחִים אֶת הַסֵּפֶר בְּהֵיכָל אוֹמְרִים:
שׁוּבוּהָ לְמַעֲנוֹךְ וּשְׁכֹן בְּבֵית מֶאֱוָן כִּי כִלְפָּה וְכָל־לִשׁוֹן
יִתְנוּ הוֹד וְהָדָר לְמַלְכוּתָהּ: וּבִגְזָחַה יֹאמֶר, שׁוּבוּהָ, יי.
רַבְבוֹת אֱלֹפֵי יִשְׂרָאֵל: הֲשִׁיבֵנו יי אֱלֹהֵי, וְנִשְׁוֹבוּהָ, חֲדָשׁ
יְמֵינוּ כְּקֶדֶם.

כָּשִׁישׁ מִנֵּין הַחוּץ אוֹמֵר קוֹדֵשׁ לַעִילָא:

יְתַצְדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמָה רַבָּא. (קוֹהֵל: אָמֵן) בְּעֵלְמָא דִּי
בְּרָא כְּרִיעוּתָהּ, וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וְיַצְמַח פְּרָקְנָהּ וְקָרַב
מִשְׁיַחָהּ. (קוֹהֵל: אָמֵן) בְּחַיִּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיִּי דְכָל־בֵּית
יִשְׂרָאֵל. בְּעֵגְלָא וּבְזֶמֶן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן:

מנחה לשבת
(קוֹהֵל: יְהֵא שְׁמָה רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמֵי עֲלְמֵיא יְתַבְרַךְ)
יְהֵא שְׁמָה רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמֵי עֲלְמֵיא יְתַבְרַךְ
וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה
וְיִתְהַלֵּל שְׁמָה דְקוֹדֵשׁא בְּרִיךְ הוּא. (קוֹהֵל: אָמֵן)
לְעִילָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא שִׁירָתָא תִּשְׁבַּחְתָּא וְנַחְמָתָא,
דְּאִמְרִין בְּעֵלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן (קוֹהֵל: אָמֵן):
קוֹהֵל וְחוּץ אוֹמְרִים בִּיחָד, אֶת הַעֲמִידָה בְּלִי חוּרָה.
אֲדֹנֵי, שְׁפָתֵי תַּפְתַּח, וְפִי יִגִּיד תְּהִלָּתָהּ:
בְּרוּךְ אַתָּה יי , אֱלֹהֵינוּ וְאַלְהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם,
אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאַלְהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא, אֵל
עֲלִיוֹן, גּוֹמֵל חֲסִידִים טוֹבִים. קוֹנֵה הַכָּל וְחוֹכֵד חֲסִדֵי אֲבוֹת.
וּמִכְבִּיא גּוֹאֵל לְבָנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

בִּשְׁבַת תְּשׁוּבָה אוֹמְרִים – זְכַרְנוּ לַחַיִּים. אֵל מֶלֶךְ חַפְּץ
בְּחַיִּים. כְּתִבְנוּ בְּסֵפֶר חַיִּים. לְמַעַן אֱלֹהִים חַיִּים (אֵל חַי):

מֶלֶךְ עוֹנֵר וּמוֹשֵׁעַ וּמַגֵּן: בְּרוּךְ אַתָּה יי, מִגֵּן אַבְרָהָם:
אַתָּה גְבוּר לְעוֹלָם אֲדֹנֵי. מִתְּחֵה מֵתִים אַתָּה. רַב לְהוֹשִׁיעַ:
בִּקֵּץ – מוֹרִיד הַטֵּל: בַּחוּרָה – מְשִׁיב הַרוּחַ וּמוֹרִיד
הַגֶּשֶׁם:

MIENCHA VOOR SJABBAT
[Als men het Sefer Tora terug brengt naar de inmiddels geopende
Hechal]
Men love de naam des Eeuwigen, want Zijn naam alleen is verheven,
Zijn majesteit ligt over aarde en hemel. Hij verhief de hoorn van Zijn
volk tot roem voor al Zijn vromen, voor de kinderen Israëls, het volk, dat
Hem na staat, Halleluja. De Eeuwige, Hij is de ware God, de Eeuwige,
Hij is de ware God boven in de hemel en beneden op de aarde, niemand
anders. Niemand is U gelijk onder de goden, Heer, en niets is als Uw
werken.
Want een kostelijke leer heb ik U gegeven, verlaat Mijn wet niet.

[Als het Sefer Tora in de Hechal wordt geplaatst]
Keer terug naar Uw woning en woon in het huis van Uw verlangen, want
iedere mond en iedere tong zal glans en heerlijkheid toekennen aan Uw
heerschappij. En wanneer Hij rust zal men zeggen: Keer terug, o
Eeuwige, te midden van tienduizenden van Israël. Breng ons terug,
Eeuwige, tot U, opdat wij terugkeren, vernieuw onze dagen als voorheen.

[Als er Mienjan is zegt de Chazzan Kadiesj]

[Kadiesj] Verheven en geheiligd zal Zijn grote naam worden in de
wereld, die Hij naar Zijn wil geschapen heeft. Moge Hij Zijn Rijk
vestigen en Zijn verlossing doen opbloeien en Zijn Gezalfde brengen in
Uw levensdagen en in het leven van het gehele huis van Israël spoedig en
binnen een korte tijd en men zegge daarop **Ameen**.

MIENCHA VOOR SJABBAT
Ameen Zijn grote naam zij geloofd in alle eeuwigheid.

Zijn grote naam zij geloofd in alle eeuwigheid, geprezen, geroemd,
verheven, verhoogd, verheertijkt en hoog bejubeld zij de naam van de
Heilige geloofd zij Hij, **Ameen** meer dan alle lof, lied, hulde en
vertrouwing, die in de wereld uitgesproken worden; men zegge daarop
Ameen.

[De gemeente zegt de Ngamida samen met de Chazzan, zonder herhaling]

Heer, open mijn lippen, opdat mijn mond Uw lof verkondige.
Geloofd zijt Gij, Eeuwige, onze God en God van onze voorouders, God
van Abraham, God van Izaak en God van Jacob, grote, machtige en
ontzagwekkende God, allerhoogste God, die vele weldaden bewijst,
eigenaar is van het heclal en de deugden der voorouders gedenkt en een
verlosser brengt aan hun nakomelingen, ter wille van Zijn naam, met
liefte.

[Op Sjabbat Tesjoeba] Gedenk ons ten leven, God en Koning, die
behagen schept in het leven; schrijf ons op in het boek des levens om
Uwentwille, levende God.

Koning, Helper en Redder, en Schild; geloofd zijt Gij, Eeuwige, Schild
van Abraham.

Gij zijt machtig in eeuwigheid, Eeuwige, Gij doet de doden herleven. Gij
zijt machtig om te helpen.

[In de zomer] die de dauw doet neerdalen, [in de winter] die de wind doet
waaien en de regen doet neerdalen.

מנחה לשבת
מִכְלָל חַיִּים בַּחֲסֵד. מַחִיָּה מַתִּים בִּרְחֻמִּים רַבִּים. סוּמָךְ
נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים. וּמַתִּיר אֲסוּרִים. וּמַקְנֵם אֲמוּנָתוֹ
לִישְׁנֵי עָפָר. מִי כְמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרֹת וּמִי דוֹמֵה־לָּךְ. מִלֵּךְ
מַמִּית וּמַחִיָּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

בשבת תשובה אומרים: מי כמוך אב הרחמן זוכר יצוריו
ברחמים לחיים:

כשיש מנין הקהל מתחיל לשיר.
וְנֹאֲמֵן אֶתְּהָ לְהַחֲיוֹת מַתִּים: בְּרוּךְ אַתָּה יי, מַחִיָּה הַמַּתִּים:

כשיש מנין החזן אומר:
נִקְרִי־שֵׁן וְנַעֲרִיצֵן. כְּנוּעִם שִׁיחַ סוּד שְׂרָפִי קֹדֶשׁ הַמְשַׁלְשִׁים
לְךָ קִדְשֵׁךְ. וְכֵן כְּתוּב עַל יַד נְבִיאֲךָ. וְקָרָא זֶה אֵל זֶה וְאָמַר –
(קְהַלְיוֹן חֲזוֹן) קֹדֶשׁ קֹדֶשׁ קֹדֶשׁ יי צְבָאוֹת מֶלֶאכְל הָאָרֶץ
כְּבוֹדוֹ: לְעֲמַתָּם מְשֻׁבָּחִים וְאוֹמְרִים – (קְהַלְיוֹן חֲזוֹן) בְּרוּךְ
כְּבוֹד יי מִמְּקוֹמוֹ: וּבְדַבְּרִי קִדְשְׁךָ כְּתוּב לְאָמַר – (קְהַלְיוֹן
חֲזוֹן) יִמְלֹךְ יי לְעוֹלָם אֱלֹהֵינוּ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר הַלְלוּהָ:

אתה קדוש ושמן קדוש. וקדושים בכל־יום יתללך
סְלִי: (כי אל מלך גדול קדוש אתה) בְּרוּךְ אַתָּה יי, הָאֵל
הַקְדוֹשׁ:

בשבת תשובה אומרים – הַמִּלֵּךְ הַקְדוֹשׁ:

מכאן אומרים בלחש.

מנחה לשבת
אַתָּה אֶחָד וְשִׁמְךָ אֶחָד, וּמִי כְעֶמְךָ יִשְׂרָאֵל אֶחָד
בְּאֶרֶץ. תַּפְאֵרֶת גְּדוּלָּה, וְעִסְטֵרַת יְשׁוּעָה, יוֹם מְנוּחָה וְקִדְשָׁהּ
לְעַמְּךָ נִתְּתָה, אֲבִרְהָם יִגָּל, יִצְחָק יִרְצֵן, יַעֲקֹב וּבְנָיו יִנּוּחוּ בּוֹ,
מְנוּחַת אֶהְיָה וּנְדָכָה, מְנוּחַת אֶמֶת וְאַמוּנָה, מְנוּחַת שְׁלוֹם
הַשָּׁקֶט וְכִסֻּט, מְנוּחָה שְׁלֵמָה שְׁאֵתָהּ הוּא רוּצָה בָּהּ, יִכִּירוּ
בְּיָד וְיָדְעוּ כִּי מֵאֲתָךְ הִיא מְנוּחָתָם, וְעַל מְנוּחָתָם יִקְדִּישׁוּ
אֶת שִׁמְךָ.

אֱלֹהֵינוּ וְאַלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, רִצָּה נָא בְּמְנוּחָתָנוּ, קִדְשָׁנוּ
בְּמִצְוֹתֶיךָ שִׁים חֻלְקָנוּ בְּתוֹרַתְךָ, שְׂבַעְנוּ מִטּוֹבְךָ שִׁמְךָ
נִפְשָׁנוּ בִּישׁוּעָתְךָ, וְטָהֵר לִבְנוֹ לְעִבְדְּךָ כְּאֶמֶת, וְהַנְּחִילָנוּ יי
אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרַצוֹן שֶׁבֶת קִדְשְׁךָ, וְיִנּוּחוּ בָּם
כִּלְי־יִשְׂרָאֵל מִקְדְּשֵׁי שִׁמְךָ. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מִקְדֵּשׁ הַשְּׁבֵת.

כשיש מנין, החזן מתחיל "והנחילנו", וגומר את
הזמירה בקול רם.

רִצָּה יי אֱלֹהֵינוּ כְּעֶמְךָ יִשְׂרָאֵל וְלִתְפִלָּתָם שְׁעוֹ. וְהַשֵּׁב
הַעֲבוּדָה לְדַבְּרִי בִיתְךָ. וְאֲשִׁי יִשְׂרָאֵל וְחִפְלָתָם מִהֲרָה
בְּאִרְבֵּיהָ תִּקְבַּל בְּרַצוֹן. וְתֹהִי לְרַצוֹן תָּמִיד עֲבוּדַת יִשְׂרָאֵל
עִמְּךָ:

MIENCHA VOOR SJABBAT
Hij die de levenden in genade onderhoudt, de doden doet herleven in grote barmhartigheid, vallenden steunt en zieken geneest, gevangenen bevrijdt en Zijn woord vervult aan hen, die in het stof slapen (de doden). Wie is U gelijk, Oppermachtige, en wie evenaart U, Koning, die laat sterven en doet herleven en het heil doet ontspruiten.

[Op Sjabbat Tesjoeba] Wie is U gelijk, Barmhartige Vader, die Zijn schepselen in barmhartigheid gedenkt ten leven.

[Als er Mienjan is zingt men]
En Gij zijt standvastig in Uw belofte om doden te doen herleven. Geloofd zijt Gij, Eeuwige, die de doden doet herleven.

[Als er Mienjan is zegt de Chazzan]
Wij willen U heiligen en U verheerlijken als het welluidende, geheimzinnige gebed der heilige Seraphim, die U een drieludivig „heilig“ toeroepen en aldus is door Uw profet geschreven: „de een riep de ander toe en zei: heilig, heilig, heilig is de Eeuwige der Heerscharen, de gehele aarde is vol van Zijn heerlijkheid. Hun antwoorden prijzen anderen en zeggen: Geloofd zij de heerlijkheid des Eeuwigen op haar plaats. En in Uw heilige Schriften staat als volgt geschreven: de Eeuwige regeert eeuwig, Uw God, o Zion, van geslacht tot geslacht, haleluja.

Gij zijt heilig en Uw naam is heilig en heiligen loven U iedere dag steeds (want een God, Koning, groot en heilig zijt Gij). Geloofd zijt Gij Eeuwige, heilige God.

[Op Sjabbat Tesjoeba] heilige Koning.

[Vanaf hier leest men in stilte]

MIENCHA VOOR SJABBAT
Gij zijt enig en Uw naam is enig en welk volk is er als Uw volk Israël, een enig volk op aarde; een sieraad van groothed, een kroon van hulp, een dag van rust en heiligheid hebt Gij Uw volk gegeven, opdat Abraham zich zal verheugen, Izaak zich verblijden en Jacob en zijn zonen daarop zullen rusten; een rust van vrede, kalmte en veiligheid, een volmaakte rust, waarin Gij behagen hebt. Laten Uw kinderen erkennen en weten, dat hun rust van U komt en om hun rust heiligen zij Uw naam.

Onze God en God onzer voorouders, heb behagen in onze rust, heilig ons door Uw geboden, geef ons een aandeel in Uw leer, verzadig ons met Uw goedheid, verheug onze ziel door Uw hulp en reinig ons hart, om U in oprechtheid te dienen. En doe ons, Eeuwige onze God, met liefde en welwillendheid Uw heilige Sjabbat deelachtig worden en mogen alle Israëlieten, die Uw naam heiligen, daarop rust genieten. Geloofd zijt Gij, Eeuwige, die de Sjabbat heiligt.

[Als er Mienjan is leest de Chazzan vanaf "En doe ons" hardop]

Heb welgevallen, Eeuwige onze God, in Uw volk Israël en schenk aandacht aan hun gebed en breng de offerdienst terug in het binnenste van Uw huis en moge Gij de vuuroffers van Israël en hun gebed spoedig in liefde welgevallig aannemen en moge de dienst van Uw volk Israël steeds tot welgevallen strekken.

מנחה לשבת

בראש חדש וכחול המועד פסח וסוכות:

אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיִגְבֵּא יִצְחָק וְיִרְצֶה
יִשְׁמַע יִשְׁכָּר וְיִזְכֹּר וְיִזְכְּרוּנוּ וְיִזְכְּרוּ אֲבוֹתֵינוּ. וְיִזְכְּרוּ
וְיִשְׁלֹם עֲרֵךְ. וְיִזְכְּרוּ מִשִּׁיחַ בֶּן דָּוִד עֲבָדְךָ. וְיִזְכְּרוּ
כָּל־עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לִפְנֵיךָ לִפְלִישָׁה לַטּוֹבָה. לַחַן לַחֲסֵד
וּלְרַחֲמִים. לַחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם. כִּי־ם

בראש חודש – ראש החדש הזה

בחול המועד פסח – חג המצות הזה, ביום מקרא קרב
הזה:

בחול המועד סוכות – חג הסוכות הזה, ביום מקרא קרב
הזה:

לרחם בו עלינו ולהושיענו. זכרנו יי אלהינו בו לטובה.
ופקדנו בו לברכה. והושיענו בו לחיים טובים. בדבר
ישועה ורחמים. חס חסנו וחמול ורחם עלינו. והושיענו
פי אלך עינינו. כי אל מלך חנון ורחום אתה:

ואתה ברחמך הרבים. תחפץ בנו ותרצנו ותחנינה
עינינו בשוכך לציון ברחמים: ברוך אתה יי, המחזיר
שכבתו לציון:

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו
לעולם ועד. צורנו צור חנינו ומגן ישענו אתה הוא. לדר

MIENCHA VOOR SJABBAT

[Op Ros] Chodes] en op de Medianos]

Onze God en God van onze voorouders, moge opstijgen en komen,
naderen, gezien en welgevallig aangenomen worden, gehoord, bedacht en
herinnerd worden de herinnering aan ons en de herinnering aan onze
voorouders, de herinnering aan Jeruzalel Uw stad en de herinnering aan de
Gezalfde, de zoon van Uw dienaar David en de herinnering aan geheel
Uw volk, het huis Israëls, voor U tot redding, ten goede, tot gunst, tot
genade en barmhartigheid op deze dag

[op Ros] Chodes] van de nieuwe maan

[op Medianos Pesach] van het feest der ongezuurde broden, op deze dag
der heilige samenroeping

[op Medianos Sockot] van het feest der loofhutten, op deze dag der
heilige samenroeping

opdat Gij U daarop over ons ontfermt en ons helpt. Gedenk ons, Eeuwige
onze God, daarop ten goede en bedenken ons daarop ten zegen en help ons
daarop tot een goed leven; met het woord van heil en barmhartigheid,
spaar ons en wees ons genadig en erbarm en ontfem U over ons en help
ons, want op U zijn onze ogen gericht, want Gij zijt een God, een
genadig en barmhartige Koning.

En moge Gij in Uw grote barmhartigheid behagen in ons scheppen en ons
welwillend gezind zijn en mogen onze ogen het aanschouwen, wanneer
Gij in barmhartigheid naar Zion terugkeert. Gelooft zij Gij Eeuwige, die
Zijn majesteit naar Zion terug brengt.

Wij danken U, want Gij zijt de Eeuwige onze God immer en eeuwig,
onze Rots, Rots van ons leven en Schild van onze hulp zijt Gij. Van
geslacht tot geslacht zullen wij U danken en Uw lof verkondigen, voor

מנחה לשבת

וְדַר נִזְדָּה לָךְ וְנִסְסָה תִּמְלִלְךָ. עַל חֲמִינוּ הַמְּסוּרִים בִּידְךָ.
וְעַל נִשְׁמֹתֵינוּ הַמְּפֹדֶדֹת לָךְ. וְעַל נִסְךָ שֶׁבְּכָל־יוֹם עָמְנוּ
וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל־עֵת. עָרַב וּבֹקֵר
וְצָהָרִים. הַטּוֹב כִּי לֹא כָּלֹ וְחֲמִיד. הַמֵּרַחֵם כִּי לֹא תָמוּ
חֲסִידֶיךָ כִּי מַעֲוֵלִים קִיְּנוּ לָךְ:

כשהחזן אומר מודים, אומר הציבור מודים דרבנן:

מודים אנחנו לך שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו
אלהי כל בשר. יוצרנו יוצר בראשית. ברכות והודאות
לשמך הגדול והקדוש על שהחיייתנו וקיימתנו. כן תחיינו
ותתננו. ותאסוף גלותינו לחצרות קדשך. לשמר חקך
ולעשות רצונך. ויעבדך בלבב שלם. על שאנו מודים
לך. ברוך אל ההודאות:

בחנוכה:

על הנסים על הפרקן. על הגבורות. על התשועות על
הנפלאות ועל הנחמות שעשית לאבותינו בימים ההם
ובזמן הזה:

בימי מתתיהו בן יוחנן כהן גדול חשמונאי וכניו
כשעמדה מלכותו וזן הרשעה על עמך ישראל לשכחם
מתורתך ולהעבירם מחקי רצונך. ואתה ברחמך הרבים
עמדת להם בעת צרתם. רבת את ריבם. דנת את דינם.
נקמת את נקמתם. מסרת גבורים ביד חלשים. ורבים ביד

MIENCHA VOOR SJABBAT

ons leven, dat in Uw hand overgeleverd is en voor onze zielen, die U
toevertrouwd zijn en voor Uw wonderen, die dagelijks bij ons
geschieden, en voor Uw wonderdaden en weldaden, die ten allen tijde
zijn, 's avonds, 's morgens en 's na middags; Algoede, want Uw
barmhartigheid neemt geen einde, Albarmhartige, want Uw
genadebewijzen eindigen niet, want van oudtijds hopen wij op U.

[Wanneer de Chazzan de eerste woorden "wij danken U" gezegd heeft,
buigt ieder het hoofd en zegt:] wij danken U, want Gij zijt de Eeuwige
onze God en de God van onze voorouders, de God van alle vlees, onze
Schepper en Schepper van het heelal. Lof en dank zij aan Uw grote en
heilige naam gebracht, omdat Gij ons in het leven gehouden hebt en ons
staande gehouden hebt: Zo moge Gij ons in het leven houden en ons
genadig zijn en onze balingen verzamelen naar de voorhoven van Uw
heilighdom om Uw wetten in acht te nemen en Uw wil te volbrengen en
om U met volmaakt hart te dienen; omdat wij U mogen danken, zij de
God der dankgebeden geloofd.

[Op Chanoea]

Voor de wonderen en de verlossing, voor de machtige daden en de
bewijzen van redding, voor de wondertekenen en voor de daden van
vertoosing, die Gij aan onze voorouders verricht hebt in die dagen en op
deze datum.

In de dagen van Matijjah, de zoon van Jochanan, de hoge priester, de
Chasmoneer en zijn zonen, toen de goddeloze Griekse regering opstond
tegen Uw volk Israël, om hen Uw wet te doen vergeten en hen de
voorschriften van Uw wil te doen overtroden. Maar Gij in Uw grote
barmhartigheid hebt hen bijgestaan in de tijd van hun nood, Gij hebt hun
twist gevoerd, hun rechtszaak behartigd en voor hen vergelding geoeftend.

מנחה לשבת
מַעֲטִים. וְרַעֲיִים בִּיד צְדִיקִים. וּטְמָאִים בִּיד טְהוּרִים.
וְיָדִים בִּיד עֹסְקֵי תוֹרָתְךָ. וְלֶךְ עֲשִׂיתָ שָׁם גְּדוּל וְקָדוֹשׁ
בְּעוֹלָמְךָ. וְלַעֲמֶךָ יִשְׂרָאֵל עֲשִׂיתָ תְּשׁוּעָה גְדוּלָּה וּפְרָקָן
כִּהְיִים הַזֶּה. וְאַחֲרֵי כֵן כָּאִשׁוּר בִּיתְךָ וּפְנֵי אֶת
חִיכָלְךָ. וְטָהָרוּ אֶת מִקְדָּשְׁךָ. וְהוֹדִיקוּ נִרוֹת כְּחִצְרוֹת
קֹדֶשְׁךָ. וְקִבְּעוּ שְׁמוֹנֶה יָמִים אֵלֶּי וּבְהוֹדָאָה.
וְעֲשִׂיתָ עִמָּהֶם נִסִּים וּנְפִלְאוֹת וְנוֹדָה לְשִׁמְךָ גְּדוּל סֵלָה:

וְעַל כָּלֵם יִתְרֹמֶם וְיִתְנַשֵּׂא תָמִיד שִׁמְךָ מִלְּכֹנוּ
לְעוֹלָם וָעֶד. וְכָל־הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֵלָה:

בשבת תשובה אומרים: וכתוב לחיים טובים כל־בני
בִּירְתְּךָ:

וַיְהִי לָלוּ וַיִּבְרְכוּ אֶת שִׁמְךָ הַגָּדוֹל בְּאָמֶת לְעוֹלָם כִּי טוֹב.
הָאֵל יִשְׁעֲתָנִי וְיַצְוָתְנִי סֵלָה הָאֵל הַטּוֹב: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ,
הַטּוֹב שֶׁמָּךְ וְלֶךְ נֶאֱדָה לְהוֹדוֹת:

שִׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבִרְכָּה חַיִּים מִן הַחֹסֶד צִדְקָה וְרַחֲמִים
עָלֶינוּ וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ וּבִרְכָנוּ אֲבִינוּ כָּלֵנוּ יָחִיד בָּאוֹר
פְּנִיךָ כִּי בָאוֹר פְּנִיךָ נִתְקָה לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ תוֹרָה וְחַיִּים.
אֶהְיֶה חֹסֶד. צִדְקָה וְרַחֲמִים. בִּרְכָּה וְשְׁלוֹם. טוֹב בְּעִינֶיךָ
לְבִרְכָנוּ וּלְבָרֵךְ אֶת־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרוּךְ עַד וְשְׁלוֹם:

MIENCHA VOOR SJABBAT

Gij hebt machten overgeleverd in de hand van zwakken, velen in de hand van weinigen, booswichten in de hand van braven, onreinen in de hand van reinen en kwaadwilligen in de hand van hen, die zich met Uw leer bezig hielden, Gij hebt U een grote en heilige naam verworven in Uw wereld en aan Uw volk Israël hebt Gij een grote redding en verlossing verschaft in dit tijdstip. Daarna kwamen Uw kinderen in het binnenste van Uw heiligdom, ontruinden Uw tempel en reinigden Uw heiligdom en ontstaken lichten in Uw heilige voorhoven en bepaalden deze acht dagen voor lof- en dankgebed. En Gij hebt wonderen en wonderdaden bij hen verricht en wij danken Uw grote naam, Sela.

En voor dit alles wordt Uw naam steeds geprezen, verheven en geroemd, onze Koning, immer en eeuwig, en alle levenden danken U, Sela.

[Op Sjabbat Tesjoeba voegt men bij] En schrijf alle kinderen van Uw Verbond op tot een goed leven.

En mogen zij Uw grote naam roemen en prijzen in waarheid, eeuwig, daar deze goed is. O Almachtige, onze hulp en steun in eeuwigheid, o goede God, geloofd zijt Gij, Eeuwige, Uw naam is „Goede” en het betaamt U te danken.

Breng vrede, welzijn en zegen, leven, gunst en genade, rechtvaardigheid en barmhartigheid over ons en over geheel Uw volk Israël en zegen ons, onze Vader, allen tezamen door het licht van Uw aangezicht. Want door het licht van Uw aangezicht hebt Gij ons, Eeuwige onze God, leer en leven, liefde, genade, rechtvaardigheid en barmhartigheid, zegen en vrede gegeven en moge het goed in Uw ogen zijn om ons en Uw volk Israël te zegenen met een overvloed van kracht en vrede.

MIENCHA VOOR SJABBAT

[Op Sjabbat Tesjoeba voegt men bij] En in het boek van leven, zegen, vrede, een ruim levensonderhoud, hulp en troost en gunstige lotsbeschikkingen, mogen wij vermeld en opgeschreven worden voor U, wij en geheel Uw volk Israël tot een goed leven en tot vrede.

Geloofd zijt Gij Eeuwige, die Zijn volk Israël met de vrede zegent. Ameen.

Mogen de woorden van mijn mond en de overdenking van mijn hart tot welgevallen zijn voor U, Eeuwige, mijn Rots en mijn Verlosser. Mijn God, bewaar mijn tong voor kwaadspreken en mijn lippen voor het spreken van bedrog; en moge mijn ziel jegens hen die mij vervloeken, zwijgen en moge mijn ziel nederig als het stof zijn tegenover ieder. Open mijn hart voor Uw leer en moge mijn ziel Uw geboden ijverig opvolgen, en wil van allen die tegen mij ten kwade opstaan, snel het plan vrijdelen en hun voornemens vernietigen. Doe het om der wille van Uw naam, doe het om der wille van Uw rechter hand, doe het om der wille van Uw leer, doe het om der wille van Uw heiligheid. Help toch met Uw rechter hand en verhoor mij. Mogen de woorden van mijn mond en de overdenking van mijn hart tot welgevallen zijn voor U, Eeuwige, mijn Rots en mijn Verlosser. [Hier zegt ieder de voor zijn/haar naam aangewezen tekst] Hij, die de vrede sticht in Zijn hoge hemelen, Hij moge in Zijn barmhartigheid vrede brengen over ons en over geheel Israël, Ameen.

מנחה לשבת
בשבת תשובה אומרים: ובספר חיים ברכה ושלום
ופרנסה טובה וישועה ונחמה וגזרות טובות. נזכר
ונכתב לפניך אֲנַחְנוּ וְכָל־עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים
וְשְׁלוֹם:

ברוך אתה יְיָ, המברך את עמו ישראל בשלום אמן:

יְהִי רָצוֹן אֲמֵרֵי־י וְהִגִּינוּ לָבִי לִפְנֶיךָ. יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי:
אֱלֹהֵי. נְצוּר לְשׁוֹנֵי מַרְעַ. וּשְׁפּוֹתַי מִדְּבַר מִרְמָה. וְלִמְקַלְלִי
נַפְשִׁי תְדוּם. וּנְפֹשִׁי כַּעֲסָר לְכָל תְּהִיָּה. פֶּתַח לָבִי בְּתוֹרָתְךָ.
וְאַחֲרֵי מִצְוֹתֶיךָ תוֹרְדוּן נַפְשִׁי. וְכָל־הַקָּמִים עָלַי לְרֹעָה.
מִתְּרֵה לִפְנֵי עֲצָתְךָ וְקַלְקֵל מַחֲשַׁבוֹתַם. עֲשֵׂה לִמְעַן שִׁמְךָ.
עֲשֵׂה לִמְעַן יְמִינְךָ. עֲשֵׂה לִמְעַן תּוֹרָתְךָ. עֲשֵׂה לִמְעַן
קִדְשִׁיתְךָ. הוֹשִׁיעָה יְמִינֶךָ וְעֲנֵנִי: יְהִי רָצוֹן אֲמֵרֵי־י
וְהִגִּינוּ לָבִי לִפְנֶיךָ. יְיָ צוּרִי וְגֹאֲלִי: (כאן אומרים פסוק
ששמוֹ/שמה מופיע בו) עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרְמוֹי רֹא
בְּרַחֲמֵי יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ, וְעַל כָּל־יִשְׂרָאֵל אָמֵן:

אינ אומרים צדקתך:

בערב ראש חדש, בראש חדש, כל חדש ניסן, פסח שני, ל"ג לעומר. י"ב ימים ראשונים של חדש סיון, בערב ט' באב, ט' באב, ט"ו באב, מכיפור עד ב' חשון, ערב חנוכה, חנוכה, ט"ו בשבט, י"ד וט"ו באדר ראשון, ערב פורים, פורים ופורים שושן, ביום שיש בו ברית מילה, כל זמן שיש חתן בבית הכנסת, ובבית האבל.

כשאין אומרים צדקתך אומרים קדיש עמ' 101.

צדקתך כהררי אל, משפטיך תהום רבה, אדם ובהמה תושיע, יי.
וצדקתך אלהים עד מרום אשר עשית גדלות, אלהים מי קמוך.
צדקתך צדק לעולם, ותורתך אמת.

[Er wordt geen Tsiedkatecha gezegd:

Ingaande Rosj Chodesj, Rosj Chodesj, de gehele maand Nissan, 14 Ijar, Lag Langomer, 1 t/m 12 Siwan, ingaande 9 Ab, 9 en 15 Ab, vanaf Kipoer tot en met 1 Cheshwan, ingaande- en geheel Chanoecka, 15 Sjebat, 14 en 15 Adar I, ingaande Poerim en Poeriem, als er een Brit Mila is, als er een Chatan aanwezig is, of in het huis van een Abil]

[Als er geen Tsiedkatecha word gezegd gaat men verder op blz. 102]

[Tsiedkatecha] Uw rechtvaardigheid is hoog als de machtige bergen, Uw rechtspraken zijn ondoorgroendelijk als ondergrondse wateren, mens en dier helpt Gij, Eeuwige.
En Uw rechtvaardigheid, God, reikt tot de hemel. Gij die machtige daden volvoert, O God, wie is U gelijk?
Uw rechtvaardigheid is een eeuwige gerechtigheid en Uw leer onveranderlijk.

כשיש מניין אומר החזן קדיש תתקבל:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. (קהל: אמן) בעלמא די ברא כרעותה, וימליך מלכותה ויצמח פוקנה וקרב משיחה. (קהל: אמן) בחייוכו וביומיוכו ובחיי דכל בית ישראל. בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן;

(קהל: יהא שמה רבא מברך לעלם לעלמי עלמיא יתברך)

יהא שמה רבא מברך לעלם לעלמי עלמיא יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתחלל שמה דקודשא בריך הוא. (קהל: אמן) לעילא מן כל ברכתא שירתא תשבחתא ונחמתא, דאמרו ב עלמא, ואמרו אמן (קהל: אמן):

תתקבל (קהל: תקבל ברחמים וברצון את תפלתנו) צלותהון ובעיותהון דכל בית ישראל קדם אבוהון דבשמיא, ואמרו אמן (קהל: אמן):

יהא עלמא רבא מן שמיא, (קהל: חיים) חיים ושבוע וישועה ונחמה ושינובא ורפואה וגאולה וסליחה וכפרה ורוח והצלח לנו ולכל עמנו ישראל ואמרו אמן (קהל: אמן).

עשה שלום במרומי הוא ברחמיו עשה שלום עלינו ועל כל עמו ישראל, ואמרו אמן (קהל: אמן):

[Als er Mienjan is zegt de Chazzan Kadiesj]

[Kadiesj] Verheven en geheiligd zal Zijn grote naam worden in de wereld, die Hij naar Zijn wil geschapen heeft. Moge Hij Zijn Rijk vestigen en Zijn verlossing doen opbloeien en Zijn Gezalfde brengen in Uw levensdagen en in het leven van het gehele huis van Israël spoedig en binnen een korte tijd en men zegge daarop **Ameen**.

Ameen, Zijn grote naam zij geloofd in alle eeuwigheid.

Zijn grote naam zij geloofd in alle eeuwigheid, geprezen, geroemd, verheven, verhoogd, heerlijklijk en hoog bejubeld zij de naam van de Heilige geloofd zij Hij (**Ameen**), meer dan alle lof, lied, hulde en vertroosting, die in de wereld uitgesproken worden; men zegge daarop **Ameen**.

Moge het gebed en de smeking van geheel het huis Israël aangenomen worden voor hun Vader in de hemel en men zegge daarop **Ameen**. Moge ons gebed in barmhartigheid en welgevallen aangenomen worden,

Er kome grote vrede vanuit den hoge, leven, overvloed, heil en troost, verlossing en genezing, bevrijding, vergiffenis en verzoening, voorspoed en redding voor ons en geheel Zijn volk Israël en men zegge daarop **Ameen**.

Hij, die vrede sticht in Zijn Hemelen, moge in Zijn barmhartigheid vrede brengen over ons en over gans Zijn volk Israël en men zegge daarop **Ameen**.

מנחה לשבת
אומרים אחד מהמזמורים הבאים:

בשבת רגילה:
חֲלֹלִים אֹדֶה יי בְּכָל־לֵב בְּסוֹר יִשְׂרָיִם וְעַד־הָ: גְּדִלִים
מַעֲשֵׂי יי דְּרוֹשִׁים לְכָל־חַפְצֵיהֶם: הוֹדִי וְהָדָר פְּעָלוֹ וְצִדְקָתוֹ
עֲמַדַּת לְעַד: זָכַר עֲשֵׂה לְנַפְלָאֲתָיו חֲנוּן וְרוּחוֹם יי: טָרַף נֶתָן
לִירָאִיו יִזְכַּר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ: כֵּן מַעֲשִׂיו הַגִּיד לְעַמּוֹ לַתֵּת
לָהֶם נִחְלַת גּוֹיִם: מַעֲשֵׂי יְדִיו אָמַת וּמִשְׁפָּט נֶאֱמָנִים
כָּל־פְּקוּדָיו: סִמוּכִים לְעַד לְעוֹלָם עֲשׂוּיִם בְּאֶמֶת וְיִשְׂרָ: פְּדוּת
שָׁלַח לְעַמּוֹ צֹהָ לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ קְדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ:
רִאשִׁית חֲכָמָה יִדְאֵת יי שְׁכָל טוֹב לְכָל־עֲשִׂיהֶם תְּהַלְתּוּ
עֲמַדַּת לְעַד:

קדיש עמ' 109 (כשיש מנין), עלינו עמ' 111.

בבית חתן אומרים:
בשבת רגילה המזמור ב'א במקום המזמור הרגיל. אחרת, הוא בא
אחריו.
שִׁיר הַמַּעֲלֹת אֲשֶׁר־י כִּלְיָא יי הַהֲלֹךְ בְּדַרְכֵּי: יִגִּיעַ כְּפִיד
כִּי אֲחָל אֲשֶׁר־י טוֹב לָךְ: אֲשַׁמֵּךְ כֶּגֶן פְּרִיָה בִּירְכַמִּי
בִּתְךָ כֶּנֶן כִּשְׁמִי יִזְמִים סָבִיב לְשַׁלְחֶנָּה: הִנֵּה כִּרְכֵּן
יִבְרָךְ גִּבֹּר יי: רָא יי: בִּרְכֵנִי יי: מִצִּיּוֹן וּרְאֵה בְּטוֹב רִדְשֶׁלֶם
כֹּל יַמִּי חֲיִיד: וּרְאֵה־בָנִים לְבָנֶיךָ שְׁלוֹם עַל־יִשְׂרָאֵל:

קדיש עמ' 109 (כשיש מנין), עלינו עמ' 111.
103

MIENCHA VOOR SJABBAT

[Men zegt één van de volgende Miezmorien]

[Op een gewone Sjabbat]
Miezmor 111. Halleloeja. Ik dank de Eeuwige van ganser harte, in
samenkomst van vromen en gemeente. Groot zijn de daden des
Eeuwigen, gezocht voor al hun doeleinden. Heerlijkheid en pracht is Zijn
werk en Zijn rechtvaardigheid staat eeuwig vast. Een faam heeft Hij aan
Zijn wonderdaden verschaft, genadig en barnhartig is de Eeuwige.
Voedsel verschaft hij aan hen, die ontzag voor Hem hebben, steeds
gedenkt Hij Zijn verbond. De kracht Zijner daden heeft Hij Zijn volk
getoond, door hun het bezit der volken te geven. Het werk Zijner handen
is waarheid en gerechtigheid, al Zijn verordeningen zijn onwankelbaar.
Zij staan voor eeuwig vast, ingesteld met waarheid en billijkheid.
Bevrijding zond Hij Zijn volk; Hij beval Zijn verbond voor de
eeuwigheid, heilig en ontzagwekkend is Zijn naam. Het begin van alle
wijsheid is de vreeze des Eeuwigen, een goed verstand voor allen, die de
verordeningen vervullen, Zijn roem blijft in eeuwigheid bestaan.

[Als er Mienjan is zegt de Chazzan Kadiesj] blz. 110, anders Ngalenoe op
blz. 112]

[In het huis van een Chatan.
Op een gewone Sjabbat vervangt deze Miezmor de Miezmor van de dag.
Anders wordt deze erna gezegd]
Miezmor 128 Zang der stijgingen. Wèl de man, die Godsontzag heeft,
die Zijn wegen bewandelt. Als ge geniet van wat uw handen
voortbrengen, dan wèl u! en dan hebt ge het goede. Uw vrouw als een
vruchtbare wijnstok binnen de wanden uwer woning: uw kinderen als
olijvenloten om uw tafel. Zie, zó ontvangt de man zegen, die Godsontzag
bezit. Zeggen moge God u van Tzion uit en aanschouw in vreugde uw
ganse leven Jeruzalems geluk. En aanschouw, dat uw kinderen zelf
kinderen hebben - vrede over Israël!

[Als er Mienjan is zegt de Chazzan Kadiesj] blz. 110, anders Ngalenoe op
blz. 112]
104

מנחה לשבת

בשבת 14 ניסן ובשבת חול המועד פסח:

בַּצֵּאת יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם בֵּית יַעֲקֹב מַעַם לְעוֹ: הִתְהַלֵּךְ יְהוֹדָה
לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מִמְּשֻׁלּוֹתָיו: הֵימָּה רָאָה וְנִסָּה הִרְדּוֹן יִסָּב
לְאַחֹר: הִקְרִים רִקְדּוֹ כְּאִלִּים גְּבַעוֹת כְּבִנְיָ־צֹאן: מִהֲלֹךְ
הֵימָּה כִּי תִנּוֹס הִרְדּוֹן תִּסָּב לְאַחֹר: הִקְרִים תְּרִקְדּוֹ כְּאִלִּים
גְּבַעוֹת כְּבִנְיָ־צֹאן: מִלִּפְנֵי אֲדוֹן חוּלִי אֲרִץ מִלִּפְנֵי אֱלֹהִים
יַעֲקֹב: הִתְפַּכִּי הַצּוֹר אֲגַם־מִים חֲלִמִישׁ לְמַעֲיֹנֵר־מִים:

קדיש עמ' 109 (כשיש מנין), עלינו עמ' 111.

בחול המועד סוכות:

שְׁפַטְנֵי אֱלֹהִים וְרִבְּהָ רִיבִי מְגוֹי לֹא־חֲסִיד מֵאִישׁ־מֶרְמָה
וְנִחַלְתָּ תִּפְלָעָנִי: כִּי־אֲתָה אֱלֹהִי מַעֲזִי לְמָה וְנִחַתְנִי
לְמָה־קִּרְ אֲתִהְלֶךְ בְּלִחְץ אוֹיֵב: שְׁלַח אֲוֶרֶךְ וְאֶמְתֵּךְ הִמָּה
יִנְחֶנִּי: וְבִיאֲנִי אֶל־הִרְקָדְשְׁךָ וְאֶל־מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ: וְאֶבֹּאֶה
אֶל־מִבְּחֵי אֱלֹהִים אֶל־אֵל שְׁמַחַת גִּילִי וְאוֹדֶךָ כְּבִנּוֹר
אֱלֹהִים אֱלֹהִי: מִהֲתִשְׁתַּחֲוֶיֶה נִפְשִׁי וּמִהֲתַהַמִּי עָלֶי
הוֹחִילִי לֵאמֹר כִּי־עוֹד אוֹדְנִי יִשׁוּעַת פְּנִי וְאֵלֶיךָ:

קדיש עמ' 109 (כשיש מנין), עלינו עמ' 111.

MIENCHA VOOR SJABBAT

[Op 14 Niesan en Medianos Pesach]

Miezmor 114. Toen Israël uit Egypte trok, het huis van Jacob uit een
vreemd volk, toen werd Juda Hem tot heilgdom en Israël Zijn gebied. De
zee zag het en vluchtte, de Jordaan week terug. De bergen huppelden als
rammen, heuvels als jong kleinvee. Wat hebt gij toch, zee, dat gij vlucht,
gij Jordaan, dat gij terugwijkt? gij bergen, dat gij als rammen huppelt, gij
heuvelen als jong kleinvee? Sidder aarde voor de Heer, voor de God van
Jacob, die de rots in een watermeer verandert, graniet in een waterwel.

[Als er Mienjan is zegt de Chazzan Kadiesj] blz. 110, anders Ngalenoe op
blz. 112]

[Op Medianos Soekot]
Miezmor 43 Deze Miezmor is een bede tot God om een einde te maken
aan de ballingschap van het Joodse volk. Hier wordt Hijm gevraagd Zijn
waarheid en licht te schenken. De Miezmor begint zonder aanhef, omdat
deze wel gezien wordt als het tweede, maar toch onafhankelijke, vervolg
van Miezmor 42. Deze is op Jom Tob van Soekot gelezen en verwijst
naar de ceremonie van het gieten van water in de Tempel op de tweede
dag Soekot.

[Als er Mienjan is zegt de Chazzan Kadiesj] blz. 110, anders Ngalenoe op
blz. 112]

בחנוכה:

מזמור שיר חנכת הבית לדוד: ארוממך יי כי דליתני ולא שמחת אבי לי: יי אלהי שועתי אליך ותרפאני: יי העלית מן שאול נפשי חיינתי מיירדי בור: זמרו ליי חסידיו ודודו לזכר קדשו: כי רגע באפו חיים ברצונו בערב כלין בכי ולבקר רנה: ואני אמרתי בשלוי כל אמוט לעולם: יי ברצונו העמדתה להרי עז הסתרת פניך הייתי נבהל: אליך יי אקרא ואל אדני אתחנן: מה בצע בדמי בדתה אל שחת היודך עפר היניד אמתך: שמע יי וחנני יי היה עזר לי: הפכת מספרי למחול לי פתחת שקי ואתאזני שמחתה: למען זמרך כבוד ולא ידם יי אלהי לעולם אודך:

קדיש עמ' 109 (כשיש מנין), עלינו עמ' 111.

בט"ו אדר ראשון:

שיר המעלות לדוד, לולי יי שהיה לנו, יאמר נא ישראל. לולי יי שהיה לנו, בקום עלינו אדם. אזי חיים קלעונו, בחרות אפם בנו. אזי המים שטפונו, נחלה עבר על נפשנו. אזי עבר על נפשנו, המים הזירונים. ברוך יי, שלא נתגנו טרף לשנינם. נפשנו כצפור נמלטה מפח יוקשים, הפח נשבר, ואנחנו נמלטנו. עזרנו בשם יי, עשה שמים וארץ.

[Op Chanooka]

Miezmor 30. Een Miezmorlied voor de inwijding van het huis, van David. Ik wil U verheffen, o Eeuwige, want Gij hebt mij opgericht en mijn vijanden niet over mij verheugd gemaakt. Eeuwige mijn God, tot U heb ik gesmeekt en Gij hebt mij genezen. Eeuwige, mijn ziel hebt Gij uit het graf opgevoerd. Gij hebt mij in het leven gehouden, zodat ik niet ten grave daalde. Tokkelt de snaren ter ere des Eeuwigens, gij Zijn gunstelingen, en dankt Zijn heilige naam. Want één ogenblik overnacht toorn aan, maar een levensduur Zijn welgevallen. 's Avonds overnacht geweest, maar 's morgens is er gejuich. En ik in mijn welstand dacht: nimmer zal ik wankelen. Eeuwige, door Uw welgevallen hebt Gij mijn berg krachtig gevestigd; hebt Gij Uw aangezicht verborgen, dan ben ik onisteld geweest. Tot U, Eeuwige, zal ik roepen en tot de Eeuwige zal ik smeken. Welk belang heeft het, wanneer mijn bloed vergisten wordt, wanneer ik ten grave daal? Zal stof U danken? Zal het Uw waarheid verkondigen ? Hoor, Eeuwige en wees mij genadig; Eeuwige wees mij een Redder. Gij hebt mijn rouw in jubel doen verkeren. Gij hebt mijn rouwkleed uitgetrokken

[Als er Mienjan is zegt de Chazzan Kadiesj blz. 110, anders Ngalenoe op blz. 112]

[Op 15 Adar I]

Miezmor 124. Een trappenhied van David. Ware de Eeuwige niet met ons geweest, zegt Israël, ware de Eeuwige niet met ons geweest, toon mensen tegen ons opstonden, dan hadden zij ons levend verlonken bij het woeden van hun toorn tegen ons. Dan hadden de wateren ons weggespoeld, de stroom ware over ons heen gegaan; dan zouden over ons de wateren van moedwil heengegaan zijn. Geloofd zij de Eeuwige, die ons niet als prooi aan hun tanden heeft overgegeven. Onze ziel is gelijk een vogel, ontsnapt aan de strik der vogelaars, de strik brak en wij ontkwamen. Onze hulp is bij de naam des Eeuwigens, Schepper van hemel en aarde.

כשיש מנין החזן אומר קדיש. אחרת אומרים עלינו עמ' 111.

יתגדל ויתקדש שמה רבא. (קהל: אמן) בעלמא די כריא כרעותה, וימליך מלכותה ויצמח סיקנה וקרב משיחה. (קהל: אמן) בחיכוך וביומיכוך ובחיי דכל בית ישראל. בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן:

(קהל: יאה שמה רבא מברך לעלם לעלמי עלמאי יתברך)

יאה שמה רבא מברך לעלם לעלמי עלמאי יתברך וישתבח ויתפאר ויתרוםם ויתנשא ויתחדר ויתעלה ויתחלל שמה דקודשא בריך הוא. (קהל: אמן)

לעילא מן כל־ברכתא שירתא תשבחתא ונחמתא, דאמינן בעלמא, ואמרו אמן (קהל: אמן):

יאה שלמא רבא מן שמיא, (קהל: חיים) חיים ושבע וישועה ונחמה ושינוא ורפואה וגאולה וסליחה וכפרה ורחו והדלה לנו ולכל־עמו ישראל ואמרו אמן (קהל: אמן).

עשה שלום במרומיו הוא ברחמיו יעשה שלום עלינו ועל כל־עמו ישראל, ואמרו אמן (קהל: אמן):

[Als er Mienjan is zegt de Chazzan Kadiesj , anders Ngalenoe op blz. 112]

[Kadiesj] Verheven en geheiligd zal Zijn grote naam worden in de wereld, die Hij naar Zijn wil geschapen heeft. Moge Hij Zijn Rijk vestigen en Zijn verlossing doen opbloeien en Zijn Gezalfde brengen in Uw levensdagen en in het leven van het gehele huis van Israël spoedig en binnen een korte tijd en men zegge daarop **Ameen**.

Ameen, Zijn grote naam zij geloofd in alle eeuwigheid.

Zijn grote naam zij geloofd in alle eeuwigheid, geprezen, geroemd, verheven, verhoogd, verheerlijkt en hoog bejubeld zij de naam van de Heilige geloofd zij Hij (**Ameen**), meer dan alle lof, lied, hulde en vertroosting, die in de wereld uitgesproken worden; men zegge daarop **Ameen**.

Er kome grote vrede vanuit den hoge, leven, overvloed, heil en troost, verlossing en genezing, bevrijding, vergiffenis en verzoening, voorspoed en redding voor ons en geheel Zijn volk Israël en men zegge daarop **Ameen**.

Hij, die vrede sticht in Zijn Hemelen, moge in Zijn barmhartigheid vrede brengen over ons en over gans Zijn volk Israël en men zegge daarop **Ameen**.

עֲלֵינוּ לְשִׁבְחָהּ לְאוֹרֹן הַכֹּל. לַתַּת גְּדִלָה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית.
שֶׁלֹא עָשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת וְלֹא שָׁמְנוּ כְּמִשְׁפָּחוֹת הָאֲדָמָה.
שֶׁלֹא שָׁם חָלְקָנוּ כִּהֶם וְגוֹרְלָנוּ כְּכָל־הַמּוֹנִם. שֶׁהֵם
מִשְׁתַּחֲוִים לְהִקֵּל וְרִיק וּמִתְפַּלְלִים אֶל אֵל לֹא יוֹשִׁיעַ.
וְאֲנַחְנוּ מִשְׁתַּחֲוִים לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא. שֶׁהוּא נוֹטֶה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אָרֶץ. וּמוֹשֵׁב קֶרֶן בְּשָׁמַיִם
מִמַּעַל. וְשׂוֹכֵנֶת עֲוֹן בְּגִבְהֵי מְרוֹמִים. הוּא אֱלֹהֵינוּ וְאִין
עוֹד אַחֵר. אָמֵת מְלַכְנוּ וְאִפְסָם זִוְלָתוֹ. כְּפָתוּב בַּתּוֹרָה.
וְיִדְעָתָּ הַיּוֹם וְהַשַּׁבָּת אֵל לְבָבְךָ כִּי יי הוּא הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם
מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת. אִין עוֹד:

~~~~~

[Ngalenoe] Op ons rust de plicht om de Heer van alles te prijzen en de
grootheid te erkennen van de Schepper, die ons niet gemaakt heeft als de
volkeren der andere landen en ons niet gelijkgesteld heeft met de andere
geslachten der aarde. Die ons deel niet gelijk gemaakt heeft aan het
hunne, en ons lot niet aan dat van hun gehele menigte. Want zij buigen
voor wat nietig en ijdel is en bidden tot een god, die niet helpt. Maar wij
buigen voor de Koning aller koningen, de Heilige, geloofd zij Hij, want
Hij spant de hemel uit en grondvest de aarde en het verblijf van Zijn
heerlijkheid is boven in de hemel en de woonplaats van Zijn almacht is in
hooger sferen. Hij is onze God en geen ander bovendien, onze Koning is
waarachtig en er is niets buiten Hem. Zoals in de Thora geschreven staat:
Heden zult Gij erkennen en U ter harte nemen, dat de Eeuwige de ware
God is, boven in de hemel en beneden op aarde, niemand anders.

~~~~~

מנחה לרגלים

לְמַנְצָה עַל הַגִּיתִית. לְכֵנִי קֶרֶן מְזֹמֹר: מַה יִּידִידוֹת
מִשְׁכַּנּוֹתֶיךָ יי צְבָאוֹת: נִכְסְפָה וְגַם כְּלָתָה נִפְשִׁי לַחֲצֵרוֹת
יי. לְבִי וּבִשְׂרִי יִרְנְנוּ אֶל אֵל חַי: גַּם צִפּוֹר מִצָּאָה כִּית
וְדִרּוֹר קָן לָהּ אֲשֶׁר שְׁתָּה אֶפְרַחֶיהָ. אֵת מִזְבְּחוֹתֶיךָ יי
צְבָאוֹת. מַלְכִּי וְאֵלֶיהָ: אֲשֶׁרִי יוֹשֵׁבִי בִיתְךָ. עוֹד יִהְלֹךְ
סֵלָה: אֲשֶׁרִי אֵדָם עוֹד לוֹ בָּךְ. מַסְלוֹת בְּלִבְכֶּם: עֲבָרִי בְּעֶמֶק
הַקֶּבֶץ מַעֲיָן וְשִׁיתוּהוּ. גַּם בְּרִכּוֹת יַעֲקֹב מוֹרָה: יִלְכוּ מִחֵל
אֶל חֵל. יִרְאָה אֶל אֱלֹהִים בְּצִיּוֹן: יי אֱלֹהִים צְבָאוֹת שְׁמֵעָה
תַּפִּלָּתִי. הַאֲזִינָה אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה: מִגִּנּוּ יִרְאָה אֱלֹהִים.
וְהַבֵּט פָּנֵי מִשְׁחִיךְ: כִּי טוֹב יוֹם בְּחֻצְרֶיךָ מֵאֲלֶף. בְּחֻרְמֵי
הַסְתוּפָה בְּבֵית אֱלֹהֵי. מִדּוֹר בְּאֶהְלֵי רָשָׁע: כִּי שָׁמַשׁ וּמִגֵּן
יי אֱלֹהִים. חֵן וְכִבוֹד יִתֵּן יי. לֹא יִמְנַע טוֹב לְהַלְכִּים
בְּתַמִּים: יי צְבָאוֹת. אֲשֶׁרִי אֵדָם בְּטוֹחַ בָּךְ:

וְיִדְבֹּר יי אֱלִי־מִשָּׁה לְאִמּוֹר: צוֹ אֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִמְרָתָה
אֲלֵיהֶם. אֵת קְרִבְנִי לְחֻמֵּי לֹאשִׁי רִיחַ נִיחֹחֵי תִשְׁמְרוּ
לְהַקְרִיב לִי בְּמוֹעֲצוֹ: וְאִמְרָתָה לָהֶם זֶה הָאִשָּׁה אֲשֶׁר תִּקְרִיבוּ
לִי. כְּכֹשִׁים בְּנֵי שָׁנָה תְּמִימִים שְׁנֵים לְיוֹם עֹלָה תְּמִיד: אֵת
הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בְּקֹרֶן. וְאֵת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בִין
הָעֶרְבִים: וְעִשְׂרִית הָאִיפָה סֵלֶת לְמִנְחָה. בְּלוּלָה בְּשֶׁמֶן
כְּתִית רְבִיעֵת הַהֵזֶן: עֹלֶת תְּמִיד. הַעֲשֶׂיהָ בְּהַר סִינִי לִרְיִחַ
נִיחָח אִשָּׁה לִי: וְנִסְכּוֹ רְבִיעֵת הַהֵזֶן לְכֶבֶשׂ הָאֶחָד. בְּקֹרֶשׁ

MIENCHA VOOR REGALIEM

Miezmor 84. Voor de zangmeester op de Gitiel, een Miezmor van de
zonen van Korach. Hoe lieflijk zijn Uw woningen, Eeuwige Zebaoth.
Mijn ziel verkwijnt en verteert in verlangen naar de voorhoven des
Eeuwigen, mijn hart en mijn lichaam jubelen tot de levende God. Ook de
vogel heeft een huis gevonden en de zwaluw een nest waar zij haar
jongen in gelegd heeft; bij Uw altaren (is mijn woning), Eeuwige,
Zebaoth, mijn Koning en mijn God. Gelukkig zij, die in Uw huis wonen,
voortdurend zullen zij U loven, Sela. Gelukkig de mens, wiens sterkte in
U ligt, in hun hart zijn geëffende paden. (Hun gemoed is rustig.) Zij, die
door het tranendal trekken, maken het tot een waterbron, zelfs tot
zegeerrijke planten, waarmede het de vroege regen overdekt. Zij gaan van
kracht tot kracht, (hun kracht neemt toe) totdat zij in Zion bij God
verschijnen. Eeuwige, God Zebaoth, verhoor toch mijn gebed, luister
toch. God van Jakob, Sela. Zie ons aan, Gij, die ons schild zijt, en
aanschouw het aangezicht van Uw gezalfde. Want een dog in Uw
voorhoven is beter dan duizend elders, ik heb de voorkeur gegeven aan
het verblijven in het huis van mijn God, boven het wonen in de tenten der
goddeloosheid. Want zon en schild is de Eeuwige God, gunst en
heerlijkheid verleent de Eeuwige. Hij onthoudt het geluk niet aan hen, die
in eenvoud wandelen, Eeuwige Zebaoth, gelukkig de mens, die in U
vertrouwen heeft.

De Eeuwige sprak tot Mozes als volgt: Gebied de kinderen Israëls en zeg
tot hen: Mijn offer, Mijn spijs om door Mijn vuren verteerd te worden als
een voor Mij aangename geur, zult gij Mij nauwgezet op de daarvoor
bepaalde tijd brengen. En zeg (voorts): Dit is het vuuroffer, dat gij de
Eeuwige zult brengen, dagelijks als een gestadig brandoffer, twee
mannelijke schapen, niet ouder dan een jaar, zonder gebrek. Het ene
schaap zult gij bereiden 's morgens en het tweede zult gij bereiden in de
namiddag. En een tiende Ephā meelbloem als meeloffer, aangemengd
met een kwart hin olie van gestoen olijven. Een gestadig brandoffer
zoals dat bereid werd op de berg Sinai tot een aangename geur als
vuuroffer voor de Eeuwige. En het tweede schaap zult gij 's middags

מנחה לרגלים
הסף נסף שכר ליי: ואת הכבש השני מעשה בין הערבים.
כמנחת הקרבן וכנסכו מעשה אשה ריח ניחח ליי:
וערבב ליי מנחת יהודה וירושלם. כימי עולם וכשנים
קדמניות:

אשרי יושבי ביתך. עוד יהללך סלה: אשרי העם
שכבה לו. אשרי העם שני אליהו: תהלה לךוד ארוממך
אליהי המלך. ואברהם שמך לעולם ועד: בכל יום אברךך
ואהלה שמך לעולם ועד: גדול יי ומהלל מאד. ויהללתו
אין חקר: דור לדור ישבח מעשיך וגבורתך יגידו: הדר
כבוד הודך. ודברי נפלאותך אשיח: ועוזו ונאותך
יאמרו. ויהללתך אספרנה: נכר רב טובך יביעו. וצדקתך
ינגנו: חנון ורחום יי. אך אפים וגדל חסד: טוב יי לכל.
וחמיו על כל מעשיו: יודוך יי כל מעשיך. וחסידיך
יברכוכה: כבוד מלכותך יאמרו. וגבורתך ידברו: להודיע
לבני האדם גבורתיי. וכבוד הדר מלכותו: מלכותך
לכל הנפלים. וזקך וזקן כל הכפופים: ענייכל אלקי
ישפרו. ואתה נתן להם את אכלם בעתו: פותח את ידך
ומשביע לכל חיי רצון: צדיק יי בכל דרכיו. וחסידי
בכל מעשיו: קרוב יי לכל קראיו. לכל אשר יקראו

מנחה לרגלים
כאמת: רצון יראיו יעשה. ואת שונתם ישמע ויושיעם:
שומר יי את כל האביו. ואת כל הרשעים ישמיד: תהלת
יי ידבר פי יברך כל בשר שם קדשו לעולם ועד: ואנחנו
נברך יה מעתה ועד עולם הללויה:

קהל וחזן שרים עד ואתה קדוש.
ובא לציון גואל, ולשבי פשע ביצקב, נאם יי. ואני זאת
בריתי אתם. אמר יי, ורחי אשר עליך. ודברי אשר שמתי
בפיך, לא ימושו מפך, ומפי ירעך, ומפי ירעך, אמר
יי, מעתה ועד עולם. ואתה קדוש, יושב תהלות ישראל.
וקרא זה אל זה ואמר, קדוש קדוש קדוש יי צבאות, מלא
כל הארץ כבודו. ומקבלין דין מן דין, ואמרין, קדיש
בשמי מרומא עלאה בית שכינתה, קדיש על ארעא עובד
גבורתה, קדיש לעלם ועלמי עלמא, יי צבאות, מלא
כל ארעא וזו יקרה. ותשאני רות, ואשמע אחרי קול
רעש גדול, ברוך כבוד יי ממקומו. ונטלתני ורחא,
ושמעית בתרי קל יע סגיא, דמשבחין ואמרין, בריך
יקרא דיי מאתר בית שכינתה. יי ימלך לעלם ועד. יי
מלכותה קאם לעלם ועלמי עלמא, יי אלהי אברהם
יחזק וישאל אבותינו, שמרה ואת לעולם, ליצר
מחשבות לבב עקר, והפך לבבם אליך. והוא רחום, וכפר
עון ולא ישחית, והרבה להשיב אפו, ולא יעיר

MIENCHA VOOR REGALIEM
bereiden: zoals het meeloffer van 's morgens, en het daarbij behorende
plengoffer zult gij het bereiden als vuuroffer tot een aangename geur voor
de Eeuwige,

De Eeuwige zal het spijsoffer van Juda en Jeruzalem aangenaam zijn, als
in de dagen van de oudheid en in vroegere jaren.

Gelukkig zij, die in Uw huis wonen, voortdurend zullen zij U loven, Sela.
Gelukkig het volk, dat het aldus heeft, gelukkig het volk, welks God de
Eeuwige is. Een loflied van David, Ik wil U verheffen, o Koning, mijn
God, en Uw naam immer en eeuwig loven. Iedere da wil ik U loven en
Uw naam eeuwig prijzen. Groot is de Eeuwige en zeer geprezen en Zijn
grootheid is ondoorgrondelijk. Het ene geslacht zal het andere Uw
daden prijzend verhalen en Uw machtige daden verkondigen. Van de
pracht van de heerlijkheid Uwer majesteit en Uw wonderdaden wil ik
spreken. En de Almacht, waarvan Uw ontzagwekkende daden getuigen,
vertellen zij en Uw grootheid, ik zal haar verkondigen. Dan zal men de
faam van Uw grote goedheid verbreiden en Uw goedgunstigheid
bejubelen. Genadig en barmhartig is de Eeuwige, lankmoedig en groot in
genade. Goed is de Eeuwige voor allen en Zijn barmhartigheid strekt zich
over al Zijn schepselen uit. Al Uw schepselen zullen U, Eeuwige, danken
en Uw vromen zullen U loven. Zij zullen spreken over de heerlijkheid
van Uw regering en Uw almacht verkondigen. Om de mensenkinderen
Zijn machtige werken te doen kennen en de heerlijke majesteit Zijner
regering. Uw regering is een regering van alle eeuwigheid en Uw
heerschappij bestaat in ieder geslacht. De Eeuwige steunt allen die vallen
en richt alle krommen op. De ogen van allen zien hoopvol naar U op en
Gij geeft hun spijs op zijn tijd, Uw hand openend en met welgevallen al
wat leeft verzadigend. Rechtvaardig is de Eeuwige in al Zijn wegen en
genadig in al Zijn daden. Nabij is de Eeuwige voor allen, die hem
aanroepen, voor allen, die Hem in waarheid aanroepen. De wil van hen,

MIENCHA VOOR REGALIEM
die ontzag voor Hem hebben, volbrengt Hij en hun smekten hoort Hij en
redt hen. De Eeuwige behoedt allen die Hem beminnen en alle
booswichten vernietigt Hij. De lof des Eeuwigen zal mijn mond
verkondigen opdat alle vlees Zijn heilige naam eeuwig zal loven. Ook wij
zullen God loven van nu tot in eeuwigheid, Halleluja.

[Men zingt samen tot "En Gij"]
Eens zal voor Zion een Verlosser komen en voor hen onder Jacob, die
van de zonde terugkomen, zo spreekt de Eeuwige. En wat mij betreft, dit
is Mijn verbond met hen, heeft de Eeuwige gezegd: Mijn geest, die op U
rust en Mijn woorden, die ik in uw mond gelegd heb, zij zullen niet
wijken uit uw mond, noch uit de mond van uw kroost, noch uit de mond
van de nakomelingen van uw kroost, heeft de Eeuwige gezegd, van nu tot
in eeuwigheid. En Gij, Heilige, troont te midden der lofliederen van
Israël. En de een roept de ander toe en zegt: Heilig, heilig, heilig is de
Eeuwige Zebaoth, de gehele aarde is vol van Zijn heerlijkheid. En de een
neemt het van de ander over en zegt: Heilig is Hij in de hoge hemelen,
Zijn verheven woonverblijf: heilig op de aarde, het werk van Zijn
almacht, heilig voor alle eeuwigheid. De Eeuwige Zebaoth, de gehele
aarde is vol van de glans van Zijn heerlijkheid. Mij nam een wind op en
ik hoorde achter mij het geluid van een groot gedreun: (roepend).
Geloofd zij de heerlijkheid des Eeuwigen op Zijn plaats. Mij nam de
wind op en ik hoorde achter mij het geluid van een sterk gedreun, van
hen die prezen en zeiden: Geloofd zij de heerlijkheid des Eeuwigen van
de plaats van Zijn woonverblijf. De Eeuwige zal immer en eeuwig
regeren. De Eeuwige..... Zijn heerschappij blijft in alle eeuwigheid
bestaan. Eeuwige, God van Abraham, Izaak en Israël, onze voorouders,
bewaart toch dit in eeuwigheid als het beeld van de gedachten in het hart
van Uw volk en richt hun hart naar U. En Hij is barmhartig, vergeeft
zonden en verdelgt niet, doet dikwijls Zijn toorn wijken en doet niet al
Zijn gramschap ontbranden. Want Gij, Eeuwige zijt goed en

מנחה לרגלים
כֹּל־חַמְתּוּ. כִּי אַתָּה אֲדֹנֵי טוֹב וְסֵלָה, וְרֹב חֶסֶד
לְכָל־קְרֹאִיךָ. צִדְקָתְךָ צִדֵּק לְעוֹלָם, וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת. תֵּתֵן
אֱמֶת לַיַּעֲקֹב, חֶסֶד לְאַבְרָהָם, אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאַבְרָהָם מִיָּמִי
קָדָם. בְּרוּךְ יְיָ יוֹם יוֹם יַעֲמֹס־לָנוּ, הָאֵל יִשׁוּעֵתָנוּ סֵלָה. יְיָ
צָבָאוֹת עֲמָנוּ, מִשְׁגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֵלָה. יְיָ צָבָאוֹת,
אֲשֶׁרִי אֲדָם בְּטַח בְּךָ. יְיָ הוֹשִׁיעָה, הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְּיוֹם
קִרְאָנוּ. בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ, שֶׁבְּרָאנוּ לְכַבֹּדוֹ, וְהַבְדִּילָנוּ מִן
הַתּוֹעִים, וְנָתַן לָנוּ תוֹרַת אֱמֶת, וְחַיֵּי עוֹלָם נָטַע בְּתוֹכֵנוּ,
הוּא יִפְתָּח לִבָּנוּ בְּתוֹרָתוֹ וְיִשְׂם בְּלִבָּנוּ אֱהָבָתוֹ וְיִרְאַתּוֹ
לְעִשׂוֹת רְצוֹנוֹ וּלְעִבְדּוֹ בְּלִבָּב שְׁלֵם, לְמַעַן לֹא יִגַּע לְרִיקָה,
וְלֹא יִלְד לְבִהְיָלָה. יְהִי רְצוֹן מִלִּפְנֵיךָ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ וְאַלֹהֵי
אַבְרָהָמָה, שֶׁנִּשְׁמֹר חֻקְךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְנִזְכָּה וְנִתְהַלֵּךְ וְנִירֶשׁ
טוֹבָה וּבְרִיכָה, לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא. לְמַעַן זְמִירָךְ כְּבוֹד וְלֹא
יָדָם, יְיָ אֱלֹהֵי הָעוֹלָם אוֹרְךָ. יְיָ חֲפֵץ לְמַעַן צִדְקָה, יְגַדִּיל
תוֹרָה וְיֹאדִיר. וְיִבְטַחוּ בְךָ יוֹדְעֵי שְׁמֹךְ, כִּי לֹא עֲזַבְתָּ
דְּרָשֶׁיךָ יְיָ. יְיָ אֲדוֹנֵינוּ, מָה אֲדִיר שְׁמֹךְ בְּכָל־הָאָרֶץ. חֲזִקוּ
וְיִאֲמְרוּ לְבָבָם, כֹּל־הַמִּיחִילִים לֵי:

כשאין מנין אומרים עמידה, עמ' 133.

MIENCHA VOOR REGALIEM
vergevingsgezind en vol genade voor allen die U aanroepen. Uw
rechtvaardigheid is eeuwig recht en Uw leer is waarheid. Gij bewijst
trouw aan Jacob, genade aan Abraham, die Gij aan onze voorouders in
vroegere dagen onder ede beloofd hebt. Geloofd zij God, dagelijks
overlaadt de God, die onze hulp is, ons, Sela. De Eeuwige Zebaoth is met
ons, een toevlucht is de God van Jacob voor ons, Sela, Eeuwige Zebaoth,
gelukkig de mens die op U vertrouwt; Eeuwige, help toch, de Koning
moge ons verhoren op de dag dat wij roepen. Geloofd zij onze God, die
ons tot Zijn verheerlijking geschapen heeft, en ons afgezonderd heeft van
de dwalenden, en ons een wet der waarheid gegeven heeft, en het
eeuwige leven in ons midden geplant heeft. Hij zal ons hart openen voor
Zijn leer, en in ons hart liefde en ontzag brengen voor Hem om Zijn wil
te volbrengen en Hem met een volmaakt hart te dienen, opdat wij niet
tevergeefs ons afnuten en niet nutteloos voortbrengen. Moge het voor U
Eeuwige, onze God en God van onze voorouders, welgevallig zijn, dat
wij Uw instellingen en wetten in acht nemen op deze wereld en wij
waardig zullen zijn te leven en welzijn en zegen te verwerven en in het
toekomstige bestaan. Opdat de ziel U bezinge en niet zwijge, Eeuwige,
mijn God, eeuwig moge ik U danken. De Eeuwige moge het behagen ter
wille van Zijn goedgunstigheid, de leer groot en machtig te maken. Dan
zullen zij, die Uw naam kennen, in U vertrouwen, want Gij hebt hen, die
U zoeken, Eeuwige, niet verlaten. Eeuwige, onze Heer, hoe machtig is
Uw naam op de gehele aarde. Weest krachtig en sterk zij Uw hart, Gij
allen, die op de Eeuwige hoopt.

[Als er geen Mienjan is zegt men nu de Ngamida, blz. 134]

מנחה לרגלים
חֲזֹנָן אוֹמֵר קִדִּישׁ לַעֲיִלָּא:
יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמָהּ רַבָּא. (קהל: אָמֵן) בְּעֵלְמָא דִּי כְּרָא
כְּרַעְוֵתָהּ, וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וְיַצְמַח פְּרָקְנָהּ וְקוֹרֵב מְשִׁיחָהּ.
(קהל: אָמֵן) בְּחִיבּוֹן וּבְיוֹמִיבּוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל.
בְּעֵלְמָא וּבְזִמְנָן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן:
(קהל: יְהִי שְׁמָהּ רַבָּא מְבֹרָךְ לְעֵלְמִי לְעֵלְמִי אֱלִמָּא יִתְבָּרַךְ)
יְהִי אָ שְׁמָהּ רַבָּא מְבֹרָךְ לְעֵלְמִי לְעֵלְמִי אֱלִמָּא יִתְבָּרַךְ
וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְעַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה
וְיִתְהַלֵּל שְׁמָהּ דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (קהל: אָמֵן)
לַעֲיִלָּא מִן כָּל־בְּרִיתָא שִׁירְתָּא תִּשְׁבַּחְתָּא וְנִחְמַתָּא,
דְּאִמְרִין עֲלֵמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן (קהל: אָמֵן):

כשבת קוראים בתורה. בשאר ימים ממשיכים
בעמ' 133.

MIENCHA VOOR REGALIEM
[De Chazzan zegt Kadiesj]
[Kadiesj] Verheven en geheiligd zal Zijn grote naam worden in de
wereld, die Hij naar Zijn wil geschapen heeft. Moge Hij Zijn Rijk
vestigen en Zijn verlossing doen opbloeien en Zijn Gezalfde brengen in
Uw levensdagen en in het leven van het gehele huis van Israël spoedig en
binnen een korte tijd en men zegge daarop **Ameen**.
Ameen Zijn grote naam zij geloofd in alle eeuwigheid
Zijn grote naam zij geloofd in alle eeuwigheid, geprezen, geroemd,
verheven, verhoogd, verheerlijkt en hoog bejubeld zij de naam van de
Heilige geloofd zij Hij (**Ameen**), meer dan alle lof, lied, hulde en
vertroosting, die in de wereld uitgesproken worden; men zegge daarop
Ameen.
[Op Sjabbat leest men Parasa. Op andere dagen gaat men verder op
blz.134]

מנחה לרגלים
(השכבות, אחר כך) פותחים את ההיכל.
חגותן תשועה למלכים ומשלה לנסיכים, ומלכותו
כל־עולמים: הפוצה את דוד עבדו מחבר דעה:
הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה: הוא יברך וישמור
יניצור ויַעֲזֹר וירומם ויגדל וינשא למעלה למעלה:

A sua Majestade el Rei dos Países-Baixos e sua Real Consorte, a Sereníssima Princesa de Orange e as demais Sereníssimas Princesas suas Filhas, a Sereníssima Princesa Madama sua Mãe, a todos os descendentes da Casa Real de Orange-Nassau, aos ilustres Membros que concorrem no Governo destas Terras e aos nobres e veneráveis Senhores Burgomestre e Magistrados desta Cidade de Amsterdam/Amstelveen.

מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, בְּרַחֲמֵי וְשִׁמְרָם וַיְחַיִּים וּמַפְל־צָרָה
וְנֹזֵק יִצְלִים: מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים, בְּרַחֲמֵי וְרִים וַיְגַבִּיהַ
כּוֹכַב מַעֲרֹכֶתָם וַיֹּאדִירוּ יָמִים עַל מַמְשִׁלָתָם: מֶלֶךְ מַלְכֵי
הַמַּלְכִּים, בְּרַחֲמֵי יִתְּן בְּלִפְנֵי וּבְלִבְ כְּל־יוֹעֲצֵיהֶם וְשִׁרְיָהֶם
לַעֲשׂוֹת טוֹבָה עִמָּנוּ וְעַם כְּל־יִשְׂרָאֵל אֲחֵינוּ. בִּימֵיהֶם
וּבְיָמֵינוּ תִּשְׁעַ וְהוֹדָה וְיִשְׂרָאֵל יִשְׁכֹּן לְכַשֵּׁת, וְכֹא לַצִּיּוֹן
גּוֹאֵל. וְכֵן יְהִי רָצוֹן, וְנֹאמַר אָמֵן:

וְאָנִי תַפְלִי לְךָ יְיָ עַת רָצוֹן, אֱלֹהִים כָּרֵב חֲסֵדוֹ, עֲנֵנִי
בְּאֵמַת יִשְׁעֶךָ. וְאָנִי תַפְלִי... ב' פַּעֲמִים

חזן ופרנס הולכים להיכל ואומרים:
בְּרוּךְ הַמְּקוֹם שֶׁנֶּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּרוּךְ הוּא:
אֲשֶׁר הָעַם שִׁכְבָּה לוֹ אֲשֶׁרִי הָעַם שׁוּי אֱלֹהָיו:

מנחה לרגלים
הספרדים ההולנדים לא אומרים בריך שמה אבל יש
ספרדים באמסטרלפליין שכן אומרים.

בְּרִיךְ שְׁמִיהַ דְּמֹאֲרִי עֲלֵמָא, בְּרִיךְ כְּתוּךְ וְאַתְרָךְ. יְהֵא
רַעוּתָךְ עַם יִשְׂרָאֵל עֲמֵךְ לַעֲלֵם, וּפּוֹרֶקֶן יִמִּינְךָ אֲחִיו לַעֲמֵךְ
בְּבֵית מִקְדָּשְׁךָ, לְקַבֵּל צְלוֹתָא בְּרַחֲמֵי. יְהֵא רַעוּהַ קְדָמְךָ,
דְּתוֹרִיךְ לָן חַיִּין בְּטִיבוֹ, וְלִקְהוֹי אָנָּא עֲבָדְךָ פִּקְדֵיךָ כְּגו'
צְדִיקָא, לְמַרְחֵם עָלֵי וּלְמַטֵּר יְתִי וְיֵת כְּל־דִּי לִי, וְדִי לַעֲמֵךְ
יִשְׂרָאֵל. אֲנֵת הוּא וְזֶמְפֶּרְנֵס לְכוּלָּא. אֲנֵת הוּא שְׁלִיט עַל
כוּלָּא, וּמֹאֲרִיהַ דְּשְׁלִיט עַל מַלְכֵיָא, וּמַלְכוּתָא דִּי לָךְ הִיא.
אָנָּא הוּא עֲבָדָא דְּקוּדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּסַגִּידָנָא קַמִּיהַ. לֹא
עַל אָנָּשׁ רְחִיצָנָא, וְלֹא עַל בַּר אֱלֹהִין, אֲלֵא בִּאֲלֵהָא
דְּשִׁמְיָא, וְהוּא אֱלֹהֵךָ דְּקוּדִישָׁא, וְאוֹרִיתָהּ קְשׁוּט, וּנְבִיאֹהִי
קְשׁוּט, וּמַסְגִּיא דְּקוּדְבִי טָוֹן וְקְשׁוּט. בִּיהַ אָנָּא רַחֲמֵי,
וְלִשְׁמִיהַ יְקִירָא קוּדִישָׁא אָנָּא אֲמַר תִּשְׁבַּחְךָ. יְהֵא רַעוּא קְדָמְךָ
דְּתַשְׁלִים מִשְׁאֲלִין לְדַבְּאִי, וְלִבָּא דְּכָל־עַמְךָ יִשְׂאֵל, לְטַב
וּלְחַיִּין וּלְשָׁלֵם. אָמֵן.

כשמצמים את הספר מההיכל אומרים:
חזן: גְּדֹלוּ לִי אֲתִי, וְנִרְוֹמָמָה שְׁמוֹ יְיָדוֹ:

כשמביאים את הספר אומרים:
רִבּוּ מִנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ, וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְהֶרֶם רְגְלָיו, קְדוֹשׁ הוּא:

MIENCHA VOOR REGALIE
[Men zegt eventueel Hasjcabot en opent de Hechal]
Die hulp verleent aan de koningen en heerschappij aan de vorsten en
Wiens rijk een rijk van alle eeuwen is; die Zijn dienaar David verlost
heeft van het moordend zwaard, die in de zee een weg en in de machtige
wateren een pad gebaad heeft. Hij moge zegenen en behouden, bewaren
en helpen, verheffen en verhogen en hoger en hoger doen stijgen:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden en Zijne Koninklijke
Gemalin; Hare Doorluchtige Hoogheid de Prinsses van Oranje en Hunne
Overige Doorluchtige Hoogheden de Prinssessen Hun Dochteren; Hare
Doorluchtige Hoogheid de Prinsses Zijn Moeder; Alle Afstammelingen
van het Koninklijk Huis van Oranje-Nassau; de Befaamde Medewerkers
aan het Bestuur van dit Land en de Welgedelgeboren en Edelachtbare
Heren Burgemeester en Wethouders dezer stad Amsterdam/Amstelveen.

De Koning aller Koningen beware hen in Zijn barmhartigheid en doe hen
leven, en beschutte hen tegen alle onheil en schade. De Koning aller
koningen doe hun gelukstester stijgen in Zijn barmhartigheid en mogen zij
de dagen hunner regering verlengen. De Koning aller Koningen in Zijn
barmhartigheid, moge het hun hart en het hart van hun raadslieden en
aanzienlijken ingeven om ons en al onze broeders in Israël welwillend te
behandelen. In hun dagen en in onze dagen moge Juda geholpen worden
en Israël veilig wonen, en voor Zion de verlosser komen. Zo moge het
welgevallig zijn, en laten wij daarop zeggen: **Ameen**.

Ik stort mijn gebed voor U uit op een tijdstip van welgevallen, o, God;
wil in Uw grote genade mij met de trouw van Uw hulp verhoeren. Ik stort
mijn gebed... [twee maal]

[Chazzan en Pamaas gaan naar de Hechal en zeggen]
Geloofd zij (God), de Alontegenwoordige, die de wet aan Zijn volk
Israël gegeven heeft. Geloofd zij Hij, Gelukkig het volk, dat het aldus
heeft, gelukkig het volk, welks God de Eeuwige is.

MIENCHA VOOR REGALIE
De Portugezen in Nederland zeggen Berich Sjeme niet, vandaar het
ontbreken van de vertaling.

Berich Sjeme is afkomstig uit de Zohar (parasjat Vajakheel, 225).
Algemeen wordt aangenomen dat vele van de kabalistische- en Zohar
teksten uit onze tefillot zijn geschrapt nadat Sjabetai Tswi in 1666 werd
ontmaskerd als valse masjiach. Een aanwijzing hiervoor is dat in de
tefillot gedrukt door Joseph Atlas in 1661 Berich Sjeme wel voorkomt,
maar dat in latere drukken, bijvoorbeeld die van 1726, het ontbreekt.

Sephardim in Amstelveen zeggen Berich Sjeme echter wel. Daarom is in
overleg met Chacham Toledano besloten om de tekst uit 1661, met
enkele kleine correcties, in deze uitgave op te nemen.

Hieronder een korte samenvatting van Berich Sjeme:
Geprezen is de naam van de Heer van de wereld.
Moge U welwillend onze gebeden verhoeren en ons beschermen.
U regeert over alles. U voedt en zorgt voor inkomen.
Ik ben Zijn dienaar en vertrouw op Hem en niet op een mens.
Moge U onze wensen vervullen, Ameen.

[Men neemt het Sefer Tora uit het Hechal en de Chazzan zegt]
Verkondig de grootheid van de Eeuwige met mij en laten wij tezamen
Zijn naam verheffen.

[Men brengt het Sefer en de gemeente zegt] Verheft de Eeuwige onze
God en buigt U neder voor de rustbank van Zijn voeten, heilig is Hij.

מנחה לרגלים

רוממו יי אלהינו, והשתחוו להר קדשו, כי קדוש יי אלהינו: אין קדוש כפי כבודך ואין צור כאלהינו: כי מי אלוה מבלי עדי יי ומי צור וולתי אלהינו: תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב: עץ חיים היא למחזיקים בה, ותמכיה מאשר: דרכיה דרכי נעים, וכל נתיבותיה שלום: שלום רב לאהבי תורתך, ואין למו מכשול: יי עז לעמו בי יסוד, ויהי יי ברכך את עמו בשלום.

כשמניחים את הספר אומרים:

כפי ש יי אקרא הבו גלגל לאלהינו. הכל חנו עז לאלהים ותנו כבוד לתורה:

כשמגביהים את הספר אומרים:

תורת משה אמת:

כשמניחים את הספר אומרים:

וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל: תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב: האל תמים דרכו, אמת יי צרופה, מנון הוה לכל החסים בו.

קריאת התורה תמצא כעמודים 229 - 286.

MIENCHA VOOR REGALIEM

Verheft de Eeuwige onze God, en buigt U neder, voor Zijn heilige berg, want heilig is de Eeuwige, onze God. Niemand is heilig als de Eeuwige. want niemand bestaat buiten U, en geen Rots is er als onze God. Want wie is God, behalve de Eeuwige, en wie is een Rots, behalve onze God. De leer, die Mozes ons geboden heeft, is een erfgoed van de gemeente van Jacob. Een boom des levens is zij voor hen, die haar omvatten en gelukzalig, die haar vasthouden. Haar wegen zijn lieflijke wegen en haar paden zijn vrede. Groot is de vrede van hen, die Uw leer beminnen en geen struikelblok ligt vóór hen. De Eeuwige geve kracht aan Zijn volk, de Eeuwige zegene Zijn volk met vrede.

[Als het Sefer Tora op de Teba wordt geleegd]

Wanneer ik de naam des Eeuwigen aanroep, kent dan aan onze God grootheid toe. Allen, kent God macht toe en bewijst eer aan de Thora.

[Men heft het Sefer Tora op en de gemeente zegt]

De leer van Mozes is waarheid.

[Wanneer men het schrift van het Sefer Tora ziet zegt men]

En dit is de leer, die Mozes de kinderen Israëls voorgelegd heeft. De leer die Mozes ons geboden heeft is een erfgoed van de gemeente Jacobs. De Almachtige, volmacht is Zijn weg, het woord des Eeuwigen is gelouterd. Hij is een schild voor allen die bij Hem beschutting zoeken.

[De Parasa kunt u vinden op blz. 229 - 286]

מנחה לרגלים

כשגוללים את הספר אומרים:

מזמור שיר ליום השבת. טוב להדות ליי, ולזמר לשמך עליון. להגיד בבקר חסדך, ואמונתך בלילות. עלי עשור ועלי נבל, עלי הגיון בכנור. כי שמחתני יי בפעלך, במעשי ידך ורנן. מה גדלו מעשיך יי, מאד עמך מחשבתך. איש ער לא ידע, וכסיל לא יבין את זאת. בפרח רשעים כמו עשב, ורציצו כל פעלי און, להשמידם עדי עד. ואתה מרום לעלם יי. כי הנה איבך, יי, כי הנה איבך, יאבדו, ותפרדו כל פעלי און. ותתם כראים קרני, בלתי בשמן רענן. ותבט עיני בשורי, בקמים עלי מרעים תשמענה אזני. צדיק כתמר יפרח, כאון בלבנון ישגה. שתולים בבית יי, בחצרות אלהינו יפרחו. עוד ינובון בשיבה, דשנים ורעננים יחיו. להגיד כי ישר יי, צורי ולא עולתה בו.

כשמחזירים את הספר אומרים:

יהללו את שם יי, כי נשגב שמו לבדו. הודו על ארץ ושמיו: וירם קרן לעמו, תהלה לכל חסידיו, לבני ישראל עם קדשו, הללויה: יי הוא האלהים יי הוא האלהים בשמים ממעל, ועל הארץ מתחת, אין עוד: אין כמך באלהים אדני ואין כמעשיך:

כי לקח טוב נתתי לכם, תורתי אל תעזבו:

MIENCHA VOOR REGALIEM

[Tijden het oprollen van het Sefer zegt men]

Miezmor 92: Een Miezmorlied voor de Sjabbat: Goed is het de Eeuwige te danken en voor Uw naam, Allerhoogste, de snaren te tokkelen; om 's morgens Uw genade te verkondigen en Uw trouw des avonds, op een tiensnarig speeltuig en op de luit, bij een zacht ruisen van de harp. Want Gij hebt mij verblijd, o Eeuwige, met Uw werk, in de arbeid van Uw handen juich ik. Hoe groot zijn Uw daden, o Eeuwige, zeer diep zijn Uw gedachten. Een verstandeloze beseft dit niet, een dwaas ziet dit niet in. Wanneer booswichten als gewas opgroeien, en alle misdadigers opbloeien, (dan is dit) om hen voor eeuwig te vernietigen. Maar Gij, Eeuwige, zijt hoogverheven in eeuwigheid. Want zie, Uw vijanden, o, Eeuwige, want zie, Uw vijanden gaan ten gronde, alle misdadigers worden uiteengeslagen. Maar mijn hoorn hebt Gij hoog gemaakt als die van een bizon; overgoten ben ik met frisse olie, mijn oog ziet neer op mijn benijders. Wanneer booswichten tegen mij opstaan, dan horen mijn oren: de brave zal bloeien als een dadelpalm, als een ceder op de Libanon zal hij hoog opgroeien. Die geplant zijn in het huis des Eeuwigen, in de voorhoven van onze God, zij bloeien op. Nog in hoge ouderdom brengen zij knoppen voort, zijn zij sappig en groen, om te verkondigen dat de Eeuwige rechtvaardig is, mijn Rots bij Wie geen onrecht is.

[Als men het Sefer Tora terug brengt naar de Hechal]

Men love de naam des Eeuwigen, want Zijn naam alleen is verheven, Zijn majesteit ligt over aarde en hemel. Hij verhief de hoorn van Zijn volk tot roem voor al Zijn vromen, voor de kinderen Israëls, het volk, dat Hem na staat, Halleluja. De Eeuwige, Hij is de ware God, de Eeuwige, Hij is de ware God boven in de hemel en beneden op de aarde, niemand anders. Niemand is U gelijk onder de goden, Heer, en niets is als Uw werken.

Want een kostelijke leer heb ik U gegeven, verlaat Mijn wet niet.

מנחה לרגלים

כשמניחים את הספר כהיכל אומרים:

שׁוּבָה לַמַּעֲנוֹךְ וּשְׁכֵן בְּבֵית מֶאֱוֹן כִּי כָל־פֶּה וְכָל־לִשׁוֹן
יִתְּנוּ הוֹד וְהָדָר לְמַלְכוּתֶךָ: וּבִגְזָה יֹאמֶר, שׁוּבָה, יְיָ,
רְבִבּוֹת אֶלְפֵי יִשְׂרָאֵל: הִשִּׁיבֵנו יְיָ אֱלֹהֵי, וְנִשׁוּבָה, חֲדָשׁ
יְמֵינוּ כְּקֵדֶם.

כשיש מנין החזן אומר קדיש לעילא:

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. (קהל: אמן) בַּעֲלָמָא דִּי
בְּרָא כְּרֵעוּתָהּ, וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וְיַצְמַח פְּרָקְנָהּ וְקָרֵב
וְיַשְׁמִיחָהּ. (קהל: אמן) בְּחֵיכֹן וּבְיוֹמֵיכֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית
יִשְׂרָאֵל. כְּעֻגְלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן:

(קהל: וְהָא שְׁמָה רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמֵי עָלְמַי יִתְבָּרַךְ)

יְהֵא שְׁמָה רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמֵי עָלְמַי יִתְבָּרַךְ
וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה
וְיִתְהַלֵּל שְׁמָה דְּמוֹדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (קהל: אמן)

לְעִילָא מִן כָּל־בְּרִכְתָּא שִׁירָתָא תִּשְׁבַּחְתָּא וְנַחֲמָתָא,
דְּאִמְרִין בְּעָלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן (קהל: אמן):

קהל וחזן אומרים ביחד את העמידה בלי חזרה.

MIENCHA VOOR REGALIEM

[Als het Sefer Tora in de Hechal wordt geplaatst]
Keer terug naar Uw woning en woon in het huis van Uw verlangen, want
iedere mond en iedere tong zal glans en heerlijkheid toekennen aan Uw
heerschappij. En wanneer Hij rust zal men zeggen: Keer terug, o
Eeuwige, te midden van tienduizenden van Israël. Breng ons terug,
Eeuwige, tot U, opdat wij terugkeren, vernieuw onze dagen als voorheen.

[Als er Mienjan is zegt de Chazzan Kadiesj]

[Kadiesj] Verheven en geheiligd zal Zijn grote naam worden in de
wereld, die Hij naar Zijn wil geschapen heeft. Moge Hij Zijn Rijk
vestigen en Zijn verlossing doen opbloeien en Zijn Gezalfde brengen in
Uw levensdagen en in het leven van het gehele huis van Israël spoedig en
binnen een korte tijd en men zegge daarop **Ameen**.

Ameen Zijn grote naam zij geloofd in alle eeuwigheid.

Zijn grote naam zij geloofd in alle eeuwigheid, geprezen, geroemd,
verheven, verhoogd, verheerlijkt en hoog bejubeld zij de naam van de
Heilige geloofd zij Hij, meer dan alle lof, lied, hulde en vertroosting, die
in de wereld uitgesproken worden; men zegge daarop **Ameen**.

[De gemeente zegt de Ngamida samen met de Chazzan, zonder herhaling]

מנחה לרגלים

אֲדֹנָי, שְׁפֹתַי תַּפְתַּח, וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ:
בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, אֱלֹהֵינוּ וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ, אֱלֹהֵי אַבְרָהָם.
אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב. הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא. אֵל
עֲלִיוֹן. גּוֹמֵל חֲסִדִּים טוֹבִים. קוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חֲסִדֵי אֲבוֹת.
וּמֵבִיא גּוֹאֵל לְבָנֵי בְּנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוּ בְּאַהֲבָה:

מְלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמַגֵּן: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, מֶגֶן אַבְרָהָם:

אֵתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי. מַחֲיָה מַתִּים אֲתָּה. רַב לְהוֹשִׁיעַ:
לַפְסָה, לִשְׁכַּחוֹת וּלְסַכּוֹת: מוֹרִיד הַשֶּׁלֶ: לְשִׁמְנֵי חֵג עֲצֵרַת וּלְשִׁמְחַת תּוֹרָה: מְשִׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד
הַגֶּשֶׁם:

מִכָּל־כֶּל חַיִּים בְּחָסֶד. מַחֲיָה מַתִּים בְּרַחֲמִים רַבִּים. טוֹמֵךְ
נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים. וּמַתִּיר אֲסוּרִים. וּמַקְיֵם אֲמֻנָתוֹ
לִישְׁנֵי עָפָר. מִי כְמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרָוֹת וּמִי דוֹמֶה לָךְ. מְלֶךְ
מַמְתִּיב וּמַחֲיָה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

כשיש מנין קהל מתחיל לשיר.

וְנֶאֱמָר אֲתָּה לְהַחְיֵת מַתִּים: בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, מַחֲיָה הַמַּתִּים:

MIENCHA VOOR REGALIEM

Heer, open mijn lippen, opdat mijn mond Uw lof verkondige.
Geloofd zijt Gij, Eeuwige, onze God en God van onze voorouders, God
van Abraham, God van Izaak en God van Jacob, grote, machtige en
ontzagwekkende God, allerhoogste God, die vele weldaden bewijst,
eigenaar is van het heeal en de deugden der voorouders gedenkt en een
verlosser brengt aan hun nakomelingen, ter wille van Zijn naam, met
liefde.

Koning, Helper en Redder, en Schild; geloofd zijt Gij, Eeuwige, Schild
van Abraham.

Gij zijt machtig in eeuwigheid, Eeuwige, Gij doet de doden herleven. Gij
zijt machtig om te helpen.

[op Peschah, Sjaboengot en Sokot] die de dauw doet neerdalen.
[op Sjeminie Chag Ngatseret en Simchat Tora] die de wind doet waaien
en de regen doet neerdalen.

Hij die de levenden in genade onderhoudt, de doden doet herleven in
grote barmhartigheid, vallenden steunt en zieken geneest, gevangenen
bevrijdt en Zijn woord vervult aan hen, die in het stof slapen (de doden).
Wie is U gelijk, Oppermachtige, en wie evenaart U, Koning, die laat
sterven en doet herleven en het heil doet ontspruiten.

[Als er Mienjan is zingt men]

En Gij zijt standvastig in Uw belofte om doden te doen herleven. Geloofd
zijt Gij, Eeuwige, die de doden doet herleven.

כשיש מנין החזן אומר:

נקדישך ונצריצך. כנועם שׁיח סוד שׁרפי קדש המשלשים
לך קדשה. ככן כתוב על יד נביאדך. וקרא זה אל זה ואמר –
(קהל/חזן חזרו) קדוש קדוש קדוש יי צבאות מלא כל הארץ
כבודו: לעתמים משבחים ואומרים – (קהל/חזן חזרו) ברוך
כבוד יי ממקומו: וכדברי קדשך כתוב לאמר – (קהל/חזן
חזרו) ימלך יי לעולם אלהיו ציון לור ורר הללויה:

אתה קדוש ושמן קדוש. וקדושים בכל־יום יהללוך
סלה: (כי אל מלך גדול וקדוש אתה) ברוך אתה יי, האל
הקדוש:

מכאן אומרים בלחש.

אתה בחורבנו מפל־העמים, אהבת אותנו ורצית בנו,
ורוממתנו מפל־הלשונות, וקדשתנו במצותיך, וקרבנתנו
מלפניו לעבודתך. ושמן הגדול והקדוש עלינו קראת.

ותת־לנו יי אלהינו באהבה (לשבת: שבתות למנוחה
ו)מוצרים לשמחה. חגים וזמנים לששון, את יום (לשבת
למנוח הזה ואת יום)
לפסח: חג המצות הזה. את יום טוב מקרא קדש הזה, וזמן
חורבתנו
לשבועות: חג השבועות הזה. את יום טוב מקרא קדש
הזה, וזמן מתן תורתנו
לסוכות: חג הסוכות הזה. את יום טוב מקרא קדש הזה,
וזמן שמחתנו

[Wanneer er Mienjan is zegt de Chazzan]

Wij willen U heiligen en U verheerlijken als het welluidende,
geheimzinnige gebed der heilige Seraphimen, die U een drevoudige,
„heilig” toeroepen en aldus is door Uw profeet geschreven: „de één riep
de ander toe en zei: heilig, heilig, heilig is de Eeuwige der Heerscharen,
de gehele aarde is vol van Zijn heerlijkheid. Hun antwoorden prijzen
anderen en zeggen: Geloofd zij de heerlijkheid des Eeuwigen op haar
plaats. En in Uw heilige schriften staat als volgt geschreven: de Eeuwige
regeert eeuwig, Uw God, o Zion, van geslacht tot geslacht, haleluja.

Gij zijt heilig en Uw naam is heilig en heiligen loven U iedere dag steeds
(want een God, Koning, groot en heilig zijt Gij). Geloofd zijt Gij
Eeuwige, heilige God.

[Vanaf hier leest men in stilte]

U hebt uit alle volken Uw keuze op ons bepaald. U houdt van ons en bent
ons goedgezin. U hebt ons boven alle natien geplaatst en ons met Uw
voorschriften bijzondere taken opgedragen. o, Koning! U hebt ons dichter
bij de dienst voor U gebracht en Uw grote Naam hebt U over ons
genoemd.

U hebt ons met liefde gegeven Eeuwige, onze God, [op Sjabbat:
Sjabbatdagen voor rust en] vastgestelde feestdagen voor vreugde,
feestelijke tijden voor blijdschap [op Sjabbat: deze rustdag en]
[op Pesach] het Matsotfeest, deze feestdag, oproep tot bijzondere
wijding, de tijd van onze bevrijding,
[op Sjaboengot] deze dag van het Wekenfeest, deze feestdag, oproep tot
bijzondere wijding, de tijd van onze weggeving,
[op Soekot] het Loofhuttenfeest, deze feestdag, oproep tot bijzondere
weiding, de tijd van onze vreugde,

לשמיני חג עצרת ושמחת תורה: שמיני חג עצרת הזה.
את יום טוב מקרא קדש הזה, וזמן שמחתנו באהבה מקרא
קדש, וכר ליציאת מצרים:

אלהינו ואלהי אבותינו, יעלה ויבא, יגיע, יראה,
וירצה, ישמע, יפקד, ויזכר וזכרוננו, וזכרון אבותינו,
זכרון ירושלים עידך, וזכרון משיח בן דוד עבדך, וזכרון
כל־עמך בית ישראל לפניך, לפליטה, לטובה, לחן לחסד
ולרחמים, ביום

לשבת: המנוח הזה וביום
לפסח: חג המצות הזה. ביום יום טוב מקרא קדש הזה,
לשבועות: חג השבועות הזה. ביום טוב מקרא קדש הזה,
לסוכות: חג הסוכות הזה. ביום טוב מקרא קדש הזה
לשמיני עצרת ושמחת תורה: שמיני חג עצרת הזה. ביום
טוב מקרא קדש הזה,
ורחם בו עלינו ולהושיענו, וזכרנו יי אלהינו בו לטובה,
ופקדנו בו לברכה, והושיענו בו לחיים טובים. בדבר
ישועה ורחמים, חסד וחסדנו, וחמול ורחם עלינו
והושיענו, כי אלהינו ענינו, כי אל מלך חנון ורחום אתה.

והשיאנו יי אלהינו את ברכת מועדיך, לחיים,
בשמחה ובשלום, כאשר רצית ואמרת לברכנו. בן
תברכנו סלה: קדשנו במצותיך שים חלקנו בתורתך.

[op Sjeminie Chag Ngatseret en op Simchat Tora] deze achtste dag, het
Slofsteest, deze feestdag, oproep tot bijzondere wijding, de tijd van onze
vreugde, met liefde een oproep tot bijzondere wijding, een herinnering
aan de uittocht uit Egypte.

Onze God van God van onze voorouders, moge opstijgen en komen,
naderen, gezien en welgevallig aangenomen worden, gehoord, bedacht en
herinnerd worden de herinnering aan ons en de herinnering aan onze
voorouders, de herinnering aan Jeruzalem Uw stad en de herinnering aan de
Gezalfde, nazaat van Uw dienaar David en de herinnering aan geheel
Uw volk, het huis Israëls, voor U tot redding, ten goede, tot gunst, tot
genade en barmhartigheid op deze dag
[op Sjabbat] van rust en
[op Pesach] van het feest van de ongezuurde broden,
[op Sjaboengot] van het Wekenfeest
[op Soekoth] van het feest van de loofhutten,
[op Sjeminie Chag Ngatseret en op Simchat Tora] de achtste dag, het
Slofsteest
op deze dag der heilige samenroeping, opdat Gij U daarop over ons
ontfermt en ons helpt, Gedenk ons, Eeuwige onze God, daarop ten goede
en bedenken ons daarop ten zegen en help ons daarop tot een goed leven;
met het woord van heil en barmhartigheid, spaar ons en wees ons genadig
en erbarm en ontferm U over ons en help ons, want op U zijn onze ogen
gericht, want Gij zijt een God, een genadig en barmhartig Koning.

Geeft ons mee, Eeuwige, onze God, de zegen van de door U ingestelde
feestdagen, een zegen voor leven in vreugde en vrede, zoals U
welwillend beloofd hebt ons te willen zegenen, zo zult U welwillend
zegenen. Geeft ons wijding door Uw geboden en gun ons een deel aan Uw
138

מנחה לרגלים

שבענו מטובך שמח נפשנו בישועתך, וטהר לבנו לעבדך באמת, והנחילנו יי אלהינו (לשבת: באהבה ובכבוד) בשמחה ובששון (לשבת: שבתות ומועדי קדש), וישמחו בך כל־ישראל מקדשי שמך. ברוך אתה יי, מקדש (לשבת: השבת) וישראל והזמנים. כשיש מנין, החזן מתחיל "והנחילנו", וגומר את העמידה בקול רם.

רצה יי אלהינו בעמך ישראל ותלפתם שעה, והשב העבודה לדיבר ביתך. ואשי ישראל ותלפתם מהרה באהבה תקבל ברוך. ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך:

ואתה ברחמיך הרבים, תחפץ בנו ותרצנו ותתנינה עינינו בשוכך לציון ברחמים: ברוך אתה יי, המחזיר שביבתנו לציון:

מודים אנו לך שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד. צורנו צור חיים ומנן ישענו אתה הוא. לדר ודר נודה לך ונפטר תהלתך. על חיינו המסורים בידך. ועל נשמותינו הפקודות לך. ועל נסיד שבכל־יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל־עת. ערב ובוקר וצהרים. הטוב כי לא כלו רחמיך. המרחם כי לא תמו חסדיך כי מעולם קיינו לך:

MIENCHA VOOR REGALIEM

tora. Verzadig ons met Uw goedheid en verheug onze ziel met Uw hulp, geef ons een zuiver hart om U in waarheid te dienen en schenk ons, Eeuwige, onze God [op Sjabbat: met liefde en welwillendheid], met vreugde en blijdschap Uw heilige [op Sjabbat: Sjabbatdagen en] vastgestelde feestdagen en laat heel Jisraël die Uw Naam heiligen blij zijn met U. Geprezen, U, Eeuwige die [op Sjabbat: de Sjabbat,] Jisraël en de feestelijke tijden wijding geeft.
[Als er Mienjan is leest de Chazzan vanaf "en schenk ons" hardop]

Heb welgevallen, Eeuwige onze God, in Uw volk Israël en schenk aandacht aan hun gebed en breng de offerdienst terug in het binnenste van Uw huis en moge Gij de vuuroffers van Israël en hun gebed spoedig in liefde welgevallig aannemen en moge de dienst van Uw volk Israël steeds tot welgevallen strekken.

En moge Gij in Uw grote barmhartigheid behagen in ons scheppen en ons welwillend gezind zijn en mogen onze ogen het aanschouwen, wanneer Gij in barmhartigheid naar Zion terugkeert. Gelooft zij Gij Eeuwige, die Zijn majesteit naar Zion terug brengt.

Wij danken U, want Gij zijt de Eeuwige onze God immer en eeuwig, onze Rots, Rots van ons leven en Schild van onze hulp zijt Gij. Van geslacht tot geslacht zullen wij U danken en Uw lof verkondigen, voor ons leven, dat in Uw hand overgeleverd is en voor onze zielen, die U toevertrouwd zijn en voor Uw wonderen, die dagelijks bij ons geschieden, en voor Uw wonderdaden en weldaden, die ten allen tijde zijn, 's avonds, 's morgens en 's na middags; Algoed, want Uw barmhartigheid neemt geen einde, Albarmhartige, want Uw genadebewijzen eindigen niet, want van oudtjids hopen wij op U.

מנחה לרגלים

כשהחזן אומר מודים, אומר הציבור מודים דרבנן: מודים אנו לך שאתה הוא יי אלהינו ואלהי אבותינו אלהי כל־בשר. ויצרנו ויצר בראשית. ברכות והודאות לשמך הגדול והקדוש על שהחייטנו וקיימתנו. כן תחיינו ותחננו. ותאסר גליותינו לחצרות קדשך. לשמר חסדך ולעשות רצונך. ולעבדך בלבב שלם. על שאנו מודים לך. ברוך אל ההודאות:

ועל כל יתברך ויתרומם ויתנשא תמיד שמך מלכנו לעולם ועד. וכל־החיים יודוך פלה: ויהללו ויברכו את שמך הגדול באמת לעולם כי טוב. האל ישועתנו ועזרתנו פלה האל הטוב: ברוך אתה יי, הטוב שמך ולך נאה להודות:

שים שלום טובה וברכה חיים חן וחסד צדקה ורחמים עלינו ועל כל־ישראל עמך וברכנו אבינו כלנו חזר באור פניך כי באור פניך נתת לנו יי אלהינו תורה וחיים. אהבה וחסד. צדקה ורחמים. ברכה ושלום. וטוב בעיניך לברכנו ולברך את־עמך ישׂראל ברוך עז ושלום: ברוך אתה יי, המברך את עמו ישראל בשלום אמן:

יהיו לרצון אמרי־י והיוזן לבי לפניך. יי צור וגאלִי: אלהי נצור לשוני מרע. ושפתותי מדבר מרמה. ולמקללי נפשי דחום. ונפשי כפסר לכל תהיה. פתח לבי בתורתך.

MIENCHA VOOR REGALIEM

[Als de Chazzan de eerste woorden "wij danken U" gezegd heeft, buigt ieder het hoofd en zegt:] wij danken U, want Gij zijt de Eeuwige onze God en de God van onze voorouders, de God van alle vlees, onze Schepper en Schepper van het heelal. Lof en dank zij aan Uw grote en heilige naam gebracht, omdat Gij ons in het leven gehouden hebt en ons staande gehouden hebt; Zo moge Gij ons in het leven houden en ons genadig zijn en onze ballingen verzamelen naar de voorhoven van Uw heiligdom om. Uw wetten in acht te nemen en Uw wil te volbrengen en om U met volmaakt hart te dienen; omdat wij U mogen danken, zij de God der dankgebeden geloofd.

En voor dit alles wordt Uw naam steeds geprezen, verheven en geroemd, onze Koning, immer en eeuwig, en alle levenden danken U, Sela. En mogen zij Uw grote naam roemen en prijzen in waarheid, eeuwig, daar deze goed is. O Almachtige, onze hulp en steun in eeuwigheid, o goede God, geloofd zijt Gij, Eeuwige, Uw naam is, "Goede" en het betaamt U te danken.

Breng vrede, welzijn en zegen, leven, gunst en genade, rechtvaardigheid en barmhartigheid over ons en over geheel Uw volk Israël en zegen ons, onze Vader, allen tezamen door het licht van Uw aangezicht. Want door het licht van Uw aangezicht hebt Gij ons, Eeuwige onze God, leer en leven, liefde, genade, rechtvaardigheid en barmhartigheid, zegen en vrede gegeven en moge het goed in Uw ogen zijn om ons en Uw volk Israël te zegenen met een overvloed van kracht en vrede. Geloofd zijt Gij Eeuwige, die Zijn volk Israël met de vrede zegent. Amen.

Mogen de woorden van mijn mond en de overdenking van mijn hart tot welgevallen zijn voor U, Eeuwige, mijn Rots en mijn Verlosser. Mijn God, bewaar mijn tong voor kwaadspreken en mijn lippen voor het spreken van bedrog; en moge mijn ziel jegens hen die mij vervloeken,

מנחה לרגלים
ואחרי מצותיך תרדוף נפשי. וכל־הקמים עלי לרעה.
מהרה דפר עצתם וקלקל מחשבותם. עשה למען שמך.
עשה למען ימינך. עשה למען תורתך. עשה למען
קדשתך. הושיעה ימינך וענני: יהי לרצון אמרי־פי
והגיון לבי לפניך. יי צורי וגאלי: (כאן אומרים פסוק
ששמו־שמה מופיע בו) עשה שלום במרומי הוּא
ברחמי יעשה שלום עלינו, ועל כל־ישראל אמן:

כשיש מנין אומר החזן קדיש תתקבל:

יְתַצֵּדֵל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמָה רַבָּא. (קהל: אמן) בְּעֵלְמָא דִּי
בְּרָא כְּרַעוּתָהּ, וַיְמַלִּיךְ מַלְכוּתָהּ וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ וְקָרַב
מִשְׁחָתָהּ. (קהל: אמן) בְּמַיִיכּוֹן וּבְיוֹמִיכּוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית
יִשְׂרָאֵל. בְּעֵלְמָא וּבּוֹמֵן קָרִיב וְאִמְרוּ אֲמֵן:

(קהל: יהא שמה רבא מברך לעלם לעלמי עֲלֵמָי יתברך)

יְהֵא שְׁמָה רַבָּא מְבָרַךְ לְעֵלְם לְעֵלְמֵי עֲלֵמָי יִתְבָּרַךְ
וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיְתוֹמַם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלָּה
וַיִּתְהַלַּל שְׁמָה דְקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (קהל: אמן) לְעֵילָא מִן
כָּל־בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא תִּשְׁבַּחְתָּא וְנִחְמַתָּא, דְאִמְרִין בְּעֵלְמָא,
וְאִמְרוּ אֲמֵן (קהל: אמן):

MIENCHA VOOR REGALIEM
zwijgen en moge mijn ziel nederig als het stof zijn tegenover ieder. Open
mijn hart voor Uw leer en moge mijn ziel Uw geboden ijverig opvolgen,
en wil van allen die tegen mij ten kwade opstaan, snel het plan verijdelen
en hun voornemens vernietigen. Doe het om der wille van Uw naam, doe
het om der wille van Uw rechter hand, doe het om der wille van Uw leer,
doe het om der wille van Uw heiligheid. Help toch niet Uw rechter hand
en verhoor mij. Mogen de woorden van mijn mond en de overdenking
van mijn hart tot welgevallen zijn voor U, Eeuwige, mijn Rots en mijn
Verlosser. [Hier zegt ieder de voor zijn/haar naam aangewezen
Bijbeltekst] Hij, die de vrede sticht in Zijn hoge hemelen, Hij moge in
Zijn barmhartigheid vrede brengen over ons en over geheel Israël,
Ameen.

[Als er Mienjan is zegt de Chazzan Kadiesj]

[Kadiesj] Verheven en geheiligd zal Zijn grote naam worden in de
wereld, die Hij naar Zijn wil geschapen heeft. Moge Hij Zijn Rijk
vestigen en Zijn verlossing doen opbloeien en Zijn Gezalfde brengen in
Uw levensdagen en in het leven van het gehele huis van Israël spoedig en
binnen een korte tijd en men zegge daarop **Ameen**.

Ameen, Zijn grote naam zij geloofd in alle eeuwigheid.

Zijn grote naam zij geloofd in alle eeuwigheid, geprezen, geroemd,
verheven, verhoogd, verheerlijkt en hoog bejubeld zij de naam van de
Heilige geloofd zij Hij (**Ameen**), meer dan alle lof, lied, hulde en
vertroosting, die in de wereld uitgesproken worden; men zegge daarop
Ameen.

מנחה לרגלים
תתקבל (קהל: תקבל ברחמים וברצון את תפלתנו)
צלתיהון ובעותיהון דכל־בית ישראל קדם אבוהון
דבשמיא, ואמרו אמן (קהל: אמן):
יהא שלמא רבא מן שמיא, (קהל: חיים) חיים ושבע
וישועה ונחמה ושיוןא ורפואא וגאולה וסליחה וכפרה
ורחו והצלח לנו ולכל־עמו ישראל ואמרו אמן (קהל:
אמן).
עשה שלום במרומי הוּא ברחמי יעשה שלום עלינו
ועל כל־עמו ישראל, ואמרו אמן (קהל: אמן):

אומרים אחד מהממורים הבאים:

לפסח:
הודו ליי כ־טוב כ־י עולמם חסדו: יאמרו גאולי יי אשר
גאֵלם מִי־צָר: וּמֵאֲרָצוֹת קִבְּצוּם מִמְּזוּר וּמִמַּעַרֵב מִצְפוֹן
וּמִיָּם: תַּעֲזוּ בְּמִדְבָּר בִּישׁוּמֵן דְּרִךְ עִיר מוֹשֶׁב לֹא מִצְאוּ:
רַעֲבִים גַּם־צִמְאִים נִפְשָׁם בָּהֶם תִּתְעַטֵּן: וַיַּצְעֲקוּ אֶל־יְיָ:
בָּצַר לָהֶם מִמַּצְקוֹתֵיהֶם: יַצִּילֵם: וַיְדוּרִיכֶם בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל
לְלֶכֶת אֶל־עִירֵי מוֹשֶׁב: וְיודו לִי חֲסִדוֹ וּנְפִלְאוֹתָיו לְכָנִי
אֲדָם: כִּי־הִשְׁבִּיעַ נֶפֶשׁ נִשְׁקָה וְנִפֵּשׁ רַעֲבָה מְלֹא־טוֹב:
יִשְׁבִּי חֲשֹׁךְ וַצִּלְמוֹת אֲסִירֵי עָנִי וּבְדִלָּה: כִּי־הִמְרוּ אִמְרֵי־אֵל

MIENCHA VOOR REGALIEM
Moge het gebed en de smeking van geheel het huis Israël aangemen
worden voor hun Vader in de hemel en men zegge daarop **Ameen**. Moge
ons gebed in barmhartigheid en welgevallen aangemen worden,

Er kome grote vrede vanuit den hoge, leven, overvloed, heil en troost,
verlossing en genezing, bevrijding, vergiffenis en verzoening, voorspoed
en redding voor ons en geheel Zijn volk Israël en men zegge daarop
Ameen.

Hij, die vrede sticht in Zijn Hemelen, moge in Zijn barmhartigheid vrede
brengen over ons en over gans Zijn volk Israël en men zegge daarop
Ameen.

[Men zegt één van de volgende Miezmorien]

[Op Pesach]
Miezmor 107 Deze Miezmor wordt gelezen als dank door hen, die gered
werden toen zij op een gevaarlijke plaats waren of in een gevaarlijke
situatie verkeerden. Alsich wijst in dit verband op hetgeen het Joodse
volk in Egypte heeft meegemaakt en hoe God hen daar uit de gevaren van
de slavernij heeft gered. Verder noemt hij hoe God hen niet liet
verdrinken in de Schelfzee en hen beschermde tijdens hun tocht door de
woestijn. De associatie met de "zeman cherootenoe", "het verkrijgen van
de vrijheid" ligt voor de hand.

[Als er Mienjan is zegt men Kadiesj, blz. 154 anders Ngalenoe blz. 156]

שפך בזה על נדיבים ויתעם בתהו לא־דָרְךְ: וישָׁגב אֲבִיּוֹן
מַעֲנִי וְיִשֵּׁם כְּצֹאן מִשְׁפָּחוֹת: יֵרָאוּ יִשְׂרָאֵל וְיִשְׁמַחוּ
וְכִלְעוּלָה קִפְצָה פִּיהָ: מִי־חֶכֶם וְיִשְׁמַר אֶלֶּה וְיִתְבַּוְּנָה
חֲסִדֵי יְיָ:

קדיש עמ' 153 (כשיש מניין), עלינו עמ' 155.

וַעֲצַת עֲלִיּוֹן נֶאֱצָו: וַיִּכְנַע בְּעַמָּל לִבָּם כִּשְׁלוֹ וְאִין עֶזֶר:
וַיִּזְעַקוּ אֲלֵי־יְיָ בְּצַר לָהֶם מִמַּצְוֹקוֹתֵיהֶם וְיִשְׁעֵם: וַיִּצְיֹאם
מִחֶשֶׁךְ וְצִלְמוֹת וּמוֹסְרוֹתֵיהֶם יִנָּתֵן: יוֹדוּ לֵי יְיָ חֲסִדוֹ
וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם: כִּי־שֹׁבֵר דָּלֹתוֹת נִחַשֵׁת וּבְרִיחִי
כִּרְזֵל גֹּדֵעַ: אֲוִלִים מִדֶּרֶךְ פְּשָׁעִים וּמַעֲוֹנוֹתֵיהֶם יִתְעַנֶּה:
כִּלְאֶכֶל תִּתְעַבֵּב נִפְשָׁם וַיִּזְעַקוּ עַד־שַׁעֲרֵי מָוֶת: וַיִּזְעַקוּ
אֲלֵי־יְיָ בְּצַר לָהֶם מִמַּצְוֹקוֹתֵיהֶם וְיִשְׁעֵם: יִשְׁלַח דְּבָרוֹ
וְיִרְפָּאם וַיִּמְלֵט מִשְׁחִיתוֹתָם: יוֹדוּ לֵי חֲסִדוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו
לִבְנֵי אָדָם: וַיִּזְכּוּ וּזְכִי תוֹדָה וַיִּסְפְּרוּ מַעֲשָׂיו כְּוִנָּה:
וַיִּרְדֵּי הֵימָּן בְּאֵנִיּוֹת עֲשֵׂי מִלְאָכָה בְּמִים רַבִּים: הֵמָּה רָאוּ
מַעֲשֵׂי יְיָ וְנִפְלְאוֹתָיו בַּמַּצּוֹלָה: וַיֹּאמֶר וַיַּעֲמֵד רוּחַ סֶעֱרָה
וַתְרוֹמֶם גְּלִילוֹ: יַעֲלוּ שָׁמַיִם יִרְדּוּ תְהוֹמוֹת נִפְשָׁם כְּרַעַה
תִּתְמוּגָה: יִחַוְּגוּ וַיִּנּוּעוּ כַּשִּׁכּוֹר וְכָל־חֲכִמָּתָם תִּתְבַּלֵּעַ:
וַיִּזְעַקוּ אֲלֵי־יְיָ בְּצַר לָהֶם וּמַמַּצּוֹקֵיהֶם וַיִּצְיֹאם: יָקָם סֶעֱרָה
לְדִמְקָהּ וַיַּחֲשׂוּ גְלִילָהּ: וַיִּשְׁמַחוּ כִּי־יִשְׁתַּקּוּ וַיִּנָּחַם
אֶל־מַחֲזוֹ חֶפְצָם: יוֹדוּ לֵי חֲסִדוֹ וְנִפְלְאוֹתָיו לִבְנֵי אָדָם:
וַיְרוֹמְמוּהוּ בְּקֹהֶל־עָם וּבְמוֹשֵׁב זָקֵנִים יִהְלִלְהוּ: יִשֵּׁם
נִהְרֹת לְמַדְּבָר וּמַצְעָאֵי מִים לְצִמְאֻן: אֲרִיץ פְּרִי לְמַלְחָה
מִרְעַת יֹשְׁבֵי בָּהּ: יִשֵּׁם מִדְּבָר לְאֹנֶם־מִים וְאֲרִיץ צִיָּה לְמַצְעָאֵי
מִים: וַיּוֹשֵׁב שָׁם רַעֲבִים וַיִּכְוְנוּ עֵיר מוֹשֵׁב: וַיִּזְרְעוּ שְׂדוֹת
וַיַּטְעוּ כִּרְמִים וַיַּעֲשׂוּ פְרִי תְבוּאוֹה: וַיַּבְרַסּוּ וַיַּרְבּוּ מֵאֵד
וּבְהִמָּתָם לֹא מַעֲיֵט: וַיִּמְעָטוּ וַיִּשְׁחֻוּ מַעֲצָר רַעַה וַיִּגְוֹן:

[Op Sjaboengot]

Miezmor 68 Deze Miezmor opent met een bede tot God om de vijanden van het Joodse volk te verstoren. Daarna beschrijft David hoe God het volk uit Egypte heeft gevoerd en door de woestijn naar de berg Sinai heeft geleid. De Goddelijke openbaring die daar op Sjaboengot plaatsvindt, is de kern van deze Miezmor. David beschrijft het geven van de Tora en de gevolgen hiervan. Naarmate de hand tussen God en het Joodse volk sterker wordt, neemt de haat van de andere volkeren toe. Sinai komt van het Hebreeuwse woord "Sina", hetgeen haat betekent. (TB Sjabbat 89b). De associatie van deze Miezmor met de "Zeman Matan Toratenu", "het krijgen van de Tora", is duidelijk.

[Als er Mienjan is zegt men Kadiesj, blz. 154 anders Ngalenoe blz. 156]

לַמַּעֲנֵן תִּמְחַן רִגְלֶךָ בְּדָם כְּלִבְיָךְ מֵאוֹיְבִים מַעֲוָה: רָאוּ
הַלִּיכוֹתֶיךָ אֱלֹהִים הַלִּיכּוֹת אֱלִי מַלְכִי בְקֹדֶשׁ: קִדְּמוּ שָׂרִים
אַחַר גִּבּוֹרִים בְּחוּךְ עֲלֵמוֹת תּוֹפְפוֹת: בַּמִּקְהֵלוֹת בָּרְכוּ אֱלֹהִים
אֲדֹנֵי מַמְקוֹר יִשְׂרָאֵל: שֵׁם בְּנִימֵן צִעִיר רֹדֵם שָׂרֵי יְהוּדָה
וּגְמַתָּם שָׂרֵי וּבְלוּן שָׂרֵי נִפְתָּלִי: צֹהַר אֱלֹהֶיךָ עֶזְךָ עֲוֹהָה
אֱלֹהִים זֶה פַּעֲלָת לָנוּ: מְהִיכֶלְךָ עַל יְרוּשָׁלַם לָךְ יוֹבִילוּ
מְלָכִים שֵׁי: גֵּזַר חֵזֶק מִנֶּה עֲדַת אֲפִירִים בַּעֲגֻלֵי עַמִּים
מִתְרַפֵּס בְּרִצְ"קֶס בְּזֶר עַמִּים קְרֹבוֹת יִחְפָּצוּ: יֵאֱחָזִיו
חֲשִׁמְיִים מִנִּי מַצְרִים כּוֹשׁ תִּרְיִן יִדְּיו לְאֵלֹהִים: מַמְלְכוֹת
הָאָרֶץ שִׁירוּ לְאֵלֹהִים וּמְרוּ אֲדֹנֵי סֵלָה: לְרֹכֵב בִּשְׁמִי
שְׁמִי־קֹדֶם הָרִידֶנָּה בְּקוֹלוֹ קוֹל עֹז: תִּגּוּ עַל לְאֵלֹהִים
עַל־יִשְׂרָאֵל גִּאּוֹתוֹ וַעֲזוּ בִשְׁחֻקֵּם: נוֹרָא אֱלֹהִים מַמְקֹרֶיךָ
אַל יִשְׂרָאֵל הוּא נִתֵּן עַל וְתַעֲצֻמוֹת לָעַם בְּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ:

קדיש עמ' 153 (כשיש מניין), עלינו עמ' 155.

לשבעות:

לַמַּעֲנֵן לְדוֹר מְזֻמּוֹר שִׁיר: יָקָם אֱלֹהִים וַפְּצוּ אֹיְבֵי
וַיְנוֹסוּ מִשְׁנָאוֹ מִפְּנֵי: כְּהַנְדֵּף עֶשֶׂן תִּנְדֹּף כְּהֵמָּס דּוֹגָה
מִפְּנֵי־אֵשׁ יֵאֲבִדוּ רִשְׁעֵיהֶם מִפְּנֵי אֱלֹהִים: וְצִדִּיקִים יִשְׁמַחוּ
יַעֲלֶצוּ לִפְנֵי אֱלֹהִים וְיִשְׁעִישׁוּ בִשְׁמִיחָה: שִׁירוּ אֱלֹהִים זָמִיר
שִׁמּוֹ טֹלוֹ לְרֹכֵב בְּעֶרְבוֹת בֵּיהָ שִׁמּוֹ וַעֲלוּ לִפְנֵי: אֲבִי
יְהוֹמִים וְדִין אֱלֻמְנוֹת אֱלֹהִים בַּמַּעֲוֹן קָדְשׁוֹ: אֱלֹהִים וְשִׁב
יַחֲדִים בֵּיתָה מוֹצִיא אֲסִירִים בְּכוֹשְׁרוֹת אֶךְ סוֹרְרִים שְׂכֵנוֹ
צִחִיקָה: אֱלֹהִים בְּצֹאֲתָךְ לִפְנֵי עַמְּךָ בַּצַּעֲדֶךָ בִּישׁוּמֵן סֵלָה:
אֲרִיץ רַעֲשָׂה אֶף־שָׁמַיִם נִטְפָּה מִפְּנֵי אֱלֹהִים זֶה סִינֵי מִפְּנֵי
אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: גִּשְׁם נְדֻבוֹת תִּנְיִן אֱלֹהִים נִחַלְתָּךְ
וְנִלְאָה אַתָּה כּוֹנֵנֹתָהּ: חִיתָךְ יִשְׁבֹּר־בָּהּ תְּכִין בְּטוֹבְחָךְ לַעֲנִי
רַבְתִּים אֲלָפֵי שִׁנָּאָן אֲדֹנֵי כֶּם סִינֵי בַּקֶּשׁ: עֲלִית לְמִרוֹם
שְׁבִית שְׁבִי לְקַחַת מִנְהַת בְּאֵדָם וְאֶף סוֹרְרִים לִשְׁכֹּן זֶה
הָאֵל לָנוּ אֵל לְמוֹשְׁעוֹת לֵי אֲדֹנֵי לַמּוֹת תּוֹצְאוֹת:
אֶף־אֱלֹהִים יִמְחַן רֹאשׁ אֲבִיו קֹדֶק שְׁעַר מִתְחַלֵּךְ
בְּאֲשָׁמִיו: אֲמַר אֲדֹנֵי מִבְּשָׁן אֲשִׁיב אֲשִׁיב מִמַּצְלוֹת יִם:

לסכות:

לִמְנַצֵּחַ מִשְׁכִּיל לְבִנְיָקֶרַח: כֹּאֵל תַּעֲרַג עַל־אִפְקִי־מַיִם בֶּן נִפְשֵׁי תַעֲרַג אֲלֵיךְ אֱלֹהִים: צִמָּאָה נִפְשֵׁי לֹא־לֹהִים לֹאֵל חִי מִתִּי אֲבוֹא וְאֶרְאֶה פָנֵי אֱלֹהִים: הִיְתָה לִי דַמְעָתִי לֶחֶם יוֹמָם וְלִילָה בְּאֶמֶר אֵלִי כָל־הַיּוֹם אֵינִי אֲלֵהֶיךָ: אֵלֶּה אֲזַכְּרָה וְאֶשְׁכַּח עָלַי נִפְשִׁי כִּי אֶעֱבֹר בְּסֶף אֲדָרָם עַד־בֵּית אֱלֹהִים בְּקוֹל־דֹּנָה וְתוֹדָה הַמּוֹן חוּגָג: מִה־תִּשְׁתַּחֲוִי נִפְשִׁי וְתִהְיֶה עָלַי הוֹחִילִי לֹא־לֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדְנִי יִשְׁוּעוֹת פָּנָיו: אֲלֵהִי עָלַי נִפְשִׁי תִשְׁתַּחֲוֶה עַל־כֵּן אֲזַכְּרֶךָ מֵאֲרֵץ יִרְדֵּן וְתִרְמוֹנִים מִהֵר מִצְעֵר: תְּהוֹם אֲל־תְּהוֹם קוֹרֵא לְקוֹל צִנּוּרֶיךָ כָּל־מִשְׁבָּרֶיךָ וְגִלְיָד עָלַי עֲבֹר: יוֹמָם יִצְוֶה יי חֲסֹדוֹ וּבִלְיִלָה שִׁירָה [שִׁירוֹן] עִמִּי תִפְלֵה לֹאֵל חִי:י אִומְרָה לֹאֵל סִלְעִי לָמָּה שָׁכַחְתָּנִי לְמַה־קֹּדֶר אֲלֶךְ בְּלִחְזָן אוֹיֵב: בְּרִצָּצָה בְּעִצְמוֹתַי חִרְפוֹנִי צוּרִי בְּאֶמְרָם אֵלִי כָל־הַיּוֹם אֵינִי אֲלֵהֶיךָ: מִה־תִּשְׁתַּחֲוִי נִפְשִׁי וּמַה־תִּהְיֶה עָלַי הוֹחִילִי לֹא־לֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדְנִי יִשְׁוּעַת פָּנֵי וְאֵלֶיךָ: שְׁפֹטֵנִי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבִי מִגּוֹי לֹא־חֲסִיד מֵאִישׁ־מֶרְמָה וְעוֹלָה תִפְלֹטֵנִי: כִּי־אֲתַח אֲלֵהִי מַעֲזִי לָמָּה נִחַחְתִּי לְמַה־קֹּדֶר אֲתַחֲלֹץ בְּלִחְזָן אוֹיֵב: שְׁלַח־אוֹרֶךְ וְאֶמְתֵּךְ הֶמָּה יִנְחוּנִי וְיִבְאִינֵנִי אֶל־הַר־קֹדֶשְׁךָ וְאֶל־מִשְׁכְּנוֹתֶיךָ: וְאֲבֹאֶה אֶל־מִזְבֵּחַ אֱלֹהִים אֶל־אֵל שְׁמַחַת גִּילִי וְאוֹדֶךָ בְּכִנּוֹר אֱלֹהִים אֲלֵהִי: מִה־תִּשְׁתַּחֲוִי נִפְשִׁי וּמַה־תִּהְיֶה עָלַי הוֹחִילִי לֹא־לֹהִים כִּי־עוֹד אוֹדְנִי יִשְׁוּעַת פָּנֵי וְאֵלֶיךָ:

קדיש עמ' 153 (כשיש מנין), עלינו עמ' 155.

[Op Soekot]

Miezmor 42 Deze Miezmor is de eerste van een serie van acht, die alle worden toegeschreven aan de zonen van Korach. Rasi wijst erop dat zij hun vader uiteindelijk niet volgden in diens opstand tegen Mozes en Aharon. Toen Korach en zijn volgelingen door de aarde werden verzwolgen, werden de zonen door God gered. Ter gelegenheid van hun redding componeerden zij deze Miezmor.

In de tekst van de Miezmor wordt verwezen naar de ceremonie van het gieten van water in de Tempel op de tweede dag Soekot.

Miezmor 43 Deze Miezmor is een bede tot God om een einde te maken aan de ballingschap van het Joodse volk. Hier wordt Hem gevraagd Zijn waarheid en licht te schenken. De Miezmor begint zonder aanhef, omdat deze wel gezien wordt als het tweede, maar toch onafhankelijke, vervolg van Miezmor 42. Deze opvatting is onder andere te zien in het einde van de Miezmor die met een gelijk vers als Miezmor 42 eindigt.

[Als er Mienjan is zegt men Kadiesj, blz. 154 anders Ngalenoe blz. 156]

לשימיני עצרת ושמות תורה:

לִמְנַצֵּחַ עַל־הַשְּׁמִינִית מִזְמוֹר לְדָוִד: הוֹשִׁיעָה יי כִּי־גִמַּר חֲסִיד כִּי־פִסּוֹ אֲמוּנִים מִבְּנֵי אֲדָם: שׁוּא יִדְּבֹרוּ אִישׁ אֶת־רַעְיוֹהוּ שִׁפְתוֹ תִּלְקוֹת בָּלָב וְלֵב יִדְּבֹרוּ: יִכְרַת יי כָּל־שִׁפְתֵי תִּלְקוֹת לִשׁוֹן מִדְּבָרַת גְּדִלוֹת: אֲשֶׁר אֲמָרוּ לְלִשְׁנֵנוּ נִגְבִּיר שִׁפְתֵּינוּ אֲתָנוּ מִי אֲדוֹן לָנוּ: מִשֵּׁד עֲנִיִּים מֵאֲנָקַת אֲבִיוֹנִים עֲתָה אֲקוּם יֹאמֶר יי אֲשִׁית בִּישֵׁעַ וְיִפְחֵ לִי: אֲמָרוֹת יי אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת כֶּסֶף צָרוּף בַּעֲלִיל לְאֶרֶץ מִזְקֶק שְׁבַעֲתָיִם: אֲתָה יי תִּשְׁמְרֵם תִּצְרְנוּ מִן־הַדּוּר זֶה לְעוֹלָם: סָבִיב וְרַשְׁעִים יִתְּחַלְכוּן כָּרָם זֶלַת לִבְנֵי אָדָם:

כשיש מנין החזן אומר קדיש. ביום אחרון של חג שרים קדיש (כשיש מנין), עלינו עמ' 155

יִתְגַּדֵּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. (קהל: אָמֵן) בַּעֲלֵמָא דִּי בְּרָא כְּרִעְוָתָהּ, וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וְיַצְמַח פְּרָקְנָהּ וְקִרַב מִשְׁתַּחֲ. (קהל: אָמֵן) בְּחַיִּיכוֹן וּבִיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיִּי דְּכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל. בַּעֲלָא וּבִכְמֵן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן:

(קהל: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְם לְעָלְמֵי עֲלָמֵיא יִתְבָּרַךְ)

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְם לְעָלְמֵי עֲלָמֵיא יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוֹמֵם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלָּה וְיִתְחַלָּל שְׁמֵהּ יְקִדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (קהל: אָמֵן)

Op Sjeminnie Chag Ngatseret & Siemchat Tora
Miezmor 12 Op de zeven dagen van Soekot bracht het Joodse volk in de Tempel offers voor het welzijn van "de zeventig volkeren van de wereld" Op de achtste dag, Sjeminnie Chag Ngatseret, werd ook een offer gebracht. Dit offer had echter een andere betekenis. Het symboliseerde dat het Joodse volk uitverkoren was en verheven zal worden in de tijd van de Masjia'ch.
Sjemiette betekent '8', in het Hebreeuws komt dit in de naam van het slof feest, Sjeminnie Ghag Ngatseret, terug.

[Als er Mienjan is zegt de Chazzan Kadiesj. Op de laatste dag feest zingt hij dit samen met de gemeente . Als er geen Mienjan is zegt men Ngalenoe op blz. 156]

[Kadiesj] Verheven en geheiligd zal Zijn grote naam worden in de wereld, die Hij naar Zijn wil geschapen heeft. Moge Hij Zijn Rijk vestigen en Zijn verlossing doen opbloeien en Zijn Gezalfde brengen in Uw levensdagen en in het leven van het gehele huis van Israël spoedig en binnen een korte tijd en men zegge daarop **Ameen**.

Ameen, Zijn grote naam zij geloofd in alle eeuwigheid.

Zijn grote naam zij geloofd in alle eeuwigheid, geprezen, geroemd, verheven, verhoogd, verheerlijkt en hoog bejubeld zij de naam van de Heilige geloofd zij Hij (**Ameen**), meer dan alle lof, lied, hulde en verroosting, die in de wereld uitgesproken worden; men zegge daarop **Ameen**.

מנחה לרגלים
לַעֲלֹא מִן כָּל־בְּרֵכְתָּא שִׁירְתָּא תִּשְׁבַּחְתָּא וְנִחְמַתָּא,
דְּאִמְרִין בְּעֻלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן (קהל: אָמֵן):
יֵהָא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא, (קהל: חַיִּים) חַיִּים וְשָׁבַע
וּישׁוּעָה וְנִחְמָה וְשִׁינׁוּבָא וּרְפוּאָה וּגְאוּלָּה וּסְלִיחָה וּכְפָרָה
וְרוּחַ וְהַזְלָה לָנוּ וּלְכָל־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן (קהל:
אָמֵן).

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עָלֵינוּ
וְעַל כָּל־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן (קהל: אָמֵן):

עֲלִיבוּ לְשִׁבְחָא לְאֲדוֹן הַכֹּל. לְתַת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית.
שְׁלֵא עֲשֵׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת וְלֹא שְׁמַנוּ כְּמִשְׁפָּחוֹת הָאֲדָמָה.
שְׁלֵא שָׁם חֲלָקְנוּ כְּהֵם וְגוֹרְלוֹנוּ כְּכָל־הַמוֹנִים. שְׁהֵם
מִשְׁתַּחֲוִים לְהַקְבֵּל זְרוֹקִים וּמִתְפַּלְלִים אֵל אֵל לֹא יוֹשִׁיעַ.
וְאִנְהֵנוּ מִשְׁתַּחֲוִים לְפָנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא. שְׁהוּא נוֹטֵה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אָרֶץ. וּמוֹשֵׁב יָקָרוֹ בְּשָׁמַיִם
מִמַּעַל. וּשְׂכִינֵת עִזּוֹ בְּגִבְהֵי מְרוֹמִים. הוּא אֱלֹהֵינוּ וְאֵין
עוֹד אַחֵר. אָמֵת מְלָכְנוּ וְאָפֶס זִוְלָתוֹ. כְּתוּב בְּתוֹרָה.
וְיַדְעַת הַיּוֹם וְהַשָּׁבַת אֵל לִבְכּוֹד כִּי יְיָ הוּא הָאֱלֹהִים בְּשָׁמַיִם
מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתַּחַת. אֵין עוֹד:

~~~~~

MIENCHA VOOR REGALIEM
Er kome grote vrede vanuit den hoge, leven, overvloed, heil en troost,
verlossing en genezing, bevrijding, vergiffenis en verzoening, voorspoed
en redding voor ons en geheel Zijn volk Israël en men zegge daarop
Ameen.

Hij, die vrede sticht in Zijn Hemelen, moge in Zijn barmhartigheid vrede
brengen over ons en over gans Zijn volk Israël en men zegge daarop
Ameen.

[Ngalenoe] Op ons rust de plicht om de Heer van alles te prijzen en de
grootheid te erkennen van de Schepper, die ons niet gemaakt heeft als de
volken der andere landen en ons niet gelijkgesteld heeft met de andere
geslachten der aarde. Die ons deel niet gelijk gemaakt heeft aan het
hunne, en ons lot niet aan dat van hun gehele menigte. Want zij buigen
voor wat nietig en ijdel is en bidden tot een god, die niet helpt. Maar wij
buigen voor de Koning aller koningen, de Heilige, geloofd zij Hij, want
Hij spant de hemel uit en grondvest de aarde en het verblijf van Zijn
heerlijkheid is boven in de hemel en de woonplaats van Zijn almacht is in
hoger sferen. Hij is onze God en geen ander bovendien, onze Koning is
waarachtig en er is niets buiten Hem. Zoals in de Thora geschreven staat:
Heden zult Gij erkennen en U ter harte nemen, dat de Eeuwige de ware
God is, boven in de hemel en beneden op aarde, niemand anders.

~~~~~

פרקי אבות – פרק א
כָּל־יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֶקֶל לְעוֹלָם הַבָּא, שְׁנֹאמְרוּ: וְעַמּוֹ
כֻּלָּם צַדִּיקִים, לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ, נֶצֶד מִשְׁעֵי מַעֲשֵׂה יְיָ
לְהַתְּפָאֵר.

פֶּרֶק א
א מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי, וּמִסְרָהּ לַיהוֹשֻׁעַ, וַיהוֹשֻׁעַ
לְזִקְנִים, וְזִקְנִים לְנָבִיאִים, וְנָבִיאִים מִסְרֻהָ לְאַנְשֵׁי כְּנָסֶת
הַגְּדוּלָּה. הֵם אִמְרוּ שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים: הוּוּ מִתּוֹנִים בְּדִין,
וְהַעֲמִיד תְּלִמִּידִים הַרְבֵּה, וְעָשׂוּ סִיג לְתוֹרָה.

ב שְׁמַעוֹן הַצַּדִּיק הָיָה מְשִׁירֵי כְּנָסֶת הַגְּדוּלָּה. הוּא הָיָה
אוֹמֵר: עַל שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד, עַל הַתּוֹרָה וְעַל
הַעֲבוּדָה וְעַל גְּמִילוּת חֲסִדִּים.

ג אֲנִיטְיָגוֹס אִישׁ סוֹכּוֹ קִבֵּל מִשְׁמַעוֹן הַצַּדִּיק. הוּא הָיָה
אוֹמֵר: אֵל הַיּוֹם כְּעֶבְרִים מְשַׁמְשֵׁין אֶת הָרֵב עַל מִנַּת
לְקַבֵּל פָּסֵם, אֵלֹא הוּוּ כְּעֶבְרִים הַמְשַׁמְשֵׁין אֶת הָרֵב שְׁלֵא
עַל מִנַּת לְקַבֵּל פָּסֵם, וַיְהִי מוֹרָא שָׁמַיִם עֲלֵיהֶם.

ד יוֹסִי בֶן יוֹעִזָּר אִישׁ צָרָה יוֹסִי בֶן יוֹחָנָן אִישׁ יְרוּשָׁלַיִם
קִבְּלוּ מָהֶם. יוֹסִי בֶן יוֹעִזָּר אִישׁ צָרָה אוֹמֵר: יְהִי בֵיתְךָ
בֵּית נֶעֶד לְחֻכְמִים, וְהָיָה מִתְּאֵכָּה בְּעֶפֶר רְגֵלֵיהֶם, וְהָיָה
שׁוּתָהּ בְּצִמָּא אֶת דְּבָרֵיהֶם.

PIERKEE ABOT - HOOFDSTUK I
Sanhedrien 10, 1. Heel Israel heeft aandeel aan de wereld, die eens
komen zal want er is gezegd: Alle rechtvaardigen van uw volk zullen
voor eeuwig - het land van leven - in bezit houden, een stekje dat Ik
plantte met eigen handen, waarop Ik Mij kan beroemen [*Jes. 60, 21*].

HOOFDSTUK I
1. Moesjé ontving de Tora van de Sinaj en gaf haar opgeschreven en
mondeling verklaard ter verdere overlevering aan Jehosjoa' en
Jehosjoa' aan de raad der oudsten, deze aan de profeten; de profeten
gaven haar ter overlevering aan 'de mannen van de grote vergadering'.
Deze hebben drie stellingen verkondigd: a) Wees voorzichtig bij het
oordeelvellen. b) Leid veel leerlingen op. c) Stel beperkingen vast voor
wat volgens de Tora geoorloofd is.
2. Sjim'on, de Vrome, was één van de laatsten van 'de grote
Vergadering'. Hij had als kernspreuk: Op drie principes beruist de wereld.
Op de Tora, op de dienst voor God en op het verlenen van menslievende
diensten.
3. Antigonus uit Socho ontving de overlevering van Sjim'on de
Rechtvaardige. Zijn lijfspreuk was: Weest niet als de knechten die de
baas dienen alleen maar om loon te ontvangen, maar weest als de
knechten die de baas dienen niet alleen maar om loon te ontvangen, maar
heb ontzag voor God.
4. José ben Jo'ezér uit Tseréda en José ben Jochanan uit Jeroesjalajim
waren de volgende in de keten der overlevering. José ben Jo'ezér uit
Tseréda zegt: Laat uw huis een ontmoetingscentrum zijn voor geleerden,
zet je neer aan hun voeten en neem leergierig hun woorden op (*letterlijk:*
Bestuif je met het stof van hun voeten en drink met dorst hun woorden.).

ח יוסי בן יוחנן איש ירושלים אומר: יהי ביחד פתוח לרוחה, ויהיו עניים בני ביתך, ואל תרבה שיחה עם האשה. באשתו אמרו, קל וחמר באשת חברו. מכאן אמרו חכמים, כל המרבה שיחה עם האשה, גורם רעה לעצמו, ובוטל מדברי תורה, וסופו יורש גיהנם.

ו יהושע בן פרחיה ונתאי הארכלי קבלו מהם. יהושע בן פרחיה אומר: עשה לך רב, וקנה לך חבר, והיו דן את כל האדם לכף זכות.

ז נתאי הארכלי אומר: הרחק משכן רע, ואל תתחבר לך שר, ואל תחישא מן הפורענות.

ח יהודה בן טבאי ושמעון בן שטח קבלו מהם. יהודה בן טבאי אומר: אל תעש עצמך כעוזרי הדנין, וכשיהיו בעלי דינין עומדים מלפניו, יהיו בעיניך כשעשים, וכשנפטרים מלפניו, יהיו בעיניך כזכאין, כשקבלו עליהם את הדין.

ט שמעון בן שטח אומר: הרי מרבה לחקור את העדים, והרי זהיר בדבריו, שמא מתוכם ילמדו לשקר.

י שמעיה ואבטליון קבלו מהם. שמעיה אומר: אהוב את המלאכה, ושנא את הרבנות, ואל תתורע לרשות.

5. José ben Jochanan uit Jeroesjalajim zegt: Heb een open huis en laat de armen kind aan huis bij je zijn. Maak niet te veel praatjes met je vrouw. Als men dit reeds voor de eigen vrouw gezegd heeft, hoeveel temeer dan voor de vrouw van een ander. Vandaar dat de geleerden zeggen: Ieder die te veel praatjes met vrouwen heeft berokkent zichzelf kwaad, hij verwaarloost de studie van de Tora en tenslotte zal gehinnam (*de hel*) zijn deel zijn.

6. Jehosjoea' ben Perachja en Nittaj uit Arbel ontvingen van hen de overlevering. Jehosjoea' ben Perachja zegt: Zorg een leraar voor jezelf te krijgen en ook een studievriend. Beoordeel een ieder van de goede kant.

7. Nittaj uit Arbel zegt. Blijf uit de buurt van een slechte buur, zoek geen contact met een slecht mens, geef de gedachte aan de goddelijke vergelding niet op.

8. Jehoeda ben Tabbjaj en Sjim'on ben Sjetach ontvingen de overlevering van hen. Jehoeda ben Tabbjaj zegt Wees als rechter niet een pleitbezorger en als de partijen in een rechtsgeding voor u staan beschouw ze dan beiden als schuldig, maar als ze weggaan beschouw ze dan als onschuldig indien ze de uitspraak aanvaard hebben.

9. Sjim'on ben Sjetach zegt: Ondervraag de getuigen zeer intensief en wees voorzichtig met uw woorden. Ze zouden daar misschien uit opmaken hoe onwaarheid te spreken.

10. Sjema'ja en Awtaljon ontvingen van hen de overlevering. Sjema'ja zegt: Houd van de arbeid. Haat heerszucht en wees niet te eigen met regeringsautoriteiten.

יא אבטליון אומר: חכמים, הנהירו דבריהם, שמא תחבובו גלות ותגלו למקום מים הרעים, וישתו התלמידים הכאים אחריכם וימותו, ונמצא שם שמים מתחלל.

יב הלל ושמאי קבלו מהם. הלל אומר: הרי מתלמידיו של אהרן, אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה.

יג הוא היה אומר: נגיד שמא אבד שמה, ודלא מוסיף יסף, ודלא יליף קטלא חזב, ודאשתמש בתנא חלקי.

יד הוא היה אומר: אם אין אני לי, מי לי, וכשאני לעצמי, מה אני, ואם לא עכשו, אימתי.

טו שמואי אומר: עשה תורתך קבע, אמור מעט ועשה הרבה, והיו מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות.

טז רבן גמליאל היה אומר: עשה לך רב, והסתלק מן הספק, ואל תרבה לעשר אמדות.

יז שמעון בנו אומר: כל מי גדלתי בין החכמים, ולא מצאתי לגוף טוב משתיקה, ולא המדרש הוא העקר אלא המעשה, וכל המרבה דברים מביא חטא.

11. Awtaljon zegt: Wijze mannen pas op uw woorden: u zoudt wel eens als straf verbannen kunnen worden naar een plaats waar het water slecht is (waar het ontdooit is). Als daarvan de leerlingen die met u meegaan, drinken, zullen ze eraan te gronde gaan en dan wordt de hemelse Naam geprofaneerd.

12. Hillel en Sjammaj kregen van hen de overlevering. Hillel zegt: Weest van de leerlingen van Aharon, die van vrede hield en er moeite voor deed de vrede te bewaren, van de mensen hield en ze dichterbij de Tora bracht.

13. Ook zei hij: Wie er op uit is naam te maken verliest zijn naam. Wie niet bijleert gaat achteruit, wie geen Tora leert is niet waard te leven (*letterlijk: is de dood schuldig*) en wie misbruik maakt van de kroon van de Tora verspeelt zijn leven.

14. Hij zegt ook: Zorg ik niet voor mezelf, wie zorgt dan voor mij? Zorg ik alleen voor mezelf, wat presteer ik dan nog? En indien niet nu wanneer dan wel?

15. Sjammaj zegt: Leer regelmatig Tora; zorg weinig maar doe veel en ontvang iedereen met een vriendelijk gezicht.

16. Rabban Gamliël zegt: Zorg een leraar voor jezelf te krijgen, onttrek je aan twijfel en zonder niet te vaak tienden naar schatting af (stel geen beslissingen vast op vermoedens).

17. Zijn zoon Sjim'on zegt: Mijn hele leven ben ik grootgebracht tussen geleerden en heb niets beters voor de mens gevonden dan zwijgen. Niet het leren is de hoofdzaak maar het doen. Wie te veel praat veroorzaakt zonde.

יח רבן שמעון בן גמליאל אומר: על שלשה דברים העולם קיים, על הדין ועל האמת ועל השלום, שנאמר: אמת ומשפט שלום שפטו בשעריכם.

רבי חנניא בן עקשיא אומר: רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות, שנאמר: יי חפץ למען צדקו, יגדיל תורה וינאדיר.

כשיש מניין אומרים האבלים או החזון קדיש דרבנן
בשם 165

18. Rabbi Sjim' on ben Gamliël zegt: Op drie principes berust de wereld: Op de waarheid, op het recht en op de vrede; want er is gezegd: Spreek recht in uw poorten volgens waarheid en recht, die vrede brengen [*Zech. 8, 16*].

Makot 3. 16. Rabbi Channanja ben 'Akasia zegt: De Heilige die geprezen wordt wilde Jsrael gelukkig maken; daarom gaf Hij hun veel Tora-voorschriften. Want er is gezegd: De Eeuwige wil graag, om hem - Jsrael - de hoogste graad van geluk te geven, de Tora steeds groter en prachtige maken [*Jes. 42, 21*] (*agadische interpretatie van het aangehaalde bijbelvers*).

[Als er minjan is zeggen de abelim of de chazzan Kadiesj] Derabanan, blz. 166]

קדיש דרבנן

יְתַגְדֵּל וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמָהּ רַבָּא. (קהל: אמן) בְּעֶלְמָא דִּי בְּרָא כְרַעוּתָהּ, וְיִמְלִיךְ מַלְכוּתָהּ וְיַצְמַח פְּרוּקָנָהּ וְקָרִיב מִשִּׁיחָה. (קהל: אמן) בְּחַיִּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל־בֵּית יִשְׂרָאֵל. בְּעֶגְלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן:

(קהל: יהא שמה רבא מברך לעלם לעלמי עולמיא יתברך)

יְהֵא שְׁמָהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעֵלְם לְעֵלְמִי עֲלֵמְיָא יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאֵר וְיִתְרוּמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלַּל שְׁמָהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. (קהל: אמן) לְעֵילָא מִן כָּל־בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא תִּשְׁבַּחְתָּא וְנַחֲמָתָא, דְּאִמְרִין בְּעֶלְמָא, וְאִמְרוּ אָמֵן (קהל: אמן):

עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן, וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל־תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן, דְּעִסְקִין בְּאוּרֵיתָא קְדִישָׁתָא דִּי בְּאַתְרָא דְּהִינן דִּי כְּכֹל־אַתְרָא וְאַתְרֵי. יהא לנא ולהון חנא וחסדא ורחמי מן קדם מאריה שמיא וארעא ואמרו אמן (קהל: אמן):

יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא, (קהל: חיים) חיים וְשִׁבְעָ וְיִשׁוּעָה וְנַחֲמָה וְשִׁנוּכָא וְרַפּוּאָה וְגִאּוּלָּה וְסִלְיָהּ וְכַפְרָה וְרוּחַ וְהַצְלָה לָנוּ וּלְכָל־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן (קהל: אמן).

עֲשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִדְּמוּי הוּא בְּרַחֲמֵי יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל־עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל, וְאִמְרוּ אָמֵן (קהל: אמן):

KADIESJ

(Kadiesj) Verheven en geheiligt zal Zijn grote naam worden in de wereld, die Hij naar Zijn wil geschapen heeft. Moge Hij Zijn Rijk vestigen en Zijn verlossing doen opbloeien en Zijn Gezalfde brengen in Uw levensdagen en in het leven van het gehele huis van Israël spoedig en binnen een korte tijd en men zegge daarop **Ameen**.

Ameen, Zijn grote naam zij geloofd in alle eeuwigheid

Zijn grote naam zij geloofd in alle eeuwigheid, geprezen, geroemd, verheven, verhoogd, overheerlijkt en hoog bejubeld zij de naam van de Heilige geloofd zij Hij, (**Ameen**) meer dan alle lof, lied, hulde en vertroosting, die in de wereld uitgesproken worden; men zegge daarop **Ameen**..

Over Israël en onze geleerden en hun leerlingen en over de leerlingen van hun leerlingen, die zich in de Heilige Leer oefenen, zowel in deze stad als in alle andere steden, moge over ons en over hen genade, gunst en barmhartigheid komen vanwege de Heer van hemel en aarde en men zegge daarop **Ameen**.

Er kome grote vrede vanuit den hoge, leven, overvloed, heil en troost, verlossing en genezing, bevrijding, vergiffenis en verzoening, voorspoed en redding voor ons en geheel Zijn volk Israël en men zegge daarop **Ameen**.

Hij, die vrede sticht in Zijn Hemelen, moge in Zijn barmhartigheid vrede brengen over ons en over gans Zijn volk Israël en men zegge daarop **Ameen**.

כל־ישראל יש להם חלק לעולם הבא, שְׁנֵאמַר: וְעַמָּךְ כָּלָם צְדִיקִים, לעולם יִירְשׁוּ אֶרֶץ, נֶצֶךְ מִטְעֵי מַעֲשֵׂה יְדִי לְהַתְפָּאר.

פרק ב

א רבי אומר: איזו היא דרך ישרה שְׂבִיבֵר לוֹ הָאָדָם, כל־שהיא תִּפְאָרַת לעוֹשֶׂיהָ ותִּפְאָרַת לוֹ מִן הָאָדָם. והוי זהיר במצוה קלה כבחמורה, שאין אתה יודע מתן שכרן של מצות. והוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה, ושכר עברה כנגד הפסדה. הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עברה, דע מה למעלה ממך, עין רואה ואזן שומעת, וכל־מעשיך בספר נכתבים.

ב רבן גמליאל בנו של רבי יהודה הנשיא אומר: לפה תלמוד תורה עם דרך ארץ, שְׂיָגִיעַת שְׁנֵיהֶם מִשְׁכַּחַת עוֹן. וכל־תורה שאין עמה מלאכה, סופה בטלה וגוֹדֶרֶת עוֹן. וכל־העוסקים עס־הצבור, יהיו עוסקים עמהם שלם שמים, ושכרת אבותם מסייעתם, וצדקתם עומדת לעד. ואחם, מעלה אני עליכם שכר הרבה כאלו עשיתם.

ג הוי יהירין כרשות, שאין מקריבין לו לאדם אלא לצורך עצמן, נראין כאוהבין בשעת הנאתן. ואין עומדין לו לאדם בשעת דחקו.

Sanhedrien 10, 1. Heel Israel heeft aandeel aan de wereld, die eens komen zal want er is gezegd: Alle rechtvaardigen van uw volk zullen voor eeuwig - het land van leven - in bezit houden, een stekje dat Ik plantte met eigen handen, waarop Ik Mij kan beroemen [*Jes. 60, 21*].

HOOFDSTUK II

1. Rabbi (*Rabbi*, de *MEESTER*, was de *erettitel* die men *Rabbi Jehoda-Hannasi* gaf omdat hij als *reducteur* van de *misjna* de *leermeester* van alle volgende *gestichten* was) zegt: Wat is de juiste weg die de mens moet kiezen? Iedere weg die eer geeft aan hem die hem volgt en waardoor hij bij de mensen geterd wordt. Wees ook even zorgvuldig bij het verrichten van een makkelijke mitswa (gebed van de Tora), als bij het doen van een moeilijke, want je weet niet wat de beloning is voor een mitswa. Bereken het verlies van plezier of voordeel bij het doen van een mitswa tegenover het verkrijgen van de beloning daarvoor en het voordeel van het doen van een overtreding tegenover het morele verlies. Let goed op drie dingen, dan kom je niet licht tot de overtreding van een verbod: weet wat boven je is; weet dat er een oog is dat toeziet en een oor dat luistert; weet dat al je daden in een boek opgeschreven worden.

2. Rabbi Gamliël, de zoon van Rabbi Jehoda Hannasia zegt: Mooi is Tora-studie samen met een beroep, want zich met beide bezighouden doet zonde vergeeten. Alleen maar Tora-studie zonder werken gaat tenslotte teloor en brengt zonde met zich mee. Allen die voor de gemeenschap werkzaam zijn moeten dit - belangeloos - ter ere van God doen, want de goede naam van hun voorgangers staat hun bij en hun deugdzzaam werk houdt voor altijd stand, 'en jullie, ja jullie, zal Ik rijk belonen, alsof jullie alleen het gedaan hebben' (zegt God).

3. Wees voorzichtig met de machthebbers, want die halen de mensen naar zich toe als ze hen nodig hebben; ze doen zich voor als vrienden als ze er voordeel in zien, maar staan iemand niet ter zijde als deze in nood verkeert.

ד הוא היה אומר: עשה רצונו כרצונך, כדי שיעשה רצונך כרצונו. בטל רצונך מפני רצונו, כדי שִׁיבְטֵל רצוֹן אחרים מפני רצונך.

ה הלל אומר: אל תפרוש מן הצבור, ואל תאמן בעצמך עד יום מותך, ואל תדין את חברך עד שתגיע למקומו, ואל תאמר דבר שאי אפשר לשמוע שסופו להשמע, ואל תאמר לכשִׁאָפְנֶה אֶשְׁנֶה, שְׁמָא לא תִּפְנֶה.

ו הוא היה אומר: אין בור ירא חטא, ולא עם הארץ חסיד, ולא הבישן למד, ולא הקפדן מלמד, ולא כל־המְרַבֶּה בסחורה מחכים, ובמקום שאין אנשים, השתדל להיות איש.

ז אף הוא ראה גלגלת אחת עפה על־פני המים. אמר לה: על דאֶטְסֶת, אֶטְפֹּד, וסוף מטיפוך יטופון.

ח הוא היה אומר: מרבה בשר, מרבה רמה. מרבה נכסים, מרבה דאגה. מרבה נשים, מרבה כשפים. מרבה שפחות, מרבה זמה. מרבה עבדים, מרבה גזל. מרבה תורה, מרבה חיים. מרבה ישיבה, מרבה חכמה. מרבה עצה, מרבה תבונה. מרבה צדקה. מרבה שלום. קנה שם טוב, קנה לעצמו. קנה־לל דברי תורה, קנה־לל חיי העולם הבא.

4. Hij had als kernspreuk: Maak Zijn wil tot uw wil opdat Hij uw wil doet alsof het Zijn wil is. Offer uw eigen wil op voor Zijn wil opdat Hij andermans wil ongedaan maakt voor uw wil.

5. Hillel zegt: Zonder je niet af van de gemeente; geloof niet in jezelf tot de dag van je dood; beoordeel een ander niet of je moet in zijn omstandigheden zijn gekomen; zeg niet iets (waarvan je denkt) dat het onmogelijk gehoord kan worden, want tenslotte wordt het wel gehoord; zeg niet als ik tijd heb zal ik wel leren, misschien vind je geen tijd.

6. Hij was ook gewoon te zeggen: Een leeghoofd is voor zonde niet bang en een ongeteldder is niet punctueel in het nakomen der wetten. Wie te verlegen is kan niet leren en wie te driftig is kan niet lesgeven. Wie overdrijft in zaken doen is niet altijd een wijs man en probeer daar waar geen 'mannen' zijn een 'man' te zijn.

7. Ook zag hij eens een schedel op het water drijven en sprak tot hem: 'Omdat je hebt laten verdrinken heeft men jou laten verdrinken, maar tenslotte zullen zij die jou hebben laten verdrinken zelf verdrinken (*zoals een mens doet, zo doet men hem*)

8. Hij had als kernspreuk: Hoe meer vlees hoe meer wormen, hoe meer bezit hoe meer zorgen, hoe meer vrouwen hoe meer bijgeloof, hoe meer vrouwen in dienst hoe meer losbandigheid, hoe meer mannen in dienst hoe meer roof. Hoe meer Tora-studie hoe meer leven (*vergel. Spr. 3, 2*), hoe meer gelegenheid voor onderwijs hoe meer wijsheid, hoe meer overleg hoe meer inzicht, hoe meer weldadigheid hoe meer vrede. Wie zich een goede reputatie verworft heeft iets voor zichzelf verworven, wie zich Tora verworft, verworft voor zich het leven in de wereld die komen zal.

ט רבן יוחנן בן זכאי קבל מהלל ומשמי. הוא היה אומר: אם למדת תורה הרבה, אל תחזיק טובה לעצמך, כי לךך נוצרת.

י חמשה תלמידים הירלו לרבן יוחנן בן זכאי, ואלו הן: רבי אליעזר בן הורקנוס, רבי יהושע בן חנניא, רבי יוסי הכהן, רבי שמעון בן נתנאל, ורבי אלעזר בן ערך.

יא הוא היה מונה שבחן: רבי אליעזר בן הורקנוס, בור סוד שאינו מאבד טפה. רבי יהושע בן חנניא, אשרי וולדתו. רבי יוסי הכהן, חסיד. רבי שמעון בן נתנאל, ירא חטא. ורבי אלעזר בן ערך, כמעין המתגבר.

יב הוא היה אומר: אם יהיו כל־חכמי ישראל כף מאזנים, ואליעזר בן הורקנוס כף שניה, מכריע את כלם. אבא שאול אומר משמו: אם יהיו כל־חכמי ישראל כף מאזנים ורבי אליעזר בן הורקנוס אף עקומם, ורבי אלעזר בן ערך כף שניה, מכריע את כלם.

יג אמר להם: צאו וראו איזו היא דרך טובה שידבק בה האדם. רבי אליעזר אומר: עין טובה. רבי יהושע אומר: חסד טוב. רבי יוסי אומר: שכן טוב. רבי שמעון אומר: הרהר את הנולד. רבי אלעזר אומר: לב טוב. אמר להם: רואה אני את דברי אלעזר בן ערך מדבריקם, שבכלל דבריו דבריקם.

9. Rabbi Jochanan ben Zakkaj (*Rabbi Jochanan ben Zakkaj wist door een list uit het door de Romeinen belegerde Jeruzalem te komen en kreeg toelating om in Javne' een leerschool te openen. Door de studie en overlevering van mondelinge en schriftelijke leer heeft hij het jodendom voor ondergang behoed*) ontving de overlevering van Hillel en Sjammaj. Zijn lijfspreuk was: Als je veel Tora hebt geleerd ga daar dan niet prat op, want daarvoor ben je geschapen.
10. Vijf leerlingen had Rabbi Jochanan ben Zakkaj; dit zijn zij: Rabbi Eli' ezer ben Horkanos, Rabbi Jehosjoa' ben Channanja, Rabbi José de priester, Rabbi Sjimi' on ben Netanel en Rabbi El' azar ben 'Arach.
11. Hij karakteriseerde vaak hun bijzondere eigenschappen:
a) Rabbi Eli' ezer Ben Horkanos: Een gecementeerde put die geen druppel verloren laat gaan (een ijzeren geheugen).
b) Rabbi Jehosjoe' ben Channanja: Gelukkig zij die hem voortbracht (en hem van jongsaf aan Tora-studie wijdde).
c) Rabbi Jose', de priester: Een invroom mens.
d) Rabbi Sjimi' on ben Netanel: Bang een zonde te begaan (zeer nauwgezet in het nakomen van ge- en verboden).
e) Rabbi El' azar ben 'Arach: Is als een bron die steeds meer water geeft (origineel en creatief).
12. Hij zei ook vaak: Als alle wijzen van Jisrael in één schaal van een weegschaal zouden zijn en Eli' ezer ben Horkanos in de andere schaal, zou hij tegen allen opwegen.
Abba Sjael zei uit zijn naam: Als alle geleerden van Jisrael in een schaal van een weegschaal zouden zijn met Eli' ezer ben Horkanos erbij en El' azar ben 'Arach in de andere schaal dan zou die tegen allen opwegen.
13. Eens zei hij hun: Ga eens na en kijk eens wat de beste richtlijn is waar de mens zich aan houden moet.
Rabbi Eli' ezer zegt: Een vriendelijk oog (een welwillende levens-beschouwing).
Rabbi Jehosjoa' zegt: Een goede vriend (trouw en opofferingsegzind).
Rabbi Jose' zegt: Een goede buur (goede omgangsmens).
Rabbi Sjimi' on zegt: Die voorziet wat er kan gebeuren.
Rabbi El' azar zegt: Een goed hart (onzelfzuchtig).
Daarop zei hij hun: Ik zie meer in het antwoord van El' azar ben 'Arach dan in dat van jullie, want in zijn woorden zijn die van jullie inbegrepen.

יד אמר להם: צאו וראו איזו היא דרך רעה שיתרחק ממנה האדם. רבי אליעזר אומר: עין רעה. רבי יהושע אומר: חבר רע. רבי יוסי אומר: שכן רע. רבי שמעון אומר: הלזה ואינו משלם. אחד הלזה מן האדם כלזה מן המקום, שנאמר: לזה רשע ולא ישלם, וצדיק חונן ונותן. רבי אלעזר אומר: לב רע. אמר להם: רואה אני את דברי אלעזר בן ערך מדבריקם, שבכלל דבריו דבריקם.

טו הם אמרו שלשה דברים. רבי אליעזר אומר: יהי כבוד חסד חסיד עילך פשולך, ואל תהיינו לבעוס. ושוב יום אחד לפני מיתתו. והיו מתחמם כנגד אורן של חכמים, והיו זהיר בגחלתן שלא תפנה, שנשכיתן נשיכת שועל, ועיקצתן עקיצת עקרב, והחישתן לחיטת שרף, וכל דבריהם כגחלי אש.

טז רבי יהושע אומר: עין הרע, ויצר הרע, ושנאת הבריות, מוציאין את האדם מן העולם.

יז רבי יוסי אומר: יהי ממון חסד חסיד עילך פשולך. והתקן עצמך ללמוד תורה, שאינה ירשה לך. וכל מעשיך יהיו לשם שמים.

יח רבי שמעון אומר: הוי זהיר בקריאת שמע ובתפלה. וכשאתה מחפיל, אל תעש תפלתך קבע, אלא רחמים ותחנונים לפני המקום, שנאמר: כי חנון ורחום הוא אלהים ירב חסד, ונחם על הרעה. ואל תהי רשע בפני עצמך.

14. Ook zei hij hun: Ga eens na en kijk eens wat wel de slechtste richtlijn is waarvan de mens zich verre moet houden,
Rabbi Eli' ezer zegt: Een kwaad oog (afgunst, kwaadwilligheid).
Rabbi Jehosjoa' zegt: Een slechte vriend.
Rabbi Jose' zegt: Een slechte buur.
Rabbi Sjimi' on zegt: Lenen en niet terugbetalen, wie van een mens leent is alsof hij van God leent, want er is gezegd: 'Een slecht mens leent en betaalt niet terug, maar een braaf mens is weldadig en steeds bereid te geven' (*Ps.37,21*).
Rabbi El' azar zegt: Een kwaadwillig hart.
Toen zei hij hun: Ik zie meer in het antwoord van El' azar ben 'Arach dan in jullie woorden, want in zijn woorden zijn die van jullie inbegrepen.
15. Ieder van hen had drie uitspraken:
Rabbi Eli' ezer zegt: a) Laat een anderms eer je even lief zijn als die van jezelf en word niet te gauw kwaad. b) Kom tot inkeer een dag voor je dood (iedere dag kan de laatste zijn). c) Warn je bij vuur van de wijzen, maar pas op voor hun gloeiende kolen, dat je je niet brandt, hun beet is (gevaarlijk) als die van een vos, hun steek is (giftig) als die van een scorpion en hun gesis als het sissen van een slang; al hun woorden zijn als gloeiende kolen.
16. Rabbi Jehosjoa' zegt: a) Het afgunstige oog; b) de drang naar het kwade en c) haatgevoelens tegen de mensen stellen iemand buiten de gemeenschap.
17. Rabbi Jose' zegt: a) Laat een anderms bezit je even lief zijn als dat van jezelf; b) stel je er op in Tora te leren want je krijgt het niet als erfenis; c) en laten al je daden gericht zijn op God.
18. Rabbi Sjimi' on zegt: a) Wees zeer nauwgezet bij het lezen van Sjema' en de 'Amida, het hoofdgebed. b) Maak van je gebed geen sleur, maar een bede aan God om ontferming en genade, want er is gezegd: 'Want Hij is genadig, barmhartig, geduldig, vol liefde en steeds bereid van besluit te veranderen als dit ten kwade zou zijn' (*Joiël 2, 13*). c) Beschouw jezelf niet te slecht (om tot het goede te komen).

יט רבי אֵלְעָזָר אומר: הוּי שקור ללמוד תורה, ודע מה שְׂתֵּשִׁיב לַאֲפִיקֻרוֹס. ודע לִפְנֵי מי אתה עֹמֵל. וְנֶאֱמָן הוא בְּעַל מְלֶאכֶתָּךְ שִׁישָׁלֵם לָךְ שֹׁכֵר פְּעֻלָּתָךְ.

כ רבי טרפון אומר: היום קצר, והמלאכה מרבה, והפועלים עצלים, והשכר הרבה, ובעל הבית דוחק.

כא הוא היה אומר: לא עליך המלאכה לגמור, ולא אתה בן־חורין להבטל ממנה. אם למדת תורה הרבה, נותנים לך שכר הרבה, וְנֶאֱמָן הוא בְּעַל מְלֶאכֶתָּךְ שִׁישָׁלֵם לָךְ שֹׁכֵר פְּעֻלָּתָךְ, ודע שמתן שכרן של צדיקים לעתיד לבוא.

רבי חֲנִינְיָא בֶן עֲקִישָׁי אומר: רצה הקדוש ברוך הוא לנכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצות, שְׁנֶאֱמָר: יִי חֲסֵן לְמַעַן צְדִיקוֹ, יְגִדִּיל תּוֹרָה וְיֵאדִירוּ.

כשיש מניין אומרים האבילים או החזן קדיש דרבנן
בעמוד 165

19. Rabbi El'azar zegt: a) Wees vlijtig om Tora te leren. b) Zodat je weet wat je een vrijdenker moet antwoorden. c) Weet voor Wie je je moeite geeft. Wie je Werkgever is die je het loon betaalt voor je werk.

20. Rabbi Tarfon zegt: De dag is kort en het werk veel: de werklieden zijn lui, maar het loon is groot en de Werkgever dringt aan.

21. Ook zei hij: Al ligt het niet aan jou het werk af te maken, toch ben je niet vrij je eraan te onttrekken. Als je veel Tora hebt geleerd geeft men je ook veel loon en je Werkgever is te vertrouwen dat Hij je het loon voor je werk zal uitbetalen, maar weet wel dat de betaling van het loon voor de rechtschapen mensen in een wereld die komen zal, gegeven zal worden.

Makot 3, 16. Rabbi Channania ben 'Akasia zegt: De Heilige die geprezen wordt wilde Jisrael gelukkig maken; daarom gaf Hij hun veel Tora-voorschriften. Want er is gezegd: De Eeuwige wil graag, om hem - Jisrael - de hoogste graad van geluk te geven, de Tora steeds groter en prachtiger maken [*Jes. 42, 21*] (*agadische interpretatie van het aangehaalde bijbelvers*).

[Als er minjan is zeggen de abelom of de chazzan Kadies] Derabanan, blz. 166]

כִּלְיֵי־יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, שְׁנֶאֱמָר: וְעַמֶּךָ כָּלֵם צְדִיקִים, לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ, נֶצֶד מִשְׁעָ מַעֲשֵׂה יָדֶי הַתְּהַפָּאֵר.

פרק ג

א עקבאי בן מהללאל אומר: הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עברה. דע מאין באת, ולאן אתה הולך, ולפני מי אתה עתיד לתן דין וחשבון. מאין באת, מטפה סרוחה, ולאן אתה הולך, למקום עפר רמה ותולעה. ולפני מי אתה עתיד לתן דין וחשבון, לפני מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

ב רבי חנינאי סגן הכהנים אומר: הוי מתפלל בשלומה של מלכות, שאמלא מוראה, איש את רעהו חיים בלעו.

ג רבי חֲנִינְיָא בֶן תְּרִדְיוֹן אומר: שנים שיושבין ואין ביניהן דברי תורה, הרי זה מושב לציג, שְׁנֶאֱמָר: וּבְמוֹשָׁב לְצִיגִים לֹא יֵשֵׁב. אֲבָל שְׁנַיִם שִׁיוֹשְׁבִין וְיֵשׁ בֵּינֵיהֶם דְּבַרֵי תוֹרָה, שְׂכִינָה שְׂרוּיָהּ בֵּינֵיהֶם, שְׁנֶאֱמָר: אִזְ נִדְּבָרוּ יִרְאִי יְיָ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְקָשַׁב יְיָ וַיִּשְׁמַע, וַיִּכְתֹּב סֵפֶר זְכוֹרֹן לְפָנָיו, לִירְאֵי יְיָ וְלַחֲשָׁבִי שְׁמוֹ. אִין לִי אֵלָא שְׁנַיִם, מִצֵּין אֲפִילוּ אֶחָד שִׁיוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא קוֹבֵעַ לוֹ שֹׁכֵר, שְׁנֶאֱמָר: יֵשֵׁב בְּדֶרֶךְ יְדִידִים כִּי נִטֵּל עָלָיו.

Sanhedrin 10, 1. Heel Israel heeft aandeel aan de wereld, die eens komen zal want er is gezegd: Alle rechtvaardigen van uw volk zullen voor eeuwig - het land van leven - in bezit houden, een stekje dat Ik plantte met eigen handen, waarop Ik Mij kan beroemen [*Jes. 60, 21*].

HOOFDSTUK III

1. 'Akawja ben Mehallalel zegt: Denk goed na over drie dingen dan kom je niet licht in de greep van de zonde. a) Weet waar je vandaan komt, b) waarheen je zult gaan, c) en voor Wie je later rekening en verantwoording moet afleggen.
a) Waar kom je vandaan? Uit een niet wetriekende druppel. b) Waarheen ga je? Naar een plaats waar aarde, wormen en larven zijn. c) En voor wie moet je later rekening en verantwoording afleggen? Voor je opperste Koning, voor de Heilige wiens Naam geprezen wordt.

2. Rabbi Channina, de inspecteur over de priesters zegt: Bid voor het welzijn van de regering; wanneer het ontzag daarvoor zou ontbreken zou de één de ander levend verslinden.

3. Rabbi Channania ben Teradion zegt: Als er twee samenzitten zonder met elkaar over de Tora te spreken dan is dat een bijeenkomst van spotters, want er is gezegd: '(Een vroom man) zit niet in een bijeenkomst van spotters' [*Ps. 1, 1*]. Maar als er twee samenzitten en wel met elkaar over Tora spreken dan is de Sjechiena - de goddelijke sfeer - bij hen, want er is gezegd: 'Dan spreken zij die ontzag voor de Eeuwige hebben met elkaar, de Eeuwige luistert opletend en het wordt opgeschreven in het voor Hem liggende Gedenboek ten behoeve van hen die ontzag hebben voor de Eeuwige en Zijn Naam hoogsaghten' [*Malachi 3, 16*]. Uit dit vers kan ik het slechts voor twee bewijzen, hoe weet ik dat de Heilige wiens Naam geprezen wordt ook een beloning bepaald heeft voor hem die alleen Tora zit te leren? Omdat er gezegd is: 'Al zit hij ook eenzaam en leert in stilte dan valt het (loon) hem toch ten deel' [*Klaagl. 3, 38*].

ד רבי שמעון אומר: שלשה שאכלו על־שִׁלְחָן אָחַד וְלֹא אָמְרוּ עָלָיו דְּבַרִּי תוֹרָה, כֹּאֲלוּ אָכְלוּ מִזִּבְחֵי מַתִּים, שֶׁנֶּאֱמָר: כִּי כָל־שִׁלְחָנוֹת מְלֹאוֹ קִיָּא צָאָה בְּלִי מָקוֹם. אָכַל שְׁלֹשָׁה שֶׁאָכְלוּ עַל־שִׁלְחָן אָחַד וְאָמְרוּ עָלָיו דְּבַרִּי תוֹרָה, כֹּאֲלוּ אָכְלוּ מִשִּׁלְחָנוֹ שֶׁל־מָקוֹם. שֶׁנֶּאֱמָר: וַיִּדְּבֹר אֱלִי, זֶה הַשִּׁלְחָן אֲשֶׁר לִפְנֵי יי.

ה רבי חנינא בן־חֲנִינִי אומר: הַנְּעוּר בְּלִילָה, וְהַמְהֻלָּךְ בִּדְרֹךְ יְחִידִי, וּמִפְנֵה לְבוֹ לְבַשְׁתָּהּ, הָרִי זֶה מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ.

ו רבי נחוניא בן־הֶקְנָה אומר: כָּל־הַמְקַבֵּל עָלָיו לִתּוֹרָה, מַעֲבִירִין מִמֶּנּוּ עַל מַלְכוּת וְעַל דֶּרֶךְ אֶרֶץ. וְכָל־הַפּוֹדֵק מִמֶּנּוּ עַל תּוֹרָה, נוֹתֵנִין עָלָיו עַל מַלְכוּת וְעַל דֶּרֶךְ אֶרֶץ.

ז רבי חלפתא בן־דוּסָא איש כפר חנניא אומר: עֲשֶׂהָ שְׂוִישִׁיבִין וְעוֹסְקִין בַּתּוֹרָה, שְׂכִינָה שְׂרוּיָה בְּיָדֵיהֶם, שֶׁנֶּאֱמָר: אֲלֵהִים נֹצֵב בַּעֲדַת אֵל. וּמִנֵּין אֶפִּילוּ חֲמִשָּׁה, שֶׁנֶּאֱמָר: וְאָגִדְתּוּ עַל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. וּמִנֵּין אֶפִּילוּ שְׁלֹשָׁה, שֶׁנֶּאֱמָר: בִּקְרֵב אֲלֵהִים וְשֹׁפֵט. וּמִנֵּין אֶפִּילוּ שְׁנַיִם, שֶׁנֶּאֱמָר: אִזְ נִדְּבָרוּ יִרְאִי יי אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וַיִּקְשֹׁב יי וַיִּשְׁמַע. וּמִנֵּין אֶפִּילוּ אָחַד, שֶׁנֶּאֱמָר: כָּכֹל־הַמְקוֹם אֲשֶׁר אֲזִכִּיר אֶת שְׁמִי אֲבֹא אֵלָיו וּבִרְכָתִיד.

4. Rabbi Sijm'on zegt: Als drie aan één tafel eten en daarbij geen Tora-woorden spreken dan is dat alsof zij van offers aan dode afgodsbeelden gegeten hebben, want er is gezegd: 'Want hun tafels zijn vol vieze uitworpelen, als God er niet bij is' [Jes. 28, 8]. Maar als drie aan één tafel eten en daar wel Tora-woorden spreken dan is dat alsof ze van Gods tafel gegeten hebben, want er is gezegd: 'Hij sprak tot mij: Dit is de tafel waar de Eeuwige aanwezig is' [Ec. 41, 22].

5. Rabbi Chanina ben Chagijnaj zegt: 's nachts wakker is, alleen op weg gaat en daarbij zijn zinnen op ijdele dingen zet verspeelt zijn leven.

6. Rabbi Nechoenja ben Hakana zegt: Ieder die de last (de last, de vaak moeilijk op te volgen opdrachten van de Tora en de bestudering ervan) van de Tora op zich neemt, onteent men de last die de Staat oplegt en de last van de wereldlijke beslommeringen. Maar ieder die de last van de Tora van zich afschudt legt men de last van de Staat op en de last van de wereldlijke beslommeringen.

7. Rabbi Challafta ben Dosa uit Kfar Channanja zegt: Als er tien samen zitten en zich bezighouden met de Tora, dan is de Sjchiensia - de goddelijke sfeer - in hun midden, want er is gezegd: 'God is aanwezig in de Gemeente van God' (Gemeente van God, 'eda, is het verste aantal van tien mannen die een gemeente kunnen vormen.) [Ps. 82 1]. En hoe weet ik dat dit ook voor vijf geldt? Omdat er gezegd is: 'Zijn bond (agoeda is eigenlijk een bundel die men met vijf vingers kan omvatten) heeft Hij op aarde gevestigd' [Amos 9,6]. En hoe weet ik dat het ook voor drie geldt? Omdat er gezegd is: 'Temidden van rechtters (een rechtelijk college bestaat uit minstens drie rechtters) spreekt Hij recht' [Ps. 82, 1]. En hoe weet ik het ook voor twee? Omdat er gezegd is: 'Dan spreken zij die ontzag voor de Eeuwige hebben de één tot de ander en de Eeuwige luistert oplettend' [Malachi 3, 16]. En hoe weet ik het zelfs van één? Omdat er gezegd is: 'Overal waar Ik het goed zal vinden Mijn Naam te gedenken, zal Ik bij je komen en je zegenen' [Exod. 20, 24].

ח רבי אלעזר איש ברוחא אומר: תָּנִי־לִי מְשֻׁלוֹ, שְׁאֵתָה וְשִׁלְךָ שְׁלוֹ. וְכֵן בְּדוּדִי הוּא אוֹמֵר: כִּי מִמֶּךָ הִכַּל, וּמִיָּדֶךָ תִּנְתֶּנִּי לָךְ.

ט רבי יעקב אומר: הַמְהֻלָּךְ בִּדְרֹךְ וּשְׁוֹנָה, וּמַפְסִיק מִמַּשְׁנֵתוֹ וְאוֹמֵר: מִה־נָּאָה אֵילָן זֶה וּמִה־נָּאָה נִיר זֶה, מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב כֹּאֲלוּ מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ.

י רבי דוסתאי בר ינאי משום רבי מאיר אומר: כָּל־הַשּׁוֹכֵחַ דָּבָר אֶחָד מִמַּשְׁנָתוֹ, מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב כֹּאֲלוּ מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ, שֶׁנֶּאֱמָר: רַק הִשְׁמַר לָךְ וְשִׁמְרֵךְ נַפְשְׁךָ מֵאֵד, פֶּן־תִּשְׁכַּח אֶת־הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ. יָכוֹל אֶפִּילוּ תַקְפָּה עָלָיו מִשְׁנָתוֹ, תִּלְמָדוּ לוֹמֵר: וּפָנִי יִסּוּרוּ מִלִּבְּךָ בְּלִי־יָמִי הַיּוֹד. הֵא אֵינוֹ מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ עוֹד־שִׁישֵׁב וְיִסִּידֵם מִלְּבֹ.

יא רבי חנינא בן דוסא אומר: כָּל־שִׁירְיָת חֲטָאוֹ קוֹדֶמֶת לַחֲכִמְתּוֹ, חֲכִמְתּוֹ מִתְקַמֶּת. וְכָל־שִׁחְכֻמְתּוֹ קוֹדֶמֶת לִירְיָת חֲטָאוֹ, אֵין חֲכִמְתּוֹ מִתְקַמֶּת.

יב הוא היה אומר: כָּל־שֶׁמַּעֲשִׂי מְרִבִּין מִחֲכִמְתּוֹ, חֲכִמְתּוֹ מִתְקַמֶּת. וְכָל־שִׁחְכֻמְתּוֹ מְרַבֵּה מִמַּעֲשִׂי, אֵין חֲכִמְתּוֹ מִתְקַמֶּת.

יג הוא היה אומר: כָּל שֶׁרוּחַ הַבְּרִיּוֹת נוֹחָה הֵימָּנוּ, רוּחַ הַמְּקוֹם נוֹחָה הֵימָּנוּ. וְכָל־שֶׁאֵין רוּחַ הַבְּרִיּוֹת נוֹחָה הֵימָּנוּ, אֵין רוּחַ הַמְּקוֹם נוֹחָה הֵימָּנוּ.

8. Rabbi El'azar uit Bertota zegt: Geef Hem wat van Hem is, want hij en al wat van jou is zijn van Hem, want er is gezegd: 'Want van U is alles en van wat uit Uw hand komt geven wij U' [I Kron. 29, 14].

9. Rabbi Ja'akov zegt: Die op weg gaat, repeteert wat hij geleerd heeft en dan ophoudt met leren en zegt: 'hoe mooi is die boom, hoe mooi is die akker!' dan rekent men hem dit aan alsof hij zich aan zichzelf bezondigt (waarschijnlijk slaat deze uitspraak op iemand die helemaal met Tora-studie ophoudt en alleen maar de natuur ziet en niet God erucht).

10. Rabbi Dostaj ben Jannaj zegt uit naam van Rabbi Meir: Ieder die ook maar één ding vergeet van wat hij geleerd heeft rekent Gods woord hem dit aan alsof hij zijn leven verspeeld heeft; want er is gezegd: 'Pas vooraal goed op en houd het voor jezelf in gedachte, dat je de dingen die je met eigen ogen gezien hebt niet vergeet' [Deut. 4, 9]. Nu zou men kunnen menen dat dit ook slaat op iemand voor wie de studie te moeilijk is, daarom staat er tot beter begrip: 'Opdat ze niet opzettelijk uit je gedachten zullen gaan zolang je leeft'. Dus, hij verspeelt zijn leven alleen maar, als hij ze met opzet uit zijn gedachten verwijderd.

11. Rabbi Chanina ben Dosa zegt: Ieder, hij wie de vrees voor zonde prevalent boven zijn wijsheid, diens wijsheid houdt stand. Maar iemand bij wie de wijsheid prevalent boven zijn vrees voor zonde, diens wijsheid houdt geen stand.

12. Ook was hij gewoon te zeggen: Ieder wiens daden meer zijn dan zijn wijsheid, diens wijsheid houdt stand. Maar iemand voor wie wijsheid van meer belang is dan zijn daden, diens wijsheid houdt geen stand.

13. Voorts zei hij: Ieder die hij de mensen goed staat aangeschreven is dit ook bij God. Maar iemand die niet goed staat aangeschreven bij de mensen is dit ook bij God niet.

יד רבי דוסא בן־הרפינס אומר: שנה של־שחרית, ויין של־צוהרים, ושיחת הקידים, וישיבת בתי כנסיות של־עמי הארץ, מוציאין את האדם מן העולם.

טו רבי אלעזר המודעי אומר: המחלל את־הקדשים, והמבזה את־המועדות, והמלבין פני חברו כרבים, והמפר בריתו של אברהם אבינו, והמגלה סנים בתורה שלא כהלכה, ארע־פי שיש בידו תורה ומעשים טובים, אין לו חלק לעולם הבא.

טז רבי ישמעאל אומר: הוי קל לראש ונוח לתשחרת, וקרי מקבל את־כל־האדם בשמחה.

יז רבי עקיבא אומר: שחוק וקלות ראש מרגילין את האדם לערוה. מסרת סיג לתורה, מעשרות סיג לעשר, נדרים סיג לפרישות, סיג לחכמה שתיקה.

יח הוא היה אומר: חביב אדם שנברא בצלם, חבה יתרה נודעת לו שנברא בצלם, שנאמר: כי בצלם אלהים עשה את האדם. חביבין ישראל שנקראו בנים למקום, חבה יתרה נודעת להם שנקראו בנים למקום, שנאמר: בנים אתם ליה אלהיכם. חביבין ישראל שנתן להם כלי חמדה, חבה יתרה נודעת להם שנתן להם כלי חמדה, שנאמר: כי לקח טוב נתתי לכם, תורתי אל תעזבו.

14. Rabbi Dosa ben Hyrkanus zegt: Slaap in de ochtend, wijn in de middag, kinderspraak en zitten in de huizen met onwetende lieden die daar samenkomen, verdrijven de mens van de wereld.

15. Rabbi El'azar uit Modin zegt: Wie gewijde dingen ontwijdt, wie minachting heeft voor de vastgestelde feestdagen, wie een ander in het openbaar beschaamd maakt, wie het verbond van onze aartsvader Awraham (de besnijdenis) teniet doet, wie de Tora interpreteert in strijd met de halacha (de overgeleverde traditie), al heeft hij veel Tora-kennis en al heeft hij goeds gedaan, dan heeft hij geen deel aan de wereld die komen zal.

16. Rabbi Jisjma'el (*Rabbi Jisjma'el leefde tijdens de Romeinse overheersing*) zegt: Wees onderdanig tegenover een hogergeplaatste, inschikkelijk tegen jongeren en ontvang iedereen met blijheid.

17. Rabbi 'Akiwa zegt: Ongepaste grapjes en lichtzinnigheid leiden de mens tot onzedelijkheid. De traditie is een (beschermdes) omheining voor de Tora, het gebod een tiende deel van de opbrengst af te staan is een (beperkende) omheining voor de rijken, geloften een omheining voor onthouding: een omheining voor wijsheid is zwijgen.

18. Ook was hij gewoon te zeggen: Geliefd is de mens dat hij naar Gods beeld geschapen is; als een bijzondere liefde werd het hem bekend gemaakt, dat hij volgens Gods beeld gemaakt is, want er is gezegd: 'Want volgens Gods beeld maakte Hij de mens' [*Gen. 9, 6*]. Geliefd is Jisraël dat ze zonen van God werden genoemd; als een bijzondere liefde werd hun bekend gemaakt dat ze zonen van God genoemd werden, want er is gezegd: 'Zonen zijn jullie van de Eeuwige, jullie God' [*Deut. 14, 1*]. Geliefd is Jisraël dat hun iets zeer kostbaars (de Tora) is gegeven; als een bijzondere liefde werd hun bekend gemaakt dat hun iets heel kostbaars werd gegeven, waarmee de wereld geschapen is (de *Agada neemt aan dat de Tora al voor de schepping bestond en het ontwerp ervoor was*), want er is gezegd: 'Want een goede leer heb ik jullie gegeven, Mijn Tora, verlaat die niet' [*Spr. 4,2*].

יט הכל צפוי, והקדשות נתונה, ובטוב העולם נדון, והכל לפי רב המעשה.

כ הוא היה אומר: הכל נתון בערבון, ומצודה פרוסה על־כל־החיים. הקנות פתוחה, והתנוגי מקור, והפנסק פתוח, והיד כותבת, וכל־הרוצה ללוות לבוא וילוה, והגבאים מחזירין תדיר בכל־יום, ונפרעין מן האדם מדעתו ושללא מדעתו, ויש להם על מה שישמכו, והדין דין אמת, והכל מתקן לסעודה.

כא רבי אלעזר בן צוריה אומר: אם אין תורה, אין דרך ארץ. אם אין דרך ארץ, אין תורה. אם אין חכמה, אין בינה. אם אין בינה, אין דעת. אם אין דעת, אין קמת, אין תורה. אם אין תורה, אין קמה.

כב הוא היה אומר: כל שחכמתו מרבה ממעשיו, למה הוא דומה, לאילן שענפיו מרבין ושרשי מעטין, והרוח באה ונזקרתו והופכתו על־פניו, שנאמר: והיה כערער בערבה, ולא יראה כ־בוא טוב, ושכן חררים במדבר, אין מלחה ולא תשוב. אבל כל שמעשיו מרבין מחכמתו, למה הוא דומה, לאילן שענפיו מעטין ושרשי מרבין, שאפילו כל־הרוחות שבועולם באות

19. Alles wordt (door God) voorzien, echter de vrije wil is (de mens) gegeven. De wereld wordt met genade berecht, maar alles naar gelang van het merendeel van wat gepresteerd is.

20. Hij had nog een kernspreuk: Alles wordt op onderpand gegeven; een net is over alle levenden uitgespreid (men ontmoet niet aan de verantwoordelijkheid); de winkel is open en de winkelier geeft krediet, maar het aantekenboek ligt open en de hand schrijft; ieder die lenen wil kan komen lenen, maar de incasseerders gaan gestadig iedere dag rond en nemen betaling van de mens met en zonder zijn instemming. Ze hebben iets waarop ze kunnen steunen en het vonnis is naar waarheid geveld; alles is klaar voor het feestmaal (de wereld die komen zal).

21. Rabbi El'azar ben 'Azarja zegt: Zonder Tora geen fatsoen, maar zonder fatsoen geen Tora; zonder wijsheid geen ontzag voor God en zonder ontzag voor God geen wijsheid. Is er geen kennis dan is er geen inzicht en ontbreekt het inzicht dan is er geen kennis. Zonder levensmiddelen geen Tora en zonder Tora geen levensmiddelen.

22. Ook was hij gewoon te zeggen: Met wat is iemand wiens wijsheid meer is dan zijn daden te vergelijken? Met een boom die veel takken heeft maar weinig wortels; komt er een wind opzetten dan ontwortelt deze hem en gooit hem ondersteboven, want er is gezegd: 'Hij zal zijn als een kale struik in een dorre steppe, die niet merkt als er iets goeds komt; inheems is hij in een verschoorde woestijn, in een verzilt, onbewoonbaar land' [*Jer. 17, 6*].

Maar ieder wiens daden meer zijn dan zijn wijsheid, met wie is die te vergelijken? Met een boom die maar weinig takken heeft en veel wortels; zelfs als alle winden van de wereld tegen hem aan komen waaien zouden

פרקי אבות – פרק ג
וְנוֹשְׁבוֹת בּוֹ אֵין מְזִיזוֹת אוֹתוֹ מִמְקוֹמוֹ, שְׁנֹאמְרִי: וְהָיָה
כַּעֲשֵׂן שְׂתוֹל עַל מִים, וְעַל־יוֹבֵל יִשְׁלַח עָרְשִׁיו, וְלֹא יִרְאֶה
כִּי יָבֵא חֶם, וְהָיָה עָלָיו רֶעֶנָן, וּבִשְׁנַת בְּצֻרַת לֹא יִדְאֶג,
וְלֹא יִמַּשׁ מַעֲשוֹת פָּרִי.

כג רבי אלעזר (בן) חסמא אומר, קנין ופתיני נדה, הן הן
גופי הלכות. תקופות וגמטריאות, פרפראות לחכמה.

רבי חנניא בן עקשיא אומר: רצה הקדוש ברוך הוא
לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצות,
שנאמר: יי הפץ למען צדקו, וגדיל תורה ויאדיר.

כשיש מנין אומרים האבלים או החזון קדיש דרבנן
בעמור 165

PIERKEE ABOT - HOOFDSTUK 3
ze hem niet van zijn plaats kunnen bewegen. Want er is gezegd 'Hij zal
zijn als een boom bij het water geplant die zijn wortels tot aan de beek
uitrustekt, Hij merkt niet als de hitte komt, zijn loof blijft fris en in een jaar
van droogte heeft hij geen zorg, want hij houdt niet op vruchten te dragen
[Jer. 17, 8].

23. Rabbi El 'azar (ben) Chisma zegt: De wetten over vogeloffers en die
over (het begin van) de menstruatie, het begin (en alle bijzonderheden)
zijn belangrijke wetten (*omdat het Tora-wetten zijn*).
Astronomie en mathematik zijn het dessert van de wijsheid.

Makkot 3, 16. Rabbi Channanja ben 'Akasja zegt: De Heilige die
geprezen wordt wilde Jisrael gelukkig maken; daarom gaf Hij hun veel
Tora-voorschriften. Want er is gezegd: De Eeuwige wil graag, om hem -
Jisrael - de hoogste graad van geluk te geven, de Tora steeds groter en
prachtiger maken [Jes. 42, 21] (*agadische interpretatie van het
aangehaalde bijbelvers*).

[Als er minjan is zeggen de abelom of de chazzan Kadiesj] Derabanan,
blz. 166]

פרקי אבות – פרק ד
כִּלְי־יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא, שְׁנֹאמְרִי: וְעַמֻּם
כֻּלָּם צַדִּיקִים, לְעוֹלָם יִירָשׁוּ אֶרֶץ, נֶצֶד מַשְׁעִי מַעֲשֵׂה יָדִי
לְהַתְּפָאֵר.

פרק ד
א בן־זומא אומר, איזהו חכם, הלומד מכל־אדם,
שנאמר: מכל־מלמדי השפלתני. איזהו גבור, הכובש את
יצרו, שנאמר: טוב ארך אפים מגבור, ומשל ברוחו
מלכד עיר. איזהו עשיר, השמח בחלקו, שנאמר: יגיע
כפף כי תאכל אשריך וטוב לך. אשריך בעולם הזה,
וטוב לך לעולם הבא. איזהו מקבד, המקבד את הכריות,
שנאמר: כי מקבדי אכבד, ובין יקלו.

ב בן־עזאי אומר: הוי רץ למצוה קלה, ובורח מן
העברה. שמצוה גוררת מצוה, ועברה גוררת עברה,
ששכר מצוה מצוה, ושכר עברה עברה.

ג הוא היה אומר: אל־תהי בו לכל־אדם, ואל־תהי מפליג
לכל־דבר, שאין לך אדם שאין לו שעה, ואין לך דבר
שאין לו מקום.

ד רבי יוחנן איש יבנה אומר: מאד מאד הוי שפל רוח,
שתקות אגוש רמה.

PIERKEE ABOT - HOOFDSTUK 4
Sanhedrien 10, 1. Heel Israel heeft aandeel aan de wereld, die eens
komen zal want er is gezegd: Alle rechtvaardigen van uw volk zullen
voor eeuwig - het land van leven - in bezit houden, een stekje dat Ik
plante met eigen handen, waarop Ik Mij kan beroemen [Jes. 60, 21].

HOOFDSTUK IV
1. Ben Zoma zegt: Wie is wijs? Die van iedereen leert, want er is gezegd:
'Van allen die mij geleerd hebben ben ik wijs geworden (want Uw
getuigenissen zijn voor mij onderwerp van gesprek)' [Ps. 119, 99]. Wie
is steek? Die zijn hartstocht bedwingt, want er is gezegd: 'Wie zijn
geduld weet te bewaren is beter dan een held en die dat wat in hem
omgaat weet te beheersen is beter dan wie een stad inneemt' [Spr. 16,
32].
Wie is rijk? Die tevreden is met zijn deel, want er is gezegd: 'Als je dan
eet wat door eigen inspanning is verkregen, dan ben je gelukkig en gaat
het je goed' [Ps. 128,2]. Gelukkig in deze wereld en goed gaat het je in
de wereld die komen zal.
Wie wordt geëerd? Hij die zijn medemensen eert, want er is gezegd: 'Die
Mij eren zal Ik eren en die Mij minachten zullen gering geacht worden'
[1 Sam. 2, 30] (*hetgeen in de aangehaalde tekst op God slaat word hier
op de mens overgebracht*).
2. Ben 'Azai zegt: Loop hard om nog zo een kleine mitstva te doen, maar
ga op de vlucht voor iedere overtreding, want de ene mitstva trekt een
andere met zich mee en een overtreding trekt een overtreding met zich
mee. De beloning voor een mitstva is immers het doen van een volgende
mitsva en de vergelding voor een overtreding is (weer) een overtreding.
3. Hij zei ook vaak: Veracht niemand en houd niets voor onmogelijk,
want er is geen mens voor wie het juiste uur niet slaat en er is niets dat
niet kan plaats vinden.
4. Rabbi Levitas uit Javné zegt: Wees uitermate bescheiden, want wat een
mens te verwachten heeft zijn wormen.

ח רבי יוחנן בן־ברוקא אומר: כל־המחלל שם שמים בְּסִתָּה, נִפְרָעִין מִמֶּנּוּ בְּגִלּוֹי. אַחַד בְּשׁוּגָג וְאַחַד בְּמִזִּיד בְּחִלּוּל הַשָּׁם.

ו רבי ישמעאל בנו אומר: הלומד תורה על־מנת ללמד, מְסַפִּיקוֹן בִּידּוֹ לִלְמוֹד וּלְלַמֵּד. וְהַלּוֹמֵד עַל מִנַּת לַעֲשׂוֹת, מְסַפִּיקוֹן בִּידּוֹ לִלְמוֹד וּלְלַמֵּד לְשִׁמּוֹר וּלְעֲשׂוֹת.

ז רבי צדוק אומר: אל תפרוש מן הצבור, ואל תעש עצמך כעורכי הדינין, ואל־תעֲשֶׂה עֲטָרָה לְהַתְגַּדֵּל־בָּהּ, וְלֹא קוֹדֵם לְחִפְּרָהּ. וְכֹךְ הִיָּה הָלָל אוֹמֵר: וּדְאִשְׁתַּמַּשׁ בְּתַנָּא חִלָּה. הָא לְמַדְתָּ, כִּלְהִנְיָהּ מַדְבְּרֵי תוֹרָה, נוֹטֵל חִיּוֹ מִן־הַעוֹלָם.

ח רבי יוסי אומר: כִּלְהִמְכַבֵּד אֵת הַתּוֹרָה, גּוֹפּוֹ מְכַבֵּד עַל־הַבְּרִיּוֹת. וְכִלְהִמְחַלֵּל אֶת־הַתּוֹרָה, גּוֹפּוֹ מְחַלֵּל עַל־הַבְּרִיּוֹת.

ט רבי ישמעאל בנו אומר: החושד עצמו מן־הדין, פּוֹרֵק מִמֶּנּוּ אִבָּה וְגוֹל וְשׁוֹכַעֵת שְׂוֹא. וְהָעַד לְבֹו בְּהוֹאָה, שׁוֹטֵף רֶשֶׁף וְגַם רוּחַ.

י הוא היה אומר: אִל־תְּהִי דֵּן יְחִידִי, שְׂאִין דֵּן יְחִידִי אֵלָּא אַחַד. וְאִל־תֹּאמַר קְבִילוֹ דְּעֵתִי, שְׁהוֹ רְשָׁאִין וְלֹא אַחָה.

5. Rabbi Jochanan ben Beroka zegt: Ieder die de eer voor God ontwijdt (al is het) in het geheim, wordt in het openbaar gestraft; om het even of hij per ongeluk of expres aanleiding geeft tot ‘Chilloel Hasjem’ (Godsverachting).

6. Zijn zoon Jisjaël zegt: Wie leert om te onderwijzen geeft men de mogelijkheid zowel te leren als anderen te leren. Wie leert met de bedoeling het geleerde in praktijk te brengen, geeft men de mogelijkheid te leren, anderen te leren en zich eraan te houden door het in praktijk te brengen.

7. Rabbi Tsadok zegt: Zonder je niet af van de gemeente en wees (in een rechtsgeding) geen pleitbezorger bij de rechters. Maak - de Tora - niet tot een kroon om jezelf aanzienlijk te maken en niet tot een houwewel om er mee te graven.
Hillel zei immers al: ‘Wie misbruik maakt van de kroon (door Torastudie verkregen) gaat verloren’. Dus hieruit kan men leren dat ieder die profijt trekt uit de Tora-studie zich zelf uit de wereld van het leven rukkt.

8. Rabbi José zegt: Wie de Tora eert wordt zelf door de mensen geëerd, maar ieder die de Tora onteert wordt zelf door de mensen onteerd.

9. Zijn zoon Jisjaël zegt: Wie zich afzijdig houdt van het rechterlijk ambt vrijwaart zich voor haat, roof en vals zweren en iemand die hautain een vonnis uitspreekt is dwaas, slecht en arrogant.

10. Ook was hij gewoon te zeggen: Treed niet op als alleen rechtsprekend rechter; er is er maar EEN die alleen vonnis kan wijzen. Zeg ook niet: ‘Neem mijn mening aan; want zij - de andere rechters - zijn ook bevoegd en niet jij alleen.

יא רבי יוחנן אומר: כִּלְהִמְקִים אֶת־הַתּוֹרָה מַעֲנִי, סוֹפּוֹ לְקִמְיָהּ מַעֲשֵׂה. וְכִלְהִמְבַּשֵּׁל אֶת־הַתּוֹרָה מַעֲשֵׂה, סוֹפּוֹ לְבִשְׁלָהּ מַעֲנִי.

יב רבי מאיר אומר: הוֹי מַמַּעַט בַּעֲסָק, וְעִסּוּק בַּתּוֹרָה. וְהוֹי שְׁפַל רוּחַ בִּפְנֵי כָל־אָדָם. וְאִם־בִּטְלַת מִן־הַתּוֹרָה, יֵשׁ לָךְ בְּטִילִים הַרְבֵּה בְּנִגְדּוֹ. וְאִם־עֲמַלְתָּ בַּתּוֹרָה, יֵשׁ (לוֹ) שְׂכָר הַרְבֵּה לְתִן־לָךְ.

יג רבי אליעזר בן־עֲזַיְבָא אומר: הַעוֹשֶׂה מִצְוָה אַחַת, קוֹנֶה לוֹ פְּרָקְלִיט אַחַד. וְהַעוֹבֵר עַבְרָה אַחַת, קוֹנֶה לוֹ קַשְׁיֹגוֹר אַחַד. תְּשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, כְּתָרִים בִּפְנֵי הַפְּרָעוֹת.

יד רבי יוחנן הסנדלר אומר: כִּלְכַּנְסִיָּה שְׂחִיא לִשְׁם שָׁמַיִם, סוֹפָה לְהִתְקַיֵּם. וְשְׂחִינָה לִשְׁם שָׁמַיִם, אִין סוֹפָה לְהִתְקַיֵּם.

טו רבי אלעזר בן־שְׁמוּעָה אומר: יְהִי כְבוֹד תַּלְמִידָךְ חָבִיב עֲלֶיךָ כְּשֶׁלָּךְ, וְכְבוֹד חֲבֶרְךָ כְּמוֹרָא רַבָּךְ, וּמוֹרָא רַבָּךְ כְּמוֹרָא שָׁמַיִם.

טז רבי יהודה אומר: הוֹי זְהִיר בַּתְּלִמּוּד, שֶׁשִּׁגְגַת תַּלְמוּד עוֹלָה וְדוֹן.

יז רבי שמעון אומר: שְׁלֹשָׁה כְּתָרִים הֵם, כְּתָר תּוֹרָה וְכְתָר כְּנִיָּה וְכְתָר מַלְכוּת, וְכְתָר שֵׁם טוֹב עוֹלָה עַל גְּבִיּוֹהוֹ.

11. Rabbi Jonathan zegt: Wie de Tora nakomt in armoede zal haar eens in rijkdom kunnen nakomen, maar wie de Tora in rijkdom veronachtzaamt zal haar tenslotte in armoede moeten veronachtzamen.

12. Rabbie Meir zegt: Beperk je zakelijke bezigheden en houd je met de Tora bezig. Wees bescheiden tegenover iedereen. Als je je aan Torastudie onttrekt, dan zullen er veel factoren komen die je erin tegenwerken, maar blijf je je druk met de Tora bezighouden, dan heeft Hij veel beloning te schenken.

13. Rabbi Eli'ezer ben Ja'akov zegt: Wie één mitswa doet verwerft zich een advocaat, maar wie een verbod overtreedt verwerft zich een aanklager. Inkeer en goed-doen zijn een bescherming tegen de straf.

14. Rabbi Jochanan, de sandalenmaker zegt: Iedere bijeenkomst die ter ere van God is blijft tenslotte in stand en een die niet ter ere van God is, zal tenslotte niet in stand blijven.

15. Rabbi El'azar ben Sjameoa' zegt: Laat de eer voor je leerlingen je van even veel waarde zijn als die van jezelf en het respect voor je studiegenoot (collega) als het ontzag voor je leraar en het ontzag voor je leraar even groot als het ontzag voor God.

16. Rabbi Jehoeda zegt: Wees voorzichtig bij het leren want een foute leerstelling wordt aangetekend als een bewuste zonde.

17. Rabbi Sjim'on zegt: 'Drie kronen zijn er: de kroon van de Tora, de kroon van het priesterschap en de kroon van het koningschap, maar de kroon van een goede naam overtreft ze alle.

יח רבי נהוראי אומר: הוי גולה למקום תורה, ואלי-תאמר שהיא תבוא אחריי, שחבירי יקיימוה ביניך. ואלי-בינתך אלי-תשען.

יט רבי ינאי אומר: אין בדינו לא משלות הרשעים ואף לא מיוסרי הצדיקים.

כ רבי מתיא בן-תרש אומר: הוי מקדים בשלום כל-אדם, והוי זנב לאריות, ואלי-תהי ראש לשועלים.

כא רבי יעקב אומר: העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא. התקן עצמך בפרוזדור, כדי שתכנס לטרקלין.

כב הוא היה אומר: פה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה, מפל-חיי העולם הבא. ופה שעה אחת של-קורת רוח בעולם הבא, מפל-חיי העולם הזה.

כג רבי שמעון בן-אלעזר אומר: אל תרצה את חברך בשעת כעס, ואל תנחמהו בשעה שמתו משל לפניו, ואלי-תשא לו בשעת נדוד, ואל תשתדל לראותו בשעת קלקלתו.

כד שמואל הקטן אומר: בנפל אויבך אל תשמת, ובכשלו אל-יגל לך, פן יראה יי ורע בעיניו, והשיב מקלו אפו.

18. Rabbi Nehorai zegt: Trek naar een plaats waar Tora geleerd wordt en denk niet dat ze je wel achterna zal komen, dat je studievrienden intussen haar voor je in stand houden. Steun niet (te veel) op eigen verstand.

19. Rabbi Jannaj zegt: Het ligt niet binnen ons begripsvermogen iets te zeggen over het rustige geluk van slechte mensen, noch over het lijden van brave mensen.

20. Rabbi Mattitja ben Cheresj zegt: Wees iedereen vóór bij het groeten. Wees liever de staart (de laatste) van de leeuwen (de vooraanstaanden) dan de kop (de voorste) van de vossen.

21. Rabbi Ja'akov zegt: Deze wereld lijkt op de ontvangstaal van de wereld die komen gaat: bereid je voor in de ontvangstaal zodat je toegang krijgt tot de eetzaal (zie III, 20).

22. Ook was hij gewoon te zeggen: Beter één uur van inkeer en goed doen in deze wereld dan het hele leven in de wereld die komen gaat. En beter één uur van verkwikkende zierlust in de wereld die komen gaat dan het hele leven in deze wereld.

23. Rabbi Sjim'on ben El'azar zegt: Tracht iemand niet te kalmeren als hij een woedeaanval heeft en tracht iemand niet te troosten als zijn dode nog voor hem ligt; tracht iemand niet op het moment dat hij een gelofte aflegt ervan af te brengen door vragen te stellen en doe geen moeite hem te zien als hij zich voor iets te schamen heeft.

24. Sjemoe'el Hakatan zei vaak: Als je vijand valt verheug je dan niet, wanneer hij struikel weet dan niet innerlijk blij, opdat de Eeuwige het niet zal zien, het verkeerd zou vinden en Zijn woede van hem (op jou) zou overbrengen.

כה אלישע בן-אבויה אומר: הלומד ילד, למח הוא דומה, לדיו כתובה על-גיר חדש. והלומד זקן, למח הוא דומה, לדיו כתובה על גיר מחוק.

כו רבי יוסי בר יהודה איש כפר הבבלי אומר: הלומד מן הקטנים, למח הוא דומה, לאוכל ענבים קהות, ושוותה יין מגתו. והלומד מן-הזקנים, למח הוא דומה, לאוכל ענבים בשולות, ושוותה יין ישן.

כז רבי מאיר אומר: אלי-תסתכל בקנקן, אלא במח שיש בו, יש קנקן חדש מלא שן, וישן שאפילו חדש אין בו.

כח רבי אלעזר הקפר אומר: הקנאה והתאווה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם.

כט הוא היה אומר: הילודים למות, והמתים להחיות, והחיים לדון, לידע להודיע ולהודע שהוא אל, הוא היוצר, הוא הבורא, הוא המבין, הוא הדין, הוא העד, הוא בעל דין, הוא עתיד לדון. ברוך הוא, שאין לפניו לא עולה, ולא שכיחה, ולא משוא פנים, ולא מקח שחד, שהכל שלו. ודע שהכל לפי החשבון. ואלי-יבטיח יצרך שהשאל בית מנוס לך, שעל-כרחך אתה נוצר, ועל-כרחך אתה נולד, ועל-כרחך אתה חי, ועל-כרחך אתה

25. Elisia' ben Aboeja zegt: Wie als kind leert, waar lijkt die op? Op inkt geschreven op nieuw papier. En wie als oudere leert waar lijkt hij op? Op inkt geschreven op papier waarop geraedeerd is.

26. Rabbi Josë ben Jehoeda uit Kfar-Habawli zegt: Wie van kinderen leert waarop lijkt hij? Op iemand die onrijpe druiven eet en wijn drinkt zo uit de perskuip. Maar iemand die van ouderen leert waar lijkt die op? Op iemand die rijpe druiven eet en oude wijn drinkt.

27. Rabbi (Meir) zegt: Let niet op de kruik maar op wat er in is. Er kan een nieuwe kruik zijn vol oude wijn en een oude waarin zelfs geen nieuwe is.

28. Rabbi El'azar Hakkapar zegt: Afgunst, begeerte en eerzucht sluiten de mens uit de maatschappij.

29. Ook was hij gewoon te zeggen: Die geboren worden zijn bestemd om te sterven, de doden om te herleven, de levenden om voor de Rechter te komen, opdat men weet, het bekend maakt en het tot erkenning gebracht wordt dat Hij God is, Hij de vormer, Hij de schepper, Hij de scherpzinnige waarnemer, Hij de rechter, Hij de getuige en de aanklager, Hij die eens het vonnis zal vellen. Geprezen wordt Hij, want bij Hem bestaat geen onrecht, geen vergeten, geen partijdigheid, geen omkoping, (Hij heeft immers alles). Weet ook dat alles volgens afrekening gaat en laat je harstocht je niet verzekeren dat het graf een toevlucht voor je is, want of je het wilt of niet word je gevormd, of je wilt of niet word je

פרקי אבות – פרק ד
מת, ועל־כרחך אתה עתיד לתן דין וחשבון לפני מלך
מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא.
רבי חנניא בן עקשיא אומר: רצה הקדוש ברוך הוא
לזכות את ישראל, לפיכך ה'רבה להם תורה ומצות,
שנאמר: יי חפץ למען צדקו, יגדיל תורה ויאדיר.
כשיש מנין אומרים האבלים או החזון קדיש דרבנן
בעמוד 165

PIERKEE ABOT - HOOFDSTUK 4
geboren, of je wilt of niet leef je, of je wilt of niet sterf je en of je wilt of
niet moet je eens rekening en verantwoording afleggen voor de opperste
Koning, de Heilige die geprezen wordt.
Makot 3. 16. Rabbi Channanja ben 'Akasia zegt: De Heilige die
geprezen wordt wilde Jsrael gelukkig maken; daarom gaf Hij hun veel
Tora-voorschriften. Want er is gezegd: De Eeuwige wil graag, om hem -
Jsrael? - de hoogste graad van geluk te geven, de Tora steeds groter en
prachtiger maken [*Jes. 42, 21*] (*agadische interpretatie van het
aangehaalde bijbelvers*).
[Als er minjan is zeggen de abelim of de chazzan Kadies] Derabanan,
blz. 166]

פרקי אבות – פרק ה
כל־ישראל יש להם חלק לעולם הבא, שנאמר: ועמך
כלם צדיקים, לעולם יירשו ארץ, נצח משעי מעשה ידי
להתפאר.
פרק ה
א בעשרה מאמרות נברא העולם, ומה תלמוד לומר,
והאל במאמר אחד יכול להבראות, אלא להפרע מן־
הרשעים שמאבדין את־העולם שנברא בעשרה
מאמרות, ולתן שכר טוב לצדיקים שמקימין את העולם
שנברא בעשרה מאמרות.
ב עשרה דורות מאדם ועד נח, להודיע כמה ארך אפים
לפניו, שכל־הדורות היו מכעיסין לפניו, עד שהביא
עליהם את מי המבול.
ג עשרה דורות מנח ועד אברהם, להודיע כמה ארך
אפים לפניו, שכל־הדורות היו מכעיסין לפניו, עד שבא
אברהם אבינו וקבל שכר כלם.
ד עשרה נסיונות נתנסה אברהם אבינו ועמד בכלם,
להודיע כמה כחזו של־אברהם אבינו.
ה עשרה נסים נעשו לאבותינו במצרים, ובעשרה על הים.
ו עשר מכות הביא הקדוש ברוך הוא על המצרים
במצרים, ועשר על הים.
201

PIERKEE ABOT - HOOFDSTUK 5
Sanhedrien 10, 1. Heel Israel heeft aandeel aan de wereld, die eens
komen zal want er is gezegd: Alle rechtvaardigen van uw volk zullen
voor eeuwig - het land van leven - in bezit houden, een stekje dat Ik
plante met eigen handen, waarop Ik Mij kan beroemen [*Jes. 60, 21*].
HOOFDSTUK V
1. Door tien keer dat God sprak is de wereld geschapen. Wat wil ons dat
leren? Zou het niet door één keer spreken mogelijk geweest zijn? Maar
het is daarom gedaan om de zondaren die de wereld vernietigen, die door
tien maal spreken is geschapen (des te meer) te straffen en om de
oprecht-goeden die de wereld in stand houden, die door tien maal spreken
geschapen is, een rijke beloning te geven.
2. Tien geslachten waren er van Adam tot Noach om kenbaar te maken
hoe groot het geduld van God is, want al die geslachten hadden Hem
voortdurend geërgerd totdat Hij het water van de grote vloed over hen liet
komen.
3. Tien geslachten waren er van Noach tot Awraham om kenbaar te
maken hoe groot wel het geduld van God was, want al die geslachten
hadden Hem voortdurend geërgerd totdat Awraham kwam om al het loon
dat voor hen bestemd zou zijn geweest te ontvangen.
4. Met tien beproevingen werd onze aartsvader Awraham op de proef
gesteld en hij doorstond ze alle om bekend te maken hoe groot zijn liefde
voor God was.
5. Tien wonderen gebeurden er voor onze voorouders in Egypte en tien
aan de zee.
6. Tien plagen bracht de Heilige die geprezen wordt de Egyptenaren in
Egypte toe en tien aan de zee.
202

ז עֲשֶׂה נְסִינּוֹת נְסו אֲבוֹתֵינו אֶת־הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא
בַּמִּדְבָּר, שְׁנֹאֲמַר: וַיִּנְסוּ אֹתִי זֶה עֲשֶׂה פְעָמִים, וְלֹא שְׁמַעוּ
בְּקוּלִי.

ח עֲשֶׂה נְסִים נַעֲשׂו לְאַבוֹתֵינו בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ: לֹא הִפִּילָה
אֲשֶׁה מִרְיָח בֶּשֶׂר הַקֹּדֶשׁ, וְלֹא הִסְרִיחַ בֶּשֶׂר הַקֹּדֶשׁ מֵעוֹלָם,
וְלֹא נִרְאָה זָבֹב בְּבֵית הַמִּטְבָּחִים, וְלֹא אִירַע קָרִי לִכְהֵן
גָּדוֹל כְּיוֹם הַכַּפּוּרִים, וְלֹא כָבוּ הַגָּשָׁמִים אֶשׁ שֶׁל־עֲצֵי
הַמַּעֲרָכָה, וְלֹא נִצְחָה הַרוּחַ אֶת עַמּוּד הָעֵשָׂן, וְלֹא נִמְצָא
פְּסוּל בְּעֹמֶר וּבִשְׁתֵּי הַלֵּלִים וּבְלֶחֶם הַפָּנִים, עוֹמְדִים
צְפוּפִים וּמִשְׁתַּחֲוִּים רוּחִים, וְלֹא הִזִּיק נֶחֶשׁ וְעֶקְרָב
בִּירוּשָׁלַיִם מֵעוֹלָם, וְלֹא אָמַר אָדָם לַחֲבֹרֹ: צִר לִי הַמָּקוֹם
שְׁאֵלִין בִּירוּשָׁלַיִם.

ט עֲשֶׂה דְּבָרִים נִכְרָאוּ עֲרַב שְׁבֹת בֵּין הַשְּׁמִשׁוֹת, וְאַל
הָן: פִּי הָאֶרֶץ, פִּי הַבָּאָר, פִּי הָאֵתוֹן, הַקֶּשֶׁת, וְהַפֶּן,
וְהַמַּשָּׁה, וְהַשְּׁמִיר, וְהַמִּכְתָּב, וְהַמִּכְתָּב, וְהַלְחוֹת. וַיֵּשׁ
אוֹמְרִים: אֵף הַמִּזְיָקִין, וְקִבְּרוּתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, וְאֵילוֹ שֶׁל־
אַבְרָהָם אֲכִינוּ. וַיֵּשׁ אוֹמְרִים: אֵף צִבְתַּב בְּצִבְתַּב עֲשׂוּיָהּ.

7. Tien maal hebben onze voorouders de Heilige die gezproken wordt in de woestijn op de proef gesteld, want er is gezegd: 'Zij hebben mij nu al tien maal op de proef gesteld door niet naar Mij stem te luisteren' [Num. 14, 22].
8. Tien wonderen gebeurden er voor onze voorouders in de tempel: 1) Nooit heeft een vrouw een miskraam gehad door de reuk van het offervees. 2) Nooit is het offervees bedorven. 3) Nooit werd er een vlieg gezien in het slachthuis. 4) Nooit heeft een hogepriester op de Grote Verzoending een pollutie gehad (waardoor hij onrein zou worden en geen dienst zou kunnen doen). 5) Nooit bluste de regen het vuur van het opgestapelde hout op het altaar. 6) Nooit sloeg de wind de rookkolom neer. 7) Nooit werd er iets verkeers gevonden aan de 'omer (een bepaalde maat voor de eerste gerst), noch aan de twee broden (van de eerste tarwe), noch aan de (twaalf) broden (die altijd aanwezig moesten zijn op de tafel in het heiligdom) (zie Lev. 23,9; 23, 17; 24,5.). 8) Men stond dicht opengedrongen maar er was ruim plaats om te knielen. 9) Nooit heeft een slang of schorpioen in Jeroesjalajim letsel veroorzaakt. 10) Nooit zei de één tot de ander: Er is geen plaats meer voor mij in Jeroesjalajim om te overnachten.
9. Tien dingen (alle op bovennatuurlijke wijze ontstaan) werden in de avondschemering vóór de Sjabbatdag van de schepping geschapen (zie (1) Num. 16, 32; (2) Num. 21, 16; (3) Num. 22, 28; (4) Gen. 9, 13; (5) Exod. 16, 4; (7) 1 Kon. 6, 7 en T.B. Sota 48b; (10) Deut. 34, 6 en Gen. 23, 13): 1) De opening van de aarde (waardoor Kurech en zijn aanhang verzwoegen werden), 2) de opening van de bron (die het volk water gaf in de woestijn), 3) de sprekende mond van de ezelin (van Bil'am), 4) de regenboog (na de grote-vloed aan Noach getoond), 5) het manna (het voedsel in de woestijn), 6) de staf (waarmee Mosje de wonderen deed), 7) de Sjamar (een worm die de stenen voor het tempelaaltar kon splitsen), 8) de letters op de stenen platen, 9) de manier waarop de tien geboden erop gegraveerd waren en de stenen platen zelf, 10) sommigen zeggen: ook de boze geesten, het graf van Mosje en de ram van Awraham onze aartsvader.
- Er zijn er ook die zeggen: ook de eerste tang, die toch door middel van een andere tang gemaakt moest zijn.

י שְׁבַע דְּבָרִים בְּגֶלֶם וּשְׁבַע בַּחֲסֵם. חָסֵם אִינוּ מְדַבֵּר
לִפְנֵי מִי שֶׁגָּדוֹל מִמֶּנּוּ בַּחֲכָמָה (וּבְמִנְיָן), וְאִינוּ נִכְנָס לַתּוֹךְ
דְּבַרֵּי חֲבֵרוֹ, וְאִינוּ נִבְהֵל לְהַשִּׁיב, שׁוֹאֵל כְּעֵנִין וּמַשִּׁיב
כְּהִלְכָּה, וְאוֹמֵר עַל־רֹאשׁוֹן רֹאשׁוֹן וְעַל־אַחֲרוֹן אַחֲרוֹן,
וְעַל מַה־שִּׁלֵּא שְׁמַע אוֹמֵר לֹא שְׁמַעְתִּי, וּמוֹדֵה עַל־הָאָמֶת.
וְחַלּוּפֵיהֶן בְּגֶלֶם.

יא שְׁבַע מִינֵי פְרַעֲנוּיֹת בְּאֵין לְעוֹלָם עַל־שְׁבַעַה גּוֹפִי
עֲבָרָה. מִקְצָתָן מַעֲשִׂין וּמִקְצָתָן אֵין מַעֲשִׂין, וְעַב שֶׁל־
בְּצִרְתָּ, כֹּא מִקְצָתָן רַעֲבִים וּמִקְצָתָן שְׂבִיעִים. גָּמְרוּ שִׁלֵּא
לְעֵשׂר, וְעַב שֶׁל־מְדוּמָה וּשֶׁל־בְּצִרְתָּ בֹא. וְשִׁלֵּא לְטוֹל
אֶת־הַחֲלֹה, וְעַב שֶׁל־כְּלִיָּה בֹא. גִּבֵּר בֹא לְעוֹלָם עַל־
מִיתוֹת הָאָמוּרוֹת בַּתּוֹרָה שִׁלֵּא נִמְסְרוּ לְבֵית דִּין, וְעַל
פְּרוֹת שְׂבִיעִית. חֲרִב בָּאָה לְעוֹלָם עַל־עֲנוּי הַדִּין, וְעַל־
עוֹת הַדִּין, וְעַל הַמּוֹרִים בַּתּוֹרָה שִׁלֵּא כְּהִלְכָּה. חִזָּה רָעָה
בָּאָה לְעוֹלָם עַל שְׁבוּעַת שְׁוֹא, וְעַל חֲלוּל הַשֵּׁם. גְּלוּת
בָּאָה לְעוֹלָם עַל־עוֹבְדֵי עֲבוּדָה זָרָה, וְעַל גְּלוּי עֲרִיּוֹת.
וְעַל שְׁפִיכוֹת דָּמִים, וְעַל שְׁמִשְׁתַּ הָּאֶרֶץ.

10. Zeven dingen karakteriseren een onopgevoed mens en zeven een wijze: 1) De wijze spreekt niet vóór iemand die geleerder is dan hij (of een college dat groter in aantal is), 2) Hij valt een ander niet in de rede. 3) Hij is niet te snel met antwoorden. 4) Wat hij vraagt is ter zake en wat hij antwoordt gaat over het onderwerp. 5) Hij spreekt eerst over punt één en dan over wat volgt. 6) Over wat hij niet gehoord heeft zegt hij: 'Ik heb daar niets over gehoord.' 7) Hij erkent wat juist is als hij merkt dat zijn mening onjuist is.
- Bij een onopgevoed mens is het juist andersom.
11. Zeven soorten straffen komen over de wereld voor zeven categorieën overtredingen: 1) Als sommigen wel een tiende van de oogst geven (voor leviet, weduwe, wees en armen) en anderen niet, dan komt er hongersnood door droogte en een deel heeft volop. 2) Hebben allen besloten dat tiende niet te geven, dan ontstaat er hongersnood door een catastrofe en door droogte. 3) Heeft men ook besloten geen challa (aan de priester) meer te geven, dan komt er een hongersnood door vernietiging (zie Num. 15, 20). 4) Dodelijke epidemieën komen over de wereld voor die doodstraffen, in de Tora vermeld, waarvan de uitvoering niet tot de mogelijkheid van de wereldlijke rechtbank behoort, eveneens door het niet nakomen van de voorschriften betreffende de vruchten van het zevende jaar (zie Exod. 23, 11.). 5) Het zwaard komt over de wereld wegens vertraging in de rechtsgang en wegens rechtsverdraaiing en wegens hen die de Tora niet volgens de wet interpreteren. 6) Wilde beesten komen over de wereld wegens valse eed en wegens ontwijging van Gods Naam (zie opmerking bij hoofdstuk IV, 5). 7) Verbanning komt over de wereld wegens afgodendienst, wegens bloedschande, wegens moord en voor het niet braak laten liggen van het land in het zevende jaar.

יב בארבעה פקים הדבר מתורבה: בריעית, ובשביעית, ובמוצאי שביעית, ובמוצאי החג שבכל־שנה ושנה. בריעית, מפני מעשר עני שבשלישית. בשביעית, מפני מעשר עני שבששית. במוצאי שביעית, מפני פרות שביעית. במוצאי החג שבכל־שנה ושנה, מפני גזל מתנות עניים.

יג ארבע מדות באדם. האומר שלי שלי ושליך שליך, זו מדה בינונית. ויש אומרים, זו מדת סדום. שלי שליך ושליך שלי, עם הארץ. שלי שליך ושליך שליך, חסיד. שלי שלי ושליך שלי, רשע.

יד ארבע מדות בדעות. נוח לבעוס ונוח לרצות, יצא הפסדו בשכרו, קשה לבעוס וקשה לרצות, יצא שכרו בהפסדו, קשה לבעוס ונוח לרצות, חסיד. נוח לבעוס וקשה לרצות, רשע.

טו ארבע מדות בתלמידים. מהיר לשמוע ומהיר לאבד, יצא שכרו בהפסדו. קשה לשמוע וקשה לאבד, יצא הפסדו בשכרו. מהיר לשמוע וקשה לאבד, זה חלק טוב. קשה לשמוע ומהיר לאבד, זה חלק רע.

12. In vier tijdperken breiden epidemieën zich uit: 1) in het vierde van de zevenjaarscyclus; 2) in het zevende jaar; 3) na afloop van het zevende jaar en 4) jaarlijks na het Looftuftenfeest. 1) In het vierde jaar wegens het nalaten van de tien percent afdracht voor de behoeftigen in het derde jaar. 2) In het zevende jaar wegens het nalaten van de tien percent afdracht voor de behoeftigen in het zesde jaar. 3) Na afloop van het zevende jaar wegens het achterhouden van de vruchten van het zevende jaar. 4) Jaarlijks na afloop van het Looftuften- tevens Ogstfeest wegens het afnemen van de armen van de gedeelten van de opbrengst van het land die voor hen bestemd waren (zie Lev. 19,9–10 en Deut.24, 19).

13. Vier karaktertrekken treft men bij de mens aan: 1) Wie zegt: 'Wat van mij is is van mij en wat van jou is is van jou'; dat is het middelmatige type, maar er zijn er die zeggen dat dit is het type van Sedom. 2) Wie zegt: 'Wat van mij is is van jou en wat van jou is is van mij'; die is dom. 3) Wie zegt: 'Wat van mij is is van jou en wat van jou is is ook van jou'; dat is een vroom, liefdevol mens. 4) Wie zegt: 'Wat van jou is is van mij en wat van mij is is van mij'; dat is een slecht mens.

14. Vier soorten temperament zijn er: 1) Wie makkelijk kwaad wordt maar ook makkelijk weer goed wordt, bij hem wordt het verkeerde gecompenseerd door het goede. 2) Wie moeilijk kwaad wordt maar ook moeilijk weer goed, bij hem gaat het goede teniet door het verkeerde. 3) Wie moeilijk kwaad wordt maar makkelijk weer goed, heeft een vroom gemoed. 4) Wie makkelijk kwaad wordt maar moeilijk weer goed, heeft een slecht gemoed.

15. Vier types leerlingen zijn er: 1) Wie vlug iets begrijpt maar het vlug weer vergeet, diens voordeel gaat verloren door het nadeel dat hij heeft. 2) Wie langzaam iets begrijpt maar het moeilijk weer vergeet, diens nadeel wordt gecompenseerd door het voordeel dat hij heeft. 3) Wie vlug iets begrijpt en het moeilijk weer vergeet die heeft het goed getroffen. 4) Wie moeilijk iets begrijpt en het vlug weer vergeet die heeft het slecht getroffen.

טז ארבע מדות בנותני צדקה. הרוצה שיתן ולא יתנו אחרים, עינו רעה בשל־אחרים. יתנו אחרים והוא לא יתן, עינו רעה בשלו. יתן ויתנו אחרים, חסיד. לא יתן ולא יתנו אחרים, רשע.

יז ארבע מדות בהולכי בית המדרש. הולך ואינו עושה, שכר הליכה בידו. עושה ואינו הולך, שכר מעשה בידו. הולך ועושה, חסיד. לא הולך ולא עושה, רשע.

יח ארבע מדות ביושבים לפני חכמים. ספוג, ומשפך, משמרת, ונפה. ספוג, שהוא ספוג את־הכל. ומשפך, שמנקים בו ומוציא בו. משמרת, שמוציאה את־היין וקולטת את־השקרים. ונפה, שמוציאה את־הקמח וקולטת את־הסלת.

יט כל־אהבה שהיא תלויה בדבר, בטל דבר, בטלה אהבה. ושאינה תלויה בדבר, אינה בטלה לעולם. איזו היא אהבה שהיא תלויה בדבר, זו אהבת אמונו וחמור. ושאינה תלויה בדבר, זו אהבת דוד ויהונתן.

16. Er zijn vier manieren voor het geven van sedaka (het verstrekken van sociale en financiële hulp): 1) Wie geven wil maar niet graag ziet dat anderen geven misgunt dit voorrecht aan anderen. 2) Wie wil dat anderen wel geven maar hijzelf niet, gunt zichzelf dit voorrecht niet. 3) Wie geeft en wil dat anderen ook geven is een vroom mens. 4) Wie niet wil geven en ook niet wil dat anderen geven is een slecht mens.

17. Er zijn vier types van mensen die het Bet-Hamidras, de leerschool bezoeken: 1) Wie er heen gaat, maar wat hij leert niet doet heeft nog de verdienste van het gaan. 2) Wie doet, maar niet gaat heeft toch de verdienste van het doen. 3) Wie gaat en het ook doet is een vroom mens. 4) Wie niet gaat en het ook niet doet is een slecht mens.

18. Vier types van studenten die bij de geleerden zitten te leren: 1) een spons, 2) een trechter, 3) een filter, 4) en een wan. 1) een spons, die alles kritiekloos opneemt; 2) een trechter, die aan de ene kant opneemt en het aan de andere kant er weer uit laat gaan; 3) een filter, die de wijn doorlaat en de droesem vasthoudt (die het goede vergeet en het verkeerde onthoudt); 4) een wan, die van het minder bruikbare laat weggaan maar de fijne bloem vasthoudt (die het onbelangrijke vergeet maar het, belangrijke onthoudt).

19. Wanneer liefde alleen maar aan iets bijkomstigs is gebonden, dan houdt als het bijkomstige ophoudt ook de liefde op. Maar onbaatzuchtige liefde houdt nooit op. Wat is een voorbeeld van liefde die aan iets bijkomstigs gebonden was? Dat was de liefde van Amnon voor Tamar (zie II Sam. 13). En die niet gebonden was aan iets? Dat was de liefde tussen David en Jehonatan (zie I Sam. 18, 1-3; 20, 17; II Sam. 1, 26).

כ כל־מחלקת שהיא לשם שמים, סופה להתקיים. ושאינה לשם שמים, אין סופה להתקיים. איוו היא מחלקת שהיא לשם שמים, זו מחלקת הלל ושמיא. ושאינה לשם שמים, זו מחלקת קרח וכל־עדרתו.

כא כל־המזכה את־הרבים, אין חטא בא על־ידו. וכל־המחטיא את־הרבים, אין־מספיקין בידו לעשות תשובה. משה זכה וזכה את־הרבים, וכות הרבים תלויה בו, שנאמר: צדקת יי עשה ומשפטיו עסי־ישראל. וירבעם בן־נבט חטא והחטיא את־הרבים, חטא הרבים תלויו בו, שנאמר: על־חטאות ירבעם אשר חטא ואשר החטיא את־ישראל.

כב כל־מי שישיבו שלשה דברים הללו, הוא מתלמידיו של־אברהם אבינו. ושלשה דברים אחרים, מתלמידיו של־בלעם הרשע. עין טובה, ורוח נמוכה, ונפש שפלה, מתלמידיו של־אברהם אבינו, עין רעה, ורוח גבוהה, ונפש רחבה, מתלמידיו של־בלעם הרשע. מה בין תלמידיו של־אברהם אבינו לתלמידיו של־בלעם הרשע, תלמידיו של־אברהם אבינו, אוכלין בעולם הזה ונוחלין העולם הבא, שנאמר: להנחיל אהבי יש, ואצרתיהם אמלא. תלמידיו של־בלעם הרשע יורשין גיהנם ויורדין לבאר שחת, שנאמר: ואתה אליהם תורדם לבאר שחת, אנשי דמים ומרמה לא־יחצו ימיהם, ואני אבטח בך.

20. Ieder meningsverschil dat een heilig doel heeft, heeft een blijvend resultaat en ieder meningsverschil dat dit niet heeft leidt tenslotte tot niets. Wat is dan wel een voorbeeld van een meningsverschil met een heilig doel? Dat is de vaak tegenstrijdige mening van Hillel en Sjammaj. En de strijd met een niet heilig doel? Dat is het twistpunt van Korach en zijn aanhang.

21. Hij die velen tot goede daden brengt geeft geen aanleiding tot zonde. Maar hij die velen tot slechte daden brengt krijgt geen gelegenheid boete te doen. Mosje deed goede dingen en bracht velen tot goede daden; de verdienste van velen wordt hem toegeschreven, want er is gezegd: 'Goddelijke weldaden heeft hij bewezen door Zijn voorschriften aan Jisraël te leren' [Deut. 33, 21]. Jerov' am zoon van Newat zondigde ook velen tot zonde; de zonden van velen werden hem toegeschreven, want er is gezegd: 'Wegens de zonden van Jerov' am die hijzelf deed en die hij Jisraël liet doen' [1. Kon. 15, 30].

22. Wie de volgende drie eigenschappen heeft hoort tot de volgelingen van onze vader Awraham en wie drie tegengestelde eigenschappen heeft is een volgeling van Bil'am, die slecht was. Wie een welwillende levensbeschouwing heeft, een nederig gemoed en een bescheiden natuur is een volgeling van onze vader Awraham. Wie een kwaadaardige levensbeschouwing, een trots gemoed en een onbescheiden natuur heeft is een leerling van Bil'am, die slecht was. Wat is het verschil tussen de volgelingen van onze vader Awraham en tussen de volgelingen van Bil'am, die slecht was? De volgelingen van Awraham genieten in deze wereld en erven de wereld die komen zal, want er is gezegd: 'Om hen die Mij liefhebben iets wezenlijks achter te laten, (de wereld die komen zal) en hun schatkamers maak Ik vol (het materiële in deze wereld)' (Spr. 8, 22). De leerlingen van Bil'am, die slecht was, erven Gehinnom - de hel - en zinken weg in de onuitputtelijke diepte van vernietiging, want er is gezegd: 'En U, God laat ze wegzinken in de onuitputtelijke diepte van vernietiging, de mensen die leven van doodsalg en bedrog komen niet toe aan de helft van hun dagen, maar ik, ik vertrouw op U' [Ps. 55, 24].

כג יהודה בן־תימאי אומר: הוי עז כנמר, וקל פנשר, רץ כצבי, וגבור כארי, לעשות רצון אביך שבשמים. הוא היה אומר: עז פנים לגיהנם, ובשת פנים לגן עדן. ויהי רצון מלפניך, יי אלהינו ואלהי אבותינו, שיבקנה בית המקדש במהרה בימינו, ותן חלקנו בתורתך.

כד הוא היה אומר: בן־חמש שנים למקרא, בן־עשר למשנה, בן־שלש עשרה למצות, בן־חמש עשרה לתלמוד, בן־שמונה עשרה לחפה, בן־עשרים לרדוף, בן־שלושים לכת, בן־ארבעים לביתה, בן־חמשים לעצה, בן־ששים לזקנה, בן־שבעים לשיבה, בן־שמונים לגבורה, בן־תשעים לשהי, בן־מאה כאלו מת ועבר ובטל מן העולם.

כה כן־בג כה אומר: הפך־כה והפך־כה, דכלא כה. ובה תחוי, וסיב וכלה כה, ומנה לא תזוע, שאין לך מדה טובה הימנה.

כו בן־הא הוא אומר: לפס צערא אגרא.

כז חנניא בן עקשיא אומר: רצה הקדוש ברוך הוא לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצות, שנאמר: יי חפץ למען צדקו, יגדיל תורה ויאדיר.

כחשישנין אומרים האבילים או החזן קדיש רבנן בעמוד 165

23. Jehoeda zoon van Tema zegt: 'Wees sterk als een panter, vlug als een arend, snel voort als een hert en wees moedig als een leeuw, om te doen wat uw Vader in de hemel wil.' Ook was hij gewoon te zeggen: 'Wie brutaal is gaat naar Gehinnom - de hel - . Wie bedeesd is naar Gan-Eden - het paradijs - . Moge het Uw wil zijn, Eeuwige, onze God en God van onze voorouders dat de tempel spoedig in onze dagen herbowd zal worden en geef ons deel aan Uw Tora.

24. Hij had nog een kernspreuk: Met vijf jaar beginnen tenach te leren, met tien jaar met de misjna, met dertien het doen van de mitzwot - de geboden - van de Tora, met vijftien talmood-studie, op achttienjarige leeftijd onder de choepa - de trouwhemel -, met twintig streven naar eigen levensonderhoud, met dertig jaar in volle levenskracht, met veertig tot bezadigd inzicht, met vijftig een raadgever, met zestig wordt men tot de ouderen gerekend, met zeventig tot de prijszaaiers, met tachtig tot de krachtigen, met negentig heeft men een gebogen houding, met honderd is men als bijna gestorven, als iets dat voorbij is en van de wereld verdwenen.

25. Ben Bag Bag zegt: Leer - de Tora - nog eens over en nog eens over want ze bevat alles; en verdiep je erin. Word er oud en grijs bij, ga alleen andere kant uit, want er is geen betere levensregel dan die hare.

26. Ben Hé Hé zegt: 'Loon naar werk'.

Makot 3, 16. Rabbi Channanja ben 'Akasia zegt: De Heilige die geprezen wordt wilde Jisraël gelukkig maken; daarom gaf Hij hun veel Tora-voorschriften. Want er is gezegd: De Eeuwige wil graag, om hem - Jisraël - de hoogste graad van geluk te geven, de Tora steeds groter en prachtiger maken [Jes. 42, 21] (agadische interpretatie van het aangehaalde bijbelvers).

[Als er minjan is zeggen de abelim of de chazzan Kadies] Derabanen, blz. 166]

כל־ישראל יש להם חלק לעולם הבא, שנאמר: ועמך כלם צדיקים, לעולם יירשו ארץ, נצר מטעי מעשה ידי להתפאר.

פרק ו

שני חכמים בלשון המשנה, בדרך שפחר בהם ובמשננים.

א רבי מאיר אומר: כל־העוסק בתורה לשמה, זוכה לך ברים הרבה, ולא עוד אלא שכל־העולם כלו כדי הוא לו. נקרא, רע, אהוב, אוהב את המקום, אוהב את הבריות, משמח את־המקום, משמח את־הבריות, ומכששו ענוה ויראה, ומכשרתו להיות צדיק, חסיד, ישר, וגאמן, ומרחקתו מן־החששא, ומקרבתו לירי זכות, ונהנין ממנו עצה ותושיה בינה וגבורה, שנאמר: לי עצה ותושיה, אני בינה, לי גבורה. ונותנת לו מלכות ומשלח וחקור דין, ומגלן לו רוי תורה, ונעשה כמען המתגבר וכננה ופוסק, והנה עניו וארץ רוח, ומוחל על עלבונו, ומגדלתו ומרוממתו על כל־המעשים.

Sanhedrin 10, 1. Heel Israël heeft aandeel aan de wereld, die eens komen zal want er is gezegd: Alle rechtvaardigen van uw volk zullen voor eeuwig - het land van leven - in bezit houden, een stukje dat Ik plantte met eigen handen, waarop Ik Mij kan beroemen [*Jes. 60, 21*].

HOOFDSTUK VI

De wijzen leerden het volgende in de stijl van de misjna; geprezen, die hen en hun misjna verkiezen.

1. Rabbi Méier zegt. 'Ieder die zich zonder bijbedoeling bezighoudt met de Tora is in vele opzichten bevoorrecht; en dat niet alleen, maar door hem alleen kan de hele wereld blijven bestaan. Hij wordt vriend genoemd waar men van houdt, hij heeft God lief en mensen, hij verschaft God vreugde en ook de mensen. Zij - de Tora - bekleeft hem met bescheidenheid en ontzag voor God en stelt hem in staat om braaf, vroom, oprecht en betrouwbaar te zijn. Ze houdt hem ver van zonde en brengt hem nader tot verdienstelijke daden en anderen genieten van zijn raad, gezond verstand, inzicht en kracht, zoals gezegd is: 'Bij mij is raad en gezond verstand, ik ben het inzicht, bij mij is de kracht' [*Spr. 8, 14*]. Zij geeft hem soevereiniteit, stelt hem in staat te regeren en rechtsproblemen te onderzoeken. Hem worden de geheimen van de Tora geopenbaard, hij wordt als een bron die nooit ophoudt en als een rivier die steeds sterker wordt in haar loop, maar hij blijft bescheiden, geduldig, steeds bereid vergiffenis te schenken voor belediging. Zo maakt ze hem groot en verheft hem boven alle schepselen.'

ב אמר רבי יהושע בן־לוי: בכל־יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ומכרנות ואומרת: אוי להם לבריות מעלבונה של־תורה. שכל־מי שאינו עוסק בתורה נקרא ניוף, שנאמר: גם זהב באף חזיר, אשה יפה וסרת טעם. ואומר: והלחת מעשה אלהים המה, והמכתב מכתב אלהים הוא עלי־הלחת. אל תקרא חרות אלא חרות, שאין לך בן־חורין אלא מי־שעוסק בתלמוד תורה. וכל־מי שעוסק בתלמוד תורה הרי זה מתעלה, שנאמר: וממתנה נחילאל, ומנחילאל במות.

ג הלומד מחברו פרק אחד, או הלכה אחת, או פסוק אחד, או דבור אחד, או אפילו את אחת, צריך לנהג בו כבוד, כשנ מצינו בדרך מלך ישראל, שלא למד מאחיתפל אלא שני ברים בלבד, קראו רבו אלוה ומידעו, שנאמר: ואתה אנוש כעריב אלוהי ומידעי. והלא ברים קל וחמר, ומה דוד מלך ישראל למד מאחיתפל אלא שני ברים בלבד, קראו רבו אלוה ומידעו, הלומד מחברו פרק אחד, או הלכה אחת, או פסוק אחד, או דבור אחד, או אפילו את אחת, כמה וכמה שצריך לנהג בו כבוד. ואין כבוד אלא תורה, שנאמר: כבוד חכמים יתקלו, ותממים יתחול טוב. ואין טוב אלא תורה, שנאמר: כי לקח טוב נתתי לכם, תורת־אלי־תתקובו.

2. Rabbi Jehosjoa' ben Levie zegt: 'Iedere dag opnieuw komt er een hemelse stem van de berg Chorrè die luid uitroept: 'Wee de schepselen wegens de belediging van de Tora want iemand die de Tora niet bestudeert wordt uitgebannen genoemd (nazoef), want er is gezegd: 'Als een gouden ring in een varkensnuit (in de ongepunctueerde hebreeuwse tekst is er een woordspel te lezen voor 'nazoef'). De Tora is een 'nezem', neusring, een mooi sieraad, maar een varken waardeert het niet in zijn - 'af' - snuit) is een mooie vrouw zonder verstand' [*Spr. 11, 22*]. Ook zei hij naar aanleiding van Ex. 32, 16: 'De platen (met de tien geboden) waren goddelijk werk van God en het schrift was goddelijk schrift - *charoet* - gegrift in de platen'; lees niet '*charoet*' maar '*chéroet*', vrijheid, want alleen hij die de Tora bestudeert is werkelijk vrij en ieder die de Tora bestudeert komt steeds op een hoger peil, want er is gezegd: 'Van Matana - geschenk van God - naar Nachaliël - Gods erfdeel - en van Nachaliël naar Bamot - hoge plaatsen -' [*Num. 21, 19-20*] (dit bijbelvers geeft plaatsnamen uit de tocht door de woestijn, die hier vertaald en van toepassing gebracht worden op het belang van de Tora-studie).

3. Wie van een ander één hoofdstuk, één wetsbepaling, één zin, één uitdrukking of zelfs een enkele letter leert moet hem eerbied bewijzen, want zo treffen wij het aan bij David, de koning van Israël, die van Achitofel slechts twee dingen had geleerd en hem zijn meester, zijn vriend en zijn vertrouweling noemde, want er is gezegd: 'Jij een mens als ik, mijn vriend en vertrouweling' [*Ps. 55, 14*] (zie *turgoem aldaar*). Nu ligt hier de gevolgtrekking voor de hand, dat als David, die van Achitofel alleen maar twee dingen geleerd had, hem zijn meester, zijn vriend en vertrouweling noemde, hoeveel teneer moet men dan iemand die een ander één hoofdstuk, één wetsbepaling, één zin, één uitdrukking of zelfs één letter leert eerbied bewijzen. En eerbied kan niets anders dan voor de Tora zijn, want er is gezegd: 'Wijzen zullen eerbied verkrijgen' [*Spr. 3, 35*] en volmaakt het goede' [*Spr. 28, 10*]. En het goede kan niet anders dan de Tora zijn, want er is gezegd: 'Want een goede leer gaf Ik hun, Mijn Tora, verlaat die niet' [*Spr. 4, 2*].

ד כך היא דרכה של־תורה, פת כמלח תאכל, ומים במשורה תשתה, ועל הארץ תישן, וחצי צער תחיה, ובתורה אתה עמל. אם אתה עשה כן, אשריך וטוב לך. אשריך בעולם הזה, וטוב לך לעולם הבא.

ה אל־תבקש גדלה לעצמך, ואל תחמוד כבוד, יותר מלמודך עשה, ואל־תתאוה לשלחנם של־מלכים, ששלחנך גדול משלחנם, וכתרך גדול מכתרם, ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעלתך.

ו גדולה תורה יותר מן־הכונה ומן המלכות, שהמלכות נקנית בשלשים מעלות, והכונה נקנית בעשרים וארבעה, והתורה נקנית בארבעים ושמונה דברים. ואילו הן: בתלמוד, בשמיעת האזן, בעריכת שפתיים, בבינת הלב, בשכול חלב, באימה, ביראה, בענוה, בשמחה, בשמוש חכמים, בדקדוק חברים, בפלפול התלמידים, בישוב, במקרא, במשנה, במעוט סחורה, במעוט דרך ארץ, במעוט תענוג, במעוט שנה, במעוט שיחה, במעוט שחוק, בארך אפים, בלב־טוב, באמונת חכמים, בקבלת היסודי, המכיר את־מקומו, והשמה בחלקו, והעושה סגל לך לבירוי, ואינו מחזיק טובה לעצמו, אהוב,

4. Zo gaat het ook met Tora-studie: een stukje brood met zout eet je, een afgemeten hoeveelheid water drink je, slapen op de grond, een leven van ontheringen tijd je, als je je voortdurend inspanst voor Tora-studie. Als je dit kunt volbrengen 'dan ben je gelukkig en gaat het je goed' [Ps. 128, 2], gelukkig zul je zijn in deze wereld en goed zal het je gaan in de wereld die komen zal.

5. Zoek geen beroemdheid voor jezelf en begeer geen eerbied; meer dan je studie moeten je daden zijn; heb geen verlangen naar de tafel van koningen, want jouw tafel is voornamer dan de hume en jouw kroon is mooier dan hun kroon. Je Werkgever is betrouwbaar dat Hij je de beloning voor je inspanning zal geven (zie II, 19 en III, 17).

6. Veel groter is de Tora dan priesterschap en koningschap, want koningschap wordt verkregen door dertig, priesterschap door vierentwintig, maar Tora door achtenveertig voorwaarden. En dit zijn ze: studie, goed luisteren, nauwkeurige uitspraak, intuïtief begrip, intensief doordenken, ontzag, eerbied, nederigheid, vreugde in het werk, omgang met geleerden, nauw contact met studievrienden, discussies van de leerlingen, er rustig voor gaan zitten, voor zowel Tora als misjna leren, beperking van handel, beperking in het seksuele leven, beperking van vermaak, beperking van slaap, beperking van conversatie, beperking van grappenmakerij, geduld, goedhartigheid, vertrouwen in de geleerden, het aanvaarden van lijden, het kennen van zijn plaats, blij zijn met wat men heeft, zijn woorden binnen de perken houden, niet prat gaan op eigen verdienste, bemind zijn, liefde voor God en liefde voor de mensen, ervan houden deugdzaam en oprecht te zijn, het appreciëren van 220

אוהב את־המקום, אוהב את־הבריות, אוהב את־הצניקות, אוהב את־המישרים, אוהב את־התוכחות, ומתרחק מן־הכבוד, ולא מגיס לבו בתלמודו, ואינו שמח בהוראה, נושא בעל עס־חברו, ומכריעו לכה נכות, ומעמידו על־האמת, ומעמידו על־השלום, ומתישב לבו בתלמודו, שואל ומשיב, שומע ומוסיף, הלומד על־מנת ללמד, והלומד על־מנת לעשות, המחכים את־רבו, והמכון את־שמועתו, והאומר דבר בשם אומרו, הא למדת: כל־האומר דבר בשם אומרו מכיא גאלה לעולם, שנאמר: ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי.

ז גדולה תורה, שהיא נותנת חיים לעשייה בעולם הזה ובעולם הבא, שנאמר: כי חיים הם למצואיהם, ולכל־בשרו מרא. ואומר: רפאות תהי לשרך ושקוי לעצמותיך. ואומר: עץ־חיים היא למחזיקים בה, ותמכיה מאשר. ואומר: כי לזית חן הם לראשך וענניך, לגרגרתיך. ואומר: תתן לראשך לזית־חן, עשרת תפארת תמננה. ואומר: כי בי ירבו ימך ויסיפו לך שנות חיים. ואומר: אך ימים בימינה, בשמאלה עשר וכבוד. ואומר: כי אך ימים ושנות חיים ושלום יוסיפו לך.

terechtwijzingen, zich verre houden van eerzucht, niet trots zijn op wat men geleerd heeft, niet graag wetsbeslissingen nemen, de last van anderen mee helpen dragen, hem naar zijn goede eigenschappen beoordeelen, hem tot waarheid en vrede brengen, rustig overleg bij zijn studie, vragen en antwoorden, luisteren en het uitwerken, leren met de bedoeling anderen te leren, leren met de bedoeling om het in praktijk te brengen, zijn leraar aan het denken zetten, wat men hoort aandachtig opnemen, een mededeling vermelden uit naam van wie het gezegd heeft; er is immers geleerd: 'Wie iets mededeelt uit naam van wie het gezegd heeft brengt verlossing over de wereld', want er is gezegd: 'Ester zei het de koning uit naam van Mordechai' [Ester 2, 22].

7. Groot is de Tora, want ze brengt leven aan hen die haar nakomen, zowel in deze wereld als in de wereld die komen gaat, want er is gezegd: 'Want leven zijn zij voor hen die ze vinden en genezing voor heel het lichaam' [Spr. 4, 22]. En ook: 'Genezing zal het voor het lichaam zijn en merg voor de beenderen' [Spr. 3, 8]. En verder: 'Een levensboom voor hen die er aan vasthouden en die er houvast aan heeft wordt gelukkig' [Spr. 3, 18]. Ook zegt het spreukenboek: 'Een gracieuze krans zijn ze voor je hoofd en een sierlijke ketting voor je hals' [Spr. 1, 9]. En ook: 'Ze geeft uw hoofd een gracieuze krans, met een prachtig diadeem zal ze u omgeven' [Spr. 4, 9]. En voorts: 'Want door mij zullen je dagen veel worden en zullen je levensjaren in aantal toenemen' [Spr. 9, 11]. Ook nog: 'Een lang leven in haar rechterhand en rijkdom en eer in haar linker' [Spr. 3, 16]. En tenslotte: 'Want een lang leven en jaren van leven en vrede zullen zij je volop brengen' [Spr. 3, 21].

ח רבי שמעון בן יְהוּדָה מֵשׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן־יִזְחָאֵי
אוֹמֵר: הַנּוֹי וְהַכֹּחַ וְהַעֲשֶׂר וְהַכְּבוֹד וְהַחֲכָמָה וְהַזְקָנָה
וְהַשִּׁיבָה וְהַבְּנִים, נָאָה לְצַדִּיקִים וְנָאָה לְעוֹלָם, שְׁנֵאמַר:
עֲטַרְתַּת תַּפְאֶרֶת שִׁיבָה, בְּדֶרֶךְ צִדְקָה תִּמְצָא. ואומר:
תַּפְאֶרֶת בְּחוּרִים כְּחֵם וְהָרָר זְקִנִּים שִׁיבָה. ואומר: עֲטַרְתַּת
זְקִנִּים בְּנֵי בָנִים, וְתַפְאֶרֶת בָּנִים אֲבוֹתֵם. ואומר: וְחִפְרָה
הַלְבֵּנָה וּבוֹשֶׁת הַחֲמָה, כִּי מֶלֶךְ יִי צָבָאוֹת בְּהָר צִיּוֹן
וּבִירוּשָׁלַיִם, וְנָגַד זְקִנּוֹ כְּבוֹד. רבי שמעון בן מנסיא
אוֹמֵר: אֵלּוּ שֶׁכֶּעַמּוּת שָׁמְנוּ חֲכָמִים לְצַדִּיקִים, כָּלֵם
נִתְקִימוּ דְרָבִי וּבְכֵנִי.

ט אָמַר רַבִּי יוֹסִי בֶן־קִסְמָא: פֻּעַם אַחַת הָיִיתִי מִהַלָּךְ
בְּדֶרֶךְ, וּפָנַע בִּי אִם אֶחָד, וְנִתְמַלֵּי שְׁלוֹם. וְהִתְחַרַּמְתִּי לוֹ
שְׁלוֹם, אָמַר לִי, רַבִּי, מֵאַיְהוּ מְקוֹם אֲתָה, אֲמַרְתִּי לוֹ, מַעִיר
גְּדוֹלָה שֶׁל־חֲכָמִים וְשֶׁל סוֹפְרִים אֵינִי, אָמַר לִי, רַבִּי, רְצוֹנְךָ
שֶׁתְּדוּר עֲמֻנָה בְּמִקְוֵמִנִי, וְנִאֲנִי אֶתֶּן לְךָ אֶלֶף אֲלָפִים דִּינָרִי
זָהָב וְאֲבָנִים טוֹבוֹת וּמִרְגְּלִיּוֹת, אֲמַרְתִּי לוֹ, אִם אֲתָה נֹתֵן
לִי כָל־כֶּסֶף וְזָהָב וְאֲבָנִים טוֹבוֹת וּמִרְגְּלִיּוֹת שֶׁבְּעוֹלָם,
אֵינִי דָר אֶלָּא מְקוֹם תּוֹרָה, וְכֵן כְּתוּב בְּכֶסֶף תְּהִלִּים עַל־
יְדֵי דָוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל: טוֹב לִי תּוֹרַת פִּיךָ מֵאֲלָפֵי זָהָב
וְכֶסֶף, וְלֹא עוֹד, אֵלָּא שֶׁבִשְׁעַת פְּטִירָתוֹ שֶׁל־אָדָם, אֵין

8. Rabbi Sjim'on ben Jehoeada zegt in naam van Rabbi Sjim'on ben Jochai: Schoonheid, kracht, rijkdom, eer, wijsheid, ouderdom, grijsheid en zonen zijn een sieraad voor de rechtschapenen en een sieraad voor de wereld, want er is gezegd: 'Een prachtige kroon is de grijsheid, door middel van rechtschapenheid wordt ze bereikt' [*Spr. 16,31*]. En ook: 'De pracht van de jongeren is hun kracht en het mooie van de ouderdom is hun grijsheid' [*Spr. 20, 29*]. En voorts: 'Een kroon der wijzen is hun rijkdom' [*Spr. 24, 24*]. En verder: 'De kroon van de ouderen zijn hun kleinkinderen en de roem van de kinderen zijn hun ouders' [*Spr. 17, 6*]. En de profeet zegt: 'Dan staat schaamrood de maan en de zon te schande, want de Eeuwige-Tsewaot regeert op de berg Tzion en in Jeroesjalajim, en voor zijn oudsten straalt de Majesteit' [*Jes. 24, 23*]. Rabbi Sjim'on ben Menasja zegt: 'Deze zeven kwaliteiten die de wijzen opgevoerd hebben voor de oprecht-vromen zijn allen verwezenlijkt in Rabbi (Jehoeada Hanassie) en zijn zonen.'

9. Rabbi José ben Kisma heeft gezegd: 'Eens ging ik op reis, daar kwam me iemand tegen. Hij groette mij en ik hem. Toen vroeg hij mij: 'Rabbi, uit wat voor plaats komt u?' En ik antwoordde hem: 'Uit een grote stad van wijzen en geleerden kom ik.' Hierop zei hij mij: 'Rabbi, zoudt u wel bij ons in de stad willen wonen? Dan geef ik u vele duizenden gouden dinaren, edelstenen en paarden.' Ik antwoordde hem: 'Al zou u me al het zilver en goud en alle edelstenen en paarden van de wereld willen geven zou ik niet anders dan in een plaats waar Tora is willen wonen. Zo is het ook in het psalmenboek geschreven door David, koning van Israel: 'Liever is mij de Tora uit Uw mond dan duizenden aan goud en zilver' [*Ps. 119, 72*]. Bovendien is het zo, dat als een mens sterft hem geen zilver, geen goud, geen edelstenen begeleiden maar alleen Tora en goede daden. Want er is gezegd: 'Als je looft leidt ze je, als je gaat slapen bewaakt ze je, en sta je weer op dan spreekt ze met je' [*Spr. 6, 22*]. Wat betekent dit? Als je loopt leidt ze je: in deze wereld; als

מְלוּיִן לוֹ לְאָדָם לֹא כֶּסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת
וּמִרְגְּלִיּוֹת, אֵלָּא תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּלִבָּךְ, שְׁנֵאמַר:
בְּהַתְּהַלֵּךְ תִּנְחָה אֶתְּךָ, בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עֲלֶיךָ, וְהִקְצִיּוֹת
הִיא תִשְׁתַּחֲוֶה. בְּהַתְּהַלֵּךְ תִּנְחָה אֶתְּךָ, בְּעוֹלָם הַיָּזָה.
בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמֹר עֲלֶיךָ, בְּקֶבֶר, וְהִקְצִיּוֹת הִיא תִשְׁתַּחֲוֶה.
לְעוֹלָם הַבָּא. ואומר: לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב, נָאִם יִי צָבָאוֹת.

י חֲמִשָּׁה קִנְיָנִים קָנָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ, וְאֵלֶּי הֵן:
תּוֹרָה קִנְיָן אֶחָד, שְׁמִים וְאַרְצָן קִנְיָן אֶחָד, אֲבָרֹתָם קִנְיָן
אֶחָד, יִשְׂרָאֵל קִנְיָן אֶחָד, בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קִנְיָן אֶחָד. תּוֹרָה
מִצִּיּוֹן, דְּכֵתִיב: יִי קִנְיָ רַאשִׁית דְּרַכּוֹ, קָדָם מַפְעִלּוֹ מֵאָז.
שְׁמִים וְאַרְצָן מִצִּיּוֹן, דְּכֵתִיב: כֹּה אָמַר יְיָ, הַשְׁמִים כִּסְאִי
וְהָאָרֶץ רֹגֶם וְגִלְיָ, אֵימָה בֵּית אֲשֶׁר תִּבְנוּ־לִי וְאֵי־נֹה
מְקוֹם מִבְּרַחְתִּי. ואומר: מִה רַבּוֹ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ, כֵּלֶם בְּחִכְמָה
עֲשִׂיתָ, מִלְּאָה הָאָרֶץ קִנְיָנְךָ. אֲבָרֹתָם מִצִּיּוֹן, דְּכֵתִיב:
וְיִכְרְהוּ וַיֹּאמֶר, בְּרוּךְ אַבְרָם לֹאֵל עֲלִינוֹ, קוֹנֵה שְׁמִים
וְהָאָרֶץ וְאֵרֶץ מִצִּיּוֹן, דְּכֵתִיב: עַד־יַעֲבוֹר עֲפָךְ יְיָ, עַד־
קִיעוֹר עַם־זֵסוֹ קִנְיָתִי. ואומר: לְקַדוּשִׁים אֲשֶׁר בְּאַרְצָן חֲמָה,
וְאִדְרִי כִל־חֲפָצֵי כָם. בֵּית הַמִּקְדָּשׁ מִצִּיּוֹן, דְּכֵתִיב: מִכּוֹן
לְשִׁכְבְּךָ פְּעֻלָּתִי יְיָ, מְקֹדֵשׁ אֲדִינִי כוֹנֵנוֹ יְדִידִי. ואומר:
וְיִבְיֵאֵם אֵל גְּבוּר קְדוֹשׁ, הֵר זֶה קִנְיָתִי יְמִינוֹ.

je slaapt bewaakt ze je: in het graf; als je weer opstaat spreekt ze met je: dat is de wereld die komen gaat. Er is ook gezegd: 'Mij behoort het zilver en Mij behoort het goud, is de uitspraak van de Eeuwige-Tsewaot' [*Chagga 2, 8*].

10. Vijf bezittingen heeft de Heilige, wiens Naam geprezen is, speciaal voor zich in Zijn wereld genomen: dit zijn ze. De Tora is één bezit. Hemel en aarde één bezit, Awraham één bezit, Israel één bezit en de tempel één bezit. Waaruit is dit af te leiden voor de Tora? Omdat er geschreven is: 'De Eeuwige heeft mij (de Tora) als bezit verworven, als de eerste op Zijn weg, als voorpost voor Zijn werken van weleer [*Spr. 8, 22*]. En waaruit voor hemel en aarde? Want er is geschreven: 'Zo spreekt de Eeuwige, de hemel is Mijn troon en de aarde een steunpunt voor Mijn voeten. Wat voor huis zou je dan wel voor Mij willen bouwen en wat voor rustplaats voor Mij' [*Jes. 66, 1*]. En ook er is gezegd: 'Hoe talrijk zijn Uw werken, Eeuwige, allen hebt U met wijsheid gemaakt, vol is de aarde van Uw bezit!' [*Ps. 104, 24*]. Awraham, naar weet men dat van? Omdat er geschreven is: 'Hij zegende Awraham, die van de allerhoogste God is, die ook de hemel en aarde bezit!' [*Gen. 14, 19*] (een *agadische vertaling, waardoor dit vers als bewijs aanvaardbaar is*). En waar leidt men het voor Israel uit af? Omdat er geschreven is: 'Terwijl doortrekt Uw volk, Eeuwige, terwijl doortrekt het volk dat U als bezit hebt genomen' [*Exod. 15, 16*]. En ook: 'Wat betreft de heiligen die op aarde zijn, zij en de edelen waar Ik zo bijzonder op gesteld ben' [*Ps. 16, 3*]. De tempel waar weet men dat van? Want er is geschreven: 'De zetel, die U zich tot Woning maakt, Eeuwige, naar het heiligdom, Heer, dat Uw handen hebben gegrondest' [*Exod. 15, 17*] (de *Agada leest l.p.v. כ* in *כוננו* een *ק*, *דus קוננו* *dus: 'in bezit hebben genomen'*). En ook: 'Hij bracht hen naar Zijn heilig gebied, naar de berg, die Zijn rechterhand in bezit nam' [*Ps. 16, 9*].

פרקי אבות – פרק ו
 יא כל מה שברא הקדוש ברוך הוא בעולמו, לא בראו
 אלא לכובודו, שנאמר: כל־הנקרא בשמי ולְכבוֹדִי
 בְּרֵאשִׁיתוֹ יֵצְרֵתִיו אֶף עֲשִׂיתִיו. וְאָמַר: יי ימלך לעלם ועד.
 רבי חנניא בן עקשניא אומר: רצה הקדוש ברוך הוא
 לזכות את ישראל, לפיכך הרבה להם תורה ומצוות,
 שנאמר: יי חפץ למען צדקו, יגדיל תורה ויאדיר.

כשיש מניין אומרים האבלים או החזן קדיש דרבנן
 בעמוד 165

~~~~~

PIERKEE ABOT - HOOFDSTUK 6
 11. Alles wat de Heilige, die gepezen is, in Zijn wereld heeft geschapen heeft Hij slechts voor Zijn glorie geschapen, want er is gezegd: 'Al wat naar Mijn Naam genoemd wordt en wat Ik voor Mijn glorie geschapen heb, heb Ik gevormd, ook heb Ik het gemaakt' [Jer. 43, 7]. En de Tora zegt: 'De Eeuwige regeert, eeuwig en altijd!' [Exod. 15, 18].
 Makkt 3, 16. Rabbi Channania ben 'Akasia zegt: De Heilige die gepezen wordt wilde Jsrael gelukkig maken; daarom gaf Hij hun veel tora-voorschriften. Want er is gezegd: De Eeuwige wil graag, om hem - Jsrael - de hoogste graad van geluk te geven, de tora steeds groter en prachtiger maken [Jer. 42, 21] (agadische interpretatie van het aangehaalde bijbelvers).

[Als er minjan is zeggen de abelin of de chazzan Kadies] Derabanun, blz. 166]

~~~~~

בראשית- נח
 [פרשת בראשית] * בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ: והארץ היתה תהו ובהו וחשך על־פני תהום ורוח אלהים מרחפת על־פני המים: ויאמר אלהים יהי־אור ויהי־אור: ויברא אלהים את־האור כִּי־טוב ויבדל אלהים בין האור ובין החשך: ויקרא אלהים | לאור יום ולחשך קרא לילה ויהי־ערב ויהי־בקר יום אחד: ** פ ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים ויהי מבדיל בין מים למים: ויעש אלהים את־הרקיע ויבדל בין המים אשר מתחת לרקיע ובין המים אשר מעל לרקיע ויהי־כן: ויקרא אלהים לרקיע שמים ויהי־ערב ויהי־בקר יום שני: *** פ ויאמר אלהים יקוו המים מתחת השמים אל־מקום אחד ותראה הכבשה ויהי־כן: ויקרא אלהים | לבישה ארץ ולמקנה המים קרא ימים ויברא אלהים כִּי־טוב: ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב מוריע זרע עץ פרי עשה פרי למנוא אשר יעורבו עֵשְׂבוּ לַאֲרָץ ויהי־כן: ותוצא הארץ דשא עשב מוריע זרע למינהו ועץ עֵשְׂבוּ פֶרִי אשר יעורבו למינהו ויברא אלהים כִּי־טוב: ויהי־ערב ויהי־בקר יום שלישי:

[פרשת נח] אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים הָיָה בדרתיו את־האלהים התהלך־נח: ויולד נח שלשה בנים את־שם את־חם ואת־יפת: ותשחת הארץ לפני האלהים

נח – לך לך
 ותמלא הארץ חמס: וירא אלהים את־הארץ והנה נשחתה כִּי־השחית כל־בשר את־דרכו על־הארץ: ס ויאמר אלהים לנח קץ כל־בשר בא לפני כִּי־מלאה הארץ חמס מפניהם ודונני משחיתם את־הארץ: עשה לך תבת עצי־גפר קנים תעשה את־התבה וכפרת אותה מבית ומחוץ בכפר: וזה אשר תעשה אותה שלש מאות אמה ארך התבה חמשים אמה רחבה ושלשים אמה קומתה: ** צהר | תעשה לתבה ואל־אמה תכלנה מלמעלה ופתח התבה בצדה תשים תחתים שנים ושלשים תעשה: ואני הנני מביא את־המבול מים על־הארץ לשחת כל־בשר אשר־בו רוח חיים מתחת השמים כל אשר־בארץ יגוע: ונקמתי את־בריתי אתך ובאת אל־התבה אתה ובגרך ואשתך ונשי־בגרך אתך: *** ומכל־החי מכל־בשר שנים מכל תביא אל־התבה להחית אתך וקר ונקבה יהיו: מהעוף למינהו ומן־הבהמה למינה מכל רמש האדמה למינהו שנים מכל יבאו אלך להחיות: ואתה חז־לך מכל־מאכל אשר יאכל ואספת אלך והיה לך ולחם לאכלה: ויעש נח ככל אשר צוה אתו אלהים כן עשה:

[פרשת לך לך] ויאמר יהוה אל־אבלם לך־לך מארצך וממולדתך ומביתך אבך אל־הארץ אשר ארצך: ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה ברכה: ואברכה

אל-נא תעבר מעל עבדך: יקח-נא מעט-מים ורחצו רגליכם והשענו תחת העץ: ואקחה פת-לחם וסעדו לבכם אחר תעברו כִּי-על-כן עברתם על-עבדי ויאמרו כן תעשה כאשר דברת: ** וימחר אברהם האהלה אל-שרה ויאמר מה-זו שלש סאים קמח סלת לזשי ונעשי עגות: ואל-הבקר רץ אברהם ויקח בן-בקר רך וטוב ויתן אל-הנער וימחר לעשות אותו: ויקח המאה וחלב ובר-הבקר אשר עשה ויתן לפניהם והוא עמד עליהם תחת העץ ויאמרו: *** ויאמרו אליו איה שרה אשתך ויאמר הנה באה: ויאמר שוב אשוב אליך כעת חיה והנה-כן לשרה אשתך ושרה שמעת פתח האהל והוא אחרי: ואברהם ושרה באים בימים חדל להיות לשרה ארח כנשים: ומצחק שרה בקרבה לאמר אחרי בלתי היותה-לי עדנה ואני זקן: ויאמר יהוה אל-אברהם למח זה צחקה שרה לאמר האף אמנם אלך ואני זקנת: היפלא מיהו דבר דמועד אשר אלקך כעת חיה ושרה בן:

[פרשת חיי שרה] ויקרי חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה: ומתת שרה בקרית ארבע הוא הקברו בארץ כנען ויבא אברהם לסעד לשרה ולבבלתה: ויקם אברהם מעל פני מתו וידבר אל-בנות-מת

מברכך ומקללך אחר ונברכו בך כל משפחת האדם: ** וילך אברהם כאשר דבר אליו יהוה וילך אתו לוט ואברהם בן-חמש שנים ושבעים שנה בצאתו מחרן: ויקח אברהם את-שרי אשתו ואת-לוט בן-אחיו ואת-כל-רכושם אשר רכשו ואת-הנפש אשר-עשו בחרן ויצאו ללכת ארצה כנען ויבאו ארצה כנען: ויעבר אברהם בארץ עד מקום שכם עד אלון מורה והכנעני אז בארץ: וירא יהוה אל-אברהם ויאמר לזרעך אתן את-הארץ והאת ויבן שם מזבח ליהוה הנרא אליו: ויעלה שלם הורה מקדש לבית-אל ויט אהלה בית-אל מים והעי מקדש ויבן-שם מזבח ליהוה ויקרא בשם יהוה: ויסע אברהם הלוך ונסוע הנהבה: *** פ ויהי רעב בארץ וירד אברהם מצרימה לגור שם כִּי-רעב הרעב בארץ: ויהי כאשר הקריב לבוא מצרימה ויאמר אל-שרי אשתו הנדה-נא ידעתי כי אשה יפת-מראה את: והנה כִּי-יראו אתך המצרים ואמרו אשתו זאת ותרנו אתי ואתך יחיו: אמר-נא אחתי את למען יטיב-לי בקבורך ויחיהו נפשי בגלגל:

[פרשת וירא] וירא אליו יהוה באלני מברא והוא ישב פתח-האהל כחם היום: וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים נצבים עליו וירא וירץ לקראתם מפתח האהל וישתחו ארצה: ויאמר אדני אם-נא מצאתי חן בעיניך

תולדות

הוליד את-יצחק: ויהי יצחק בן-אבישם שנה בקחתו את-רבקה בת-בטואל האומי מפדן ארם אחות לבן האומי לו לאשה: ויעתר יצחק ליהוה לנכח אשתו כי עקרה היא ויעתר לו יהוה ומהו רבקה אשתו: ויתרצו הנבים בקרבה ותאמר אם-כן למח זה אנכי ותלך לדרש את-יהוה: ** ויאמר יהוה לה שני גוים [גוים] בבטןך ושני לאומים ממעך יפרדו ולאם מלאם יאמן ורב יעבר צעיר: וימלאו מיה ללדת והנה תומם בבטנה: ויצא הראשון אמוני בלו באדרת שער ויקראו שמו עשו: ואחרי-כן יצא אחיו וידו אחזת בעקב עשו ויקרא שמו יעקב ויצחק בן-ששים שנה בלדת אתם: *** ויגדלו הנערים ויהי עשו איש ידע ציד איש שדה ויעקב איש חם ישב אהלים: ויאהב יצחק את-עשו כִּי-ציד פתח ויבקה אהבת את-יעקב: ויזן יעקב נדו ויבא עשו מן-השדה והוא עוף: ויאמר עשו אל-יעקב הולעטני נא מן-האדם האדם הזה כי עוף אנכי על-כן קרא-שמו אדום: ויאמר יעקב מברך כיום את-בכרתך לי: ויאמר עשו הנה אנכי הולך למות ולמה-זה לי בכרה: ויאמר יעקב השבעה לי כיום וישבע לו וימכר את-בכרתו ליעקב: ויעקב נתן לעשו לחם ויניד עדשים ויבאל וישת ויקם וילך ויב עשו את-הבכרה: פ

ויהי רעב בארץ מלכד הערב הראשון אשר היה בימי

חיי שרה – תולדות

לאמר: גרו-ותלפן אנכי עמכם תנו לי אחות-קבר עמכם ואקברה מתי לפני: ויענו בני-חת את-אברהם לאמר לו: ** שמענו | אדני נשיא אלהים אתה בתוכנו במבחר קברינו קבר את-מתך איש ממנו את-קברו לא-יכלה ממך מקבר מתך: ויקם אברהם וישתחו לעם-הארץ לבני-חת: וידבר אתם לאמר אם-יש את-נפשכם לקבר את-מתי מלפני שמעוני וסגנרלי בעפרון בן-צחר: ויתן-לי את-מערת המכפלה אשר-לו אשר בקעה שדהו בכסף מלא יתנהג לי בתוככם לאחות-קבר: ויעפרון ישב בתוך בני-חת וזעו עפרון חתתי את-אברהם באוני בני-חת לכל באי שער-עירו לאמר: *** לא-אדני שמעני השדה נתתי לך והמערה אשר-בו לך נתתיה לעיני בני-עמי נתתיה לך קבר מתך: וישתחו אברהם לפני עם-הארץ: וידבר אל-עפרוני באוני עם-הארץ לאמר אך אם-אתה לו שמעני נתתי כסף השדה קח ממני ואקברה את-מתי שמה: ויען עפרון את-אברהם לאמר לו: אדני שמעני ארץ ארבע מאות שקל-כסף ביני ובינך מה-הוא ואת-מתך קבר: וישמע אברהם אל-עפרון וישקל אברהם לעפרון את-הכסף אשר דבר באוני בני-חת ארבע מאות שקל כסף עבר לסחר:

[פרשת תולדות] ואליה תולדת יצחק בן-אברהם אברהם

וזה שער השמים: *** וישלח יעקב בבקר ויצא את־הבאבן אשר־שם מראש־תו וישלח אתה מצבה ויצא שמן על־ראשה: ויזקא את־שם־המקום ההוא בית־אל ואולם לזו שם־העיר לראשונה: וידר יעקב נדר לאמר אִם־יִהְיֶה אֵלֹהִים עִמָּדִי וּשְׁמֹנִי בְּדֶרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אֲנִי הוֹלֵךְ וְנִתְּנָלִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וְכֶגֶד לִלְבֹּשׁ: וּשְׁבִית בְּשָׁלוֹם אֶל־בֵּית אָבִי וְהָיָה הַזֶּה לִי לְאֵלֹהִים: וְהָאֵבֶן הַזֶּה אֲשֶׁר־שָׁמַנִּי מִצְבָּה וְהָיָה בֵּית אֵלֹהִים וְכָל אֲשֶׁר תִּתֵּן־לִי עֲשֶׂר אֲעֹשֶׂנּוּ לָךְ:

[פרשת וישלח] וישלח יעקב מלאכים לפניו אל־עשו אחיו ארצה שעיר שדה אדום: ויצא אתם לאמר כה תאמרין לאדני לעשו כה אמר עבדך יעקב עֵסֶלְכֶן גִּרְתִּי וְאִתּוֹ עַד־עַתָּה: וַיְהִי־לִי שׁוֹר וַחֲמֹר צֹאן וְעֶבֶד וּשְׁפָתָה וְאֲשִׁלַּח לְהַגִּיד לְאָדֹנִי לְמַצְאֹתִי בְּעֵינֶיךָ: ** וישלח המלאכים אל־יעקב לאמר כִּנְנוּ אֶל־אֲחִיךָ אֶל־עֵשָׂו וְגַם הֵלֵךְ לְקִרְאָתוֹ וְאָרַע־מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ: וַיֵּרָא יַעֲקֹב מֵאֵד וַיֵּצֵד לוֹ וַיִּחַץ אֶת־הָעַם אֲשֶׁר־אֵתּוֹ וְאֶת־הַצֹּאן וְאֶת־הַבָּקָר וְהַגְּמָלִים לִשְׁנֵי מַחֲנֹת: וַיֹּאמֶר אֶסְבֹּב עֵשָׂו אֶל־הַמַּחֲנֶה הָאֶחָד וְהַבְּרִיָּה וְהָיָה הַמַּחֲנֶה הַנֶּשְׂאָר לְפָלִיטָה: *** וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֵלֹהִי אָבִי אֲבָרְהָם וְאֵלֹהֵי אָבִי יִצְחָק הִנֵּה הִנֵּה הָאֵמֶר אֵלַי שׁוֹב לְאָרְצְךָ וְלִמְלֻכְתְּךָ וְאֵינִי־בָהּ עִמָּךְ: קִטְנִיתִי מִכָּל

אברהם ויגד יצחק אל־אבימלך מלך־פלשתים גִּרְתִּי: וַיֵּרָא אֵלָיו וַיֹּהֲרֵה וַיֹּאמֶר אֶל־תֵּרֵד מִצְרַיִם שָׁכֵן בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר אָמַר לְךָ: גֵּר בְּאֶרֶץ הַזֹּאת וְאֵהְיָה עִמָּךְ וְאֶבְרַכְךָ כִּי־לֶךְ וְלִנְרָעָךְ אֲתֹן אֶת־כָּל־הָאָרֶץ הַזֹּאת וְהַקְמַתִי אֶת־הַשְּׂבָעָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתִּי לְאֲבֹרְהָם אָבִיךָ: וְהִרְבִּיתִי אֶת־יִנְרָעָךְ כַּכּוֹכָבִים הַשָּׁמַיִם וְנָתַתִּי לְנִרְעָךְ אֶת כָּל־הָאָרֶץ הַזֹּאת וְהִתְבָּרְכָה בְּרִנְרָעָךְ כָּל גִּיּוֹי הָאָרֶץ: עַכְשָׁנָה אֲבָרְהָם בְּקָלִי וַיִּשְׁמַר מִשְׁמַרְתִּי מִצְוֹתַי חֲקוּתַי וְתוֹרוֹתַי:

[פרשת ויצא] ויצא יעקב מבאר שבע ויגד חננה: וישלח ממקום ויגדן שם בִּי־כָּא הַשֶּׁמֶשׁ וַיִּחַץ מִאֲבָנֵי הַמָּקוֹם וַיִּשָּׂם מִרְאֲשֵׁיתוֹ וַיִּשְׁכַּב בְּמָקוֹם הַהוּא: וַיַּחֲלֵם וַהֲנֵה סֶלֶם מִצָּבָרָה וַיֹּאשֻׁרוּ מִגִּיעַ הַשָּׁמַיְמָה וַהֲנֵה מַלְאָכֵי אֱלֹהִים עֲלֵיהֶם וַיִּרְדּוּ בוֹ: ** וַהֲנֵה וַיִּהְיֶה נֶצֶב עָלָיו וַיֹּאמֶר אֲנִי הִנֵּה אֵלַי אֲבָרְהָם אָבִיךָ וְאֵלַי יִצְחָק הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲתֹם שָׂכֵב עָלֶיהָ תֵּלֶךְ אֲחִינֵנָה וְלִנְרָעָךְ: וְהִנֵּה נִרְעָךְ כַּכּוֹכָבִים הָאָרֶץ וּפְרֻצַּת קֶמֶח וְסֻדָּמָה וְצִפְנָה וְנִגְבָּה וְנִבְרָכָה בְּכָל־מִשְׁפַּחַת הָאָדָמָה וַיְבֹרֶכּוּ: וַהֲנֵה אֲנִי עִמָּךְ וּשְׁמִרְתִּיךָ כָּל אֲשֶׁר־תֵּלֶךְ וְהַשְׁבַּחְתִּיךָ אֶל־הָאֱלֹהִים הַזֹּאת כִּי לֹא אֶעְזָבְךָ עַד אֲשֶׁר אֶסְעִימְךָ אֶת אֲשֶׁר־דְּבַרְתִּי לָךְ: וַיִּיָּקֶץ יַעֲקֹב מִשְׁנָתוֹ וַיֹּאמֶר אֵשׁ בֵּן יִהְיֶה בְּמָקוֹם הַזֶּה וְאֲנִי־לֹא יָדָעְתִּי: וַיֵּרָא וַיֹּאמֶר מִהֲנוֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אֶסְבִּית אֱלֹהִים

ויאמר לו מה חלום הזה אשר חלמתי הבוא נבוא אני ואמנ ואמיר להשתחנות לך ארצה: ויקנארו בו אחיו ואביו שמר את־הדבר:

[פרשת מקץ] ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חלם והנה עמד על־היאר: והנה מן־היאר עלת שבע פרות יפות מראה ובראות בשך ותרעינה באחו: והנה שבע פרות אחרות עלות אחריהן מן־היאר רעות מראה ודקות בשך ותעמנה אצל הפרות על־שפת היאר: ותאכלנה הפרות רעות המראה ודקות הבשר את שבע הפרות יפה המראה והבריות וייקץ פרעה: ** ויישן ויחלם שנית והנה שבע שבלים עלות בקנה אחד בריאות וטבות: והנה שבע שבלים דקות ושופות קדים צמותות אחריהן: ותבלענה השבלים הדקות את שבע השבלים הבריות: והמלאות וייקץ פרעה והנה חלום: ויהי בבקר ותפסם רחלו וישלח ויקרא את־כל־הרועים מצרים ואת־כל־החמיה ויספר פרעה להם את חלמו ואין־פותר אותו לפרעה: *** וידבר שר המשקים את־פרעה לאמר את־חטאי אני מזכיר היום: פרעה קצף על־עבדיו ויתן אתי במשמר בית שר הטבחים אתי ואת שר האפסים: ונתחמק חלום בלילה אחד אני והוא איש כפתרון חלמו חלמנו: וישם אתנו נער עברי עבד לשר הטבחים

החסידים ומכל־האָמֶת אשר עשית את־עבדך כי במקלי עֲבַרְתִּי אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה וְעַתָּה הֵייתִי לִשְׁנֵי מַחֲנֹת: הַצִּילַנִי נָא מִיָּד אֲחִי מִיַּד עֵשָׂו כִּי־יָרָא אֲנִי־כִּי־יָבֹא וְהִפְגִּי אִם עַל־בָּנִים: וְאִתָּה אֶמְרָת הַטֵּב אֵיטִב עִמָּךְ וּשְׁמַתִּי אֶת־יָנֹעַךְ כְּחֹל הַיָּם אֲשֶׁר לֹא־יִסָּפֵר מִרְבִּי:

[פרשת וישב] וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען: אֵלָּה | תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב יוֹסֵף בֶּן־שָׁבַע־עָרָה שָׁנָה הָיָה רַעַה אֶת־אֲחָיו בְּצֹאן וְהוּא נָעַר אֶת־בְּנֵי בִלְהָה וְאֶת־בְּנֵי זִלְפָּה נְשֵׁי אֲבִיו וַיָּבֹא יוֹסֵף אֶת־דִּבְתָּם רַעַה אֶל־אֲבִיהֶם: וַיִּשְׁדָּל אֶהָב אֶת־יוֹסֵף מִכָּל־בָּנָיו כִּי־בֶן־יִזְקִינִים הוּא לוֹ וְעַשָּׂה לוֹ כְּתֹנֶת פָּסִים: ** וַיֵּרָא אֲחָיו כִּי־אֵתּוֹ אֶהָב אֲבִיהֶם מִכָּל־אֲחָיו וַיִּשְׁנֹאוּ אֹתוֹ וְלֹא יָכֹלוּ דַּבֵּר לוֹ שְׁלֹם: וַיַּחֲלֵם יוֹסֵף חֲלֹם וַיִּגְדַּל לְאֲחָיו וַיּוֹסֶפֶו עוֹד שָׁנָא אֹתוֹ: וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם שְׁמַעְנָא חֲלֹמִים הָיָה אֲשֶׁר חֲלַמְתִּי: וְהִנֵּה אֲנִינִי מֵאֲמָרִים אֲלֵיהֶם כְּתוּד הַשָּׂדֶה וְהִנֵּה קֶמֶח אֶלְמָתִי: *** וְנִגְבָּה וְהִנֵּה חֲסִידָי אֶלְמָתִים וְתִשְׁתַּחֲוּוּן לְאֵלִמָתִי: וַיֹּאמְרוּ לוֹ אֲחָיו הַמֶּלֶךְ תִּמְלֹךְ עָלֵינוּ אִם־מִשׁוֹל תִּמְשֹׁל בָּנוּ וַיּוֹסֶפֶו עוֹד שָׁנָא אֹתוֹ עַל־חֲלָמָיו וְעַל־דְּבָרָיו: וַיַּחֲלֵם עוֹד חֲלֹם וַיֹּסֶפֶר אֹתוֹ לְאֲחָיו וַיֹּאמֶר הִנֵּה חֲלָמְתִי חֲלֹם עוֹד וְהִנֵּה הַשָּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ וְאִתּוֹ עֲשֶׂר בּוֹכָבִים מִשְׁתַּחֲוִים לִי: וַיּוֹסֶפֶר אֶל־אֲבִיו וְאֶל־אֲחָיו וַיִּגְעֹר־בוּ אֲבִיו

אך טרף טרף ולא ראיתי עד-תנה: ולקחתם גם-את-נה מעם פני יקרהו אסון והורדתם את-שיבתי ברעה שאלה: ועתה כבאי אל-עבדך אבי וינער איננו אתנו ובפשו קשרה כנפשו:

[פרשת ויחי] ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויחי ימיר-יעקב שני חייו שבע שנים וארבעים ומאת שנה: ויקרבו ימיר-ישראל למות ויקרא ל בנו ליוסף ויאמר לו אס-נא מצאתי חן בעיניך שים-נא ידך תחת ירכי ועשית עמדי חסד ואמת אל-נא תקברני במצרים: וישכבתי עם-אבתי ונשאנני ממצרים וקברתני בקברתם ויאמר אנכי אעשה כדברך: ויאמר השבעה לי וישבע לו וישתחו ישראל על-ראש המטה: ** פ ויחי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חלה ויקח את-שני בניו עמו את-מנשה ואת-אפרים: ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא אליך ויתחזק ישראל ויגש על-המטה: ויאמר יעקב אל-יוסף אל שדי נראה-אלי כליו בארץ כנען ויברך אתי: *** ויאמר אלי הנני מפרך והרביתך ונתתיך לקהל עמי ונתתי את-הארץ הזאת לירשתך אחרי אבותי ועתה שני-בנך הנוגלים לך בארץ מצרים ערבאי אליך מצרימה ליהם אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהודה: וימולדתם אשר-הולדת

ונספר-לו ויפתר-לנו את-חלמתינו איש כחלמו פתה: ויחי כאשר פתרו-לנו בן הנה אתי השיב על-כני ואתו תלה: וישלח פרעה ויקרא את-יוסף וירי-צוה מן-הבור ויגלה ויחלף שמלתיו ויבא אל-פרעה: ויאמר פרעה אל-יוסף חלום חלמתי ופתר אין אתו ואני שמעתי עליך לאמר תשמע חלום לפתר אתו: ויען יוסף את-פרעה לאמר כל-ערי יענה את-שלוש פרעה:

[פרשת ויגש] ויגש אליו יהודה ויאמר כי אדני ידבר-נא עבדך דבר באוני אדני ואל-יחר אפך בעבדך כי כמוד כפרעה: אדני שאל את-עבדיו לאמר היש-לכם אב אור-אחי: ונאמר אל-אדני יש-לנו אב וכן וכל זקנים קטן ואחיו מת וינדר הוא לבדו לאמו ואביו אהבו: ** ונאמר אל-עבדך הורידה אלי ואשימה עיני עלי: ונאמר אל-אדני לא-יוכל הנער לעזוב את-אביו ועזוב את-אביו ומת: ונאמר אל-עבדך אס-לא ירד אחיכם הקטן אתכם לא חספון לראות פני: ויהי כי עלינו אל-עבדך אבי ונגד-לו את דברי אדני: *** ויאמר אבינו שבו בשרי-לנו מעט-אכל: ונאמר לא נוכל לדרת אס-יש אחינו הקטן אתנו ויורדנו כי-לא נוכל לראות פני האיש ואחינו הקטן איננו אתנו: ויאמר עבדך אבי אלינו אתם ידעם כי שנים לידה-לי אשתי: ויצא הקטן מאחי ונאמר

שמות - ורא

אשר-עבדו בהם כפרך: ויאמר מלך מצרים למלכות העברית אשר שם האחת שפחה ושם השנית פועה: ויאמר בילדכן את-העבריות וראיתן על-האבנים אס-כן הוא והמתות אתן ואם-בת הוא ותיח: ויתראן המלכות את-האלהים ולא עשו כאשר דבר אליהן מלך מצרים ויתחיו: את-הילדים:

[פרשת ורא] וידבר אלהים אל-משה ויאמר אליך אני יהוה: וארא אל-אברהם אל-יצחק ואל-יעקב באל שדי ושמי יהוה לא נודעתי להם: וגם הקמתי את-בריתי אתם לתת להם את-ארצן כנען את ארץ מגריהם אשר-גרי בה: וגם אני שמעתי את-נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבדים אתם ואזכר את-בריתי: ** לכן אמר לבני-ישראל אני יהוה ודועאתי אתכם מתחת סבלת מצרים והצלת אתכם מעבדותם וגאלי אתכם בידוע נטויה ובשפטים גדלים: ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלהים וידעתם כי אני יהוה אלהיכם המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים: ותבאתי אתכם אל-הארץ אשר נשאתי את-ידי לתת אותה לאברהם ליצחק וליעקב ונתתי אתה לכם מורשה אני יהוה: וידבר משה כן אל-בני ישראל ולא שמעו אל-משה מקצר רוח ומעבדה קשה: *** פ וידבר יהוה אל-משה לאמר: בא דבר

ויחי - שמות

אחריהם לך יהיו על שם אחיהם יקראו בנחלתם: ואני כבאי מפדן מטה עלי רחל בארץ כנען בדרך בעוד כברת-ארץ לבא אפתנה ואקברה שם בדרך אפרת הוא בית להם: וירא ישראל את-בני יוסף ויאמר מיר-אחלי: ויאמר יוסף אל-אביו בני הם אשר-נמת-לי אלהים בנה ויאמר קסם-נא אלי ואברכם:

[פרשת שמות] ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה את יעקב איש וביתו באו: ראובן שמעון לוי ויהודה: יששכר זבולן ובנימין: דן ונפתלי גד ואשר: ויהי כל-נפש יצא יחד יעקב שבעים נפש ויוסף היה במצרים: וימת יוסף וכל-אחיו וכל הדור ההוא: ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד ותמלא הארץ אתם: ** פ ויגש מלך-חדש על-מצרים אשר לא-ידע את-יוסף: ויאמר אל-עמו הנה עם בני ישראל רב ועצום מעו: הבה נתחכמה לו פן-יגדף והיה פת-תקראנה מלחמה ונוסף גם-הוא על-שנאנו ונלחם בננו ועלה מן-הארץ: וישימו עליו שני מסיים לעמן צלות בסבלתם ויכן ערי מסכתו לפרעה את-פתם ואת-רעמסס: וכאשר יענו אלו בן ירבה וכן יפרץ ויגדו מפני בני ישראל: *** ויעבדו מצרים את-בני ישראל שמונה שנים: וימריו את-חיהם בעבדה קשה בחמר ובכלבנים ובכל-עבדה בשדה את כל-עבדיהם

אֶל־פֶּרֶעַ מֶלֶךְ מִצְרַיִם וַיִּשְׁלַח אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ־
וְיָדְבָר מִשָּׁה לִפְנֵי יְהוָה לֵאמֹר הֵן בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־שָׁמְעוּ
אֵילֵינוּ וְאֵיךְ יִשְׁמְעֵנִי פֶרֶעַ וְאֵיךְ עָרַל שַׁתְּתִים: פ וַיָּדְבָר
יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן וַיֹּצִיחֵם אֶל־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
וְאֶל־פֶּרֶעַ מֶלֶךְ מִצְרַיִם לְהוֹצִיא אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מֵאֶרֶץ־
מִצְרַיִם:

[illegible]

אָבְדָה מַעֲרִים: וַיִּשָּׁב אֶת־מֹשֶׁה וְאֶת־אַהֲרֹן אֶל־פְּרֹעֶה וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו לֹכֵךְ עֲבֹדוּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִי וּמִי יִהְיֶה־לָּנוּ: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה בְּנַעֲרָיו בְּנַעֲרָיו נִלְכְּדוּ בְּנֵלְךָ בְּנֵינוּ וּבְנוֹתָנוּ בַּצֵּנוּן וַאֲנִי בְּנֵלְךָ יְהוָה לֵנוּ: וַיֹּאמֶר אֵלָיו יוֹדִי כִן יְהוָה עֲמָם כְּאִשֶּׁר אֲשַׁלְּחֶם אֹתָם וְאֶת־טַפְּכֶם רְאוּ כִי יִרְדֶּה נֶגֶד פְּנֵינוּ: אֵל כִן לִבְרִינָה הַגְבִּיר וְעַבְדּוֹ יִהְיֶה־כִי אֹתָהּ אַתָּם מַקְשִׁים וַיִּגְרַשׁ אֹתָם וְאֵת מִפְּנֵי פְרֹעֶה:

[פרשת בארץ] וילך בשלח פורעה אתהעם ולא נתן
 אליהם דרך ארץ שלמים ין קרוב הוא ין אמר אליהם
 ויבחרו העם בראתם מלחמה ושוב מצרימה: ואם
 אליהם אתהעם דרך המדבר ין סיוור ומשעים עלו
 מצרימה לארץ מארץ מצרים: ויבחר משה אתעצמות יוסף
 עמו ין השבע והשבע אתהניב עצמלת מזה פד יוסף
 אליהם אתכם והעליתם אתעצמת מזה אתכם: ויספר
 משבת והתנו באתם בקצה המדבר: ויהיה הלך לפניכם יום
 בעצרת עלו באתם וילקח בעצרת יום וילקח אתה
 יוםם וימנו וילקח: ואלישיש הענין יוםם ועצרת ואש
 קילת לפני העם: ** וידבר יהוה אלמשה דאמר: מכל
 אתני ארץ מצרים ויבחר לפני ין היתחיל בני גד
 ובני אשר לפני יעל צלף כחתי ונחש עליהם: ואמר פורעה

לבני ישראל נכנסים כבאים סגר עליהם המדבר:
 ויחזקתו את אלביהם פניה וירד את אחיהם כפורה
 ובכל חמיה וירדו מצרים: כי ירדו ויחזקתו: כפורה
 וירד למלך מצרים: כי ברח העם ויחזקתו לבן פניה
 ועקביו אליהם: ויאמר מלחמות עשיתו כי שילחתי
 את ישראל מעמדתו: ויאמר תורכבו ואני צפנו לכל
 ויחם שם מאות רב חיות וכל רכב מצרים
 ושלשם עבדו: ויחזקתו אותה את פניה מלך מצרים
 וירד את בני ישראל ואני: ישראל ואני רבקה:

פירשתי תורח וישמע יתרו מדין חתן משה את כל אשר עשה אליהם למשה ולבני ישראל ויהי את יתרו מדין חתן משה את צפרה אשת משה אתר שלוחיה ואת שני בניה אשר שם ואתחזק ביהם כי אמר בן היתבי בארץ כנעני: והיה החדש אלול יבא אל בני קנעון ויבא חתן מדין פרעה: *** ויבא יתרו חתן משה ובניו ואשתו ויאמשה אלמורד אל אהרן את כל אשר עשה לו יתרו חתן משה ויאמר אל־משה אני חתנך יתרו בן אקלך ואשתך ושני בני נעמי: ויבא משה לקראת חתנו ויאמרו וישקלו וישאכלו וישלחו וישקלו וישאכלו: ויספר משה לחתנו את כל אשר עשה לו יתרו לפרעה ולמצרים על אודת

ישראל את כל התהלה אשר מצאתם בך ויצלם יהוה: ויחד יתור על כל השנהב אשר עשך יהוה לישראל
האשר הצילו מיד מצרים: ואמר יתור בך יהוה יהוה אשר
הציל אתכם מיד מצרים ומיד פרעה יהוה הציל אתכם
ממחת יד מצרים: עתה ידעתי כי גדול יהוה
מכל האלהים כי בך אשר נדו עליהם: ויחל יתור חתן
משה עלה ויחם אלפתו ויבא אהרן וכל זקני ישראל
למשה ולעמרם עתה משה לפני האלהים:

[illegible]

ארבע טבעות וְהָב וְנָתַתָּה עַל אֶרְבַּע פְּעֻמָּתָיו וְשִׁתִּי טִבְעַת
עַל־צִלְעוֹ הָאֶחָת וְשִׁתִּי טִבְעַת עַל־צִלְעוֹ הַשְּׁנִי: וְעִשִּׂית
בְּדֵי עֵצִי שְׁטִים וְצִפִּית אֹתָם זָהָב: וְהִבַּאת אֶת־הַבְּדִים
בַּטִּבְעֹת עַל צִלְעַת הָאָרֶץ לְשַׂאת אֶת־הָאָרֶץ בָּהֶם: כִּטְבַּעַת
הָאָרֶץ יִהְיֶה הַבְּדִים לֹא יִסְרוּ מִמֶּנּוּ: וְנָתַתְּ אֶל־הָאָרֶץ אֶת
הַעֲרֹת אֲשֶׁר אָמַן אֱלֹדִי:

[פרשת תצורה] וְאֵתָה תַּצְרֶנָּה | אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ אִלֵּיהֶם
שֶׁמֶן זֵית זָךְ כִּתִּית לְמֵאֹר לְהַצִּילֹת נֶר מִמֶּי: בְּאֵהָל מוֹעֵד
מִחוּץ לַמִּשְׁכָּת אֲשֶׁר עַל־הַעֲרֹת יַעֲרֹךְ אֹתוֹ אֹהֶרָן וּבְנָיו
מִעֶרֶב עַד־בֶּקֶר לִפְנֵי יְהוָה חֲקַת עוֹלָם לְדֹרֹתָם מֵאֵת בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל: ס וְאֵתָה הִקְרַב אֱלֹדִי אֶת־אֹהֶרָן אֱלֹדִי וְאֶת־בְּנָיו
אֹתוֹ מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְכַהֲנוֹ לִי אֹהֶרָן נָדָב וַאֲבִיהוּא
אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר בְּנֵי אֹהֶרָן: וְעִשִּׂית כְּגִיד־קֶדֶשׁ לְאֹהֶרָן
אֲחִיד לְכַבֹּד וּלְתַפְאָרָתוֹ: וְאֵתָה תְּדַבֵּר אֶל־כָּל־חַכְמֵי־לֵב
אֲשֶׁר מִלְּאֵתִי רִיחַ חֲכָמָה וְעֵשׂוּ אֶת־בְּנֵי אֹהֶרָן לְקַדְּשׁוֹ
לְכַהֲנוֹ לִי: וְאֵלֶּה הַבְּנָדִים אֲשֶׁר יַעֲשׂוּ חֹשֶׁן וְאֶזוּד וּמִמֶּלֶךְ
וְכִתְנֹת תִּשְׁבָּץ מִצְנָפֶת וְאֶבֶן־שֹׁפָר וְעֵשׂוּ כְּגִיד־קֶדֶשׁ לְאֹהֶרָן
אֲחִיד וּלְבָנָיו לְכַהֲנוֹ לִי: וְהֵם יִקְחוּ אֶת־הַזָּהָב
וְאֶת־הַתִּכְלִית וְאֶת־הָאֲרָגָמָן וְאֶת־תּוֹלַעַת הַשָּׁנִי וְאֶת־הַשֵּׁשׁ:
** פ וְעֵשׂוּ אֶת־הָאֶפֶס וְהָב תַּכְלִית וְאֲרָגְמָן תּוֹלַעַת שָׁנִי
וְשֵׁשׁ מִשְׁוֹן מַעֲשֵׂה חֹשֶׁב: שְׁתֵּי כֹתֶפֶת חֲבֵרֹת יִהְיֶה־לּוֹ

וְאֶם־שָׁלֹשׁ־אֵלֶּה לֹא יַעֲשֶׂה לָּהּ וְנִצָּאָה חֲזָקָה אֵין כִּסְפִּי: ***
ס מִכָּה אִישׁ וְיָמָת מוֹת יוֹמָת: וְאֲשֶׁר לֹא צִדָּה וְהִאֲלֵהִים
אֵנָּה לִידָּה וְשִׁמְתִּי לָּהּ מָקוֹם אֲשֶׁר יָנוּס שָׁמָּה: ס וְכִי־יָיִד
אִישׁ עַל־רֵצֵהוּ לְהִרְגוֹ בְּעֶרְמָה מִמֶּנּוּ מִזִּבְחֵי תִּקְחֶנּוּ לְמוֹת:
ס וּמִכָּה אֲבִיו וְאִמּוֹ מוֹת יוֹמָת: ס וְגִזְבֹּב אִישׁ וּמִכָּרָו
וּנְמָצָא כִּידּוֹ מוֹת יוֹמָת: ס וּמִקְלָל אֲבִיו וְאִמּוֹ מוֹת
יוֹמָת: ס וְכִי־יִרְיֹבֵן אֲנָשִׁים וְהִכָּה־אִישׁ אֶת־רֵצֵהוּ בְּאֶבֶן
אוּ בְּכַנָּף אוּ זָרָא מוֹת וְנָפַל לְמַשְׁכָּב: אִם־יִקְוֶה וְהִתְחַלֵּךְ
בַּחוּץ עַל־מִשְׁעָנָתוֹ וְנָקָה הַמִּכָּה רַק שָׁכָתוֹ יִתֵּן וְרָפָא יִרְפָּא:

[פרשת תרומה] וַיָּבֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: דְּבַר
אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ־מֵאֵת תְּרוּמָה מֵאֵת כָּל־אִישׁ אֲשֶׁר
יָדְבָנּוּ לְבָו תִּקְחוּ אֶת־תְּרוּמָתִי: וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ
מֵאֲתָם זָהָב וְכֶסֶף וְנִחְשָׁת: וְהִכַּלְתֶּם וְאֲרָגְמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי
וְשֵׁשׁ וְעִזִּים: וְעֹרֹת אֵילָם מֵאֲדָמִים וְעֹרֹת תַּחֲשִׁים וְעֵצִי
שְׁטִים: ** שֶׁמֶן מִלֶּמָּאָר בְּשִׁמְטִים לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטָרֹת
הַסִּמִּים: אֲבִי־שֹׁהֵם וְאֲבִי מִלֵּאִים לֵאפֹד וְחֹשֶׁן: וְעֵשׂוּ
לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנָתִי בְּתוֹכָם: כָּל־אִשׁ אֲנִי מֵרֹאֶה אוֹתוֹ אֶת
תְּכֵנִית הַמִּשְׁכָּן וְאֶת תְּכֵנִית כָּל־כְּלָיו וְכֵן תַּעֲשׂוּ: *** ס
וְעֵשׂוּ אֹרֹן עֵצִי שְׁטִים אֲמֹתִים וְחָצִי אֲרָכּוֹ וְאָמָה וְחָצִי
רַחְבּוֹ וְאָמָה וְחָצִי קַלְתּוֹ: וְצִפִּית אֹתוֹ זָהָב וְזָהָב טוֹהַר מִכִּית
וּמִחוּץ תַּצְפֶּנּוּ וְעִשִּׂית עֲלָיו זָרָב כִּסִּיב: וְיִצְקֶתָ לּוֹ

וְעִשִּׂית כִּי־וְנָתַתָּה וְכֵן נִחְשַׁת לְרַחֲצָה וְנָתַתָּה אֹתוֹ
בִּי־אֵהָל מוֹעֵד וּבִי־הַמִּזְבֵּחַ וְנָתַתָּה שָׁמָּה מִים: וְרַחֲצוּ
אֹהֶרָן וּבְנָיו מִמֶּנּוּ אֶת־יְדֵיהֶם וְאֶת־רַגְלֵיהֶם: כְּבָאֵם
אֶל־אֵהָל מוֹעֵד יִרְחֲצוּ־מִים וְלֹא יָמָתוּ אוּ כִּשְׁתִּים
אֶל־הַמִּזְבֵּחַ לְשֵׁרֹת לְהַקְטִיר אִשָּׁה לִיהוָה: וְרַחֲצוּ יְדֵיהֶם
וְרַגְלֵיהֶם וְלֹא יָמָתוּ וְהָיָה לָהֶם חֻק־עוֹלָם לֹא יִזְוְעוּ
לְדֹרֹתָם: פ

[פרשת ויקהל] וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת־כָּל־עֵדֻת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם אֵלֶּה הַבְּדִים אֲשֶׁר־צִוֶּנָּה יְהוָה לַעֲשׂוֹת אֹתָם:
שֵׁשֶׁת יָמִים תַּעֲשֶׂה מִלֵּאכָה וּבָיִים הַשְּׁבִיעִי יִהְיֶה לָכֶם קָדֶשׁ
שִׁבְתִּי שְׁבֹתוֹן לִיהוָה כָּל־הַעֲשֵׂה כֵן מִלֵּאכָה יוֹמָת:
לֹא־תִבְרָאוּ אֵשׁ כָּל־מִשְׁבָּחֵיכֶם בַּיּוֹם הַשִּׁבְעִי: *** פ
וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־כָּל־עֵדֻת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הִנֵּה הַדָּבָר
אֲשֶׁר־צִוֶּה יְהוָה לֵאמֹר: קָחוּ מֵאֲתָכֶם תְּרוּמָה לִיהוָה כֹּל
נָדִיב לִבּוֹ יִבְרָאֶה אֶת תְּרוּמָתוֹ יְהוָה זָהָב וְכֶסֶף וְנִחְשָׁת:
וְהִכַּלְתֶּם וְאֲרָגְמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים: וְעֹרֹת אֵילָם
מֵאֲדָמִים וְעֹרֹת תַּחֲשִׁים וְעֵצִי שְׁטִים: וְשֶׁמֶן לְמִלֵּאֹר
וּבִשְׁמִים לְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְלִקְטָרֹת הַסִּמִּים: וְאֲבִי־שֹׁהֵם
וְאֲבִי מִלֵּאִים לֵאפֹד וְחֹשֶׁן: וְכָל־חַכְמֵי־לֵב כְּכֹם יִבְאוּ
וְיַעֲשׂוּ אֶת כָּל־אֲשֶׁר צִוֶּה יְהוָה: *** אֶת־הַמִּשְׁכָּן
אֶת־אֹהֶל וְאֶת מִכְבָּשׁוֹ אֶת־קִדְּשׁוֹ וְאֶת־קִרְשֵׁיו אֶת־בִּרְיָתוֹ

אֶל־שָׁנִי קְצוֹתָיו וְהָבִי: וְחֹשֶׁב אֲפֹדָתוֹ אֲשֶׁר עָלָיו
כַּמַּעֲשָׂהוּ מִמֶּנּוּ יִהְיֶה זָהָב תַּכְלִית וְאֲרָגְמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי
וְשֵׁשׁ מִשְׁוֹן: וְלִקְחָתָ אֶת־שְׁתֵּי אֲבִי־שֹׁהֵם וּפְתַחְתָּ עֲלֵיהֶם
שָׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: *** שֹׁשֶׁה מִשְׁמָתָם עַל הָעֶבֶן הָאֶחָת
וְאֶת־שָׁמוֹת הַשִּׁשָּׁה הַנּוֹתָרִים עַל־הָעֶבֶן הַשְּׁנִי תַּכְלִיתֹתָם:
מַעֲשֵׂה חֶרֶשׁ אֲבִי פְתוּחֵי חֹתֶם תַּפְתַּח אֶת־שְׁתֵּי הָאֲבָנִים
עַל־שְׁמֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִסְבָּת מִשְׁבָּצוֹת זָהָב תַּעֲשֶׂה אֹתָם:
וְשִׁמְתָּ אֶת־שְׁתֵּי הָאֲבָנִים עַל כֹּתֶפֶת הָאֶפֶס אֲבִי זָכָר לְבָנִי
יִשְׂרָאֵל וְנָשָׂא אֹהֶרָן אֶת־שְׁמוֹתָם לִפְנֵי יְהוָה עַל־שְׁתֵּי
כֹתֶפָיו לְזָכָר:

[פרשת כי תשא] וַיָּבֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: כִּי תִשָּׂא
אֶת־רֹאשׁ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיהֶם וְנָתַן אִישׁ כֶּסֶף נַפְשׁוֹ
לִיהוָה כִּסְקָד אֹתָם וְלֹא־יִהְיֶה בָהֶם נֶגֶף בַּכָּדָה אֹתָם: זָה |
יִתְנוּ כָּל־הָעָבֶד עַל־הַפְּקוּדִים מִחֲצִית הַשֶּׁקֶל בַּשֶּׁקֶל הַקֹּדֶשׁ
עֲשׂוּרִים גֵּרָה הַשֶּׁקֶל מִחֲצִית הַשֶּׁקֶל תְּרוּמָה לִיהוָה: ** כֹּל
הָעָבֶד עַל־הַפְּקוּדִים מִכֹּן עֲשָׂרִים שָׁנָה וּמַעֲלָה יִתֵּן תְּרוּמָתוֹ
יְהוָה: הַעֲשִׂיר לֹא־יִרְבֶּה וְהָיָה לֹא יִמְלִיט מִמִּחֲצִית הַשֶּׁקֶל
לְתַת אֶת־תְּרוּמָתוֹ יְהוָה לְכַפֵּר עַל־נַפְשֹׁתֵיהֶם: וְלִקְחָתָ
אֶת־כֶּסֶף הַכֹּפָרִים מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָתַתָּ אֹתוֹ עַל־עֲבֹדַת
אֵהָל מוֹעֵד וְהָיָה לְבָנִי יִשְׂרָאֵל לְזָכָרוֹן לִפְנֵי יְהוָה לְכַפֵּר
עַל־נַפְשֹׁתֵיהֶם: *** פ וַיָּבֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר:

והמשה ושבעים שקל בשקל הקדש: בקע לגלגלת מחצית השקל בשקל הקדש לכל העבר על־הפקודים מִבֵּן עשרים שנה וְנַעֲלָה לִשְׁש־מאות אֵלָּה וּשְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים וְחֹמֶשׁ מאות וְחֹמֶשִׁים: וְהָיָה מֵאֵת כֹּכַר הַכֶּסֶף לַעֲקֹת אֶת אֲדֹנֵי הַקֹּדֶשׁ וְאֶת אֲדֹנֵי הַפִּרְכָּת מֵאֵת אֲדָנִים לַמֶּלֶךְ הַכֹּכֶר כֹּכַר לְאָזֹן: *** וְאֶת־הָאֶלֶף וּשְׁבַע הַמֵּאוֹת וְחֻמֶּשֶׁה וּשְׁבַעִים עֶשֶׂה וָיֹסֶם לַעֲמֻדִים וְצִפָּה רֹאשֵׁיהֶם וְחֹשֶׁק אֹתָם: וְנִחַשְׁתָּ הַחֲנוּפָה שְׁבַעִים כֹּכֶר וְאֲלָפִים וָאַרְבַּע־מֵאוֹת שֶׁקֶל: וַיַּעַשׂ כֵּן אֶת־אֲדֹנֵי פֶתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת מִזְבֵּחַ הַנִּחֻשֶׁת וְאֶת־מִכְבַּר הַנִּחֻשֶׁת אֲשֶׁר־לָוֹ וְאֶת כֹּל־כְּלֵי הַמִּזְבֵּחַ: וְאֶת־אֲדֹנֵי הַחֲצֵר סָבִיב וְאֶת־אֲדֹנֵי שַׁעַר הַחֲצֵר וְאֶת כֹּל־יִתְדֵת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־כֹּל־יִתְדֵת הַחֲצֵר סָבִיב: וּמִן־הַתְּכֵלֶת וְהָאַרְגָּמָן וְחוֹלְעֵת הַשָּׁנִי עֹשֶׂה בְּגָדֵי־שָׂרָד לְשֵׁרֵת בְּקֹדֶשׁ וְנַעֲשֶׂה אֶת־בְּגָדֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר לְאַהֲרֹן כְּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה:

[פרשת ויקרא] ויקרא אל־משה וידבר יהוה אליו מאהל מועד לאמר: דבר אל־בני ישראל ואמרת אליהם אדם כִּי־יקריב מִמֶּם קָרְבָן לַיהוָה מִן־הַבְּהֵמָה מִדֶּבְקִיךָ וּמִן־הַצֹּאן תִּקְרִיבוּ אֶת־קַרְבָּנְכֶם: אִם־עֹלָה קָרְבְּנוֹ מִן־הַבָּקָר וְכֹר תָּמִים יִקְרִיבֶנּוּ אֶל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד יִקְרִיב אֹתוֹ לְרַצְנוֹ לִפְנֵי יְהוָה: וְכֹמֶד יָדוֹ עַל רֹאשׁ הָעֵלָה וְנִרְצָה

אֶת־עֲמֻדָיו וְאֶת־אֲדָנָיו: אֶת־הָאָרְזִין וְאֶת־בָּרָיו אֶת־הַכִּפֹּרֶת וְאֶת פִּרְכַּת הַמִּסָּד: אֶת־הַשְּׁלֵחָן וְאֶת־בָּרָיו וְאֶת־כֹּל־כְּלָיו וְאֶת לֶחֶם הַפָּנִים: וְאֶת־מִנְחַת הַמָּאוֹר וְאֶת־כִּלְיָהָ וְאֶת־נִרְתִּיהָ וְאֶת שְׁמֹן הַמָּאוֹר: וְאֶת־מִזְבֵּחַ הַקְּטֹרֶת וְאֶת־בָּרָיו וְאֶת שְׁמֹן הַמִּשְׁחָה וְאֶת קְטֹרֶת הַסָּמִים וְאֶת־מִסַּךְ הַפֶּתַח לַפֶּתַח הַמִּשְׁכָּן: אֵת מִזְבֵּחַ הָעֹלָה וְאֶת־מִכְבַּר הַנִּחֻשֶׁת אֲשֶׁר־לָו וְאֶת־בָּרָיו וְאֶת־כֹּל־כְּלָיו אֶת־הַכֹּלִיר וְאֶת־כֹּנוֹ: אֵת קַלְעֵי הַחֲצֵר אֶת־עֲמֻדָיו וְאֶת־אֲדָנֶיהָ וְאֶת מִסַּךְ שַׁעַר הַחֲצֵר: אֶת־יִתְדֵת הַמִּשְׁכָּן וְאֶת־יִתְדֵת הַחֲצֵר וְאֶת־מִיתְרֵיהֶם: אֶת־בְּגָדֵי הַשָּׂרָד לְשֵׁרֵת בְּקֹדֶשׁ אֶת־בְּגָדֵי הַקֹּדֶשׁ לְאַהֲרֹן לְכֹהֵן וְאֶת־בְּגָדֵי בָנָיו לְכֹהֵן: וַיַּצְאוּ כֹל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִלִּפְנֵי מֹשֶׁה:

[פרשת פקודי] אלה פקודי המשכן משכן העדת אשר פקד עלי־י משה עבדך הלוים ביד איהמר בן־אהרן ובצלאל בן־אורי: בן־חור למשה ויהודה עשה את כל־אשר־צוה יהוה את־משה: ואילו אהליאב בן־אחיסמך למשה־זן תרש וחשב ורקם בתכלת ובארגמן ובחולעת השני ובכש: ** ס כל־הזהב העשוי למלאכה בכל מלאכת הקדש ויהי | זהב החנופה תשע ועשרים ככר ושבע מאות ושלשים שקל בשקל הקדש: וכסף פקודי העדה מאת ככר ואלף ושבע מאות

אֶצֶל הַמִּזְבֵּחַ: ** וּפֶשֶׁט אֶת־בְּגָדָיו וְלִבֵּשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים וְהוֹצִיא אֶת־הַדֶּשֶׁן אֶל־מִחוּץ לַמִּזְבֵּחַ אֶל־מָקוֹם טָהוֹר: וְהָאֵשׁ עַל־הַמִּזְבֵּחַ תִּקְוֶה־בּוֹ לֹא תִכָּה וּבֵעַר עֲלֶיהָ הַכֹּהֵן עֲצִים בְּכֹכֶר בְּכֹכֶר וְעֵרָךְ עֲלֶיהָ הָעֹלָה וְהַקְטִיר עֲלֶיהָ חֲלִיב הַשִּׁלְמִים: אֵשׁ תָּמִיד תִּקְוֶה עַל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכָּה: *** ס וְאֵת תֹּרֶת הַמִּנְחָה הַקֹּדֶשׁ אֹתָהּ בְּנִי־אֶהָרֹן לִפְנֵי יְהוָה אֶל־פְּנֵי הַמִּזְבֵּחַ: וְהָיָה מִמֶּנּוּ כְּמִצּוֹ מִסַּלַּת הַמִּנְחָה וּמִשְׁמֶנָּה וְאֵת כֹּל־הַלֶּבֶנָה אֲשֶׁר עַל־הַמִּנְחָה וְהַקְטִיר הַמִּזְבֵּחַ רִיחַ נִיחֹחַ אֲנִיכָרָה לַיהוָה: וְהַנֹּחֲרֹת מִמֶּנָּה יֵאָכְלוּ אֶהָרֹן וּבָנָיו מִצֹּאת תֹּאכַל מִמֶּקוֹם קֹדֶשׁ כְּחֹצֵר אֹהֶל־מוֹעֵד יֵאָכְלוּ: לֹא תֹאכַף חֲמֹץ חֵלָקִים נְתָתִי אֹתָהּ מֵאִשִּׁי קֹדֶשׁ קֹדֶשִׁים הוּא כְּחֻשָּׁא וּכְאֶשֶׁם: כִּלְיֹ־רֵי בְּבָנֵי אֶהָרֹן יֵאָכְלֶנָה חֶק־עוֹלָם לְדֹרֹתֵכֶם מֵאִשִּׁי יְהוָה כֹּל אֲשֶׁר־יֵצֵעַ בָּהֶם יִקְדָּשׁ:

[פרשת שמני] ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו וילקחי ישראל: ויאמר אליהם קח־לָךְ עֵגֶל בֶּן־בָּקָר וְחֻמָּתָא וְאֵיל לַעֲלֹה תַמִּים וְהַקְרִיב לִפְנֵי יְהוָה: וְאֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר קָחוּ שְׁעִיר־עִזִּים לְחֻשָּׁא וְעֵגֶל וְכֶבֶשׂ בְּנֵי־שָׁנָה תַמִּים לַעֲלֹה: וְשׁוֹר וְאֵיל לְשִׁלְמִים וְלִזְבֹּחַ לִפְנֵי יְהוָה וּמִנְחָה בִּלְוָלָה בְּשֶׁמֶן כִּי הַיּוֹם יְהִיֶּה נִרְאָה אֵלֵיכֶם: וַיִּקְחוּ אֵת אֲשֶׁר צִוָּה מֹשֶׁה אֶל־פְּנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וַיִּקְרְבוּ כֹל־הָעֵדָה וַיַּעֲמִדוּ לִפְנֵי יְהוָה: וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה יְהוָה

לֹא לִכְפֹּר עֲלֵיו: ** וּשְׁחַט אֶת־בֵּן הַבָּקָר לִפְנֵי יְהוָה וְהִקְרִיבוּ בְנֵי אֶהָרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת־הַדָּם וְנִרְקַח אֶת־הַדָּם עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב אֲשֶׁר־פָּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: וְהַפְּשִׁיט אֶת־הָעֹלָה וְנִתַּח אֹתָהּ לְנִתְחֶיהָ: וְנִתְּנוּ בְנֵי אֶהָרֹן הַכֹּהֵן אֵשׁ עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְעִרְכוּ עֲצִים עַל־הָאֵשׁ: וְעִרְכוּ בְנֵי אֶהָרֹן הַכֹּהֲנִים אֵת הַנִּתְחִים אֶת־הָרֹאשׁ וְאֶת־הַפָּדֶר עַל־הָעֲצִים אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל־הַמִּזְבֵּחַ: וְקָרְבוּ וַיִּכְרְעוּ יָרֵיחַ בָּמִים וְהַקְטִיר הַכֹּהֵן אֶת־הַכֹּל הַמִּזְבֵּחַ עֲלָה אֲשֶׁה רִיחַ־נִיחֹחַ לַיהוָה: *** ס וְאִם־מִן־הַצֹּאן קָרְבְּנוֹ מִן־הַשִּׁבְעִים אוֹ מִן־הָעִזִּים לַעֲלֹה וְכֹר תָּמִים יִקְרִיבֶנּוּ: וּשְׁחַט אֹתוֹ עַל גֵּד הַמִּזְבֵּחַ צִפָּנָה לִפְנֵי יְהוָה וְנִרְקַח בְּנֵי אֶהָרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת־דָּמוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: וְנִתַּח אֹתוֹ לְנִתְחָיו וְאֶת־רֹאשׁוֹ וְאֶת־פָּדֶרָיו וְעִרְכוּ הַכֹּהֵן אֹתָם עַל־הָעֲצִים אֲשֶׁר עַל־הָאֵשׁ אֲשֶׁר עַל־הַמִּזְבֵּחַ: וְהַקְרִיב וְהַפְּרַעֲסִים יָרֵיחַ בָּמִים וְהִקְרִיב הַכֹּהֵן אֶת־הַכֹּל וְהַקְטִיר הַמִּזְבֵּחַ עֲלָה הוּא אֲשֶׁה רִיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה:

[פרשת צו] וידבר יהוה אל־משה לאמר: צו את־אהרן ואת־בניו לאמר זאת תורת העלה הוא העלה על־מזבֶּחַ עַל־הַמִּזְבֵּחַ כֹּל־הַלֵּילָה עִד־הַבֹּקֶר וְאֵשׁ הַמִּזְבֵּחַ תִּקְוֶה בּוֹ: וְלִזְבֹּחַ הַכֹּהֵן מִדּוֹ כֹּד מִכְנִס־כֹּד לִיבֵשׁ עַל־בִּשְׂרוֹ וְהָיָה אֶת־הַדֶּשֶׁן אֲשֶׁר תֹּאכַל הָאֵשׁ אֶת־הָעֹלָה עַל־הַמִּזְבֵּחַ וְשָׂמוּ

טהרה בכל-קדש לא-תגע ואל-המקדש לא תבא עד-מלאת ימי טהרה: ואם-נקבה תלד וטמאה שבעים כנדתה וישים יום וששת ימים תשב על-דמי טהרה: ** וכמלאת | ימי טהרה לבן או לבת תביא כבש בן-שנתו לעלה ויבדילה אחר לחטאת ואל-פתח אהל-מועד אל-הכהן: והקריבו לפני יהוה וכפר עליה וטהרה ממקדש דמיה זאת תורת הלידת לזכר או לנקבה: ואם-לא תמצא ידה די שם ולקחה שתי-תרומים או שני בני יונה אחד לעלה ואחר לחטאת וכפר עליה הכהן וטהרה: *** פ וידבר יהוה אל-משה ואל-אהרן לאמר: אדם כיי-יהיה בעור-בשרו שאת או-ספחת או בהרת ויהיה בעור-בשרו לגנע צרעת והובא אל-אהרן הכהן או אל-אחד מבניו הפקנים: ויאה הכהן את-הנגע בעור-הבשר ושער בנגע הפך | לבן ומראה הנגע עמק מעור בשרו נגע צרעת הוא וראהו הכהן וטמא אותו: ואם-בהרת לבנה הוא בעור בשרו ועמק איך-מראה מן-העור ושערה לא-הפך לבן והסגירו הכהן את-הנגע שבעת ימים: וראהו הכהן ביום השביעי והנה הנגע עמד בעינו לא-פשה הנגע בעור והסגירו הכהן שבעת ימים שנית:

[פרשת מצורע] וידבר יהוה אל-משה לאמר: זאת תהיה תורת המצורע ביום טהרתו והובא אל-הכהן: ויצא הכהן

הדבר אשר-צנה יהוה תעשו ורא אליכם כבוד יהוה: ** ואמר משה אל-אהרן קרב אל-המזבח ועשה את-חטאתך ואת-עלתך וכפר בעדך וכעד העם ועשה את-קרבן העם וכפר בעדם כאשר צוה יהוה: ויקרב אהרן אל-המזבח וישחט את-עגל החטאת אשר-לו: ויקרבו בני אהרן את-הדם אליו ויטבל אצבעו בדם ויתן על-קרנות המזבח ואת-הדם יצק אל-יסוד המזבח: ואת-החלב ואת-החלית ואת-החלית מן-הכבד מן-החטאת הקטיר המזבחה כאשר צוה יהוה את-משה: *** ואת-הבשר ואת-העור שרף באש מחוץ למחנה: וישחט את-העלה וימצאו בני אהרן אליו את-הדם ויזרקו על-המזבח סביב: ואת-העלה המצויא אליו לנתחיה ואת-הראש ויקטר וישרר על-המזבח: וירחץ את-הקרב ואת-הכרעים ויקטר על-העלה המזבחה: ויקרב את קרבן העם וילקח את-שערי החטאת אשר לעם וישחטוהו ויחטאוהו כראשון: ויקרב את-העלה ויעשה כמשפט:

[פרשת תזריע] וידבר יהוה אל-משה לאמר: דבר אל-בני ישראל לאמר אשה כי תזריע וילדה זכר וטמאה שבעת ימים כימי נדת דותה טמאה: וביום השמיני ימול בשר ערלתו: ושלשים יום ושלשת ימים תשב בדמי

אחרי מות

אל-משה דבר אל-אהרן אחיו ואל-יבא בכל-עת אל-הקדש מבית לפרכת אל-פני הכפרת אשר על-הארץ ולא ימות כי בענן ארצה על-הכפרת: בזאת יבא אהרן אל-הקדש בפר בן-בקר לחטאת ואיל לעלה: בהנת-בד קדש ילבוש ומכנסים-ב יתיו על-בשרו ובאבנט בד יחזר ובמאנפת בד יצנף בגדי-קדש הם ורחץ במים את-בשרו וילבשם: ומאת עדת בני ישראל יקח שני-שעירי עזים לחטאת ואיל אחד לעלה: והקריב אהרן את-פר החטאת אשר-לו וכפר בעדו וכעד ביתו: ** ולקח את-שני השעירים והעמיד אתם לפני יהוה פתח אהל מועד: ונתן אהרן על-שני השעירים גרלות גורל אחד ליהוה וגורל אחד לעזאזל: והקריב אהרן את-השעיר אשר עלה עליו הגורל ליהוה וקשה חטאת: והשעיר אשר עלה עליו הגורל לעזאזל יעמידו לפני יהוה וכפר עליו לשלח אתו לעזאזל המדברה: והקריב אהרן את-פר החטאת אשר-לו וכפר בעדו וכעד ביתו ושחט את-פר החטאת אשר-לו: *** ולקח מלא-המחקה חזיל-אש מעל המזבח מלפני יהוה ומלא חפניו קטורת סמים דקה והביא מבית לפרכת: ונתן את-הקטרת על-האש לפני יהוה וכסה | ענן הקטרת את-הכפרת אשר על-העדות ולא ימות: ולקח מים הור והנה באצבעו על-פני הכפרת קדמה ולפני הכפרת יזה שבע-פעמים מן-הדם באצבעו: ושלח

מצורע - אחרי מות

אל-מחזין למחנה וראהו הכהן והנה נרפא נגע-הצרעת מן-הצרע: וצוה הכהן ולקח למשתר שתי-צפרים חיות טהרות ועץ ארז ושני תולעת ואזב: וצוה הכהן וישחט את-הצפור האחת אל-כלי-חרש על-מים חיים: ** ואת-השני את-הצפר החיה יקח אותה ואת-עץ הארז ואת-שני התולעת ואת-האזב ויטבל אותם ואת | הצפר החיה בדם הצפר השקטה על המים החיים: והזה על המשתר מן-הצרעת שבע פעמים וטהרו ושלח את-הצפר החיה על-פני השדה: וכבס המשתר את-בגדיו וגלח את-כל-שערו ורחץ במים וטהר ואחר יבוא אל-המחנה וישב מחוץ לאהל שבעת ימים: והנה ביום השביעי יגלח את-כל-שערו ואת-ראשו ואת-זקנו ואת גבת עינו ואת-כל-שערו יגלח וכבס את-בגדיו ורחץ את-בשרו במים וטהר: *** וביום השמיני יקח שני-כבשים תמימים וכבשה אחת בת-שנתה תמימה ושלשה עשרונים סלת מנחה בלילה בשמן ולג אחד שמן: והעמיל הכהן המשתר את האיש המשתר ואתם לפני יהוה פתח אהל מועד: ולקח הכהן את-הכבש האחד והקריב אתו לאשם ואת-לג השמן והניף אתם תנופה לפני יהוה:

[פרשת אחרי מות] וידבר יהוה אל-משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבנם לפני-יהוה וימתו: ויאמר יהוה

בשמי לשקר וחללת את־שם אֱלֹהֶיךָ אֲנִי יְהוָה: לא־תעשֶׂק את־רֵעֶךָ וְלֹא תִגְזֹל לֹא־תִלְוֶינָה פְעֻלַּת שְׂכִיר אִתְּךָ עַד־בֹּקֶר: לֹא־תִקְחַל חֵרֶשׁ וּלְפָנַי עֹר לֹא תִתֵּן מִכְשָׁל וְיִרְאָת מַאֲלֵהֶיךָ אֲנִי יְהוָה:

[פרשת אמור] וְאָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי־מִשְׁכַּן אֱמֶר אֶל־הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם לִנְפֶשׁ לֹא־יִשְׁמָא בַּעֲמִיּוֹ: כִּי אִם־לִשְׂאֵרוֹ הַקָּרִב אֱלֹו לֹאֻמוּ וּלְכַבְדּוֹ וּלְכַבְדּוֹ וּלְאֲחִיתוֹ הַבְּתוּלָה הַקְּרֹובָה אֱלֹו אֲשֶׁר לֹא־הָיְתָה לְאִישׁ לֹה יִשְׁמָא: לֹא יִשְׁמָא בַּעַל בַּעֲמִיּוֹ לַחֲתָלוֹ: לֹא־יִקְרָחַהּ וְיִקְרָחַהּ קִרְחָהּ בְּרֹאשָׁהּ וּפֹאֵת וְקָנָם לֹא יִגְחֹלוּ: וּבְכֻשָּׁם לֹא יִשְׁרֹטוּ שְׂרֻטָּת: קדושים יהיו לאלהיהם ולא יחללו שם אֱלֹהֵיהֶם כִּי אִתְּאִשִּׁי יְהוָה לָחֵם אֱלֹהֵיהֶם הֵם מְקַרְבִּים וְהֵיוּ קָדָשׁ: ** אֲשֶׁה זֶנֶה וְחִלְלָהּ לֹא יִקְחוּ וְאֲשֶׁה גִירוּשָׁה מֵאִשָּׁה לֹא יִקְחוּ כִּי־קָדָשׁ הוּא לֹא־לְאִלּוּהִי: וְקִדְשָׁתוּ כִּי־אִתְּלָחֶם אֲלֵהֶיךָ הוּא מְקַרְבִּי קִדֵּשׁ יְהוָה־לָּךְ כִּי קָדָשׁ אֲנִי יְהוָה מְקַדְשְׁכֶם: וְכֵת אִישׁ כְּהֵן כִּי תַחַל לְזִנוּת אֶת־אִבְיָהּ הִיא מִחֲתָלָה בְּאֵשׁ תִּשְׂרָף: וְהַכְהֵן תִּגְדֹּל מֵאֲחֵיו אֲשֶׁר־יִצָּק עַל־רֹאשׁוֹ שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וּמָלָא אֶת־יָדָיו לְלִבֵּשׁ אֶת־הַבְּגָדִים אֶת־רֹאשׁוֹ לֹא יִפְרֹעַ וּבִגְדָיו לֹא יִפְרֹס: וְעַל כִּנְפֵּי־שָׂת מֵת לֹא יָבֵא וְאִבּוֹ וְלֹאֻמוֹ לֹא יִשְׁמָא: וּמִן־הַמִּקְדָּשׁ לֹא יֵצֵא וְלֹא יַחַל אֶת מְקִדֵּשׁ אֱלֹהֵינוּ כִּי נִזְרֹ

אֶת־שְׂעִיר הַחַטָּאת אֲשֶׁר לָעֵם וְהִבִּיא אֶת־דָּמּוֹ אֶל־מִבְּנֵי לְפָרֶכֶת וְעֵשָׂה אֶת־דָּמּוֹ כְּאֲשֶׁר עָשָׂה לְעֵם הַפָּר וְהָזָה אֹתוֹ עַל־הַכֹּפֶרֶת וּלְפָנַי הַכֹּפֶרֶת: וְכֹפֶר עַל־הַקֹּדֶשׁ מִטְמֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִפְשְׁעֵיהֶם לְכָל־חַטָּאתָם וְכֵן יַעֲשֶׂה לְאֵהֶל מוֹעֵד: הַשָּׁכֵן אֲתָם בְּתוֹךְ טֹמְאָתָם: וְכָל־אָדָם לֹא־יִהְיֶה | בְּאֵהֶל מוֹעֵד בְּבֹאֹו בְּקָדֶשׁ עַד־צֵאתוֹ וְכֹפֶר בְּעֵדוֹ וּבְעֵד בִּירוֹו וּבְעֵד כָּל־קֹהֶל יִשְׂרָאֵל:

[פרשת קדושים] וְיִדְבֵּר יְהוָה אֱלֹהֵי־מִשְׁכָּה לְאָמֶר: דָּבָר אֶל־כָּל־עֲדַת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדוֹשִׁים תְּהִיוּ כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: אִישׁ אָמוֹ אִבּוֹ וְאִמּוֹ תִירָאוּ וְאֶחָד־בְּשִׁבְתֵּי תִשְׁמְרוּ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: ** אֶל־חֲפִנּוֹ אֶל־הָאֵלִילִם וְלֹא־לִי מִסְכָּה לֹא תַעֲשֶׂוּ לְכֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: וְכִי תִבְנוּ וְזָבַח שְׁלָמִים לַיהוָה לְרֹצֶנְכֶם תִּזְבְּחֻהוּ: בְּיוֹם וּבְחֹמֶשׁ יָאָכַל וּמִמִּתְהַוֶּה וְהַנּוֹתָר עַד־יוֹם הַשְּׁלִישִׁי בָאֵשׁ יִשְׂרָף: וְאִם הָאָכַל יָאָכַל בְּיוֹם הַשְּׁלִישִׁי פָגוּל הוּא לֹא יִרְצָה: וְאִכְלֹו עֲזוּנוֹ יִשָּׂא כִי־אֶת־קִדְשׁ יְהוָה חָלַל וְנִכְרַתָּה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמִּיהֶם: וּבְקִרְבָנְכֶם אֶת־קָצִיר אֲרֻצְכֶם לֹא תִכְלֶה פֹאֵת שָׂדֶךְ לְקָצֵר וּלְקַט קְצִירֶךָ לֹא תִלְקֹט: וְכִמְכֹּר לֹא תַעֲוֹל וּפְרַט כְּרֹמֶךָ לֹא תִלְקֹט לְעַנִּי וְלִגְדֵּל תַּעֲזֹב אֲתָם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם: *** לֹא תִגְנֹבוּ וְלֹא־תִבְחָשׁוּ וְלֹא־תִשְׁקֹרוּ אִישׁ בַּעֲמִיתוֹ: וְלֹא־תִשְׁכַּבְעוּ

בהר – בחקתי – במדבר

תִּזְעֹו וְלֹא תִחַצְרוּ אֶחָד־סְפִיחֵי וְלֹא תִבְצְרוּ אֶת־נִזְרֵיהֶם: כִּי יוֹבֵל הוּא קָדָשׁ תְּהִיָּה לְכֶם מִן־הַשָּׁנָה תֵּאָכְלוּ אֶת־תְּבוּאָתָהּ: בְּשָׁנָה הַיּוֹבֵל הַזֶּאת תִּשְׁבּוּ אִישׁ אֶל־אֲחֻזָּתוֹ:

[פרשת בחקתי] אֶם־בַּחֲקָתִי תִלְכוּ וְאֶת־מִצְוֹתֵי תִשְׁמְרוּ וְעֵשִׂיתֶם אֹתָם: וְנִתְּנִי גִשְׁמִיכֶם בַּעֲתֶם וְנִתְּנָה הָאָרֶץ יְבוּלָה וְעַץ הַשָּׂדֶה יִתֵּן פְּרִי: וְהַשִּׁיג לְכֶם דִּישׁ אֶת־בָּצִיר וּבָצִיר יִשָּׂא אֶת־זֶרַע וְאִכְלֶתֶם לְחֶמֶק לְשֹׁבַע וְיִשְׂכַּבְתֶּם לְבָשֶׁת בְּאַרְצְכֶם: ** וְנִתְּנִי שְׁלוֹם בְּאָרֶץ וּשְׁכַבְתֶּם וְאִין מַחֲרִיר וְהַשְׁבַּתִּי חַיָּה רַעָה מִן־הָאָרֶץ וְתִרְבַּ לֹא־תַעֲבֹר בְּאַרְצְכֶם: וְיִרְדַּפְתֶּם אֶת־אִיִּכִּים וְנִפְלוּ לַפְּנִיכֶם לְחֶרֶב: וְיִרְדְּפוּ מִכֶּם חֲמֹשֶׁה מֵאָה וּמֵאָה מִכֶּם רַבְּכֶה וְיִרְדְּפוּ וְנִפְלוּ אִיִּכִּים לַפְּנִיכֶם לְחֶרֶב: וּפְגִיתִי אֲלֵיכֶם וְהַפְּרִיתִי אֲתָכֶם וְהַרְבִּיתִי אֲתָכֶם וְהִקְמִיתִי אֶת־בְּרִיתִי אֲתָכֶם: *** וְאִכְלֶתֶם יִשְׁן נוֹשָׁן וְיִשְׁן מִפְּנֵי חֶדֶשׁ תוֹצִיאוּ: וְנִתְּנִי מִשְׁכָּן בְּחוֹבֶכֶם וְלֹא־תִגְעַל נֶפֶשׁ אֶחָדֶם: וְהִתְחַלַּכְתִּי בְּחוֹבֶכֶם וְהִייתִי לְכֶם לְאֹתִים וְאֲתָם תִּהְיוּ־לִי לְעֵם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֲתָכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מֵהֵיֵת לְהֵם כְּעֲבָדִים וְאֲשֶׁבֶר מִטֹּט עֲלֵיכֶם וְאוֹלָךְ אֲתָכֶם מִקֹּמְמִית:

[פרשת במדבר] וְיִדְבֵּר יְהוָה אֱלֹהֵי־מִשְׁכַּן בְּמִדְבַּר סִינִי בְּאֵהֶל

אמור – בהר

שֶׁמֶן מִשְׁחַת אֱלֹהֵי עֲלִיו אֲנִי יְהוָה: *** וְהוּא אֲשֶׁה בְּבִתּוּלָה יָחַד: אִלְמָנָה וְגִירוּשָׁה וְחִלְלָה זִנָּה אֶת־אֵהֶל לֹא יִקַּח כִּי אִם־בְּתוּלָה מֵעַמִּי יִקַּח אֲשֶׁה: וְלֹא־יַחַל וְיִזְעֹו בַּעֲמִי כִּי אֲנִי יְהוָה מְקַדְשׁוֹ: ו

[פרשת בהר] וְיִדְבֵּר יְהוָה אֱלֹהֵי־מִשְׁכָּה בְּהַר סִינִי לְאָמֶר: דָּבָר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תִבְאוּ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲנִי נֹתֵן לְכֶם וּשְׁבַתָה הָאָרֶץ שְׁבַת לַיהוָה: שֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְרַע שָׂדֶךְ וְשֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְמַר כְּרֹמֶךָ וְאָסַפְתָּ אֶת־תְּבוּאָתָהּ: ** וּבִשְׁנַת הַשְּׁבִיעִית שְׁבַת שְׁבַתוֹ: וְהִיָּה לְאָרֶץ שְׁבַת לַיהוָה שָׂדֶךְ לֹא תִזְרַע וּכְרֹמֶךָ לֹא תִזְמַר: אֶת סְפִיחַ קְצִירֶךָ לֹא תִחַצְרוּ וְאֶת־עֲנָבֵי נִזְרֶיךָ לֹא תִבְצְרוּ שְׁנַת שְׁבַתוֹ יְהוָה לְאָרֶץ: וְהָיְתָה שְׁבַת הָאָרֶץ לְכֶם לְאֵכֶלָה לָךְ וּלְעַבְדְּךָ וּלְאִמְתְּךָ וּלְשִׁכְרֶיךָ וּלְחֹתֶיךָ הַגֵּרִים עִמָּךְ: וּלְבִהֶמְתְּךָ וְלַחֵיָּה אֲשֶׁר בְּאַרְצְךָ תְּהִיָּה כָל־תְּבוּאָתָה לְאָכָל: *** וְסִפִּיתָ לָךְ שְׁבַע שְׁבַת שָׁנִים שְׁנֵים שְׁבַע פַּעֲמִים: וְהָיָה לָךְ יְמֵי שְׁבַע שְׁבַת שָׁנִים תִּשְׁעַ וְאַרְבָּעִים שָׁנָה: וְתַעֲבֹרְתָּ שׁוּפָר תִּרְוַעָה בְּתוֹךְ הַשְּׁבַע בְּעֵשׂוֹר לְחֹדֶשׁ בְּיוֹם הַכֹּפֶרֶת תַּעֲבִירוּ שׁוּפָר כָּל־אֲרָצְכֶם: וְקִדְשְׁתֶּם אֶת שְׁנַת הַחֲמִישִׁים שָׁנָה וְקִרְאתֶם דְּרוֹר בְּאַרֶץ כָּל־יִשְׂרָאֵל יוֹבֵל הוּא תְּהִיָּה לְכֶם וּשְׁבַתָם אִישׁ אֶל־אֲחֻזָּתוֹ וְאִישׁ אֶל־מִשְׁפַּחְתּוֹ תִּשְׁבּוּ: יוֹבֵל הוּא שְׁנַת הַחֲמִישִׁים שָׁנָה תְּהִיָּה לְכֶם לֹא

שליש שנה ומעלה עד בן־חמשים שנה תפקד אותם כל־הבא לצבא צבא לעבר עבדה באהל מועד: זאת עבדת משפחת הגרשני לעבר ולמשא: ** ונשאו את־יריעת המשכן ואת־אהל מועד מכסהו ומכסה התחש אשר־עליו מלמעלה ואת־מסך פתח אהל מועד: ואת קלעי החצר ואת־מסך פתח שער החצר אשר על־המשכן ועל־המזבח סביב ואת מיתריהם ואת כל־כלי עבדתם ואת כל־אשר יעשה להם ועבדו: על־פי אהרן ובניו תהיה כל־עבדת בני הגרשני כל־משאם ולכל עבדתם ופקדתם עליהם במשמרת את כל־משאם: זאת עבדת משפחת בני הגרשני באהל מועד ומשמרתם כיד איתמר בן־אהרן הכהן: *** ס בני מררי למשפחתם לבית־אבותם תפקדו אותם: מבין שלשים שנה ומעלה ועד בן־חמשים שנה תפקדו כל־הבא לצבא לעבר את־עבדת אהל מועד: ואת משמרת משאם כל־עבדתם באהל מועד קרשי המשכן וביתויו ועמודיו ואדניו: ועמודי החצר סביב ואדניהם ויתרתם ומיתריהם לכל־כליהם ולכל עבדתם ובשמרת תפקדו את־כלי משמרת משאם: זאת עבדת משפחת בני מררי לכל־עבדתם באהל מועד יד איתמר בן־אהרן הכהן:

מועד באהל לחודש השני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים: לאמר: שאו את־ראש כל־עדת בני־ישראל למשפחתם לבית אבותם במספר שמות כל־זכר לגלגלתם: מבין עשרים שנה ומעלה כל־יצא צבא בישראל תפקדו אתם לצבאתם אתה ואהרן: ואתכם יהיו איש איש למטה איש ראש לבית־אבותיו הוא: ** ואלה שמות האנשים אשר יעמדו אתכם לראובן אליצור בן־שדיאור: לשמעון שלמיאל בן־צורישדי: ליהודה נחשון בן־עמינדב: ליששכר נתנאל בן־צוער: לזבולון אליאב בן־חלן: לבני יוסף לאפרים אלשמע בן־עמיהוד למנשה גמליאל בן־פדצור: לבנימין אבינון בן־גדעני: ללוי אחיעזר בן־עמישדי: לאשר פנעאל בן־עכרן: ללד אלסר בן־דעואל: לנפתלי אחיצר בן־עין: אלה קריאי [קריוא] העדה נשיאי משות אבותם ראשי אלפי ישראל הם: *** ויפקד משה ואהרן את האנשים האלה אשר נקבו בשמות: ואת כל־העדה הקהלו באהל לחודש השני ויתללו על־משפחתם לבית אבותם במספר שמות מבין עשרים שנה ומעלה לגלגלתם: כאשר צוה יהוה את־משה ויפקדום במדבר סיני:

[פרשת נשא] וידבר יהוה אל־משה לאמר: נשא את־ראש בני גרשון גם־הם לבית אבותם למשפחתם: מבין

שלח־לך

[פרשת שלח־לך] וידבר יהוה אל־משה לאמר: שלח־לך אנשים וחקרו את־ארץ כנען אשר־אני נתן לבני ישראל איש אחד איש אחד למטה אבותיו תשלחו כל נשיא בהם: וישלח אתם משה ממדבר פארן על־פי יהוה כלם אנשים ראשי בני־ישראל המה: ** ואלה שמותם למטה ראובן שמעון בן־זכור: למטה שמעון שפט בן־חורי: למטה יהודה קלב בן־יספגה: למטה יששכר יגאל בן־יוסף: למטה אפרים הושע בן־נון: למטה בנימין פלטי בן־רפוא: למטה זבולן גיאל בן־סודי: למטה יוסף למטה מנשה גדי בן־סוסי: למטה דן עמיאל בן־גמלי: למטה אשר סתור בן־מכיאל: למטה נפתלי נחבי בן־נפסי: למטה גד גאואל בן־מכי: אלה שמות האנשים אשר־שלח משה לתור את־הארץ ויקרא משה להושע בן־נון יהושע: *** וישלח אתם משה לתור את־ארץ ויאתם ויאמרו אלהם עלו זה בנגב וצליתם את־ההר: ויאמרו את־הארץ מה־הוא ואת־העמם הישב עליה חזק הוא והרפה המעט הוא אם־רב: ומה הארץ אשר־הוא יושב בה הטובה הוא אם־רעה ומה הערים אשר־הוא יושב בהן בהן הבמחנים אם במבצרים: ומה הארץ השמנה הוא אם־רזה היש־בה עץ אם־אין והתחזקתם ולחזקתם מפרי הארץ וימימים ימי בכורי ענבים:

בהעלותך

[פרשת בהעלותך] וידבר יהוה אל־משה לאמר: דבר אל־אהרן ואמר אליו ותעלתך את־הנזיר אל־מול פני המנוחה יאמרו שבעת הנזירות: ויעש כן אהרן אל־מול פני המנוחה העלה נזירתו כאשר צוה יהוה את־משה: וזה מעשה המנוחה מקשה זהב עד־ירכה עד־פרחה מקשה הוא כמראה אשר הראה יהוה את־משה כן עשה את־המנוחה: ** פ וידבר יהוה אל־משה לאמר: קח את־הלויים מתוך בני ישראל וטהרת אתם: וכה־תעשה להם לטהרם הזה עליהם מי טהרת והעבירו תער על־כל־בשרם וכבסו בגדיהם והטהרו: ולקחו פר בן־בקר ומנחתו סלת בלולה בשמן ופרשני בן־בקר תקח לטהרת: והקרב את־הלויים לפני אהל מועד: והקחלת את־כל־עדת בני ישראל: *** והקרב את־הלויים לפני יהוה וסמכו בני־ישראל את־ידיהם ואת־הלויים: והניחו אהרן את־הלויים תנופה לפני יהוה מאת בני ישראל יהיו לעבד את־עבדת יהוה: והלויים יסמכו את־ידיהם על ראשי הפרים ויעשה את־האחז חטאת ואת־האחז עלה ליהוה לכפר על־הלויים: והעמיד את־הלויים לפני אהרן ולפני בניו ותנפת אתם תנופה ליהוה: והבדלת את־הלויים מתוך בני ישראל והיו לי ללויים:

[פרשת חקת] וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר: זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר־צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר דָּבָר | אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ פָּרָה אֲדָמָה חֲמִימָה אֲשֶׁר אֵין־בָּהּ מוֹם אֲשֶׁר לֹא־עֵלָה עָלֶיהָ: עַל: וּבִתְתִם אֹתָהּ אֶל־אֲלֻעֶנּוּ הַכְּהֵן וְהוֹצִיָא אֹתָהּ אֶל־מַחֲנוֹן לִמְחֹנָה וְשָׂחַט אֹתָהּ לִפְנֵינוּ: ** וְלָקַח אֲלֻעֶנּוּ הַכְּהֵן מִדְּמָהּ בְּאֶצְבָּעוֹ וְהִזָּה אֶל־נֹכַח פְּנֵי אֱהֱל־מוֹעֵד מִדְּמָה שֶׁבַע פַּעַמִּים: וְשָׂרַף אֶת־הַפָּרָה לְעֵינֵינוּ אֶת־עֵרָה וְאֶת־בִּשְׂרָה וְאֶת־דָּמָהּ עַל־פְּרִשָּׁה יִשְׂרָאֵל: וְלָקַח הַכְּהֵן עֵץ אָרְזוֹ וְאֹזֹב וּשְׁנֵי תוֹלַעַת וְהִשְׁלִיךְ אֶל־חוּד שְׂרַפַּת הַפָּרָה: וְכִבֵּס בָּהֶן וַיִּכְהֵן וַיִּתֵּן בְּשָׂרוֹ בַּמִּים וְאַחֵר יִכֹּס אֶל־הַמַּחֲנֶה בְּגָמִי הַכְּהֵן עַד־הָעֶרֶב: וְהִשְׁרַף אֹתָהּ יִכֹּס בְּגָדָיו בַּמִּים וַיִּתֵּן בְּשָׂרוֹ בַּמִּים וְטָמָא עַד־הָעֶרֶב: וְאַסֵּף | אִישׁ טְהוֹר אֶת אֶפְרַת הַפָּרָה וְהַגִּיחַ מִחוּץ לַמַּחֲנֶה בַּמִּקְוֶה טְהוֹר וְהִזָּה לַעֲדוֹת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לְמַשְׁכַּרְתָּ לְמִי נִדָּה חֲסֹאת הָוָה: ** וְכִבֵּס הָאֶסֶף אֶת־אֶפְרַת הַפָּרָה אֶת־בְּגָדָיו וְטָמָא עַד־הָעֶרֶב וְהִזָּה לְכֹהֵן יִשְׂרָאֵל וְלָגֵר הָגֵר בְּתוֹכָם לַחֻקַּת עוֹלָם: הִגְעָה מִכַּת לְכָל־נֶפֶשׁ אֲדָם וְטָמָא שְׁבַעַת יָמִים: וְהָיָה יִתְחַטְּאוּ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִטְהַר וְאִם־לֹא יִתְחַטְּאֻ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי לֹא יִטְהַר: כֹּל־הַנֶּגַע בַּמֶּת בַּנֶּפֶשׁ הָאָדָם אֲשֶׁר־יָמֹת וְלֹא יִתְחַטְּאֻ אֶת־מִשְׁכַּן יְהוָה טָמָא וּנְכַרְתָּה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מִיִּשְׂרָאֵל כִּי מִי נִדָּה

[פרשת קרח] וַיִּקַּח קָרַח בֶּן־יִצְחָר בֶּן־קַהֲתָן בֶּן־לֵוִי וְדִתָּן וְאַבְיָרִים בְּנֵי אֶלִיאֵב וְאוֹן בֶּן־פִּלְהַת בְּנֵי רְאוּבֵן: וַיִּקְמוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וְנָגְשִׁים מִבְּנֵי־יִשְׂרָאֵל חֲמִשִּׁים וּמֵאָתִים נְשִׂאֵי עֲדָה קְרָאִי מוֹעֵד אֲנִשְׁשָׁם: וַיִּקְהֲלוּ עַל־מֹשֶׁה וְעַל־אַהֲרֹן וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם רִב־כֹּהֵם כִּי כָל־הָעֵדוּה בָלֵם קִדְשִׁים וּבִתּוֹכָם יְהוָה וּמִדּוֹעַ חֲתָנָשׂאֵו עַל־קַהֲלִי יְהוָה: ** וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה וַיִּפֹּל עַל־פָּנָיו: וַיְדַבֵּר אֶל־קָרַח וְאֶל־דִּתָּן לֵאמֹר בִּקְרַח וַיֵּדַע יְהוָה אֶת־אֲשֶׁר־לֹו וְאֶת־הַקְדוּשׁ וְהַקְרִיב אֵלָיו וְאֵת אֲשֶׁר יִבְחַרְבוּ יִקְרִיב אֵלָיו: זֹאת עֲשׂוּ קַחוּ־לָכֶם מַחֲסוּת קָרַח וְכָל־עֲדָתוֹ: וּתְנִירוּ בָהֶן | אֵשׁ וְשִׂימוּ עָלֵיהֶן | קִטְרֶת לִפְנֵי יְהוָה מִחוּר וְהִזָּה הָאִשׁ אֲשֶׁר־יִבְחַר יִבְחַר יְהוָה הוּא הַקְדוּשׁ וְרִב־לָכֶם בְּנֵי לֵוִי: *** וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל־קָרַח שְׁמַע־נָא בְנֵי לֵוִי: הַמַּעַט מִכֶּם כִּי־הִבְדִּיל אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֶתְכֶם מֵעַדְתָּ יִשְׂרָאֵל לְהַקְרִיב אֶתְכֶם אֵלָיו לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת מִשְׁכַּן יְהוָה וְלַעֲמֹד לִפְנֵי הַקְדוּה לְשִׁרְתָּם: וַיִּקְרַב אֲחֶךָ וְאֶת־כָּל־אֲחֶיךָ בְּנֵי־לֵוִי אֲחֶךָ וּבִקְשׁוּשָׁם גִּם־כִּהְיוּ: לָכֵן אֲתָהּ וְכָל־עַדְתְּךָ הַנֶּעֱדִים עַל־יְהוָה וְאַהֲרֹן מִדֶּהֱיָא כִּי תָלוּנוּ [תָּלוּנוּ] עָלָיו: וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה לְקָרָא לְדִתָּן וּלְאַבְיָרִים בְּנֵי אֶלִיאֵב וַיֹּאמְרוּ לֹא נַעֲלֶה: הַמַּעַט מִי הַעֲלִיתָנוּ מֵאֶרֶץ זָבַת חָלֶב וְדִבְשׁ לְהַמְתִּינוּ בְּמִדְבָּר כִּי־תִשְׁתַּרְרַע עָלֵינוּ גִם־הַשְׁתַּרְרָה:

בלק – פנחס

אֶל־בַּלֵּעַם וַיֹּאמֶר מִי הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה עִמָּךְ: וַיֹּאמֶר בַּלֵּעַם אֶל־הָאֱלֹהִים בָּלָק בֶּן־צֹפֵר מֶלֶךְ מוֹאָב שְׁלַח אֵלָי: הִנֵּה הָעַם הַיֵּצֵא מִמִּצְרַיִם וְכִסּוּ אֶת־עֵינֵי הָאָרֶץ עֹתָה לְכָה קִבְּה־לִי אוֹתוֹ אוֹלִי אוֹכַל לְהִלָּחֵם בּוֹ וְגִרְשָׁתִּיו: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־בַּלֵּעַם לֹא תֵלַךְ עִמָּהֶם לֹא תֵאָר אֶת־הָעַם כִּי בִירֹחַ הָיָה:

[פרשת פנחס] וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: פִּינְחָס בֶּן־אֲלֻעֶנּוּ בֶן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן הַשִּׁיב אֶת־חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בִּקְנָאוֹ אֶת־קִנְאָתִי בְּתוֹכָם וְלֹא־יִכְלִיתִי אֶת־בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל בִּקְנָאָתִי: לָכֵן אָמַר הִנְנִי נֹתֵן לֹו אֶת־בְּרִיתִי שְׁלוֹם: ** וְהָיְתָה לוֹ וְלִזְרֻעוֹ אֲחֵרֵיו בְּרִית כְּהֵת עוֹלָם תַּחַת אֲשֶׁר קָנָא לְאֵלֹהֵיו וַיִּכְפַּר עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמִּכָּה אֲשֶׁר הִכָּה אֶת־הַמִּדְּוָיִת זִמְרִי בֶן־סִלּוֹא נְשִׂיא בִית־אָב לְשִׁמְעוֹן: וְשֵׁם הָאִשָּׁה הַמִּכָּה הַמִּדְּוָיִת כִּזְבִּי בַת־צֹוֹר רַאשׁ אֲמוּת בִּית־אָב בַּמִּדְּוָן הָוָה: *** פ וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: צֹוֹר אֶת־הַמִּדְּוָיִתִּים וְהַכִּיתָם אוֹתָם: כִּי־צֹוֹרִים הֵם לָכֶם בְּנִכְלִיתָם אֲשֶׁר־נִכְּלוּ לָכֶם עַד־דָּבָר פַּעוֹר וְעַד־דָּבָר כִּזְבִּי בַת־נְשִׂיא מִדְּוָן אֲחֵתָם הַמִּכָּה בַּיּוֹם־הַהוּא עַל־דָּבָר פַּעוֹר: וְהָיָה אֲחֵרֵי הַמַּגִּפָּה פ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אֲלֻעֶנּוּ בֶן־אַהֲרֹן הַכֹּהֵן לֵאמֹר: שְׂאוּ אֶת־רֹאשׁ | כִּלְעִצָּה

חקת – בלק

לֹא־זָרַק עָלָיו טָמָא יְהוָה עוֹד טָמְאוּת בּוֹ: זֹאת הַתּוֹרָה אֲדָם כִּי־יָמוּת בְּאֵהָל כִּל־הַבָּא אֶל־הָאֵהָל וְכָל־אֲשֶׁר בְּאֵהָל יִטְמָא שְׁבַעַת יָמִים: וְכָל כָּלִי פְתוּחַ אֲשֶׁר אֵין־צִמְד פְּתִיל עָלָיו טָמָא הוּא: וְכָל אֲשֶׁר־יָגַע עַל־פְּנֵי הַשְׁחָה בְּחִל־חֶרֶב אוֹ בַמֶּת אִר־בַּעֲצָם אֲדָם אוֹ בַקֶּבֶר יִטְמָא שְׁבַעַת יָמִים: וְלִקְחוּ לְטָמָא מַעֲפָר שְׂרַפַּת חֲסֹאתָהּ וְנָתַן עָלָיו מִים חִים אֶל־כָּלִי:

[פרשת בלק] וַיֵּרָא בָלָק בֶּן־צֹפֹר אֶת כָּל־אֲשֶׁר־עָשָׂה יִשְׂרָאֵל לְמֹאֲרָם: וַיִּגֵּר מוֹאָב מִפְּנֵי הָעַם מֵאֵר כִּי רִב־הָיָה וַיִּקַּח מוֹאָב מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר מוֹאָב אֶל־זִקְנֵי מִדְּוָן עֹתָה יִלְחָכוּ הַקְהָל אֶת־כָּל־סִיבִיבֵינוּ כִּלְחָךְ הַשְׁחָר אֶת יֶרֶךְ הַשְּׂחָר וְיִבְלַק בֶּן־צֹפֹר מֶלֶךְ לְמוֹאָב בַּעַת הַהוּא: ** וַיִּשְׁלַח מִלֹּאשִׁים אֶל־בַּלֵּעַם בֶּן־בְּעוֹר פְּתוּרָה אֲשֶׁר עַל־הַנֶּגֶז אֶרֶץ בְּנֵי־עַמּוֹ לְקָרָא לָו לֵאמֹר הִנֵּה עִם זִקְנֵי מִמִּצְרַיִם הִנֵּה כָסָה אֶת־עֵין הָאָרֶץ וְהוּא יִשֵּׁב מִמֶּלֶךְ: וְעַתָּה לְכִי־נָא אֶרְהִילִי אֶת־הָעַם הִנֵּה כִי־עֲצֻצוֹם הוּא מִפְּנֵי אוֹלִי אוֹכַל נְכַהֲבוֹ וְאַנְשֵׁשׁנוּ מִן־הָאָרֶץ כִּי יִדְעַתִּי אֶת אֲשֶׁר־תַּחְבֹּר מִבְּחָךְ וְאַשֶׁר תֵּאָר יִיֹאֵר: וְיִכְּלוּ זִקְנֵי מוֹאָב וְזִקְנֵי מִדְּוָן וְקִשְׁמִים בְּיָדָם וַיָּבֹאוּ אֶל־בַּלֵּעַם וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו וַדְּבַר בָּלָק: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לִינוּ פֹה הַלִּילָה וְהִשְׁבַּתִּי אֶתְכֶם דָּבָר כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר יְהוָה אֵלֵי וַיִּשְׁכַּח שְׂרִי־מוֹאָב עִם־בַּלֵּעַם: *** וַיָּבֹא אֱלֹהִים

אָסר ל'ג'פֿעשע בשבועה; וישמע אישׁוּ ויחזרשׁ לה לא
 ונביא אִשְׁרֵהוּ קִבְּלוּ לַנְּדִבְיָהּ וּכְלֹאֶסר אִשְׁרֵה אֶסְרָהּ
 ל'ג'פֿעשע קִבּוּ; וְאִסְרֵהפֿר אָתָּם אִשְׁוֵה בְּיוֹם שְׁמִעוּ
 כִּלְמוֹצֵא שְׁפִתֶיהָ לַנְּדִבְיָהּ וְלֹאֶסר נִפְשָׁהּ לא קִבּוּם אֶסְרֵה
 הַפֿרִים וְהַיִּזְוֶה יִסְחֲרֶיהָ: *** לַנְּדִבְיָהּ וּכְלֹאֶסר אֶסְרָה
 לַעֲזוֹת נִפְשָׁה אִשְׁוֵה קִימְנוּ וְאִסְרֵהפֿר: וְאִסְרֵה
 וְנִבְיָא אִשְׁוֵה מִיִּזְוֵה אִלְלִיִּים וְאִסְרֵהפֿר אֶסְרָה לַנְּדִבְיָהּ וּ
 אֶסְרָה לַאֶסְרִיהּ אֶסְרֵה עֲלֶיהָ הַקּוּם אָתָּם יִסְחֲרֵהוּ לֵה בְּיוֹם
 שְׁמִעוּ: וְאִסְרֵהפֿר לֵה אִשְׁוֵה שְׁמִעוּ וְנִבְיָא אֶסְרֵהפֿר:
 אִבְּהָ הַתְּקִימֵם אֶסְרֵה צִנְהָ הַיִּזְוֵה אֶת־מִשְׁלָה בְּיוֹם אִשְׁוֵה
 בְּיָדָאֵם לַבְּחֹר וּבְנִצְרֵיהּ בֵּית אִבְיָה:

[illegible]

בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל מִן עֲשָׂרִים שָׁנָה וּמֵעֵלָה לְבֵית אֲבֹתָם כָּל־יָצֵא צָבָא בְּיִשְׂרָאֵל: וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה וְאַלְעָזָר הַכֹּהֵן אֹתָם בַּעֲרֵבֹת מִוָּאֵב עַל־יָרְדֵן: וַיֹּאמְרוּ: מִן עֲשָׂרִים שָׁנָה וּמֵעֵלָה כְּאִשֵּׁר צִוָּה יְהוָה אֶת־מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הַיֵּצְאִים מֵאֶרֶץ מִצְרָיִם:

(פרשת מטות) וידבר משה אל־יראשׁה המטות לבני
 ישראל לאמר הֲזֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר יִהְיֶה: אִישׁ כִּירְדוּ נָגֶר
 לַיְחִיָּה אוֹרֶחֶב שֶׁבַח אֶל־אֶסֶר אֶל־נֶפֶשׁ אֶל יִחַל
 וְיִדְבְּרוּ כָל־הַיָּצֵא מִפִּי יֵשָׁה: וְאֵשֶׁה כִּירְדוּ נָגֶר לַיהוָה
 וְאִסְרָה אֶת אֲבִיבֵי בִגְדֵיהֶם: וְשֹׁמֵעַ אֲבִיב אֲחֻנְדָּה
 וְאִסְרָה אֶת אֶסֶר אֶל־נֶפֶשׁ אֶסְרָה וְהַחֲרִישׁ לֵב אֲבִיב אֶל־
 כָּל־נִדְרָה וְכָל־אֶסֶר אֲשֶׁר־אֶסְרָה לִנְפֶשׁה: קִדְּמוּ:
 וְאִם־נִדְּרָה אֲבִיב אֵיבֵם שִׁמְעוּ לִנְפֶשׁה וְאִסְרָהּ
 וְאִסְרָה אֶסְרָה לִנְפֶשׁה אֶל קִדְּמוּ וְהוֹלֵךְ לִסְלֹחַ לִכְרִמָּה:
 וְאִסְרָה אֵתהּ: וְאִם־הָיוּ תְּהִיָּה לֹא־שִׁמְעוּ נִדְרָהָ עֲלֶיהָ אֶל־מִבְטָא
 שִׁמְעֶיהָ אֶסְרָה אֶסְרָה לִנְפֶשׁה: וְשֹׁמֵעַ אִשְׁתֵּי בָיוֹם שִׁמְעוּ
 וְהַחֲרִישׁ לֵב קִדְּמוּ נִדְרָה אֶסְרָה אֶסְרָה לִנְפֶשׁה:
 וְאִם־בָּיוֹם שִׁמְעוּ אִשְׁתֵּי אִשְׁתֵּי: נִצֵּא אוֹתָהּ וְהָרַף אֲחֻנְדָּה
 וְשֹׁמֵעַ עֲלֶיהָ וְאֵת מִבְטָא שִׁמְעֶיהָ אֶסְרָה לִנְפֶשׁה:
 וְיִדְבְּרוּ לִסְלֹחַ לֵב: ** וְנָגֶר אֲלֻמָּה וְהִרְשֵׁל לֵב אֶל־אֶסְרָה
 לִנְפֶשׁה: קִדְּמוּ עֲלֶיהָ: וְאִם־בִּית אִשְׁתֵּי נִדְרָה אוֹרֶחֶב־אֶסְרָה

שָׁאת אַתְּכֶם: יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הִרְבָּה אֶתְכֶם וְהִנֵּם הַיּוֹם
כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם לְרֹב: יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבוֹתְכֶם יִסַּף עֲלֵיכֶם
כֶּכֶם אֶלֶף פַּעֲמִים וַיְבָרֶךְ אֶתְכֶם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר לָכֶם:

[illegible]

*** וַיִּסְעוּ מִפְּנֵי הַחֵיזָת וַיַּעֲבְרוּ כְּתוּד־הַיָּם הַמֶּדְבָּרָה
וַיֵּלְכוּ דֶּרֶךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בְּמִדְבָּר אֹתָם וַיַּחֲנוּ בְּמֶרְהָ: וַיִּסְעוּ
מִמֶּרְהָ וַיָּבֹאוּ אֵילָמָה וְכִאֵלִים שְׁתֵּים עָשָׂרָה עֵינָת מִים
וּשְׁבַעִים תְּמָרִים וַיַּחֲנוּ־שָׁם: וַיִּסְעוּ מֵאֵילִם וַיַּחֲנוּ
עַל־יָם־סוּף:

[illegible]

האל מפניו מעט מעט לא תוכל פלגם מהר פן תרבה עליך חמת השדה; ונתנם יהוה אליך לפניו והקם מהומה גדולה עד השמים; ונתן מלכיהם בידך והאבות את־שם מתחת השמים לא־יתצב איש בפניו עד השמדך אתם; פסילי אליהם תשרפון באש לא־תחמר פסו וזהב עליהם ולקחת לך פן תוקש בו כי תועבת יהוה אליך; הוא: ולא־תביא תועבה אל־ביתך והיית חכם כמוה ששן | תשקצנו ותעב | תתעבנו כי־תרם הוא: פ כל־המצוה אשר אנכי מצוה היום תשמרון לעשות למען תחיון ורבייתם ובאתם וירשתם את־הארץ אשר־נשבע יהוה לאבותיכם: וזכרת את־כל־הדרך אשר הולכת יהוה אליך; זה ארבעים שנה במדבר למען ענףך לנסות לדעת את־אשר בלבבך התישמו מצותיו (ומצותיו) אם־לא: וינעף וירעף ואכלך את־המון אשר לא־ידעת ולא ידעון ובתוך למען הודיעך פ־י לא ע־הלחם לבדו יתה האדם כי על־כל־מוצא פ־יהוה יתה האדם: *** שמלתך לא בלחם מעליך ויגלך לא בצקה זה ארבעים שנה: וידעת ע־לבבך כי כאשר ייסר איש א־בנו יהוה אליך מיסרני: ושמרת את־מצות יהוה אליך ללכת בדרךיו וליראה אותו: כי יהוה אליך מביא אל־אנך טובה ארץ נחלי מים עינת ותהלת יצאים בבקעה וברב: ארץ חטה ושערה יגפן ותאנה ורמון ארץ־נית שמן

אליהו מקרבך: ואתם הדבקים ביהוה אלהיכם חיים בלכם חיים:

[פרשת עקב] ויהי | עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אתם ושמר יהוה אליך לך את־הברית ואת־החסד אשר נשבע לאבותיך: ואתה וברכך וירבך וברך פרי־בטנך ופרי־אדמתך דגנך ומירשך ויצהרך שגראלפיך ועשתרת צאנך על האדמה אשר־נשבע לאבותיך לתת לך: ברוך הוה מכל־העמים לא־יהיה בך עקר וצקרה ובכהמתך: והסיר יהוה ממך כל־חלי וכל־מרוי מצרים הרעים אשר ידעת לא ישימם בך ונתנם בל־שנאדך: ואכלת את־כל־העמים אשר יהוה אליך נתן לך לא־תחוס עינך עליהם ולא תעב את־אלהיהם כי־מקוש הוא לך: ס כי תאמר בלבבך רבים הגוים האלה ממני איכה אוכל להורישם: לא תינא מהם זכר תזכר את אשר־עשה יהוה אליך לפרעה ולכל־מצרים: המסת הגדול אשר־ראו עיניך והאתם והמפמים והיד החזקה והזרוע הנטויה אשר הוצאך יהוה אליך פו־עשה יהוה אליך לכל־העמים אשר־אתה ירא מפניהם: וגם את־הצרפה ישלח יהוה אליך פם עד־אבד הנשאים והנסתרים מפניך: לא תצרך מפניהם כי־יהוה אליך בקרבך אל גדול וגורא: ** ונשל יהוה אליך את־הגוים

על־ההרים הרמים ועל־הגבעות וחתת כל־עץ ונענו: ונתצתם את־מזבחתם ואת־מזבחתם ואשוריהם תשרפון באש ופסילי אליהם תגדעו ואבדתם את־שם מן־המקום ההוא: לא־תעשון פן ליהוה אלהיכם: כי אם־אלימקלום אשר־יבחר יהוה אלהיכם מכל־שבטים לשום את־שמו שם לשכנו תדרשו ובאת שמה: *** והבאתם שמה על־תיכם וזבחיכם ואת מעשרתיכם ואת תרומת ידכם וגדריכם וגדבתיכם ובכרת בקרבם וצאנכם: ואכלתם־שם לפני יהוה אלהיכם ושמתם בכל משלח ידכם אתם ובתיכם אשר ברכך יהוה אליך: לא תעשון ככל אשר אנתנו עשים פה היום איש כל־הישר בעיניו: כי לא־באתם עד־עתה אל־המנוחה ולא־הנחלה אשר־יהוה אליך נתן לך: וצברתם את־הירדן וישבתם בארץ אשר־יהוה אלהיכם מחיל אתכם והיית לכם מכל־איביכם מסביב וישבתם־בטח:

[פרשת שופטים] שפטים ושטרים תתן לך בכל־שעריך אשר יהוה אליך נתן לך לשבטך ושפטו את־העם משפט־צדק: לא־תשה משפט לא תכיר פנים ולא־תקח שחד כי השחך ועור עיני חכמים ויסוף דברי צדיקים צדק צדק תרדף למען תחיה וירשת את־הארץ אשר־יהוה אליך נתן לך: ** ס לא־תעט לך אשנה כל־עץ אצל

ודכש: ארץ אשר לא במסנת תאכל־לחם לא־תחסר כל בה ארץ אשר אבניה ברזל ומהרריה תחצב נחשת: ואכלת ושבעת וברכת את־יהוה אליך על־הארץ הטבה אשר נתן לך:

[פרשת ראה] ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה: את־הברכה אשר תשמועו אל־מצות יהוה אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם היום: והקללה אם־לא תשמעו אל־מצות יהוה אלהיכם וסרתם מן־הדרך אשר אנכי מצוה אתכם היום ללכת אחרי אלהים אחרים אשר לא־ידעתם: ס והיה כי יביאך יהוה אליך אל־הארץ אשר־אתה בא־שמה לרשתה ונתתה את־הברכה על־הר גזרים ואת־הקללה על־הר עיבל: הלא־המה בעבר הירדן אחרי הרה מבווא השמש בארץ הנגעני הישב בערבה מול הגלגל אצל אלון מרה: כי אתם עברים את־הירדן לבא לרשת את־הארץ אשר־יהוה אלהיכם נתן לכם וירשתם ארצה וישבתם בה: ** ושמרתם לעשות את כל־החקים ואת־המשפטים אשר אנכי נתן לפניכם היום: אלה החקים והמשפטים אשר תשמרון לעשות בארץ אשר נתן יהוה אליך ובתוך לך לרשתה כל־הימים אשר־אתם חיים תהיו האדמה: אבד תאבדון את־כל־החקים אשר עבדו־שם הגוים אשר אתם ירשים אתם את־אלהיהם

יורוך ועל־המשפט אשר־יאמרו לך תעשה לא תסור מן־הדבר אשר־יגידו לך ימין ושמאל: והאיש אשר־יעשה בזון לבלתי שמע אל־הבהן העמד לשרת שם את־יהוה אלהיך או אל־השפט ומת האיש ההוא ובערת הרע מִישראל: וכל־העם ישמעו ויראו ולא יזידון עוד:

[פרשת כי תצא] כִּי־תצא למלחמה על־אִיבך ונתנו־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְיָדךָ וישבת בְּיוֹם: וראית בשבִּיחַ אֶשֶׁת יִפְתָּחָר וחסֶקֶת כֹּה וְלִקְחָתָ לךָ לְאִשָּׁה: וְהָבִאתָ אֶל־תּוֹךְ בֵּיתךָ וְגִלְחָה אֶת־רֹאשָׁהּ וְעִשְׂתָּה אֶת־צַפְרָנֶיהָ: וְהִסִּירָה אֶחָשְׁמֶלֶת שִׁבְיָה מִעֻלָּיה ויִשְׁבֶּה בְּבִיתךָ וּבִכְתָּה אֶת־אִבְנֶיהָ וְאֶת־אֹמֶהָ יָרֹחַ וְאֶחָד מִן תְּבוּאָה אֵלֶיהָ וּבַעֲלָתָה וְהִתְנָה לךָ לְאִשָּׁה: וְהָיָה אִסְרָא חֶפְצָתָ כֹּה וְשִׁלַּחְתָּה לְנַפְשָׁהּ וּמָכַר לֹא־מִבְּתָרָהּ בַּכֶּסֶף לֹא־תִעַמֶּר כֹּה מִחַת אֲשֶׁר עֲשִׂיתָ: ** ס כִּי־תִהְיֶינָה לְאִישׁ שְׁתֵּי נָשִׁים הָאֶחָת אֲהוּבָה וְהָאֶחָת שְׂנוּאָה וְיִדְרֹדְלוּ בָנִים הָאֲהוּבָה וְהַשְׂנוּאָה וְהָיָה הַבֵּן הַכֹּהֵר לְשִׁנְיָהּ: וְהָיָה בְיוֹם הַבְּחִילוֹ אֶת־בָּנָיו אֶת אֲשֶׁר־יִהְיֶה לוֹ לֹא יוּכַל לִכְבֹּר אֶת־בְּרִיָּהּ וְהָאֲהוּבָה עַל־פָּנָי כִּדְשֵׁנוּאָה הַכֹּהֵר: כִּי אֶת־הַכֹּהֵר כִּדְשֵׁנוּאָה יַצִּיר לָתֵת לוֹ פִּי שְׁנִים כָּל אֲשֶׁר־יִמְצָאוּ כִּי כִּי־הוּא רָאשִׁית אֲנִי לוֹ מִשְׁפֵּט הַבְּכֹרָה:

מוֹכַח יִהְיֶה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה־לָּךְ: וְלֹא־תִקֵּים לָךְ מִצְבָּה אֲשֶׁר שָׂנָא יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: ס לֹא־תוֹכַח לִיְהוָה אֱלֹהֶיךָ שׁוֹר וְשֶׂה אֲשֶׁר יִהְיֶה בּוֹ מִוֹם כֹּל דָּבָר רָע כִּי וּבַעֲבַת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא: ס כִּי־יִמְצָא בְּקֹרֶבךָ בָּאֶחָד שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר־יִהְיֶה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ אִישׁ אוֹרֶשָׁה אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֶת־הָרָע בְּעֵינֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לַעֲבֹד בְּרִיתוֹ: וְלִלְךָ וּמַעֲבִל אֲלֵהֶם אַחֲרֵים וישתחוּ לָהֶם וְלִשְׁמָם | או לַיֹּדֶחַ או לְכָל־צִבָּא הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לֹא־צִוִּיתִי: וְהָגִדְלָךְ וְשִׁמַּעְתָּ וְהִרְשַׁת הַטֵּב וְהָיָה אִמְתָּ נָכוֹן הַדָּבָר נַעֲשֶׂתָה הַתּוֹעֵבָה הַזֹּאת בִּישְׂרָאֵל: וְהוֹצֵאת אֶת־הָאִישׁ הַהוּא אוֹ אֶת־הָאִשָּׁה הַהוּא אֲשֶׁר עָשָׂה אֶת־הַדָּבָר הָרָע הַזֶּה אֶל־שְׁעָרֶיךָ אֶת־הָאִישׁ אוֹ אֶת־הָאִשָּׁה וְסָקַלְתָם בְּאֲבָנִים וּמָתוּ: עַל־פִּי שְׁנַיִם עֵדִים אוֹ שְׁלֹשָׁה עֵדִים יוֹמַת הַמַּת לֹא יוֹמַת עַל־פִּי עַד אַחֵר: יְיָ הָעֵדִים תִּהְיֶה־בּוֹ כְּרָאשֻׁנָּה לְהַמְלִיכוֹ וְיִדְ כֹּל־הָעָם בְּאֶחָרָה וּבַעֲבַת הָרָע מִקֶּרְבְּךָ: *** כִּי יִפְלֹא מִמּוֹךְ דָּבָר לְמִשְׁפֵּט בְּיָדְךָ | לָדֵם בְּיַדְךָ יִדּוֹן וּבִיָּן גָּזַע לְגַזַּע דְּבָרִי רִיבִית בְּשַׁעֲרֶיךָ וְקִמַּת וְעִלִּית אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ: וְכִאת אֶל־הַכְּהֵנִים הַקְּלִיִּים וְאֶל־הַשֹּׁפֵט אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּמִיָּם הַהֵם וְהִרְשַׁת וְהִגִּידוּ לָךְ אֵת דְּבַר הַמִּשְׁפָּט: וְעִשִּׂיתָ עַל־פִּי הַדָּבָר אֲשֶׁר יִגִּידוּ לָךְ מִמִּהְמָקוֹם הַהוּא אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה וְשִׁמַּרְתָּ לַעֲשׂוֹת כָּכָל אֲשֶׁר יוֹדוּ: עַל־פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר

וּתְיַדְרֶנּוּ אֶת־הָאֶרֶץ הַזֹּאת אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וּדְבָשׁ: וְעָתָה הִנֵּה הִבֵּאתִי אֶת־רָאשִׁית פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר־נִתְּנָה לִי יְהוָה וְהַנְחֵלְוּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: וְשִׁמַּמְתָּ כָּל־הַטֵּבוֹב אֲשֶׁר נָתַן־לָךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּלְבִיטָמָה אֶתָּה וְהַחַיִּי וְהָרָא אֲשֶׁר בְּקֹרֶב:

[פרשת נציבים] אֵתֶם נָצִיבִים הַיּוֹם קָלָם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם רָאשִׁיכֶם שְׁבִיטִים וְקִינִיכֶם וּשְׁטָרִיכֶם כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל: טַפְּכֶם וְשִׁיכֶם וְגֹרְךָ אֲשֶׁר קָרֹב מִתְּנוּךְ מִחֻטְבַּ עֶצֶק עַד שֹׂאֵב מִמִּידָּ: לַעֲבֹד בְּכִרְית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ וּבִאֲלָתוֹ אֲשֶׁר יִהְיֶה אֱלֹהֶיךָ כֶּרֶת עִמָּךְ הַיּוֹם: ** לַמֶּנֶן הַקִּים־אֶתֶּלֶּךָ הַיּוֹם | לוֹ לָעַם וְהוּא יִהְיֶה־לָךְ לְאֵלֹהִים כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר־לָךְ וּכְאֲשֶׁר נִשְׁבַּע לְאֲבֹתֶיךָ לֵאמֹרֶם לִצְיֹתָה וּלְיַעֲקֹב: וְלֹא אֶתְכֶם לְבָדְכֶם אֲנִי כֶרֶת אֶת־הַכְּרִית הַזֹּאת וְאֶת־הָאֵלָה הַזֹּאת: כִּי אֶת־אֲשֶׁר יִשְׁנֹה פֹה עֲמָנּוּ עַמְּךָ הַיּוֹם לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶינוּ וְאֵת אֲשֶׁר אֵינְנוּ פֹה עֲמָנּוּ הַיּוֹם: *** כִּי־אֵתֶם יִדְעֶתֶם אֶת אֲשֶׁר־יִשְׁכְּנוּ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְאֵת אֲשֶׁר־עֲבַדְנוּ בְּקִרְיָם הַגּוֹיִם עֲבֹדָתָם: וְהִתְרַאוּ אֶת־שְׂקִיצֵיהֶם וְאֵת גִּלְדֵיהֶם עֵץ וְאֶבֶן כֶּסֶף וְזָהָב אֲשֶׁר עֲמָקָם: פְּרִי־שֵׁ כֶּסֶם אִישׁ אוֹ אִשָּׁה אוֹ מִשְׁפַּחַת אוֹ־שֶׁבֶט אֲשֶׁר לָבָדוּ מִתָּה הַיּוֹם מִעַם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְלַכֵּת לַעֲבֹד אֶת־אֱלֹהֵי הַגּוֹיִם הָהֵם פְּרִי־שֵׁ כֶּסֶם שְׂרָשׁ פְּרִיָּה רָאשׁ וְלַעֲנָה:

*** ס כִּי־יִהְיֶה לְאִישׁ בֶּן סוֹרֵר וּמוֹדֵר אֵינְנוּ שֹׁמֵעַ בְּקוֹל אָבִיו וּבְקוֹל אִמּוֹ יוֹסֵרוּ אֹתוֹ וְלֹא יִשְׁמַע אֲלֵיהֶם: וְתִפְשׂוּ בּוֹ אָבִיו וְאִמּוֹ וְהוֹצִיאוּ אֹתוֹ אֶל־זִקְנֵי עִירוֹ וְאֶל־שַׁעַר מִקְוֵה: וְאָמְרוּ אֶל־זִקְנֵי עִירוֹ בְּנֵנוּ זֶה סוֹרֵר וּמוֹדֵר אֵינְנוּ שֹׁמֵעַ בְּקוֹלָנוּ וְזֶלֶל וְסָבָא: וְרָגְמָהוּ כָּל־אֲנָשֵׁי עִירוֹ בְּאֲבָנִים וּמָתוּ וּבַעֲבַת הָרָע מִקֶּרְבְּךָ וְכָל־יִשְׂרָאֵל יִשְׁמְעוּ וְיִרְאוּ: ס

[פרשת כי תבוא] וְהָיָה כִּי־תָבֹא אֶל־הָאֶרֶץ אֲשֶׁר יִהְיֶה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ נִחְלָה וִירֵשֻׁתָּה וְיִשְׁבַּת כֹּה: וְלִקְחָתָ מֵרָאשִׁית | כֹּל־פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תִּבְרֵא מֵאֲרָצְךָ אֲשֶׁר יִהְיֶה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ וְשִׁמַּת כְּטָא וְהִלַּכְתָּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לִשְׁכֹּן שְׁמוֹ שָׁם: וְכִאת אֶל־הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִהְיֶה בְּמִיָּם הָהֵם וְאֶמְרָת אֵלָיו הַגִּדִּיתָ הַיּוֹם לִיְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי־נִבְרַחְתִּי אֶל־הָאֶרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאֲבֹתֵינוּ לָתֵת לָנוּ: ** וְלָקַח הַכֹּהֵן הַטָּעַם מִתְּנוּךְ וְהִגִּידוּ לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ: וְעִזִּית וְאִמְרָתָ לִפְנֵי | יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֲמַר אֲבִי וְיָרֵךְ מִצִּיּוֹמָה וְיָרֵךְ שֵׁם בְּמִיתָ מִעַם וְיִהְיֶשׁם לְנוּ יָדוֹל עֲצֻם וְרָב: וְיָרַע אֶתְנוּ הַמִּצְרִים וְיַעֲנִנוּ וְיִתְּנוּ עֲלֵינוּ עֲבֹדָה קָשָׁה: וְנַעֲלֶץ אֶל־יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ וְיִשְׁמַע יְהוָה אֶת־קוֹלָנוּ וְיִרָא אֶת־עֲנִינוֹ וְאֶת־עֲמָלָנוּ וְאֶת־לַחֲצָנוּ: וְיִוצִיאֵנוּ מִיָּד מִמִּצְרַיִם בְּיָד חֲזָקָה וּבְיָד עֲזָרָה וּבְמִיָּה וּבְמָגֶן: גָּדֹל וְכֹאֲתוֹת וּבְמִסְפָּרִים: *** וְיִבְרָאנוּ אֶל־הַמָּקוֹם הַזֶּה

והלה בשמעו את־דברי תאֱלֶה הזאת והתקִּיר בלבבו
לאמור שלום יהיה־לי כי בשריות לבי אֵלֶּךְ לִמְעַן סִסוֹת
תִּהְיֶה אֶת־הַצִּמְאָה: לא־יֵאָבֵה יְהוָה סִלַּח לוֹ כִּי אִזְּ יַעֲשֶׂן
אֶת־יְהוָה וְקִנְאָתוֹ בְּאִישׁ הַהוּא וְרָבָצָה בּוֹ כֹּל־הָאֵלֶּה
הַכְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַזֶּה וּמִחָּה יִהְיֶה אֶת־שְׁמוֹ מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם:
והִבְדִּילוּ יְהוָה לְרַעַה מִכָּל שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל כָּל־אֱלוֹת
הַבְּרִית הַכְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה: וְאָמַר הַדּוֹר הַהוּאֲרוֹן
בִּינֵיהֶם אֲשֶׁר יִקְוּמוּ מֵאֲחֻרֵּיהֶם וְהִזְכִּיר אֲשֶׁר יָבֹא מֵאַרְץ
רַחֲוָקָה וְיָבֹא אֶת־מַכּוֹת הָאָרֶץ הַהוּא וְאֶת־תַּחֲלָאִה
אֲשֶׁר־חָלָה יְהוָה בָּהּ: גְּפִרִית וְלִמָּח שְׂרָפָה כֹּל־אַרְצָהּ לֹא
תִזְרַע וְלֹא תִצְמַח וְלֹא־יַעֲלֶה בָּהּ כֹּל־עֵשֶׂב כְּמַהֲפַכַת סֹס
וְעִמְרָה אֲדָמָה וְצִבְיִים וְצִבְיוֹטִים אֲשֶׁר הִפָּךְ יְהוָה בְּאֶפֶס
וּבְחִמְתּוֹ: וְאָמְרוּ כֹל־הַגּוֹיִם עֲלֵמָה עָשָׂה יְהוָה כִּכָּה לְאָרֶץ
הַזֹּאת מִה חָרִי הָאֵף הַגָּדוֹל הַזֶּה: וְאָמְרוּ עַל אֲשֶׁר עָזְבוּ
אֶת־הַבְּרִית יְהוָה אֱלֹהֵי אֲבֹתֵהֶם אֲשֶׁר כָּרַת עִמָּם בְּהוֹצִיאֹ
אֹתָם מֵאַרְץ מִצְרָיִם: וְיִלְכּוּ וְיַעֲבִדוּ אֱלֹהִים אֲחֵרִים
וְיִשְׁתַּחֲוּ לָהֶם אֱלֹהִים אֲשֶׁר לֹא־יִדְעוּם וְלֹא חָלַק לָהֶם:
וַיַּחֲרֹאֲף יְהוָה בְּאַרְץ הַהוּא לְהִבָּא עֲלֵיהָ אֶת־כֹּל־הַקִּיקָלָה
הַכְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַזֶּה: וַיִּשְׁתַּם יְהוָה מִעַל אֲדָמָם בְּאֵף
וּבְחִמָּה וּבִקְצָף גָּדוֹל וַיִּשְׁלַח אֶל־אַרְצָהּ אֲחֵרֵת כִּיֹּם הַזֶּה:
תִּסָּתֶרֶת לִפְנֵיהֶם אֲחֵיהֶם וְתִגָּלֶת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד־עוֹלָם לַעֲשׂוֹת
אֶת־כֹּל־דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת:

[פרשת וילך] וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה וַיְדַבֵּר אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
אֶל־כָּל־יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם בְּיָמָאָה וְעֹשִׁים שָׁנָה
אֲנִכִּי הַיּוֹם לֹא־אוֹכֵל עוֹד לְצֹאת לְקוֹבֵא יְהוָה אֵלַי לֹא
תַעֲבֹר אֶת־הַיַּרְדֵּן הַזֶּה: יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא | עֵבֶר לַפִּנִּיךְ
הוּא־יִשְׁמֵר אֶת־הַגּוֹיִם הָאֵלֶּה מִלִּפְנֵיךְ וִירֻשָׁתָם יְהוֹשֻׁעַ
הוּא עֵבֶר לַפִּנִּיךְ כְּאֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה: ** וְעֹשֶׂה יְהוָה לָהֶם
כְּאֲשֶׁר עָשָׂה לְסִיחֹן וְלַעֲזֹג מִלְכֵי הָאֱמֹרִי וּלְאַרְצָם אֲשֶׁר
הִשְׁמִיד אֹתָם: וַתִּגַּם יְהוָה לַפִּנִּיכִם וְעִשְׂתִּים לָהֶם
כָּל־הַמַּצּוֹהָה אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֹתָם: חֲזָקוּ וַאֲמִצּוּ אֶת־תִּירָאוֹ
וְאֶת־תַּעֲרָצוֹ מִפְּנֵיהֶם כִּי | יְהוָה אֱלֹהֶיךָ הוּא הַחֲלֹק עִמָּךְ לֹא
יִרְפָּךְ וְלֹא יַעֲזֹבְךָ: *** ס וַיִּקְרָא מֹשֶׁה לַיהוֹשֻׁעַ וַיֹּאמֶר
אֵלָיו לַעֲנֵי כֹל־יִשְׂרָאֵל חֲזֹק וַאֲמִץ כִּי אֵתָה תְּבֹאֵה אֶת־הָעָם
הַזֶּה אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לְאֲבֹתֶם לֵאמֹר לָהֶם וְאֵתָה
תִּנְחִילֶנָּה אֹתָם: יְהוָה הוּא | הַחֲלֹק לַפִּנִּיךְ הוּא יְהוָה עִמָּךְ
לֹא יִרְפָּךְ וְלֹא יַעֲזֹבְךָ לֹא תִירָא וְלֹא תַחַת: וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה
אֶת־הַתּוֹרָה וְזֹאת וַתִּהְיֶה אֶל־יְהוֹנָדָה בִּנִּי לוֹי וְנִשְׁאִים
אֶת־אֲרוֹן בְּרִית יְהוָה וְאֶל־כָּל־זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיְצַו מֹשֶׁה
אוֹתָם לֵאמֹר מִקֵּץ | שָׁבַע שָׁנִים כְּמַעַד שְׁנַת הַשְּׁמִטָּה כִּתְּבָה
הַסְּכוֹת:

[פרשת וזוהי] הָאֵינוּ הַשָּׁמַיִם וְאֲדָבָרָה וְתִשְׁמַע הָאָרֶץ
אִמְרֵי־י: יַעֲרֹף כְּמֹשֶׁר לִקְחֵי תֵּלֶךְ כִּסֵּל אִמְרֵתִי כִּשְׁעִימִם
עַל־יָדָא וְכִרְבִּיבִים עַל־עֵשֶׂב: כִּי שֵׁם יְהוָה אֶקְרָא הִבּו
גָּדֹל לְאֵלֹהֵינוּ: ** הַצּוֹר תִּמְסֵם פְּעוֹלוֹ כִּי כֹל־דְּרָכֵי מִשְׁטַט

האיינו- וזאת הברכה

אֶל אֲמוֹנָה וְאֵין עוֹל צִדִּיק וְיִשָּׁר הוּא: שְׁתֵּת לוֹ לֹא בִּנְיו
מוֹמָם דּוֹר עֲקֹשׁ וּפְתִלְתִּל: הַלִּיזוֹה תִּגְמֹל־זֹאת עִם גָּבֹל
וְלֹא חֶסֶם לִלְוֹא־הוּא אֲבִיק קֶנֶף הוּא עֲשֵׂךְ וְיִכְנֹנֶךְ: *** זְכֹר
יְמוֹת עוֹלָם בִּינֵי שְׁנוֹת דֹּר וָדֹר שְׁאֵל אֲבִיךָ וַיִּזְדָּר וַיִּזְקֶנֶךְ
וַיֹּאמְרוּ לָךְ: בְּהַנְחֵל עֲלִינוֹן גּוֹיִם בְּהַפְרִידוֹ בִּינֵי אָדָם יִצָּב
גְּבֻלַת עַמִּים לְמַסְפֵּר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: כִּי חָלַק יְהוָה עִמּוֹ יַעֲקֹב
תַּכֵּל נַחֲלָתוֹ: יִמְצָאָהוּ בְּאַרְץ מִדְבָּר וּבְחֵתוֹ יִלָּל יִשְׁמֹן
וְיִסְבְּנָהוּ יִבְוֹנָהוּ וַיִּצְהָנֵהוּ כְּאִישׁוֹן עֵינָיו: כְּנִשְׁרִי יַעֲרִיר קִנּוּ
עַל־גּוֹזְלֵי וְיִחַף יִפְרֹשׁ כְּנָפָיו יִקְחֵהוּ יִשְׁאָהוּ עַל־אֲבֵרָתוֹ:
יְהוָה בְּרַד יִנְחֵנּוּ וְאֵין עִמּוֹ אֵל נִכְרִי:

[פרשת וזאת הברכה] וְזֹאת הַבְּרָכָה אֲשֶׁר בִּרְךְ מֹשֶׁה אִישׁ
הָאֱלֹהִים אֶת־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי מוֹתוֹ: וַיֹּאמֶר יְהוָה מִסִּינִי
בָּא וְזִכֹּר מִשְׁעִיר לְמוֹ הוֹפִיעַ מִקֵּר פֶּאֶן וְזֹאת הַבְּרָכָה
קִדַּשׁ מִימֵלֹא אֲשַׁדַּת [אֵשׁ דָּת] לָמוֹ: אֵף חֲבֵב עַמִּים
כֹּל־רִשְׁוֵי בִּינֶךָ וְהֵם תַּכּוּ לְרִגְלֶךָ יִשָּׂא מִדְּבִרְתֶּיךָ: תּוֹרָה
צוּה־לָנוּ מֹשֶׁה מוֹרֶשֶׁה קִהֲלַת יַעֲקֹב: וְיֵהִי בִישְׁרוֹן מִלָּךְ
בְּהַתְּאִסָּף רְאִשֵׁי עָם יְהוֹד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל: יִחַי רְאֹבֶן
וְאֶל־יָמֹת וְיֵהִי מִתִּיּוֹ מִסְפֵּר: ס וְזֹאת לִיהוֹדָה וַיֹּאמֶר
שִׁמְעִי יְהוָה קוֹל יְהוֹדָה וְאֶל־עַמּוֹ תִּבְאֵנּוּ יִדְּיוֹ רַב לוֹ וְעִנּוֹ
מִצְרֵי הַתִּהָה: ** ס וְלִלְוֵי אָמַר תִּמְדִּךְ וְאוֹרִיד לְאִישׁ
חִסְיָךְ אֲשֶׁר נִסְתִּיר בְּמִסָּה תְּרִיבָהוּ עַל־מִי מִרְיָהוּ: הָאֱמֹר

וזאת הברכה

לְאִבּוֹ וְלֹאֲמוֹ לֹא רִאִיתִיו וְאֶת־אֲחִיו לֹא הִכִּיר וְאֶת־בְּנָיו
לֹא יָדָע כִּי שָׁמְרוּ אִמְרֵתְךָ וּבְרִיתְךָ יִנְצְרוּ: יוֹדוּ מִשְׁפָּטֶיךָ
לְיַעֲקֹב וְתוֹרַתְךָ לְיִשְׂרָאֵל יִשְׁמְרוּ כְּטוֹרָה בְּאִפְךָ וְכָלִיל
עַל־מִדְּבָרְךָ: בְּרַךְ יְהוָה חִילוֹ וּפְעָלֵי יָדָיו תִּרְצָה מִחֵן
מִתְנַסֵּם קָמִיו וּמִשְׁנֹאֵיו מוֹיָקוֹמוֹ: ס לְבִנְיָמִן אָמַר יִידִי
יְהוָה יִשְׁכֵּן לְבִטֵּשׁ עָלָיו חָפֶץ עָלָיו כֹּל־הַיּוֹם וּבִינֵי כַתְּפָיו
שָׁבִי: *** ס וַיִּוֹסֶף אָמַר מִבְּרַכְתִּי יְהוָה אֲרִצּוֹ מִמְּגִד
שְׁמִים מִטֵּל וּמִתְהוֹם רִבְעַת תַּחַת: וּמִמְּגִד תְּבֹאֵת שְׁמֵשׁ
וּמִמְּגִד גֶּרֶשׁ וְרָחִים: וּמֵרֶאשׁ הַר־רִיקָם וּמִמְּגִד גְּבוּעוֹת
עוֹלָם: וּמִמְּגִד אָרֶץ וּמִלְאָה וְרִצּוֹן שְׁכֵנִי סִנָּה תְּבֹאֲתָה
לְרֶאשׁ יוֹסֵף וְלִקְרָקִיז גִּינֵי אֲחִיו: כְּבוֹד שׁוֹרֵי הָדָר לוֹ וְקִרְנֵי
רֶאֶם קִרְנֵי בָהֶם עַמִּים יִנְצֹחַ יְחִידוֹ אִפְסִי־אָרֶץ וְהֵם רִבְכוֹת
אִפְרִים וְהֵם אֲלֵפִי מִשְׁהָה:

Dik gedrukte woorden of zinsdelen worden op de
'grote wijs' gezongen.

חופה וקידושין כשהחתן והכלה נכנסים לבית הכנסת שרים: בְּרוּךְ הָבָא בְּשֵׁם יי, בְּרַכְנוּכֶם מִבֵּית יי. אֵל יי וְיָאָר לָנוּ, אֶסְרוּ חֵג עֲבֹתַיִם עַד קִרְנֹת הַמִּזְבֵּחַ. אֵלֵי אֹתָהּ וְאוֹדֶךָ, אֱלֹהֵי אֲדוֹמָמָךְ. הוֹדוּ לֵי כִי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ. הוֹדוּ לֵי כִי טוֹב, כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ. מתפללים מנחה כיום שאין בו תחנונים, עמוד 15. החתן והכלה אומרים את היידוי של ערב כפור, עמוד 61. דרשה. לוקח החכם\הרב גביע יין ומברך את ברכת אירוסין: בְּסִימֵן טוֹב סְבִירי מִקֵּץ: וְעוֹנִים – חֲיִים: בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרָא פְּרִי הַגֶּפֶן. בְּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל הָעֲרִיּוֹת, וְאָסַר לָנוּ אֶת הָאֵרוּסוֹת, וְהִתִּיר לָנוּ אֶת הַנְּשׁוּאוֹת לָנוּ עַל יְדֵי חֲסֵה וקידושין. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מִקְדָּשׁ עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל עַל יְדֵי חֲסֵה וקידושין. ושותה המברך והחתן והכלה. עכשיו מקדש את האשה ואומר החתן אל הכלה לפני העדים: וְהִי אֶת מִקְדָּשְׁתִּי לִי, בְּטַבְעֶת זֶה, בְּדַת מֹשֶׁה וְיִשְׂרָאֵל. 287	CHOEPA [Als de Chatan & Kalla de Snoge binnen lopen zingt men] Gezegend zij hij, die komt in naam des Eeuwigen, wij zegenen U vanuit het huis des Eeuwigen. Machtig is de Eeuwige en Hij bracht ons licht. Bindt het feestoffer met touwen tot aan de horens van het altaar. Mijn God zijt Gij en ik wil U danken; mijn God, ik wil U verheffen. Dankt de Eeuwige, want Hij is goed, want Zijn genade duurt eeuwig. [Middaggebed zonder Techniot staat op blz. 16. Chatan en Kalla zeggen de Widoei op blz. 61] Toespraak. [De Chacham/Rabbijn neemt een beker wijn en zegt] Onder een goed voorteken met verlof der aanwezigen [gemeente zegt: "leven"]. Geloofd zijt Gij, Eeuwige, onze God, Koning der wereld, Schepper van de vrucht van de wijnstok. Geloofd zijt Gij, Eeuwige onze God, Koning der wereld, die ons door Zijn geboden geheiligd heeft en ons geboden heeft gegeven omtrent de ongeoorloofde huwelijken en ons verboden heeft de nog onvolledig gehuwden, maar ons geoorloofd heeft de volledig gehuwden door middel van huwelijk en verloving. Geloofd zijt Gij, Eeuwige, die Israël heiligt door middel van huwelijk en verloving. [De Chacham/Rabbijn, Chatan en Kalla drinken] [Onder toezicht oog van de getuigen schenkt de Chatan de Kalla de ring en zegt] Gij zijt mij geheiligd door deze ring overeenkomstig de wet van Mozes en Israël. 288
חופה וקידושין החזן לוקח כוס יין אחר ואומר: בְּסִימֵן טוֹב סְבִירי מִקֵּץ: וְעוֹנִים – חֲיִים: בְּרוּךְ אַתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרָא פְּרִי הַגֶּפֶן: בְּרוּךְ אַתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהִכֵּל בְּרָא לְכַבֹּדוֹ: בְּרוּךְ אַתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, יוֹצֵר הָאָדָם: בְּרוּךְ אַתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר יָצַר אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ. בְּצֶלֶם דְּמוּת תְּבִינֹתוֹ. וְהִתְקִין לוֹ מִמֶּנּוּ בִנְיָן עֲדִי עַד. בְּרוּךְ אַתָּה יי, יוֹצֵר הָאָדָם: שׁוֹשׁ תְּשִׁישׁ וְתַגֵּל עֲקָרָה בְּקִבוּץ בְּנִיָּה לְתוֹכָהּ בְּמִהְרָה בְּשִׂמְחָה. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מִשְׁמַח צִיּוֹן בְּכִנְיָה: שֶׁמֶחַ תְּשַׂמַּח רַעִים אֲהוּבִים כְּשִׂמְחָךְ יִצְיָרָךְ בְּגֵן עֵדֶן מְקֻדָּם. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מִשְׁמַח חֵת וְכֻלָּה: בְּרוּךְ אַתָּה יי, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בְּרָא שְׂשׁוֹן וְשִׂמְחָה. חֵת וְכֻלָּה. אֲהָבָה אֹתָהּ גִּילָה. דִּיעָה שְׁלוֹם וְרֵוֶת. מִהְרָה יי אֱלֹהֵינוּ יִשְׁמַע בְּעָרֵי יְהוּדָה וּבְחֻצוֹת יְרוּשָׁלַיִם. קוֹל שְׂשׁוֹן וְקוֹל שִׂמְחָה. קוֹל חֵת וְקוֹל כֻּלָּה. קוֹל מְצֻלָּלוֹת חֲפוֹת חֲתָנִים מִמִּשְׁתֵּינֶם וְנַעֲרִים מִגִּיטֹתָם. בְּרוּךְ אַתָּה יי, מִשְׁמַח חֵת וְכֻלָּה, וּמְצַלִּיחַ: הודו ליי כי טוב כי לעולם חסדו: הודו ליי כי טוב כי לעולם חסדו: י' רבו שמחות בישראל ויגוֹסוּ אֲנָחוֹת: וטועם החזן ונותן לחתן ולכלה. 289	CHOEPA [De Chazzan neemt een ander glas wijn en zegt] Onder een goed voorteken met verlof der aanwezigen [gemeente zegt: "leven"]. Geloofd zijt Gij, Eeuwige, onze God, Koning der wereld, Schepper van de vrucht van de wijnstok. Geloofd zijt Gij, Eeuwige, onze God, Koning der wereld, die alles tot Zijn verheerlijking geschapen heeft. Geloofd zijt Gij, Eeuwige, onze God, Koning der wereld, Vormer van de mens. Geloofd zijt Gij, Eeuwige, onze God, Koning der wereld, die de mens tot Zijn evenbeeld gevormd heeft, tot het evenbeeld van Zijn wezen en zich daaruit een eeuwig bouwsel vervaardigd heeft, Geloofd zijt Gij, Eeuwige, Vormer van de mens. Verheugd en verblijd zal de kinderloze (Zion) zijn, wanneer haar kinderen zich in haar huis spoedig met vreugde verzamelen; Geloofd zijt Gij, Eeuwige, die Zion verblijdt met haar kinderen. Verblijden moogt Gij dit geheilde bruidspaar, zoals Gij voorheen in de hof Eden Uw schepsel verblijd hebt; Geloofd zijt Gij, Eeuwige, die bruidegom en bruid verblijdt. Geloofd zijt Gij, Eeuwige onze God, Koning der wereld, die vreugde en blijdschap geschapen heeft, bruidegom en bruid, liefde, eensgezindheid, vreugde, vrolijkheid, vrede en vriendschap; spoedig, o, Eeuwige, onze God, mogen in de steden van Juda en de straten van Jeruzaleem stemmen van vreugde en blijdschap gehoord worden, de stem van bruidegom en bruid, het geluid van bruiloftsgesingel der bruidegoms bij hun maaltijden en van jongelingen bij hun gezangen. Geloofd zijt Gij, Eeuwige, die de bruidegom verblijdt met zijn bruid en hen gelukkig maakt. Dankt de Eeuwige, dat Hij goed is, dat Zijn genade eeuwig duurt. Dankt de Eeuwige, dat Hij goed is, dat Zijn genade eeuwig duurt. Mogen de aanleidingen tot vreugde in Israël velen zijn en verdrietlijkheden verdwijnen. [De Chazzan, Chatan en Kalla drinken] 290

חופה וקידושין
חתן גומר את היין ושובר את הכוס שעליו ברכו זכר
לחורבן הבית ואומרים בסימן טוב ונודדים לעניי ארץ
ישראל תוב"ב ולפדיון שבויים.

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת אֲשֶׁר יְכַלֵּי־רֹא יְיָ הַחֹלֶץ בְּדַרְכָּיו: יִגִּיעַ
כַּפִּיךְ כִּי תֹאכַל אֲשֶׁרֶךְ וְטוֹב לָךְ: אֲשַׁתְּךָ כִּגְפֶן פְּרִיָּה
בְּיָרְכֶתִי בֵיתְךָ בְּנֶיךָ כְּשֶׁתֵּלִי וַיְהִים סָבִיב לְשִׁלְחָנְךָ: הִנֵּה
כִּי־יָבִין יֶרֶךְ גְּבֹר יְרֵא יְיָ: יְבָרְכֶךָ יְיָ מִצִּיּוֹן וְרֹאה כְּטוֹב
יְרוּשָׁלַם כֹּל יְמֵי חַיֶּיךָ: וְרֹאֵה־כְּנִים לְבָנֶיךָ שְׁלוֹם
עַל־יִשְׂרָאֵל:

אָדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר מֶלֶךְ, בְּטָרֵם כַּל־יַצִּיר נִבְרָא.
לַעֲת נַעֲשֶׂה כְּהַפְצָא כִּל, אֲזִי מֶלֶךְ שְׁמוֹ נִקְרָא:
וְאֲחֵרִי כְּכֹלֹת הַכֹּל, לְכַדוֹ יִמְלֹךְ נוֹרָא.
וְהוּא הָיָה, וְהוּא הָיָה, וְהוּא יֵהְיֶה, כְּתַפְאָרָה:
וְהוּא אֶחָד וְאֵין שְׁנֵי, לְהַמְשִׁילוֹ וְלַהֲבִירָה.
כִּלִּי רֵאשִׁית כִּלִּי תַכְלִית, וְכֹל הָעוֹז וְהַמְשִׁירָה:
כִּלִּי עֶרֶךְ כִּלִּי דַמְיוֹן, בִּלִּי שְׁנֵי וְתַמְרוּרָה.
כִּלִּי חֲבוּר כִּלִּי פְרוּד, גְּדֹל כֹּחַ וְגִבּוּרָה:
וְהוּא אֵלִי וְחֵי גֹאֲלִי, וְצוּר חֲבִלִי בְיוֹם צָרָה.
וְהוּא נָסִי וְכַמְנֹסִי, מִנֵּת כּוֹסִי בְיוֹם אֶקְרָא:
בְּיָדוֹ אֶפְקִיד רוּחִי, בַּעַת אִישׁוֹן וְאַעְצִירָה.
וְעַם רֹחֲזֵי גִּזְתִּי, יְיָ לִי וְלֹא אֵיךְ־אֵיךְ־

CHOEPA

[De Chatan drinkt het glas leeg en breekt het, ter herinnering aan de verwoesting van de tempel. Er worden "Mie Sjeberachs" uitgesproken ten behoeve van de armen in Israel alwaar de tempel snel herbouwd mag worden, en het voor vrijkopen van gevangenen].

Zang der stijgingen. - Wèl de man, die Godsontzag heeft, die Zijn wegen bewandelt. - Als ge geniet van wat uw handen voortbrengen, dan wèl u! en dan hebt ge het goede. Uw vrouw als een vruchtbare wijnstok binnen de wanden uwer woning; uw kinderen als olijvenloten om uw tafel - Zie, zó ontvangt de man zegen, die Godsontzag bezit. Zegenen moge God u van Tsjon uit en aanschouw in vreugde uw ganse leven Jeruzalems geluk. En aanschouw, dat uw kinderen zelf kinderen hebben - vrede over Israël!

Heer der wereld, die regeerde, voordat enig schepsel geschapen was. Ten tijde, dat het heetl naar Zijn wil gemaakt werd, toen reeds werd Zijn naam Koning genoemd.

En daarna, wanneer alles vergaan zal zijn, zal Hij alleen de ontzagwekkende Koning blijven. Hij was, Hij is en Hij zal zijn in glorie.

Hij is één en geen tweede is er met Hem te vergelijken of aan Zijn zijde te stellen; zonder begin en zonder einde, Hem is de macht en de heerschappij.

Zonder evenaring of gelijkenis, onveranderlijk, noch te vervangen. Niet samengesteld of deelbaar, groot van kracht en macht.

Hij is mijn God en mijn altijd levende Verlosser, Rots van mijn smart in tijd van nood. Hij is mijn banier en toeverlaat, mijn lotsbeschikker op de dag, dat ik Hem aanroep.

In Zijn hand leg ik in vertrouwen mijn geest in de uren van mijn slaap, opdat ik weer ontwake. En met mijn geest mijn lichaam, mijn Heer is met mij en ik vrees niet.

DOTAR TREKKING
De jaarlijkse trekking vindt plaats op de zondag direct na Poerim.

In de stoet lopen, vanuit de Mangamad, de heren (in deze volgorde):
Samaas, Chacham/Rabbijn, Primeiro Tesoureiro, Segundo Tesoureiro, Tereceiro Tesoureiro, scriba, rest van het bestuur, Chazzan, jongen, meisje.

Er worden 5 schalen meegedragen door de bestuurders: één voor de jongens, één voor de meisjes en één voor elk van de weesmeisjesfondsen. Als er geen weesmeisjestrekking plaats vindt worden slechts drie schalen mee gedragen.

De stoet gaat de Snoge rechtsom in en neemt plaats op de Teba.

- De voorzitter spreekt een welkomstwoord uit.
- De Chazzan zegt Hasjcabu voor de stichters en geldgevers.
- De Chazzan zegt Hasjcabu voor de omgekomenen in de Tweede Wereldoorlog.
- De Chazzan zegt Mie Sjeberach voor nieuwe leden van Dotar.
- De Chazzan zegt Mie Sjeberach voor afgetreden- en nieuw benoemde bestuurders van Dotar.

Eerst word een meisje, dan een jongen getrokken. Indien van toepassing volgt hierna de trekking van de drie weesmeisjesfondsen. Eventueel kan er een tweede trekkingronde plaatsvinden. De trekking van de meisjes wordt gedaan door een jongen onder bat mitswa'. De trekking van de jongens wordt gedaan door een meisje onder bat mitswa.

1. Het is gebruikelijk dat het kind dat de lootjes trekt op de Choepta wordt uitgenodigd door degenen die uitgeloot werden.

DOTAR TREKKING

Trekking: de voorzitter schudt de schaal als eerste en geeft deze door aan de andere leden van het bestuur, die elk ook schudden. Als laatste komt de schaal bij de Chacham/Rabbijn terecht. Deze laat vervolgens de aangewezen jongen een lot uit de schaal trekken. De jongen geeft het getrokken lot met de naam van de jongedame die zich voor de loting heeft opgegeven, aan de Chacham/Rabbijn, die het bekijkt en aan de Primeiro Tesoureiro geeft. De Primeiro Tesoureiro leest de naam van de jongedame luid voor.
Uit de jongensschaal trekt een meisje onder bat mitswa, op dezelfde manier als de jongen dat eerder deed, een lot van een jongeman, die zich voor de trekking heeft opgegeven.

De Scriba maakt proces-verbaal in het daarvoor bestemde Termos boek. De bestuurders en de aanwezige leden ondertekenen het proces verbaal.

Hierna verlaat de stoet de Snoge in dezelfde volgorde als zij is binnen gekomen, wederom rechtsom richting Mangamad.

Hasjcaba voor stichters & geldgevers

והחכמה מאין תמצא • ואיזה מקום בינה : אשרי אדם מצא חכמה • ואדם יפיק תבונה :
מה רב טובך אשר צפנת ליראך : פעלת לחוסים כך נגד בני אדם : מה יקר חסדך אלהים • ובני אדם בצל כנפך יחסיין : ירוין מדשן ביתך • ונחל עדניך תשקם :

טוב שם משמן טוב • ויום המות מיום הולדו : סוף דבר הכל נשמע • את האלהים ירא • ואת מצותיו שמור • כי זה כל־האדם : יעלוו חסידים בכבוד ירננו על משכבותם : מנוחה נכונה • בישיבה עליונה • תחת כנפי השכינה • במעלת קדושים וטהורים • כוזה הרקיע מאירים ומוהירים • וחלוץ עצמים • וכפרת אשמים • והרחקת פשע • והקרבת ישע • והמלה והנינה מלפני שוכן מעונה • וחלקא טבא • לחיי העולם הבא • שם תהא מנת ומחיצת וישיבת נפש השם הטוב

את כל אחינו בקהילה הזאת אשר יסדו את החברה הזאת

H.H.H.H.M.W ²	Josef Cohen
Josef Pardo	João Luis Henriquez
Jietschak Franco	David Jisrael Nunes
Ngiemanoe-cel Israel	Jehosjoang Habilho
de Castro	David Israel Homem
Josef Israel Pereira	Mondechai Franco
Jehosjoang Sarfati	Rengoeļ Jesurun
Efraiļem Abravanel	Francisco Gomes Pina
Jangakob Jehuda Leao	Joao Rois Peres
Elijahoe Jisrael Valverde	Samuel Abravanel
Gabriļel Aboab	Jaacob Coronel

הישיש הנכר הגביר הנעלה מורנו ורבינו. 2.

וכל אחינו ואחיותינו בקהילה הזאת אשר נדבה רוחם לתת כסף בשביל החברה הזאת

Jacob Aboab Ozoryo	Sipora Henriques Sequeira
Abigail Aboab Ozoryo	Ishac Mendes da dilva
Jacob Pereyra	Ribca Mendes da Silva
Sara Pereyra	Rachel Mendes da silva
Ishac de Prado	Joseph de Lima
Jeosuah de Prado	Ishac da Costa
Sara de Prado	Ribca Cardozo
Ishac de Jeosua de Prado	David Mendes da Silva
Jacob de Jeosua de Prado	Sara Mendes da Silva da Costa
Joseph de Prado	Mos. Israel Suasso
Gracia de Prado	Eliseba de Pinto Suasso
Abr. Penso Felix	Abr. de Jos. Capadosse
Ribca Penso Felix	Jeudit Teixeira de Mattos
Mosseh de Pinto	David Teixeira de Mattos
Ribca de Pinto	Lea Teixeira de Mattos
David lml. de Pinto	Moseh Suasso da Costa
David Franco da Costa	Nathn. de Selomo Dias
Sara Franco da Costa	Brandao
Jeuda Vega	Constancia Dias Brandao
Joseph Henriquez	Mendes
Sequeira	

רוח יי תניחם בגן עדן • דאתפטרו מן עלמא הדין • כרעות אלהא מרא שמיא וארעא : מלך מלכי המלכים ברחמיו • ירחם עליהם • ויחוס ויחמול עליהם : מלך מלכי המלכים ברחמיו • יסתירים בצל כנפיו ובסתר אהלו • לחזות בנעם יי ולבקר בהיכלו • לקץ הימין יעמידם • ומנחל עדניו ישקם • ויצרור בצורו החיים נשמתם • וישים כבוד מנוחתם • יי הוא נחלתם • וילווה אליהם השלום ועל משכבותם יהיה שלום • כדכתיב • יבוא שלום ינחוו על משכבותם • הולך נכוהו • הם וכל־שוכבי עמו ישראל בכלל הרחמים והסליחות • וכן יהי רצון ונאמר אמן:

Hasjaba voor omgekomenen in de 2de wereldoorlog

והחכמה מאין תמצא • ואיזה מקום בינה : אשרי אדם מצא חכמה • ואדם יפיק תבונה :
מה רב טובך אשר צפנת ליראך : פעלת לחוסים כך נגד בני אדם : מה יקר חסדך אלהים • ובני אדם בצל כנפיך יחסיון : ירוין מדרשן ביתך • ונחל עדניך תשקם :
טוב שם משמן טוב • ויום המות מיום הולדו : סוף דבר הכל נשמע • את האלהים ירא • ואת מצותיו שמור • כי זה כל־האדם : יעלו חסידים בכבוד ירגנו על משכבותם : מנוחה נכונה • בישיבה עליונה • תחת כנפי השכינה • במעלת קדושים וטהורים • כזהר הרקיע מאירים ומוזריים • וחלוץ עצמים • וכפרת אשמים • והרחקת פשע • והקרבת ישע • וחמלה וחנינה מלפני שוכן מעונה • וחלקא טבא • לחיי העולם הבא • שם תהא מנת ומחיצת וישיבת נפש השם הטוב

כל אחינו יחידי החברה הזאת, המומתים על ידי צוררינו

רוח יי תניחם בגן עדן • דאתפטרו מן עלמא הדין • כרעות אלהא מרא שמיא וארעא : מלך מלכי המלכים ברחמיו • ירחם עליהם • ויחוס ויחמול עליהם : מלך מלכי המלכים ברחמיו • יסתירם בצל כנפיו ובסתר אהלו • לחזות בנעם יי ולבקר בהיכלו • לקץ הימין יעמידם • ומנחל עדניו ישקם • ויצורו בצורו החיים נשמתם • וישים כבוד מנוחתם • יי הוא נהלתם • וילוה אליהם השלום ועל משכבותם יהיה שלום • כדכתיב • יבוא שלום ינוחו על משכבותם • הולך נכוחו • הם וכל־שוכבי עמי ישראל בכלל הרחמים והסליחות • וכן יהי רצון ונאמר אמן:

DOTAR TREKKING
Hasjaba voor afgelopen jaar overleden leden³

voor een vrouw	voor een man
אשת חיל מי ימצא • ורחוק מפנינים מכרה : רחמנא	טוב שם משמן טוב • ויום המות מיום הולדו : מנוחה
דרחמנותא דיליה היא •	נכונה • בישיבה עליונה •
יאמר למיעל קדמוהי דכרך האשה/הנשים	וחלקא טבא • לחיי העולם הבא • שם תהא מנת ומחיצת וישיבת נפש השם הטוב
הכבודה/הכבודות והצנועה/הצנועות והנכבדת/הנכבדות	...
...	רוח יי תניחנו/תניחם בגן עדן : מלך מלכי המלכים ברחמיו • ירחם עליו/עליהם • וילוה אליה/אליהם השלום ועל משכבו/משכבתם יהיה שלום • הוא/הם וכל־שוכבי עמי ישראל בכלל הרחמים והסליחות • וכן יהי רצון ונאמר אמן :
רוח יי תניחנה/תניחן בגן עדן : המלך ברחמיו • יחוס ויחמול עליה/עליהן • וילוה אליה/אליהן השלום ועל משכבה/משכבותן יהי שלום • היא/הנה וכל־בנות ישראל השוככות עמה/עמהן בכלל הרחמים והסליחות • וכן יהי רצון ונאמר אמן :	

3. Voor leden, niet na overdracht.
301

DOTAR TREKKING
Hasjaba voor een Chacham/man met tiel

והחכמה מאין תמצא • ואיזה מקום בינה : אשרי אדם מצא חכמה • ואדם יפיק תבונה : מה רב טובך אשר צפנת ליראך : פעלת לחוסים כך נגד בני אדם : מה יקר חסדך אלהים • ובני אדם בצל כנפיך יחסיון : ירוין מדרשן ביתך • ונחל עדניך תשקם :
טוב שם משמן טוב • ויום המות מיום הולדו : סוף דבר הכל נשמע • את האלהים ירא • ואת מצותיו שמור • כי זה כל־האדם : יעלו חסידים בכבוד ירגנו על משכבותם : מנוחה נכונה • בישיבה עליונה • תחת כנפי השכינה • במעלת קדושים וטהורים • כזהר הרקיע מאירים ומוזריים • וחלוץ עצמים • וכפרת אשמים • והרחקת פשע • והקרבת ישע • וחמלה וחנינה מלפני שוכן מעונה • וחלקא טבא • לחיי העולם הבא • שם תהא מנת ומחיצת וישיבת נפש השם הטוב
....
רוח יי תניחנו בגן עדן • דאתפטרו מן עלמא הדין • כרעות אלהא מרא שמיא וארעא : מלך מלכי המלכים ברחמיו • ירחם עליו • ויחוס ויחמול עליו : מלך מלכי המלכים ברחמיו • יסתירוהו בצל כנפיו ובסתר אהלו • לחזות בנעם יי ולבקר בהיכלו • לקץ הימין יעמידהו • ומנחל עדניו ישקוהו • ויצורו בצורו החיים נשמתו •

DOTAR TREKKING

וישים כבוד מנוחתו • יי הוא נחלתו • וילוח אליו השלום
ועל משכבו יהיה שלום • כדכתיב • יבוא שלום ינוחו
על משכבותם • הולך נכוהו • הוא וכל־שוכבי עמו
ישראל כלכל הרחמים והסליחות • וכן יהי רצון ונאמר
אמן:

Mie Sjeberach voor nieuwe leden⁴

מי שברך
אמותינו שרה רבקה רחל ולאה (א:ו)
אבותינו אברהם יצחק ויעקב, משה ואהרן ודוד ושלמה
הוא יברך וישמור וינצור ויעזור
את הגברת...
(ו)את הגביר...
que neste ano entraram na nossa santa companhia,
que lhe / lhes seja⁶
בסימן טוב ובמזל טוב
וכן יהי רצון, ונאמר, אמן.

4. Zowel na inkoop als na overdracht.
5. *de heer/heren en/of dame/dames NN die dit jaar is/zijn toegetreden tot onze heilige vereniging, dat het zal zijn*
303

DOTAR TREKKING

Mie Sjeberach voor afgetreden- en nieuw benoemde leden bestuur Dotar

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב, משה ואהרן
ודוד ושלמה.
הוא יברך וישמור וינצור ויעזור
את הגביר... (ואת הגביר...)
que saiu / saíram como tesoureiro / administrador
ואת הגביר... (ואת הגביר...)
que entrou / entraram como tesoureiro / administrador
desta santa companhia, que Deus lhe / lhes conceda a
eles e às suas famílias uma velhice descansada e que lhe
/ lhes seja⁶
בסימן טוב ובמזל טוב
וכן יהי רצון, ונאמר, אמן.

Loting

Waarna de stoet de snoge in de zelfde volgorde verlaat.

~~~~~

6. *de heer/heren NN die is/zijn uitgetreden uit het bestuur en de heer/heren NN die is/zijn toegetreden tot het bestuur van deze heilige vereniging, dat G'd hun en hun familie een zorgeloze ouderdom bezorgen en dat het zal zijn*
304

LIJST VAN INTEKENAARS	
<u>Amstelveen</u>	
Amouyal	Jacob
Amouyal	Josée
Bon	H.
Cohen Paraira	Arjella N.
Cohen Paraira	David Ph.
Cohen Paraira - Grootkerk Schipper	Carry M.
Cortissos	A.L.
Haas	A.
Jessurun Cardozo	Abraham van Isaac
Jessurun Cardozo	Amichai
Jessurun Cardozo - Rothenberg	Barbara
Kadouch	Familie J.A., twee exemplaren
Martel	S.
Minco	David Manuel
Minco	Michael
Minco	Naomi Rebecca
Minco - Cohn	Judith
Mock	Sarai
Mock	Naor
Mock	Hadar
Mock	Roni
Mock	Adam
Mock	Benjamin
Mock	Sophia
Mock	Ruben Samuel
Pais	A.M.J.
Palache	Bram
Palache-Sommer	Ingrid
Querido	Vera W.
Rodriguez Pereira	Nachshon
Rosenberg	Rabbijn A.W.
Rosenberg	Efraim Hananya
Samama	D.B.
Samama	G.S.
Samama	M.T.

LIJST VAN INTEKENAARS	
Samama	S.J.
Senior Coronel	M.U., twee exemplaren
Serphos	David
Shemes	D.
Stuis-Nunes Nabarro	R.A. van der
Zecharja Baruch	D.
Zecharja Baruch	N.I.
Zecharja Baruch-Sznaj	J.
<u>Amsterdam</u>	
Aronson	Mottel
Attali,	Charley Jacques Chaloum
Attali-van IJssel,	Astrid
Backer van Scherpenseel Sarphati	N.
Beck	Stanley L.
Bendahan-Cohen	familie
Cassuto	David
Cohen Paraira	Maurice Ch.
Cohen Paraira - van der Zant	Channah Sh.
Ets Haim Livraria Montezinos	
Gaillard	David
Gierez	Lisya
Israëls	Abby
Kotek	M.
Kraus	Marc Alfred
Kraus	Nathalie Esther
Luit	Tehilah van
Meerschwan	Jack
Menco-Israel Ricardo	Stelly
Nederlands-Israëlisch Kerkgenootschap	
Nunes Nabarro	David Jacob
Pinto	Lea, 10 exemplaren
Samson	John
Samson	Jose
Samson-Jessurun Cardozo	J.H.T.

LIJST VAN INTEKENAARS

Sarphati	Tsion
Serphos	Joël Aron
Serphos	Michael Morris Arthur
Stibbe	Benjamin
Themans	M.
Vonk	Paul
Minco	Bertien
Senior Coronel	Gideon
Senior Coronel	Jacques

Overige plaatsen

Amouyal	David, Jeruzalem
Behar	S. Jeruzalem, Israel
Bueno de Mesquita	Fam. D.M. Ma'ale Adumim, Israel
Chanina-Tafelkruiter	Mirjam E., Even Shmuel, Israel
David Cardozo Academy	Jeruzalem, 10 exemplaren
Driel	Rosa van, Rotterdam
Francès	E.H., Heemstede
Gabbai	Rabbi Albert, Philadelphia, USA
Gutierrez, Nachum and Melissa Scholten-Gutierrez	New York, USA
Hyams (Kehimkar)	Gideon, Hendrik-Ido-Anbacht
Israel Ricardo	Benjamin, Beth Choron, Israel
Kretzmer Seed	Gabriel, Bronx, New York, USA
Melhado	Evan and Lee, Urbana, Illinois USA
Melhado, Raif and Jessica	Cavanagh-Melhado New York, USA
Mock	Harry, Rehovot
Mock	Munny, Rehovot
Perelis	Ronnie, Teaneck New Jersey, USA
Peres	Natan, London UK, 5 exemplaren
Quastel-Israel Ricardo	Susan (Zus), Vancouver B.C., Canada
Riddecker	G., Huizen
Samson	Rene, New York, USA
Shapiro	Daniel Odod, Jerusalem, Israel
Vaz Dias	Salomon L., New York, 12 exemplaren

יכור

Arend	Berdie van
Arend	Henriëtte van
Arend	Julie van
Arend	Käthe van
Arend	Salomon van
Arend-Hijmans	Leentje van
Cohen-Lobatto	Rehuel Isaac
Gans	Benjamin
Gans	Louis (Wiet)
Gilbert-Jesurun	Aida
Hirsch	Mosje David Chaim
Jesurun	Jessy
Jesurun-de Lima	Sybil
Lancry	Jacob
Lancry-Levy	Flory
Leeuw	Maurits de
Mayer	Rob
Stern	Sjelomo
Themans	Micha Eli

ת.נ.צ.ב.ה.

PORTUGUESE TERMEN

Administrador	Bestuurslid Dotar
Chacham	Opperrabbijn
Chatan	Bruidegom
Chazzan	Voorganger
Choepa	Huwelijksceremonie
Hasjcabah/Hasjcabot	Gebed voor de zielenrust van overledenen
Hechal	Aron Kodesj, Torakast of Wetsrolkast
Jemee Tesjoeba	Bekeringsdagen
Kadiesj	Gebed ter verheiliging van God's naam
Kalla	Bruid
Kipoer	Grote Verzoendag
Medianos	Chol Hamonged, Middendagen Paas en Loothuttenfeest
Miencha	Namiddaggebed
Mienjan	Tien joods-meerderjarige mannen
Miezmor / Miezmoriem	Psalm / Psalmen
Ngalenoe	Het gebed dat de dienst afsluit
Ngamida	Het staande gebed
Parasa	Wetsrol lezing of lezing van bepaald gedeelte uit de Tora
Pesach	Paas, Israëlitisch Paasen
Pierkee Abot	Spreuken der Vaders
Poeriem	Lotenfeest
Rosj Chodesj	Nieuwemaandsfeest
Primeiro, Segundo, Tercero	1ste, 2de, 3de
Sefer Tora	Wetsrol
Siemchat Tora	Vreugde der wet
Sjabbat	Sabbat, zaterdag
Sjaboengot	Wekenfeest
Sjeminie Chag Ngatseret	Slotfeest
Soekot	Loothuttenfeest
Teba	Lessenaar waarvan de Chazzan de dienst leidt en uit de Wetsrol voorleest
Techinot	Smeekgebeden
Tefilot	Gebeden
Tesoureiro	Penningmeester Dotar
Widoei	Zondebelijdenis

Copyright © 2015 - 2017 Amsterdam
2nd corrected version, March 2017, pdf only.
Santa Companhia de Dotar Orphas e Donzellas
כל הזכויות שמורות ע"פ דין תורה והחוק הבינלאומי
Omslagontwerp: M. Moskovits Judaica Art & Design, Jeruzalem

ISBN: 978-90-821527-1-5